

KUNHEGYES VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNY, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**„Minél jobban érted a másikat,
annál könnyebben szereted,
s minél könnyebben értenek téged,
annál jobban fognak szeretni.”**

/ Montágh Imre/

2022.

PEDAGÓGIAI PROGRAM LEGITIMÁCIÓS ELŐLAP

Intézmény OM - azonosítója: 035736	Készítette a nevelőtestület: ..... Intézményvezető Ph
Legitimációs eljárás - Az érvényességet igazoló aláírások	
Czupp Ilona Eszter	
Takácsné Zelizi Mária	
Háziné Molnár Krisztina	
Aradszkiné Gál Andrea	
Gyulai-Farkas Edina	
Kiliánné Kiszél Anikó	
Kardos Anikó	
Csörögi Éva	
Molnárné Kovács Krisztina	
Garaguly Zsigmondné	
Koczó Eszter	
Kovács Jánosné	
Major Anikó	
Az Nkt. 26. § (1) bekezdése alapján a pedagógiai programot a .... /2022.(.....) határozatszámon a nevelőtestület elfogadta: .... nevelőtestület nevében	20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) a) az óvoda szakmai munkaközössége nevében szakmai véleményt nyilvánított .... szakmai munkaközösség -vezető
20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 128. § (6) A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el. <u>Nem releváns</u> (Az egészségfejlesztési programot az intézmény Pedagógiai Program tartalmazza minden telephely részére) b) az iskola-egészségügyi szolgálat/ védőnő <u>Nem releváns</u> 128. § (8)* - Az intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenciók programok elkészítésénél beszerezte a) az óvodapszichológus véleményét. <u>Nem releváns</u> (Az intézmény óvodapszichológussal nem rendelkezik)	

Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha intézményvezetőjeként nyilatkozom, hogy a módosított Pedagógiai Programjának végrehajtása a fenntartó számára többletköltséggel nem jár.	
intézményvezető Ph	
Az Nkt 26. § (1) bekezdése alapján a pedagógiai programot az óvoda vezetője a ...../2022 (...) határozatszámon jóváhagyta ..... óvodavezető	
A pedagógiai program módosításának tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak ..... a szülői közösség képviselőjében	
A dokumentum jellege: Nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján: www.varosiovodak-kunhegyes.hu	Érvényes: A kihirdetés napjától -2022. szeptember 1. -visszavonásig
Verziószám: ..../2022. (ahányadik módosítása a programnak)	Iktatószám: ..... Készült: .....eredeti példány

TARTALOMJEGYZÉK

I.	BEVEZETŐ.....	6
1.	AZ INTÉZMÉNY ADATAI-HELYZETELEMZÉS.....	8
2.	HELYZETKÉP AZ INTÉZMÉNYRŐL.....	11
3.	AZ ÓVODÁK BEMUTATÁSA.....	13
4.	ÓVODÁNK HAGYOMÁNYRENDSZERÉNEK TARTALMA.....	15
II.	GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP.....	18
1.	ÓVODÁNK JÖVŐKÉPE.....	18
2.	GYERMEKKÉPÜNK.....	19
3.	ÓVODAKÉPÜNK.....	19
4.	PEDAGÓGUSKÉPÜNK.....	20
III.	AZ ÓVODA NEVELÉSI FELADATAI.....	22
1.	AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI.....	22
1/1.	AZ EGÉSZÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA.....	24
1/2.	AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS KÖZÖSSÉGI NEVELÉS.....	26
1/3.	AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTEKMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA.....	28
IV.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	30
1.	SZEMÉLYI FELTÉTELEINK.....	30
2.	TÁRGYI FELTÉTELEINK.....	33
3.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	34
4.	ÓVODAI INTÉZMÉNYÜNK KAPCSOLATRENDSZERE.....	35
a.	Óvoda-család.....	35
b.	Óvodai és az iskola.....	36
c.	Óvoda és a fenntartó.....	37
d.	Óvoda és a közművelődési intézmények.....	39
e.	Az óvoda és az egészségügyi szervek.....	40
f.	Az óvoda és a szakmai szervek.....	41
V.	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	42
1.	JÁTÉK.....	42
2.	VERSELÉS, MESÉLÉS.....	43
3.	ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC.....	45
4.	RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA.....	45
5.	MOZGÁS.....	46
6.	A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE.....	47
7.	MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	48
8.	A TEVÉKENYSÉGBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS.....	48
VI.	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	50
VII.	SAJÁTOS FELADATAINK.....	51
1.	GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK.....	51
2.	NEMZETISÉGI NEVELÉS.....	55
3.	SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEKKEL VALÓ BÁNÁSMÓD.....	57
4.	A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	59
5.	TEHETSÉGIGÉRETES GYERMEK AZ ÓVODÁBAN.....	61
VIII.	SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK.....	62
	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	63
IX.	ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT.....	66
X.	MELLÉKLETEK.....	67

Az intézmény telephelyeink nevelési gyakorlata

1. Garay úti óvoda nevelési gyakorlata
Kunhegyes, Garay út 2.
2. Kossuth úti óvoda nevelési gyakorlata
Kunhegyes, Kossuth út 112.
3. Zádor úti óvoda nevelési gyakorlata
Kunhegyes, Zádor út 8/a
4. Bölcsőde szakmai programja
Kunhegyes, Arany J. u. 26/a.

I. BEVEZETŐ

* A Pedagógiai Program módosításának indoka:

2011. évi CXC. törvény legújabb módosítása a 2019.évi LXX. törvény szerint.

2017. január 1-től intézményünk új telephellyel bővült, ami a bölcsődei ellátást hivatott ellátni.

A Bölcsőde önálló szakmai programmal rendelkezik, mely program az Óvodai Helyi Nevelési Programunk 1. sz. mellékletét képezi.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján a Tanfelügyelethez kapcsolódó Intézményi Önértékelést az Oktatási Hivatal által kidolgozott és az Emberi Erőforrások Minisztere által jóváhagyott Önértékelési kézikönyvben rögzített területeken az általános elvárások intézményi értelmezései alapján a kézikönyvben megadott eszközök alkalmazásával kell végezni.

Az adott általános elvárások szempontjából megvizsgáljuk, azonosítjuk az egyes elvárásokhoz kapcsolódó tartalmakat és ahol azok alapján lehetséges, ott megfogalmazzuk a saját intézményi elvárásainkat (2015).

Milyen feladatokat ró a nevelőtestületre a felülvizsgálat?

A helyi nevelési programunk tartalmi felülvizsgálatát, és a törvényességi érvényesítését.

• Nevelőtestületünk feladata:

- Belső Önértékelési Támogató Munkacsoport létrehozása és működésének biztosítása
- Közös értelmezés (szakmai párbeszéd keretében)
- Javaslattétel
- Elfogadott közös értékekre kialakítjuk a saját tagintézményi adottságokat, teljes szakmai felelősség jegyében.

Mindezek feltételezik tagóvodáink nevelési gyakorlatának teljes átlátását, a rendszeres pedagógiai munkánk minőségének és hatékonyságának javulását.

A közoktatási intézmények rendszerű működését az alábbi törvények szabályozzák:

Szabályzó dokumentumok	Szabályzó tartalma
2011.04.25.	Magyarország Alaptörvénye
2011. évi CXC. törvény	A nemzeti köznevelésről
LXXIX/1993. törvény a közoktatásról	Közoktatásról szóló törvény
363/2012.(XII.17.) Kormányrendelet	Óvodai nevelés országos alapprogramja
20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet	A nevelési- oktatási intézmények működéséről és köznevelési intézmények névhasználatáról
32/2012.(X.8.) EMMI rendelet	A Sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelésének irányelve
32/1997. (XI.5.) MKM rendelet	A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve
2003. évi CXXV. törvény	Az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény
1997. évi XXXI. törvény	A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló

149/1997. (IX.10.) Kormány Rendelet	A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról
	A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai módszertani levél Családpolitikai Intézet által kiadott Módszertani levél
6/2016. (III.24.) EMMI rendelet	A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatiról és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet módosításáról
2011. évi CXC. törvény módosítása 2019. évi LXX törvény	A köznevelésről szóló törvény módosítása
137/2018. (VII. 25) Kormány rendelet módosításai	Óvodai nevelés alapprogramjának módosításai

Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelvei a következők:

Nevelőtestületünk az **Óvodai nevelés játékkal, mesével** c. óvodai program alapján készíti el a Helyi Pedagógiai Programját.

Az alapelveink meghatározásánál az alábbi egység elfogadása fontos számunkra:

- Figyelembe vesszük, hogy a gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretet teljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
- A gyermek nevelése elsősorban a családok joga és kötelezettsége, ebben óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
- Óvodai nevelésünkben törekszünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartására és megerősítésére: minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- **Játszunk és mesélünk**, ennek hozadéka a kisgyermeki tudás.- az óvodáskor nyelve a játék, a mese. A játék valamennyi tevékenységi formát magába foglalja, ami az óvodás korú gyermeknek érdekes lehet.
- Elfogadjuk, hogy a **követve vezetés** eljárásai tevékenységre fordított idő és a gyermekekkel létrehozott őszinte kapcsolat és az egyre tartósabb egymásra figyelés fejlesztik ki a csírázó képességeket.
- Tudomásul vesszük, hogy a kisgyermek igénye: **keveset, lassan, jól gyakran ismételve**.

Óvodai nevelőtestületünk elkészítette a saját nevelési programját, amely megfelel az Alapprogramban foglaltaknak, szakmailag összehangolt, de minden egyes telephely, illetve más és más egyéni sajátossággal rendelkezik, amely programjukban is tükröződik.

Szakmai önállóságra, pedagógiai nézetünk érvényesítésére innovatív pedagógiai módszerek bevezetésére a Kormányrendelet lehetőséget ad.

- A nevelési program elkészítésekor figyelembe vettük a nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelveit.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét.

1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

74/2017 (IV.24.) számú határozatával Kunhegyes Város Önkormányzati Képviselőtestülete kötelező érvénnyel előírja, hogy az intézmény alapidokumentumai módosításra kerüljenek. Ennek alapján

KUNHEGYES VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNY, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

elnevezéssel 2017. január 01.-i hatállyal módosul.

Az intézmény neve, címe: Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha
Kunhegyes, Kossuth út 112.

Jogelődök megnevezése, székhelye: Dózsa Úti Általános Iskola
5340 Kunhegyes, Dózsa Gy. u. 38.

Kossuth Úti Általános Iskola
5340 Kunhegyes, Kossuth L. u. 43.

Kunhegyes Város Óvodai Intézménye
5340 Kunhegyes, Hajnal u. 3.

Városi Bölcsőde
5340 Kunhegyes, Arany J. u. 26/a.

Kunhegyes Város Óvodai Intézménye 5 telephelyen működik.

Telephelyeink neve, címe:

I. Garay úti óvoda
Kunhegyes
Garay út 3.sz.
Tel.: 59/326 – 804

II. Kossuth úti óvoda
Kunhegyes
Kossuth út 112.sz.
Tel.: 59/530 – 145 ; 59/530 – 146

III. Zádor úti óvoda
Kunhegyes
Zádor út 8/a
Tel.: 59/326 – 981

IV. Bölcsőde és Konyha
Kunhegyes
Arany J. u. 26/a.
Tel.: 59/326-161

V. Melegítő konyha
Kunhegyes
Dózsa Gy. út 38.

Gazdálkodási besorolása:

Az intézmény feladatellátásához kapcsolódó funkciója alapján: önállóan működő és az előirányzatok feletti rendelkezési jogosultság szempontjából részjogkörrel rendelkező, szakmailag teljes jogkörű, bérgazdálkodói jogkörrel nem rendelkező költségvetési szerv. Pénzügyi – gazdasági feladatait Kunhegyes Város Polgármesteri Hivatala látja el megállapodás alapján. A munkáltatói jogokat az intézmény vezetője gyakorolja.

OM azonosító: 035736

Intézmény típusa: Óvodai intézmény

Szervezeti forma: többcélú óvoda- bölcsőde

Létrehozás ideje: 2017.01.01.

Intézménytörténeti szempontból: 1991.

Költségvetési szerv alapításának ideje: 2003. 01.01.

Intézményvezető neve: Major Anikó

Intézményvezető helyettes neve: Garaguly Zsigmondné

Szakmai vezető: Németh Pálné

Fő tevékenysége: Óvodai nevelés

Alaptevékenységek:

- Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladat
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
- Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
- Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
- Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben
- Gyermekek bölcsődei ellátása
- Gyermekekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében

Működési terület:

Alapító okiratban foglaltak szerint.

- Az intézmény fenntartója:

Kunhegyes Város Önkormányzat Képviselőtestülete
Kunhegyes Szabadság tér 1. sz.

- Az Óvodai Intézmény vezetőjét a Képviselőtestület nevezi ki.

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá.
(Knt. 26§ (1))

2. HELYZETKÉP AZ INTÉZMÉNYRŐL

Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha új székhellyel működik tovább 2017. szeptember 1-től:

Székhely: Kunhegyes, Kossuth út 112.

Telephelyei: Kunhegyes, Garay út 2.
Kunhegyes, Zádor út 8/a
Kunhegyes, Arany J. u. 26/a
Kunhegyes, Dózsa Gy. u. 38.

Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha feladata biztosítani a gyermekek óvodai nevelését három éves kortól a tankötelezettség kezdetéig.

A feladatból adódóan alaptevékenységi körében megalapozza a gyermekek személyiségének és képességeinek fejlődését, és biztosítja a gyermekek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat.

Kunhegyesen a telephelyeink más - más területen helyezkednek el. Arányosan tudjuk biztosítani az óvodás korú gyermekek ellátását. Minden óvodáskorú kisgyermeket a lakóhelyéhez legközelebb eső óvodába tudjuk fölvenni. Átírányításra, elutasításra évek óta nincs szükség. Minden óvodába jelentkező gyermeket tudunk fogadni.

Intézményi adatok:

Álláshelyeink száma: **31**

Óvodapedagógusi álláshelyeinek száma: **16**

Nem pedagógusi álláshelyeinek száma: **15**

Telephelyeinek száma: **5**

Óvodai csoportjainak száma: **8**

Óvodába felvehető tényleges maximális gyermeklétszám: **189 fő**

Csoportjaink szerkezetük szerint osztatlanok.

Bölcsődei csoportok száma: **3**

Bölcsődébe felvehető tényleges maximális gyermeklétszám: **34 fő**

Kisgyermekgondozók száma: **6**

Bölcsődei dajka száma: **2**

Technikai dolgozók száma: **1**

Intézményünkhöz tartozik még két főzőkonyha, ahol az egészséges táplálkozás megteremtéséhez a feltételek adóttak.

A létszám óvodánkenti megoszlása:

Év	Felvett létszám	Garay ó.	Kossuth ó.	Zádor ó.
2017/2018	171	62	48	61
2018/2019	190	68	77	45
2019/2020	203	72	52	79
2020/2021	160	51	42	67
2021/2022	175	63	46	66

Gyermekcsoportjaink összetétele:

Intézményünk populációját a magyar és a roma nemzetiségű gyermekek adják. Nagy hangsúlyt fektetünk a hátrányos helyzetű gyermekek 3 éves kortól történő óvodai beíratására és ügyelünk a rendszeres óvodalátogatásukra is. Igyekszünk a hátrányok kompenzálására, lehetőséget biztosítunk a multikulturális nevelésen alapuló integrációra. Feladatunknak tartjuk a szülők segítségét is.

2021/2022	Garay ó.	Kossuth ó.	Zádor ó.
Létszám	63	46	66
HH	11	21	16
HHH	1	4	7
SNI	-	2	-
3 v. több gyermekes	11	8	6
Tartósan beteg gyermek	2	1	-
BTMN	5	1	2
nem magyar állampolgár	1	-	-

3. AZ ÓVODÁK BEMUTATÁSA

Kunhegyes város az Alföldnek csaknem a középső részén lévő Nagykunság közepén fekszik.

A település buckás, termékeny, vizekben gazdag, halászatra, földművelésre, állattenyésztésre jó adottságokkal rendelkező terület.

A tatárok elől menekülő kunok egy részét IV. Béla király először 1240 – ben, majd a tatárjárás után 1249 – ben telepítette a térségbe.

1407 – ben a kunok megvásárolták a fokozatosan meggazdagodó Hegyessé nevezett községet.

1640 – ben már református egyháza és iskolamestere volt.

1811 – ben mezővárosi rangot kapott Kunhegyes.

1868 – ban már gimnáziumot is alapítottak.

A város fejlődése két úton haladt a hagyományos mezővárosi úton, másrészt egy korszerűsödő polgári jellegű urbanizációs úton. A 60-as években elveszítette a járás székhely rangot.

Ennek ellenére viszonylag fejlett kereskedelmét, oktatását, szolgáltatását megtartotta. A rendszerváltás után ipari létesítmények megszűnésével csak a mezőgazdaságban, kereskedelemben, szolgáltató iparban tudtak az emberek elhelyezkedni. Emelkedett a munkanélküliek száma.

Jelenlegi helyzet:

2013-tól járási központ. Területe 14.894 hektár, lakosainak száma 7.704 fő. A város demográfiai helyzetét jól jellemzi a születések számának csökkenése, a lakosság lassú előregedése.

2001-2011 közötti népességfogyás 7,6%.

A gyermekkorúak aránya 18%-ról 15%-ra csökkent,

míg az időskorúak aránya 20%-ról 25%-ra emelkedett.

Az országban megfigyelhető munkanélküliség városunk lakosainak helyzetét is rontja. Mindez meghatározza a családok jövedelemviszonyait.

A munkanélküliek aránya városunkban 8,5%. Foglalkoztatott (beleértve közhasznú start programban résztvevőket) 33,8%.

Városunkban 4 óvoda, 2 általános iskola és 1 középfokú intézmény található. A szabadidős és sporttevékenységre a néhány éve átadott új sportcsarnok és strandfürdő nyújt lehetőséget. A művelődési ház és a könyvtár programjai a lakosság kulturális kikapcsolódását szolgálják.

Városunkban nagy hagyománya van a Mihály napi vásárnak és az ehhez kapcsolódó Mihály napi Sokadalom rendezvénynek.

Kunhegyes első óvodája az „anyaóvoda” A Kazinczy út 1. szám alatt lévő házban működött az 1900 – as évek elején.

1953 – 54 – ben alakították át a mai napig is működő Kossuth úti óvodát, akkor két csoporttal, 1960 – tól 3 csoportos óvodára bővítették, egyúttal megszűnt az úgynevezett „anyaóvoda”.

1924 – ben menház jelleggel, de éves munkatervvel és óvodarenddel megnyílt a Hajnal úti óvoda. A köztudatban „Felsővégesi óvodának” nevezték. Felettese az óvodaszéki elnök volt. Sokáig egycsoportos óvodaként működött. Időközben a napközis ellátottság iránt megnőtt az igény és az épületben lévő szolgálati lakást is átalakították csoportszobává. Így 1970. szeptemberétől 2 csoportos óvoda lett, a mai napig is.

A Garay úti óvoda 1960. január 18.-án alakult meg. Először egy csoporttal, majd a második félévben a második csoport is megkezdte működését. A létszám egyre magasabb lett és ez indokolta, hogy biztosítsák a harmadik csoportot is. 1983 – 84 –től megtörtént a csoportbővítés.

Az 1970 – es évek elején igen sok gyermeket nem tudtak felvenni az óvodákba, sok volt a felvételtől az elutasított 5 éves gyermekek száma is, akik nem részesültek iskolára való előkészítésben.

1972. szeptember 18.-án megnyílt az 5. óvoda a Dózsa György út 14. szám alatt. Az ideiglenesen kialakított óvoda 50 férőhelyes volt, két csoporttal részben osztott óvodaként működött.

1974. augusztus 14. –én adták át az újonnan épült 75 férőhelyes, három csoportos óvodát a Zádor út 8/a. szám alatt. Tágas, világos, aránylag jól felszerelt, nagy udvarral, szép környezettel kezdte meg működését.

Tehát 1974 – től a mai napig városunkban három óvoda 3 csoporttal, egy óvoda pedig 2 csoporttal működik.

Intézményünkhöz tartozik a Kossuth úti óvodában működő konyha, amely ellátja mind a négy tagóvodába járó gyermekeket.

Bölcsőde:

A 2017. január 01-től külön épületben 2 csoporttal működő bölcsődei csoport tartozik intézményünkhöz, akik az Arany J. út 26/a. alatti telephelyen működnek szakmai vezető irányításával. Ez a változás megkönnyítheti az óvoda-bölcsőde átmenetet a gyermekek számára. Együttműködésünk szorosabbá és tartalmasabbá válhat.

2017. szeptember 01-től a Hajnal úti óvoda a gyermeklétszám drasztikus csökkenése miatt – gazdasági okokból nem fogad gyermekeket.

Ennek alapján intézményünkben három óvoda működik tovább. Két óvoda 3 csoporttal, egy óvoda 2 csoporttal látja el feladatait.

4. ÓVODÁNK HAGYOMÁNYRENDSZERÉNEK TARTALMA

Kiemelt jelentőségű napjainkban a jeles napokra, néphagyományokra és közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése.

A néphagyomány ápolása, jellegzetes tartalmi intézményünkben:

A természet változásait követő ünnepkörök mindig meghatározott mondanivalóval jelennek meg. Minden ilyen alkalmat hosszabb előkészület előz meg, amikor a gyerekek kíváncsiságára építve változatos tevékenységet biztosítunk. Ez a tevékeny készülődés, tervezgetés teszi az ünnepeket, a jeles napokat izgalmassá és örömtelivé, felszabadulttá, amit tevékenyen élnek át.

Óvodákban az évszakokhoz kapcsolódó ünnepkörök a jeles napok jelentik az óvodai élet kiemelt feladatait. Nevelőmunkánk fontos része az ünnepek sajátos hangulata, a hozzákötődő hagyományok, szokások felelevenítése.

Az ünnepek, szokások keretet adnak a munkánknak. A gyerekek megszokják, hogy a jeles napok ismétlődnek és mindennek megvan a maga ideje. A várakozás, a készülődés fokozza az ünnepekhez fűződő érzelmeket, belső tartást ad. Arra törekszünk, hogy a néphagyományokon és a gyerekeken keresztül szorosan mélyebb kapcsolat alakuljon ki a szülőkkel, a külső partnereinkkel.

Intézményünk jeles napjai:

- ☺ A gyermek személyével kapcsolatos ünnepek:
  - * Névnap,
  - * Születésnap,
  - * Hosszabb ideig beteg gyermek látogatása

- ☺ Egyéb ünnepeink csoportonként más – más formában:
  - * Mihály napi vásár
  - * Szüret
  - * Mikulás
  - * Adventi készülődés
  - * Karácsony
  - * Farsang – Télbúcsúztató
  - * Nemzeti Ünnepeink
  - * Húsvét
  - * Anyák napja
  - * Gyermeknap
  - * Nagyok búcsúztatása
  - * Kirándulások
  - * Alkalmankénti közös tevékenység a szülőkkel.

☺ Kirándulások:

- * Természetmegismerő kirándulások
- * Szórakoztató jellegű kirándulások
- * Gyümölcs szüret
- * Lehalászás megtekintése

☺ Iskola

- * Nagycsoportosok látogatása

Óvodáink hagyományrendszerének tartalma

Óvodáinkban a néphagyományőrzést, a népi kultúra ápolását feladatunknak tekintjük. Megteremtjük azt a környezetet, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás. Igyekszünk a gyermekekkel megláttatni a népi kultúra szépségét, örömét.

Az óvoda természetes közege a hagyományőrzésnek.

Feladatunk, hogy megismertessük a népszokásokat, azok eredetét és ismerjék azok lényegét.

Szüret:

Az óvodák saját hagyományrendszerüknek megfelelően rendezik meg a szüreti mulatságot.

Pl:

- Családokkal szüretelés
- A szülők pogácsát sütnék
- Prést, darálót hoznak be az óvodába

Ezen a napon a néphagyományokkal kapcsolatos szokásokat elevenítjük föl (néptánc, népzene, szőlőlopás, préselés, mustivás, közös játékok).

Advent:

A gyerekek segítségével elkészítik az adventi naptárt és a koszorút. Megfigyelik az időjárást, igazak-e a népi jóslások. Hajtanak Borbála-ágot, Luca napján búzát ültetnek. Mézeskalácsot sütnék, amit maguk díszítenek ki. Díszeket, ajándékokat készítenek, gyertyát öntenek. Tudnak és tanulnak a Mikulásról verseket, mondókákat, dalokat. Különböző technikával Betlehemet készítenek.

Farsang:

Néhány óvodában helyi sajátossággá vált, hogy a Farsang nyílt, bevételes rendezvény. A gyermekek farsangi dalokat, mondókákat tanulnak, álarcokat, szemüvegeket, sapkákat készítenek. A mulatság végén elégetik közösen elkészített Kiske-bábot.

Húsvét:

Locsolóverseket, mondókákat tanulnak, tojást berzselnek és festenek, locsolkodnak, részt vesznek a tojáskereső játékokban. Tavaszi ágakat gyűjtenek, virágokat hajtatnak.

Anyák napja:

Intézményünkben csoportonként másképp ünneplik meg, egyre inkább felhasználva az IKT-eszközöket. Ajándékkal, műsorral készülünk.

Gyermeknap:

Az óvodák hagyományainak megfelelően szervezik a szülőkkel közösen, amit játékkal, sportolással kirándulással, főzéssel egybe kötve töltik el.

Egészségnap

A rendezvény segítségével szeretnék tudatosítani a gyermekekben és a szülőkben is mennyire fontos az egészség és a tudatos környezetvédelem. A rendezvény keretein belül nem csak a helyes táplálkozás és a mozgás fontosságára hívjuk fel a figyelmet, hanem a lelki egészségre is.

Nagyok búcsúja

A tanévet zárja, amely a csoportok hagyományainak megfelelően történik. Verssel, közös játékkal, ajándékkal búcsúznak a kicsik a nagyoktól. A nagy csoportos gyermekek szüleik megvendégelik a kis csoportos gyermekeket.

Kirándulások:

Évszakhoz kötöttek az egyes óvodák szokásaihoz alkalmazkodva.

Várható eredmények:

- Ismerjék meg a gyermekeink a népi kultúra szépségét és örömet.
- Rendezvényeink legyenek közösségépítő jellegűek
- Erősítsék az óvoda közösségét (óvónő, dajka, gyermek, szülő)
- Nyújtsanak a gyermekek számára új tapasztalatokat, ismereteket, amelyeket játékokban, egyéb tevékenységeikben felhasználnak.
- A magyarságtudat formálása
- A közösséghez való tartozás érzésének fokozása.

Az óvodapedagógusaink és a külső partnereink ismerik és ápolják az intézmény hagyományait, illetve nyitottak az új hagyományok teremtésére.

Az éves munkaterv alapján készült beszámolóinkban megtalálhatóak az alapelvek, az ezekből adódó feladatok, a megvalósítások eredményei, különös tekintettel az intézményi hagyományok ápolására.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP

1. ÓVODÁNK JÖVŐKÉPE

- Óvodai intézményünk olyan legyen, ahol az inspiráló, ugyanakkor nyugodt, érzélem gazdag belső légkör és a tartalmas együttes munka következtében az óvodáink minden dolgozója és a gyermekek is jól érezzék magukat.
- Az óvodai nevelés játékkal, mesével program alapelveire építve olyan színvonalas nevelést teremtünk, melynek aktív közreműködője a gyermek.
- Óvodáinkban a gyermekek a játékon keresztül ismerjék meg az őket körülvevő világot. Játékban fejlődjenek képességeik, készségeik. Biztonságérzet, szeretetkapcsolat állandó léte szükséges, ami az oldott, családi légkört biztosítja a gyermekek fejlődéséhez (testvérek egy csoportba kerülnek, állandó óvónői páros dolgozik egy-egy csoportban, éves váltásban).
- Óvodai nevelésünk célját az óvodás gyermek sajátosságait figyelembe véve a projektpedagógiával színesedik óvodai tevékenységünk.
- Arra törekszünk, hogy munkánkkal megalapozzuk az élethosszig tartó tanulás igényét.
- Olyan attitűdöket, jellemvonásokat erősítünk, melyek által a gyermek megismeri önmagát, helyes énképe és önértékelése alakul ki, s ezáltal képessé válik arra, hogy elfogadja a „*te is más vagy, te sem vagy más*” elvét, s ezt a gyakorlatban alkalmazni is tudja.
- Valljuk, a nevelés folyamatának a gyermeki személyiség megalapozását kell szolgálnia, melyben a gyermek teljes jogú résztvevője az adott folyamatnak, az önnevelésnek.
- Fontos alapelve nevelésünknek az egyéni bánásmód. A pedagógiai prognózisnak megfelelően minden gyermek a neki megfelelő nevelésben - gondozásban – oktatásban részesüljön- összhangban a gyermekek jogairól szóló Egyezmény előírásaival, és az alapvető szabadságjogok tartásának erősítésével az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- Eszköztárunk bővüljön ki olyan digitális tartalmakkal és eszközök használatával, melyek a kor technikai színvonalát tükrözik és hatékonyabbá teszik munkánkat.
- Olyan kompetenciákat sajátítsanak el a gyermekek, melyek alkalmassá teszik őket arra, hogy megfeleljenek a XXI. Század kihívásainak.

2. GYERMEKKÉPÜNK

Szeretnénk olyan kisgyermeket nevelni, akik érzelmileg gazdagok, boldogok, nyitottak és érdeklődők. Kiegyensúlyozott, egyedi (szellemi, erkölcsi, biológiai értelemben is) kis személyiségük önbizalommal teli. Saját egészségüket értéknek tekintik, megfelelő önismerettel, kreativitással, önértékelő képességgel rendelkeznek. Kötődnek településükhöz, szeretik és óvják környezetüket, amelyben jól tájékozódnak. Legyenek együttműködők, fogadják el a különbözőségeket, a szeretetteljes óvodai közösséget, amelyben a liberalizmus és az értelmes fegyelem normái között kell élniük.

Bízunk abban, hogy gyermekközpontú, befogadó a gyermeki személyiség kibontakozását elősegítő óvodai nevelésünk a meglévő hátrányok csökkentésével megsegítjük őket az életben való beválásba, az egészséges személyiség fejlődésében.

Az óvodai évek végére magabiztosak, a közösségi élet és a kulturált életvitel szokásait ismerik. Nem adunk helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

3. ÓVODAKÉPÜNK

Intézményünk óvodái szakmailag önálló nevelési intézmények, melyben az óvodai csoportokban vegyes életkor szerinti a gyermekek összetétele, amelyben gyermekeink könnyen beilleszkednek.

Intézményünk a családi nevelés kiegészítője, a család véleményét figyelembe vevő, együttnevelő.

Pedagógiai tevékenységünk alapköve az esélyegyenlőség, a befogadás.

Az óvodai nevelésünk célja:

Az óvodáskorú gyermekeink szükségleteinek előtérbe helyezésével biztosítjuk gyermekeink fejlődéséhez szükséges optimális feltételeket. Óvodánk légköre: szeretetteljes, gondoskodó, érzelmi biztonságot nyújtó, óvó-védő, feltétel nélkül elfogadó, hagyományokat ápoló, értékeket közvetítő és teremtő.

Óvodáink a helyes életritmus kialakításával gondoskodnak a nyugodt, harmonikus személyiségfejlődésről, a helyes én-kép, önértékelés, életvitel kialakításáról. Arra törekszünk, hogy az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere a gyermekek egyéni képességeikhez igazodó műveltség tartalmakról és emberi értékek közvetítéséről gondoskodjon.

Az óvodáinkban a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Nevelőközösségünket a sokoldalúság, a kompetens együttműködés, kezdeményezőkézség, az egységes nevelésfilozófiára való törekvés jellemzi, mely segíti az integrált és differenciált nevelést, a hátrányok csökkentését, felzárkóztatást, és a tehetséggondozást.

Óvodai nevelésünk egyik legfontosabb, mással nem helyettesíthető tevékenysége az életkornak és fejlettségnek megfelelő szabad játék, amely elengedhetetlenül szükséges a műveltség tartalmak

közvetítéséhez, a gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez, és szocializációjához, teljes személyiségének fejlesztésére.

A hazájukat elhagyni kényszerű családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk, az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

Támogató szervezet és tanulási kultúra jellemzi az óvodát.

4. PEDAGÓGUSKÉPÜNK

A fejlesztési, nevelési folyamat feltételei között legfontosabb maga a pedagógus, az óvónő személye. Demokratikus nevelési légkört teremtve a követve vezetés módszerével kívánja gondozni, óvni, nevelni az óvodás gyerekeket.

Fontos:

* A gyermek szeretete:

A kisgyermek számára nagyon fontos a személyhez kötődő kapcsolat. Legyen az óvónő olyan ember, akihez a kisgyermek éveken át, szorosan kötődik, akitől és akinek a kedvéért örömmel tanul, aki védelmet, biztonságot nyújt számára.

* Biztonságos szakmai tudása:

Tagóvodáinkban dolgozó óvónőink szakmailag jól felkészült, pedagógiai innovációra törekvő nevelők. Törekednek az önképzés, a továbbképzés, a szaktudás megújítására, ismereteiket céljaiknak megfelelően használják.

Céljuk öröm és sikerorientált gyermekek nevelése, magas szintű készség és képességfejlesztés, értékközvetítés. Lehetőséget biztosítanak az önállóságra, a kezdeményezésre. A különbözőségeket, a másságot elfogadják, tiszteletben tartják, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítik. Komplex fejlesztés: „a jóízű játék és mesehallgatás során valósul meg. Meggyőződésünk, hogy ilyenkor magasrendű tanulási folyamat zajlik.”

* Pedagógiai és általános műveltsége:

A pedagógus módszertani kultúrája kiterjed a személyes és szociális képességek fejlesztésére, módszertani tudásukat megosztják egymással.

Munkájuk során az aktuális feladatokhoz kapcsolódva használják a modern információs, digitális eszközöket.

* Beszéd és kommunikációs kultúrája során a gyermeki tevékenységekhez, játékhöz, munkához, tanulási tevékenységekhez megfelelő hatékony és nyugodt feltételeket alakít ki, fogalomhasználata 3-7 éves korú gyermekek fejlettségéhez igazodik. Óvodaképnek, gyermekképnek és pedagógusképnek megfelelően a pedagógusok a pedagógusmunkát segítők és a gyerekek közötti kapcsolatra az együttműködés, nyitottság, valamint a segítőszándékú kommunikáció jellemző.

* Kiegyensúlyozott, egészséges személyisége, nyugalmat, belső harmóniát, békességet árasztanak.

Tiszteletben tartják a gyermek jogait, egyéni és életkori sajátosságait. Tisztelik, megértik és elfogadják a szülők különbözőségeit. Építenek a gyermekek más forrásból szerzett tapasztalataikra, ismereteikre.

Minden tagóvoda a helyi sajátosságokhoz alkalmazkodva igyekszik minél színesebbé tenni óvodája profilját.

A legjobb gyakorlatok eredményeinek bemutatására, követésére, alkalmazására nyitott a testület és az intézmény vezetése.

A nevelőmunkát segítő dajkákkal az egymást segítő és kiegészítő kapcsolatunk jó. A csoportok napi életében tevékenyen részt vesznek.

Helyi programunk megkívánja az óvodapedagógusok számának az emelését. Jelenleg nincs meg az óvónői munkaidőben szükséges 1-1 óra átfedési idő.

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

1. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése. Fontosnak tartjuk feladatainkban, hogy minden kunhegyesi óvodásunk az egészséges életmód-életvitel kialakításának fontos elemeit elsajátítsa.

Robert Fulghum: Már az óvodában megtanultam mindent,
amit tudni érdemes.

„Azt, hogyan éljek, mit tegyek, mind az óvodában tanultam meg.
Az egyetemen a bölcsesség nem volt különösebb érték, az óvodában azonban annál inkább.

Íme amit ott tanultam:

Ossz meg mindent másokkal!
Ne csalj a játékban!
Ne bántsd a másikat!
Mindent oda tégy vissza, ahonnét elvetted!
Rakj rendet magad után!
Ne vedd el a másét!
Kérj bocsánatot, ha valakinek fájdalmat okoztál!
Evés előtt moss kezet!
Húzd le a vécét!
A frissen sült sütemény és a hideg tej tápláló!
Élj mértékkel! Mindennap tanulj, gondolkodj,
rajzolj, fess, énekelj, táncolj, játssz és dolgozz
keveset!
Délutánonként szundíts egyet!
A nagyvilágban óvatosan közlekedj, fogd meg a
társad kezét és ne szakadjatok el egymástól!
Ismerd fel a csodát!

Kiemelt eredményességi területek:

- Az egészséges életmód alakítása
- Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Egészséges, családi, szeretetteljes óvodai légkör és a környezet megteremtése, amelyben a kisgyermek jól érzi magát, és testi – lelki szükségleteit maximálisan kielégíti.

Olyan élménygazdag óvodai élet megteremtése, mely segíti erkölcsi tulajdonságainak (önzetlenség, együttérzés, segítőkészség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését.

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve, változatos tevékenységrendszer biztosítása, melynek során eljuttatjuk őket egyéni képességeik optimális határához. Az értelmi fejlesztés színtere a játék legyen, amelyben a gyermek jól érzi magát, az ismereteket ezen belül sajátítja el.

A gyermekek személyiségét az óvónő nem statikusan, hanem önmagukhoz viszonyított fejlődésben szemléli.

Használja ki az óvónő a szociális tanulásban rejlő lehetőségeket. Óvodai nevelésünk szerves részeként kezelje a tanulási folyamatot, az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében jelen van, szabályközvetítéssel, a javíthatóság elkerülésével.

A gyermekek értékelése a meghatározott alapelvek egyéni és életkori sajátosságok a fejlődés várható eredménye alapján történik.

Alkalmazott megismerési eljárások: - megfigyelés

- beszélgetés

- egyéni produktumelemzés

- szülővel való beszélgetés

- családlátogatás.

Az intézmény kiemelt nevelési céljaihoz kapcsolódó eredmények alakulása az elvártaknak megfelelő legyen.

1/1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Céljaink:

- Az egészséges életvitel igényének megalapozása.
- Az egészséges táplálkozási szokások és a kultúrált étkezési magatartás kialakítása.
- Egészséges, edzett gyermekek nevelésének elősegítése
- Az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.
- A környezett higiénijának védelmére nevelés, a természetes és mesterséges környezet óvására való készség kialakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához környezettudatos magatartáshoz kapcsolódó szokások megalapozása.
- Megfelelő szakemberek bevonása (speciális gondozó, prevenció, korrekció)

Feladataink:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata, a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Az egészséges életmódra nevelés feladatai: megjelennek a tervezés időszakában, az éves munkatervben, az éves foglalkozási tervben, a csoportnaplókban, a fejlesztési naplókban, valamint a gyermeki produktumokban. Ezen belül:

- A gyermek egészségének védelme, fejlődésükhöz biztosítjuk az egészséges környezetet. Óvodáink csoportszobái tágasak, világosak. Mindig tisztán, rendezetten várják a gyermekeinket.
- A családok igényeihez, a gyermekek életkori sajátosságához igazodva alakítjuk ki a csoportok napirendjét, ezzel biztosítva a lehetőséget a helyes életritmus kialakulására.
- A mozgásigény kielégítése fontos feladatunk. Edzéssel, játékkal, a szabad mozgás biztosításával, szervezett testneveléssel, egyéb mozgásos tevékenységekkel segítjük a testi képességek fejlődését, harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a kisebb testi rendellenességek korrekcióját láb és tartásjavító tornával biztosítjuk.
- A szülők és az óvodapedagógusok együttműködve (ha szükséges megfelelő szakember biztosításával) látjuk el a speciális gondozó, prevenció, korrekciós testi, lelki nevelési feladatainkat.
- Minta alapján gyakorlással, folyamatos, de következetes figyelemmel követéssel a dajka néni bevonásával alakítjuk ki, az egészséges életmód, az önálló testápolás, tisztálkodás, öltözködés, betegségmegelőzés és egészségmegőrzés szokásait. Az egészséges táplálkozás szokásainak kialakítása, figyelemmel kísérése, különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen – zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése. Ösztönözzük, a zöldségek, gyümölcsök, illetve tejtermékek rendszeres bevitelét.
- Feladatunk a gyermekbalesetek, sérülések elkerülése. Folyamatosan figyelemmel kísérjük, ellenőrizzük a csoportszobai és az udvari játékeszközök állapotát, a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. Tanév elején megbeszéljük a gyermekekkel a játékeszközök helyes használatát a balesetek megelőzése végett.

20/2012 (VIII.31.) EMMI rendelet 128 §-a szerint óvodánk Egészségfejlesztési programot működtet.
(Az Egészségfejlesztési programot a melléklet tartalmazza.)

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek a személyi higiénés feladatok ellátására (önálló testápolás, WC használat, zsebkendő használata, öltözködés, vigyáz a tisztálkodási eszközökre, helyére teszi azokat)
- Szokásává válik a kulturált étkezési magatartás, egészséges táplálkozás- önállóan dönti el, hogy mennyi ételt fogyaszt, önállóan szed a tálból, önt a kancsóból.
- Készség szinten használja a kanalat, kést, villát
- Esztétikusan terít meg, kulturáltan étkezik, evés közben halkán beszélget.
- Környezetében igyekszik rendet tartani.
- Ügyel saját külsejére, törekszik az ízlésességre
- Megfelelő mozgáskultúrával, edzettségi szinttel rendelkeznek, mozgásuk összeszedett.
- Kialakul környezetük védelmének igénye
- Képesek felismerni a környezetükben rejlő baleseti forrásokat, képesek ezek elkerülése

1/2. AZ ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Céljaink:

Érzelmileg gazdag társas viszonyokban magabiztos gyermekek nevelése.

A pozitív viselkedési normák, szokások és szabályrendszerek kialakítása, melyre az óvodáinkban az érzelmi biztonság, az otthonosság, a derűs kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtésével törekszünk.

Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhék a gyermekeket. Ezért lehetőséget biztosítunk az „anyás beszoktatásra” is. Az óvónők már a nyár folyamán otthonukban felkeresik a leendő óvodásokat, így igyekeznek minél bensőségesebb, bizalmon alapuló kapcsolatot kialakítani a gyermekekkel és a szülőkkel.

Fontos hogy a kapcsolatokat:

Óvodapedagógus – gyermek

Gyermek – dajka

Gyermek – gyermek

pozitív érzelmi töltés, attitűd jellemezze, olyan alaphangulatot teremtsen, amely cselekvésre és játékra ösztönöz, modellértékű szerepet töltsön be.

Óvodáink célja, hogy engedje a gyermek önkifejező, önértékesítő törekvéseit megnyilvánulni, segítse szociális érzékenységük fejlődését, én-tudatuk alakulását.

Feladataink

Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekeink- állandó értékrend kialakításával- kielégíthessék természetes társas szükségleteiket. Arra neveljük őket, hogy a közösségben otthonosan mozogjanak, de tudjanak másokhoz alkalmazkodni, legyenek udvariasak egymással és a felnőttekkel, tiszteljék és fogadják el a különbözőségeket.

Az óvodai életet úgy szervezzük, hogy sok közös élményben legyen részük a gyermekeknek, ahol alakulnak, fejlődnek erkölcsi tulajdonságaik, akaratuk. Ezzel tudjuk jól megalapozni a szokás és szabályrendszert, amely a zökkenőmentes mindennapok elengedhetetlen feltétele.

Az óvodánk a gyermekek nyitottságára építve hozzásegíti a gyermekeket, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a nemzeti identitás tudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja. Tudjon rácsodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az integrált nevelés keretein belül biztosítjuk, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztését, ha szükséges speciális szakemberek bevonásával, együttműködésével.

Az óvodáinkban arra neveljük gyermekeinket, hogy értsék és fogadják el az emberek különbözőek egymástól.

Fontosnak tartjuk, hogy az iskolai élet megkezdéséhez szociálisan is érettek legyenek gyermekeink.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek igénylik a helyes viselkedés normáinak és szabályainak betartását. – udvariasak és betartják az illemhez tartozó szokásokat, azokat alkalmazzák.
- Megfelelő akarat tulajdonságokkal, feladattudattal rendelkeznek (önálló, fegyelmezett, kitartó)
- Ragaszkodik óvodájához, gyermekekhez, felnőttekhez- ezt szavakban fejezi ki
- Baráti kapcsolatai vannak, együtt érez társaival
- Képes az önálló probléma megoldására – kudarc elismerésére
- Konfliktus helyzetben társaival egyezkedve oldja meg a problémát
- Felnőtt kérése nélkül is segít társainak
- Hiányzás esetén érdeklődik barátai iránt, óvodán kívül köszöntik egymást
- Csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadja
- Igényévé válik a tevékenységben való részvétel, együttműködés
- A megkezdett tevékenységet türelmesen befejezi
- Felnőtteket, gyermekek közléseit figyelmesen meghallgatja- rövid ideig képes nyugodtan ülni
- A közösségért szívesen dolgozik, bízik önmagában
- Értékeli saját tetteit és a példaként eléje tárt magatartási formákat
- Kezdeményező és érdeklődő, legyőzi a felmerülő akadályokat
- Fejlett erkölcsi érzelme, megtanulja az érzelmek kezelését
- Erkölcsi értékrendszere megalapozódik (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség)
- Megfelelő önfegyelmével rendelkezik, szükségleteit késleltetni tudja
- Óvodáskor végére képes az iskolai élet elfogadására

1/3. AZ ANYANYELVI, - AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Céljaink:

- Gyermkeink nyitott, magabiztos kommunikációs képességgel rendelkezzenek, érthetően, jól tudják kifejezni gondolataikat, érzelmeiket.
- Ismerjék meg anyanyelvünket, becsüljék, szeressék meg azt.
- Beszédkedv felkeltése, fenntartása, a biztonságos önkifejezés megvalósulása.
- A helyes és szép beszéddel a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődését az irodalmi élmények befogadását segítjük elő.
- A gyermekek életkorának megfelelő, tiszta érhető beszédkedv fenntartása, szókincs aktivizálása, beszédkultúra kialakítása, a kapcsolatteremtés elemi szabályainak megismertetése.
- Fejlesztjük értelmi képességeiket: érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, kreativitás.
- Az iskolai alkalmasság elősegítése, az iskolai kommunikációs kudarcok megelőzése.

Feladataink:

Az óvónő teremtsen olyan élményszerű környezetet, amely ösztönzi a gyermekek megismerési vágyát, kíváncsiságát, tevékenységi vágyát, természetes beszédkedvét.

- A derűs, nyugodt, biztonságot adó óvodai légkör megteremtésével biztosítjuk a gyermekek beszédkedvét. Nyelvi képességeiket anyanyelvi játékokkal fejlesztjük.
- A népmeséken, verseken, elbeszéléseken keresztül és az irodalmi anyag igényes összeállításával törekszünk arra, hogy anyanyelvüket megismerjék, megszeressék, megbecsüljék.
- A gyermekek életkori sajátossága az egyéni kíváncsiság, az érdeklődés. Ezekre alapozva biztosítunk számukra különböző tevékenységeket, ahol élményeket, ismereteket, tapasztalatokat kapnak. Ezeket különböző élethelyzetekben alkalmazzák, így válik az ismeret készséggé, képességgé. Közben gyarapodik aktív és passzív szókincsük, kommunikálnak egymással, kapcsolatokat teremtenek (kompetencia – érzés kialakítása, fenntartása).
- Fontosnak tartjuk, hogy az ismereteiket spontán vagy tapasztalati úton szerezzék meg.
- Mivel az óvodás gyermek legfőbb tevékenysége a játék, ezen keresztül gyarapítja ismereteit, fejlődnek készségei, képességei, feldolgozza élményeit.
- Az óvónő és a dajka beszéde, kifejezőkészsége legyen példaértékű, a gyermek számára jelentsen mintát.
- Valamennyi értelmi képesség, képzelet és kreativitás fejlődését elősegítő, ösztönző környezet biztosítása

A beszédképesség és a metakommunikáció fejlődését az óvónő és a gyermek között kialakult bensőséges kapcsolat, a jó társkapcsolatok és a különböző helyzetekben gyűjtött sokrétű tapasztalat segíti elő.

Figyelemmel kísérjük a gyermek kialakulóban lévő egyéni beszédsajátosságait. A kifejező hanghordozás, a változatos szókincs és az érzelmeket megjelenítő viselkedés az óvónő beszédpéldájával, változatos élményekkel fejleszthető (mese – vers, bábjáték, dramatizálás, játék, szituációs játékok stb.). A nevelés keretei, tevékenység formái számtalan lehetőséget kínálnak anyanyelvi, kommunikációs nevelésre (játék, munka, tanulás).

A gyermekek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében fontos mihamarabb felismernünk a beszédhibákat: a hiányzó vagy rosszul képzett hangokat, a beszéd folyamatosságának hibáit, a hangszín rendellenességeit, az anyanyelv sajátosságaitól eltérő ritmust, hangsúlyozást a javítás elkerülésével. 5 éves kortól szükség szerint logopédus, beszédfejlesztő pedagógus segíti a beszédhibás gyermekek fejlődését.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit érthető formában mondja el
- Életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal felezi ki magát – tisztán ejti a magán és mássalhangzókat, minden szófajt használ
- Különböző mondatstruktúrákat, mondatfajtákat alkot
- Képes a folyamatos beszédre, szókincsé életkorának megfelelő
- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd
- Figyelmesen meghallgatja és megérti mások beszédét
- Kialakul beszédfigyelme
- Közvetlen felidézés mellett képes a szándékos felidézésre, megnő a megőrzés időtartama
- Képes a figyelemmegosztásra, átvitelre, szándékos figyelemre
- Kialakulóban van az elemi fogalmi gondolkodás a cselekvő- szemléltető és képi gondolkodás mellett
- Korának megfelelő ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről
- Differenciált észlelése kifinomult, értékelése pontos
- Figyelem összpontosítására képes
- Felismeri és megfogalmazza az egyszerűbb ok- okozati összefüggéseket
- Reprodukív emlékezettel rendelkezik
- Fogalmi gondolkodása kialakult

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

1 SZEMÉLYI FELTÉTELEINK

Óvodánkban a nevelő munkánk középpontjában a gyermek áll.

Óvodánkban a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki elfogadó, segítő, támogató attitűdje, modellje, mintát jelent a gyermek számára. Az óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájára van szükség az óvodai nevelés eredményességéhez. Az intézmény alkalmazotti közösségi munkájára, együttműködésére a belső igényesség, hatékonyság a jellemző. Feladatunk a nemzetiségi, etnikai óvodai nevelés célkitűzéseinek megvalósítása, különösen tekintettel a migráns gyerekekre. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Év		Óvónő	Pedagógiai asszisztens	Gyógyyped./ Logopédus megbízás alapján	Dajka	Óvodatitkár	Élelmezés vezető	Karbantartó	Konyhai dolgozó
2017/2018	Jelenlegi adat	12	2	-	8	1	1	-	3
	Szükség lenne	16	2	-	8	1	1	-	6
2018/2019	Jelenlegi adat	13	3	-	8	1	1	-	3
	Szükség lenne	16	-	1	-	-	-	1	6
2019/2020	Jelenlegi adat	13	3	-	8	1	1	-	3
	Szükség lenne	16	-	1	-	-	-	1	6
2020/2021	Jelenlegi adat	13	3	3	8	1	1	-	3
	Szükség lenne	16	-	3	-	-	-	1	6
2021/2022	Jelenlegi adat	13	3	2	8	1	1	-	3
	Szükség lenne	16	-	2	-	-	-	1	6

Speciális végzettségű óvodapedagógusaink:

3 fő óvodapedagógus fejlesztőpedagógusi szakvizsgával rendelkezik- ők a hátrányok megszüntetése érdekében jól kiválasztott módszerekkel, és ezek alkalmazásával végzik a gyermekek egyéni fejlesztését.

2 fő óvodapedagógus gyógypedagógiai asszisztens végzettséggel rendelkezik (akik az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében tevékenykedtek).

1 fő óvodapedagógus projektmenedzser feladatok ellátásához szükséges képesítéssel rendelkezik.

3 fő óvodapedagógus közoktatás vezetői szakvizsgával rendelkezik.

1 fő óvodapedagógusi gyógytestnevelés szakvizsgával rendelkezik.

7 fő óvodapedagógus Pedagógus II. minősítéssel rendelkezik.

A programunk megvalósulásának feltétele a szakmailag magasán kvalifikált nevelőtestület, ami állandó kihívást jelent óvodapedagógusainknak.

Óvónőink folyamatos képzésekkel, önképzésekkel szerzik meg az újabb ismereteiket szakmai munkájuk színvonalasabbá tételéhez, gyűjtik és megosztják a jó tanulásszervezési és pedagógiai gyakorlatokat.

A problémák megoldására alkalmas módszerek, „Jó gyakorlatok gyűjtése, segítő belső (egyéni ötletek, erősségek)” és külső erőforrások (pályázati lehetőség és szakmai támogatások) feltérképezése és bevonása, természetes gyakorlata legyen az intézményünknek.

Óvodánkban dolgozó dajkák közül mind a 8 fő rendelkezik szakképesítéssel.

A továbbképzéseken részt vettek által megszerzett ismeretek óvodai szervezeti egységen belül történő átadásának módszertana, eljárása.

Intézményünkben minden évben szakmai munkaközösséget hozunk létre, amely a munkaközösségi Szervezeti és Működési Szabályzata alapján működik.

2. TÁRGYI FELTÉTELEINK

Feltételrendszert megalapozó jogszabály: 20/2012 (VIII. 31.) EMMI rendelet 2.sz. melléklete.

Telephelyeink üzemeltetéséhez szükséges tárgyi feltételek rendelkezésünkre állnak, de folyamatos felújításokra és cserékre szükség van!

Az épületek külső és belső karbantartása feltétlenül szükséges. A gyermekek környezetét alakító eszközök közül (bútorzat), illetve a szokás – szabályrendszerüket segítő eszközök (edények, tisztálkodási felszerelés, munkaeszközök, textíliák) korszerűsítése biztosított. Ezek meglétét pályázatokból és megtakarításból tudjuk finanszírozni.

A nagy zöld területek és az árnyékot adó fák biztosítják az udvaron a gyermekek jó közérzetét. Pályázatokon nyert pénzből környezetünkhöz igazodó, természetes anyagból készült ügyességet és mozgást fejlesztő játékszerekkel vannak berendezve udvaraink, melyek minden évben állagmegóvásra és folyamatos cserére is szorulnak. A megvalósításhoz nagy segítséget kaptunk vállalkozóktól, szülőktől.

Óvodáink rendelkeznek a helyi nevelési program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel, de folyamatos felújításokra és az épületek karbantartására szükség van. Az óvodák udvarát, a csoportszobákat és kiszolgáló helyiségeket úgy alakítottuk ki, hogy biztonságosak, kényelmesek legyenek, igazodjanak a gyermekek méreteihez, biztosítva legyen az egészség megőrzésének feltétele, s ezáltal lehetővé válik mozgás és játékigényük kielégítése.

Minden épület rendelkezik olyan helyiséggel, ahol lehetőség van a szülők fogadására, egyéni elbeszélgetésre.

Az intézményben folyamatosan cseréljük és fejlesztjük az IKT eszközöket, a pedagógiai munka elősegítése érdekében.

3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

- Gyermkeink egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a jó napirend (folyamatos és rugalmas) és hetirend biztosítja a differenciált tevékenységek megvalósulását. A gyermekcsoport óvodapedagógusai a napirendjük kialakításával figyelembe veszik a különböző tevékenységeket, a gyermek egyéni szükségleteit, helyi szokásokat.
- Feladatunk a pozitív visszajelzésre épülő bizalommal teli légkör kialakítása, ahol minden gyermek hibázhat, mindenkinek lehetősége van a javításra, próbálkozásra.
- Nyugodt, bizalommal teli légkört teremt az elmélyült tevékenységekhez, tapasztalatszerzéshez – mindezekhez biztosítja a tárgyi feltételeket
- A napirendek összeállításánál nagy hangsúlyt kap a gondozás, mivel e tevékenység közben is nevel az óvodapedagógus, építi kapcsolatait a gyermekekkel, de egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző dajka nénikkel.
- Játék szerepe: **elsődleges**- szabad játék túlsúlyának érvényesülése fontos szempont számunkra.
- Az óvodapedagógusok módszertani szabadságukkal élve tervezik és szervezik a napi tevékenységeket., amely játékba ágyazódik, ami feltételezi a tevékenység alapú tanulást.
- Teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében, és közreműködésével szervezhető meg.
- Az óvoda nevelés tervezését a kötelező dokumentumok szolgálják.
A gyermekek fejlődését folyamatosan dokumentáljuk az egyéni fejlődési naplóban.

4. ÓVODAI INTÉZMÉNYÜNK KAPCSOLATRENDSZERE

Kapcsolatok kialakítása óvodánk nyitott és kezdeményező.

Intézményünkben megtörtént a külső partnerek, azon belül is a kulcsfontosságú partnerek azonosítása.

a.) Óvoda-család

Az óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermekek fejlődését.

Minden óvodában arra törekszünk, hogy a családok sajátosságait figyelembe véve a családi nevelést kiegészítve, gondozzuk, ápoljuk, védjük, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülők számára a legfontosabbat, a gyermekét bízva ránk és így joggal elvárja, hogy mi tudásunkkal és hozzáértésünkkel a lehető legjobban teljesítsük ezt a feladatot, ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés.

A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk, hogy nevelőpartnerek legyünk, ismerjük egymás nevelői felfogását, nevelési eljárását, szokásait. Az együttműködés során érvényesítjük az intervenciók gyakorlatát, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Hisszük, hogy csak kölcsönös bizalommal tudjuk a feladatainkat megvalósítani. Óvodáink nyitottak. A szülők igényeinek megfelelően lehetőséget adunk arra, hogy előzetes megbeszélés alapján bármikor betekintést nyerjenek gyermekeik óvodai életébe. Mindannyian arra törekszünk, hogy a magatartásunkkal, felkészültségünkkel példaadók legyünk.

A kapcsolattartás formái:

Beiratkozás az óvodába: az első személyes kapcsolat felvétele.

Családlátogatások:

- felkeressük a családot és a saját környezetében ismerkedünk a kisgyermekkel.

Szülői értekezletek:

- összevont és csoport értekezletek formájában több alkalommal történik.

Egyéni beszélgetések:

- rövid konzultációra bármikor lehetőség adódik, időpont egyeztetés után bármikor lehetőség van rá.

Nyílt óvoda - nyílt hét – nyílt nap:

- a teljes nyitva tartás ideje alatt betekintést kap az óvodai életéről a szülő.

Közös kirándulások:

- autóbusszal a közeli nevezetességeket megnézni (Tisza-tó, Vadaspark, Hortobágy, Vadászház, Mátra)

Közös rendezvényünk:

- munkadélutánok
- szülők kérése alapján, ahol bekapcsolódhatnak játékkészítésbe, ünnepeink, hagyományaink ápolásába (szöszmötölő)
- Szüret, egészségnap
- Farsang
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Nagyok búcsúja

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg.

b.) Óvoda és az iskola

Arra törekszünk, hogy egymás nevelési céljait, elképzeléseit megismerjük, megértsük. Lehetőséget adunk folyamatosan arra, hogy a leendő tanítók megismerjék azt a nevelési folyamatot, mely szerint mi a gyermekeket az egyéni képességeiknek megfelelően neveljük, fejlesztjük, és ezáltal együttműködőkké válnak és alkalmasak lesznek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő-mentesebbé tegyük. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Célunk:

Az iskolákkal kiépített kölcsönös, közvetlen partnerkapcsolatra alapozva közös óvoda-iskola átmenetet segítő programok szervezése, amely hozzájárul a gyermekek zökkenőmentes beilleszkedéséhez, az intézmények átjárhatóságához.

Feladatunk:

Egymás pedagógiai programjának, tartalmi munkájának megismerése. Folytatásra való törekvés.

Kapcsolattartás formái:

Kölcsönös látogatások:

- Részvétel az iskolai évnyitó ünnepségen (gyermek műsor)
- Az elsőosztályosokat a tanév elején meglátogatjuk az iskolában, az elsőosztályos nevelők pedig a leendő iskolásokat az óvodában.

Szülői értekezlet:

- lehetőséget biztosítunk az önkormányzati iskola nevelőinek és az egyházi osztály nevelőjének és képviselőinek szülői értekezleten tájékoztatják a szülőket az iskolába lépés teendőiről.

Szakmai tanácskozások, megbeszélések, információcsere, előadások az alsó tagozaton tanító nevelőkkel:

- olyan pedagógiai, pszichológiai, módszertani témákban, amelyek segíthetik az óvoda-iskola átmenet, zökkenő mentesebb megvalósítását.
- iskola eredményeit elemzik, és ezt felhasználják a pedagógiai munka fejlesztésére

Óvoda-iskola közötti munkaközösség, szakmai műhely, tapasztalatcsere

- pl.: gyermekvédelemről, drámapedagógiáról
- Óvodai – iskolai átmenet.

Egymás rendezvényein, ünnepein való részvétel:

- Iskolanyitogató „szöszmötölőkön” való részvétel
- az iskolások Mikulás, Karácsonyi ajándékműsorral kedveskednek, gyermeknapra kisebb ajándékot készítenek
- zeneiskolások műsora az óvodákban

c.) Óvodák és fenntartó

A kapcsolat részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés.

Formái:

- Kölcsönös tájékozódás és tájékoztatás, egyéni megbeszélések.
- Intézményvezető beszámolója.
- Rendezvényeinken, ünnepségeinken, értekezleteinken való részvétel.
- Biztosított a fenntartóval, nemzeti önkormányzattal való jogszabály szerinti együttműködés.
- A fenntartó elismeri az intézmény és a pedagógusok munkáját (Pedagógusnap, Kultúra napja)
- Rendszeres a kapcsolattartásunk a városi OKEO-val és annak vezetőjével. Vezetési, pedagógiai munkánkban mindig bizalommal fordulhatunk hozzájuk.
- Pályázati referenssel való kapcsolattartás
- Elismerések: a fenntartó elismeri az intézmény és a pedagógusok munkáját (pedagógus nap, kultúra napja)

A fenntartó és az intézmény kapcsolata folyamatos, ami kiterjed a következőkre:

- Az intézmény alapidokumentumainak előterjesztésére, elfogadására
- Az intézmény pénzügyi gazdálkodási tevékenységére
- Intézmény gazdálkodási, törvényességi ellenőrzésére

A fenntartóval való kapcsolattartás formái:

- Szóbeli tájékoztatás
- Írásbeli beszámoló adása
- Egyeztető tárgyalásokon, értekezleteken, gyűléseken való részvétel
- Az óvónők részt vesznek a közösségi munkákban
- A fenntartó képviselőit személyesen, névre szóló meghívókkal invitáljuk az óvoda rendezvényeire, értekezleteire és egyéb fórumaira

Horizontális kapcsolatok kiépítése, ápolása

	Cél	Feladat	Kapcsolattartás színterei
Telephelyek Kunhegyes	Egymás pedagógiai munkájának megismerése, segítése	Egységen belül történő átadásának módszertana	Továbbképzéseken, rendezvényeken való kölcsönös részvétel.
Garay úti Óvoda	Képzéseken megismert módszerek megosztása a nevelőtestületen belül	A nevelőtestület munkájának értékelése, tapasztalatcsere.	Rendszeres értekezletek: nevelési értekezlet, évnyitó- és évzáró, munkatársi, tagóvoda vezetői, minőségfejlesztői munkacsoport
Zádor úti Óvoda	Telephelyek közötti szakmai együttműködés erősítése, tapasztalatcsere megvalósítása.	Szakmai műhely megszervezése.	Szakmai műhely
Kossuth úti Óvoda	A drámapedagógia eszközeivel lehetőség biztosítása a lehetséges gyermekek kibontakoztatására	Fejlesztő pedagógus meghívása, folyamatosság biztosítása.	Óvónői színjátszó kör
	Korszerű óvodai mozgásfejlesztés során a gyermekek mozgásos tapasztalatai gazdagodjanak, testi képességeik, mozgáskészségük fejlődjön.	A gyermekek képességeinek differenciált fejlesztése eltérő módszerekkel.	Mese délelőtt
		A tehetséges gyermekek kiszűrése. Szempont: jó kommunikációs képesség, szereplési vágy.	Mindennapos testnevelés Testnevelés foglalkozás Vízhez szoktatás nyáron, a városi strandon.
		Biztonságos mozgáshoz a jó szokás-és szabályrendszer kialakítása. A foglalkozások anyagát egészítsék ki a lábtorna- és a tartásjavító gyakorlatokon túl a	

		gyógy-testnevelés elemeivel.	
<u>Szülők</u>	A jó együttműködés alapja legyen az együtt nevelés, kölcsönös összhang (következetesség minden körülmények között), az egyenletes kapcsolattartás. A szülők bizalommal forduljanak hozzánk, szívesen segítsenek programjaink szervezésében, óvodánk környezetének szebbé tételében.	Család bevonása, befogadása az óvodai életbe. A szülők bevonása az óvodai rendezvényeink szervezésébe, lebonyolításába.	Nyílt óvoda Családi nap Alkotó délután Fogadó óra Szülői értekezlet Munka délután Kirándulások Családi vetélkedő
<u>Pedagógiai szakszolgálat</u>	A sajátos nevelési igényű, a BTMN, beszéd fogyatékos, beszédhibás gyermekek egyéni fejlesztését koordinálja.	Megbeszélések, fejlesztő eszközök, tanulási, szervezési munkaformák kiválasztása. Szülő bevonása, hogy gyermekét rendszeresen vigye el.	Óvodában felmérés, megfigyelés Szakszolgálat: fejlesztés

d.) Óvoda és a közművelődési intézmények

A helyi lehetőségeinket figyelembe véve igyekszünk a kapcsolatunkat, illetve a programjainkat úgy szervezni, hogy azok elősegítsék nevelési feladataink sokoldalú, színes megoldását, melyek pedagógiai elveinkkel, értékközvetítéseinkkel, tartalmával összeegyeztethetők.

Formái:

- gyermekműsorokon való részvétel,
- könyvtárlátogatás – foglalkozások a könyvtárban,
- közös program szervezése – farsang, gyermeknap,
- kiállítások megtekintése
- az óvodások és az óvodapedagógusok közreműködnek a helyi kulturális eseményeken, ünnepeken

e.) Az óvoda és az egészségügyi szervek

Jelenleg a gyermekorvossal és a védőnővel van kapcsolatunk. Szeretnénk bővíteni a fogorvossal.

Célszerűnek tartanánk alkalmankénti előadások tartását a szülők részére.

Szeretnénk, ha a kapcsolattartás formái mélységében gazdagodnának és nem csak az egyszeri kötelező szűrésre terjedne ki.

Formái:

- évenkénti orvosi vizsgálat,
- tanköteles korúak alkalmassági vizsgálata, hallásvizsgálat,
- fogászati vizsgálat, illetve szűrés legalább az 5-6 éveseknél.

f.) Az óvoda és a szakmai szervek

Kapcsolatot tartunk:

- a Képző Intézetekkel,
- megyei Szakértői Bizottsággal
- Pedagógiai Szakszolgálattal
- Folyamatosan részt veszünk a megyei POK által szervezett szakmai továbbképzéseken. Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújulása érdekében.
- a Családsegítő szolgálattal,
- a Gyermekjóléti szolgálattal.
- Gyámhivatallal
- Tehetségsegítő Tanáccsal

Rendszeresen megtörténik a kiemelt fontosságú partnerek igényinek, elégedettségének megismerése.

Törekszünk a Kárpát-medencei magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében a külföldi magyar óvodákkal való kapcsolatépítésre és – lehetőség szerint – szakmai kapcsolat fenttartására.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

1. JÁTÉK

„Az óvodáskorú gyermekeink a játékban élnek és fejlődnek.”

A szabad játék célja:

- A gyermekek önmagukkal és környezetükkel való ismerkedésének, szabad képzettségének elősegítése
- A gyermekek veleszületett kíváncsiságának, kereső- kutató aktivitásának a kielégítése, hogy közben egyre magasabb szinten próbálják ki saját hatékonyságukat, ötletgazdaságukat, türelmüket, társakhoz és szabályokhoz igazodó viselkedésüket, kitartásukat az akadályok leküzdésében

Mivel a játék a kisgyermekkor legfontosabb és semmivel nem helyettesíthető tevékenységi formája, ezért minden óvodában, minden óvónőnél elsődleges szerepet kell hogy kapjon. Biztosítjuk a szabad játék feltételeit, amelyeket a gyermekek egyéni fejlettségük alapján használhatnak ki. A tevékenységi formák közül a szabad játék kell, hogy túlsúlyban legyen, így válik a játéktevékenység a gyermekek kreativitását fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A játék minden csoportban, mindennap visszatérő, hosszantartó és zavartalan tevékenység.

Tudatos jelenlétével az óvoda pedagógusai segítik az elmélyült játék kialakulását, figyel a gyermekek aktuális fizikai és érzelmi állapotára. A gyermekeket, a gyermekek sajátosságait elsősorban a játékukon keresztül és egyéb tevékenységekben egyaránt igyekszik megismerni.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek kitartóan több napon keresztül egyazon játékban együtt játszani
- A gyermek játéka a gyakorló játék szintjéről a szerepjáték szintjére kerül
- Képesek közösen játékot tervezni, szerepeket kiválasztani
- Elfogadják játszótársaik elgondolásait, alkalmazkodna a szabályokhoz
- Az együttjátékos között szoros kapcsolat alakul ki
- Élményeiket reprodukálják szerkesztés, szerelés, építés közben
- 3-4 szabályjátékot egyedül is levezetnek a szabályok betartásával
- Ismernek 4-5 képességfejlesztő játékot ahol kialakul az egészséges versenyszellem
- Szerepjátékban, dramatizálásban saját maguk által készített eszközöket használják fel
- Önállóan választanak bábokat kedvelt meséikhez, történeteikhez
- Felismernek 2-3 mesét a bábok és szereplőik alapján

- Saját élményeik eljátszásához egyszerű bábót készítenek

2. VERSELÉS, MESÉLÉS

„Az anyanyelv zenéje, észjárása a játékkal együtt a kicsinyek tanuló iskolája”

Óvodáinkban a 3-7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi -, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A tevékenységek célja:

- A társas élmények jelentsenek örömforrást, serkentsék a gyerekeket erős belső aktivitásra, vagy valóságos játékos cselekedetekre
- A gyermekek személyiségjegyeinek, a műveltségi tartalmak iránti fogékonyság képességének fejlesztése
- Az érthető, kifejező beszéd és belső képalkotás készségének kialakítása

Anyanyelvi nevelésünk fontos eszköze a játékos mozgással összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek, amelyek érzelmi – érzéki biztonságot adnak, ami egyben a kisgyermekek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A mindennapos mesehallgatás az óvónővel való személyes intim állapot, amely egy belső képi világot jelenít meg, amely a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A mese, esetlegesen a bábozás és a dramatizálás eszközei tájékoztatják gyermekeinket a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyairól, lehetséges megfelelő viselkedésformákról.

Csodákkal és átváltozásokkal ráébreszti gyermekeinket a realitásokra, a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Gyermekeink önkifejezésének egyik módja a vers – és mesealkotás, amit mozgással és ábrázolással is kombinálnak, alkalmas az óvodás gyermekek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait és egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átléltető szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

Óvodapedagógusaink szívesen válogatnak a magyar gyermekköltészet, a népi, a dajkai hagyományokban gazdag irodalmi művekben, ami lehetőséget kínál a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Várják, kéri a mesemondást, segítenek a mesehallgatás feltételeinek megteremtésében
- Szívesen mondogatnak verseket, mondókákat, rigmusokat
- Beszédkészségük, beszédkedvük, szókincsük erősödik, bővül

- Beszédfigyelmük kialakul
- Képesek önálló mesemondásra, megkezdett mese, történet folytatására
- Dramatizálásnál a szerepeket maguk között felosztják
- Kialakul igényük a könyv tiszteletére

3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

Tevékenységek célja:

- Az éneklés megszerettetése, a közös játék örömének felfedezése
- A zenei anyanyelv megalapozása

Óvodáinkban a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak gyermekeinknek, egyben felkeltik zenei érdeklődésünket, formálják esztétikai fogékonyságukat, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. Az élményt adó közös éneklés örömet jelent minden résztvevő gyermeknek.

Óvodapedagógusaink szívesen és igényesen válogatnak a népi játékok és kortárs művészeti alkotások között, ami fontos eszköze a gyerekek zenei képességeinek és zenei kreativitásának alakításában.

Zenehallgatási anyag kiválasztásában figyelembe vesszük a gyermekek nemzeti hovatartozását.

A spontán énekhallgatás részévé válik a gyermekek mindennapi tevékenységének.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek felszabadultan, örömmel játszanak dalos játékokat, önállóan is kezdeményezik azokat
- Tisztán énekelnek, tevékenységeiket dallal, mondókával kísérik alkalmanként
- Zenei képességeik, egyéni képességükhöz mértén, megfelelő alap az iskolai zenei neveléshez

4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A tevékenységek célja:

- A manuális tevékenységek megszerettetése, illetve, a gyermeki alkotás közben a belső képek gazdagítása.
- A vizuális látásmód fejlesztése
- A különböző technikák, és folyamatok megismertetésével az önkifejezési mód gazdagítása, egyéni képességek fejlesztése

Az ábrázoló tevékenységek különböző fajtáira (rajzolás, festés, mintázás, építés, kézimunka, képalakítás) egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk, elérhetőek a gyermekek számára.

Akkor vagyunk eredményesek, ha maga a tevékenység belső késztetésből fakad, amely ösztönzi a gyermeket az önkifejezésre, alkotásra, esztétikai élmények befogadására, környezetünk esztétikus alakítására.

E tevékenységek folyamán az egyéni fejlettséghez, képességhez igazodva segítjük kifejezőképességük és technikák különböző alkalmazásait.

Óvodapedagógusaink feladata megismertetni gyermekeinket az eszközök használatával, anyagokkal, technikákkal.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Gyermekeink szívesen, önként vesznek részt a manuális tevékenységekben, sok tapasztalattal rendelkeznek és egyéni módon jelenítik meg élményeiket
- Örülni tudnak a „szépnek”, az egyéni és közös alkotásoknak
- ⁺ éralakításban ötletesek, emberábrázolásaikban megjelenítik a részformákat is
- Tudnak beszélni az alkotásokról, kezd kialakulni a sajátos gyermeki értékítélet

Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására, és a tehetségek bátorítására.

5. MOZGÁS

A tevékenységek célja:

- Az egyéni képességek kibontakoztatása és fejlesztése a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával. A kisgyermek a mozgásigény kielégítésében türelmetlen. Azonnal szeretné utánózni a látott gyakorlatot vagy kipróbálni a tárgy által sugallt mozgásfeladatot. Ezt figyelembe kell vennünk amikor a különböző mozgásfejlesztő játékokat szervezzük

Legfontosabb feladatunk a mozgásos játékokon keresztül a gyermekek természetes mozgását és testi képességeit erősíteni.

A torna és a mozgás hozzájárulhat a harmonikus, összerendezett, fegyelmezett nagy és kis mozgások kialakulásához. Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megtartásában. Megtanulnak, figyelni egymásra.

Óvodai nevelésünkben, a következő formákban jelenik meg a mozgás:

- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok
- A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása
- A spontán szabad játék keretein belül végzett mozgásos játék (kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységeket.)

Minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk a spontán megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak óvodai nevelésünk minden napján.

Törekszünk, hogy gyermekinket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékokat széles körűen alkalmazzuk a szabad levegő kihasználásával.

A gyermekek egyéni fejlődési szintjét figyelembe vevő, egyénre szabott, differenciált feladat adás kiemelkedően fontos az óvodás korú gyermekek mozgásfejlesztésében. Támogatjuk a sok kooperatív játékot, ahol nincs győztes, vesztes, csak maga a játék. Előtérbe helyezzük a kreatív fantázia játékokat, ahol maga a mozgásélmén jelenti az örömet a gyermekek számára.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermek szívesen, bátran, biztonságosan és összerendezetten mozognak
- Jó az állóképességük, fizikai teherbírásuk
- Tudnak szabályokat elfogadni és alkotni, sikert és kudarcot megfelelően kezelni

6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A tevékenység célja

- A természet megszerettetése, óvodás gyermeki szintű megismertetése, felfedeztetése
- A gyermekek eligazodásának segítése természeti, emberi és tárgyi környezetükben

A valóság felfedezése során tapasztalatokat szereznek gyermekeink a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezetünkről, formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

Olyan tapasztalatokhoz juttatjuk őket, amelyek birtokában biztonságosan eligazodnak környezetükben. Gyermekeink megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét.

A környezet tevékeny megismerése közben, matematikai tapasztalatok, ismeretek birtokába jutnak és alkalmazható tudásra tesznek szert.

Elősegíti a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek nyitottá válnak az őket körülvevő természet és környezet iránt, ismerik az állatokat, növényeket, alapvető viselkedési formákat
- Ismerik az évszakok jellegzetességeit, szépségeit, időrendiségét
- Ismerik a szükséges személyi adataikat
- Felismerik mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat, fejlődik tér, sík és mennyiség fogalma

7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A tevékenységek célja:

- Olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyekkel a gyerekek képesek saját szükségleteik kielégítésére és a közösségben adódó, együttműködést kívánó feladatok elvégzésére.
- Tudják felmérni, mire képesek
- Fedezzék fel, ha egyedül nem boldogulnak
- Tájékozódjanak, hogy környezetükben kihez forduljanak segítségért
- Fogalmazzák meg, hogy miben várnak segítséget

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a munka, munka jellegű tevékenység, alkalmi megbízások, elvállalt napi vagy egyéb munka, ami az óvodai életben megjelenik.

Gyermekeink szívesen és örömmel végzik ezt az aktív tevékenységet, amelyben tapasztalatokat szereznek és a környezet megismerésének és a munkavégzéshez szükséges attitűdök alakításának fontos lehetősége.

A közösségi kapcsolatok a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Óvodapedagógusaink folyamatosan a gyermekekhez mérten fejlesztő pozitív értékeléssel buzdítják a gyermeki munka elvégzését.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek alapvető személyes szükségleteik kiegészítésére
- Bekapcsolódnak a közös feladatokba
- Szűkebb környezetük rendjében igényesebbé válnak
- Segítenek a kisebbeknek és a rászorulóknak

8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

„Nem játékosan és mesésen tanítunk, hanem játszunk és mesélünk, ennek a természetes hozadéka a kisgyermeki tudás.”

Az óvodai tanulás: játékba integrált, önkéntes, önálló felfedezés az ismereteket tapasztalati úton való megszerzését jelenti, kihasználva a nap folyamán adódó helyzeteket, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Tudatosan törekszik az óvónő a

gyermekek motiválására, aktivizálására, érdeklődésének felkeltésére, a rendelkezésre álló digitális anyagok és eszközök felhasználásával is.

Óvodapedagógusaink vallják, hogy a követve vezetés eljárásai a tevékenységre fordított idő és a gyermekekkel létrehozott őszinte kapcsolat, egyre tartósabb egymásra figyelés terjeszti ki valójában a csírázó képességeket. Óvodáskorban sok minden elkezdődik, de semmi sem fejeződik be. A kisgyermek igénye: **a keveset, lassan, jól, gyakran ismételve.**

Célja:

Nevelési-oktatási céljai határozzák meg a tényleges tanítási-nevelési folyamatban a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Elsődlegesen az óvoda gyermekeink képességeinek fejlesztése – azáltal, hogy az óvodapedagógus tanulást támogató környezetet teremt és épít a gyermekek előzetes ismereteire, tapasztalataira – személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermeki személyiség kibontakozását.

Programunk egyik prioritása az önálló tanulás képességének elsajátítása.

A tanulás feltétele:

- a gyermekek cselekvő aktivitása
- érzékszerveket foglalkoztató tapasztalás
- felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitás erősítése.

A tanulás lehetséges formái óvodáinkban:

- spontán, játékos tapasztalatszerzés
- utánzásos modellkövetés, viselkedéstanulás
- játékos, cselekvéses tanulás
- kérdésekre – válaszokra épülő ismeretszerzés
- óvodapedagógusaink által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- gyakorlati probléma megoldás.

Többféle módszertani megoldáson gondolkodik az óvodapedagógus, az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazza ezeket, szükség esetén változtat előzetes tervén.

Az óvodapedagógus a gyermekek hibáit, tévesztéseit mind a tanulási-fejlődési folyamat részét kezeli, egyéni megértést elősegítő módon reagál rájuk.

VI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

„Programunk alapján az életre nevelünk és azon belül segítjük, hogy a gyermekek jól megélt, teljes és igazi kisgyermekkor után kezdjék el az iskolai tanulást.”

A kisgyermekek többsége az óvodáskor végére a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az alábbi feltételek megléte szükséges:

- testi
- lelki
- szociális érettség

amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.

Az hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata változatlanul az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének segítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érjük el a megfelelő fejlettségi szintet.

A kiemelt figyelmű gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekkel szemben.

Minden tagóvoda saját nevelési programjában részletesen kidolgozta a fejlődés várható eredményét óvodás kor végére.

Az óvodai ellátás megkezdését követően felmérjük a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát, a további egyéni fejlesztési feladatok meglátása céljából.

VII. SAJÁTOS FELADATAINK

Az óvodapedagógusaink képesek felismerni a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket. Azok számára hosszabb távú fejlesztési tervet dolgoz ki és ezeket hatékonyan meg is valósítja.

Az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozza meg az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztési célokat.

Az értékelés az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően történik és a fejlesztési naplóban rögzítésre kerül.

A figyelem középpontjában a gyerekek kulcskompetenciájának fejlesztése áll.

1. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek óvodába. A gyermekek egyre jelentősebb hányada válik hátrányos helyzetűvé, illetve veszélyeztetetté.

A gyermekek pusztán megjelenése már közvetít adatot arról, hogy milyen a családi háttere. Ahonnan a gyermek nyugodt, derűs arccal érkezik az óvodába, jellemző az egész nap folyamán tapasztalható kiegyensúlyozott, magabiztos tevékenység.

Fontos feladatunk az egyéni sorsokkal való törődés. Ennek alapja, hogy az óvónő információkat szerezzen minden gyermek szociális helyzetéről. Tudatosabban, tervszerűbben alkalmazni nevelőmunkánk egyik vezérfonalát, az egyéni bánásmódot. Feladatunk a családdal való jó kapcsolat, együttműködés megteremtése. Ezt az óvónő empátiája, tapintatossága teszi lehetővé. Feladatunk, hogy segítséget nyújtsunk a hátrányok enyhítésére és megpróbáljuk az óvodai keretek közötti kompenzálást biztosítani.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget, különleges védelem illeti meg. A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, ebben az óvoda kiegészítő szerepet vállal. Az óvodai nevelés a családi neveléssel kiegészítve együtt szolgálja a gyermek fejlődését.

Az óvoda funkciója:

- Óvó-, védő,
- Szociális, nevelő
- Személyiség fejlesztő

Programunk sajátossága:

- az egyéni bánásmóddal az egyenlőtlenség csökkentése,
- a gyermekek egyéni, személyre szabott fejlesztése, a szülőkkel együttműködve.

Programunk célja:

- Az ép gyermekek esetében a különbözőségekkel szembeni tolerancia és a segítő szándék kialakítása.
- A sérült, hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyermekek esetében olyan modell nyújtása, mely a személyiségfejlesztést pozitívan befolyásolja.
- Feltárni azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan befolyásolják, illetve veszélyeztetik.

Programunk feladata:

- A szülői jogok és kötelességek erősítése
- a család támogatása,
- a család funkciójának erősítése, kiegészítése,
- a nevelési gyakorlatok pozitív befolyásolása,
- tapintatos partneri kapcsolat kialakítása,
- gyermeki jogok érvényesítése,
- együttműködő kapcsolattartás a védőnőkkel, családsegítővel, gyermekjóléti szolgálattal, gyámüggyel.

A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe beletartozik. Intézményünkben külön gyermekvédelmi felelős van. A rendszeres és kölcsönös tájékoztatási rendszer jól működik.

Veszélyeztető tényezők:

- súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó, elhanyagoló nevelés, testi-lelki bántalmazás,
- erkölcstelen családi környezet, italozó szülők, bűnöző családi helyzet,
- egészségügyi okok: súlyos érzékszervi károsodás, súlyos tartós betegség.

Hátrányos helyzetet kiváltó okok, tényezők:

- munkanélküliséggel járó létbizonytalanság,
- csonka családban élők (nem minden esetben)
- egészségügyi okok miatt érzékszervi károsodás, tartós betegség a családban

A gyermekvédelmi munkát segítők a közös cél érdekében:

- óvónők,
- gyermekvédelmi felelős,
- családsegítő központ,
- Gyermekjóléti szolgálat,
- védőnők
- gyámügy,
- nevelési tanácsadó,
- gyermekvédelmi szaktanácsadó,
- logopédus.

Kunhegyes Város Óvodai Intézményeinek helyzetképe:

Év	Veszélyeztetett	Hátrányos helyzetű	Etnikai kisebbség	Sajátos nevelési igényű gyerekek
2017/2018	-	39	47	3
2018/2019	5	59	63	5
2019/2020	3	50	66	5
2020/2021	3	41	47	3
2021/2022	4	54	58	2

Óvodai szociális segítő szolgáltatás

Jogszályi háttér

2018. szeptember 1-től a *Gyvt. 40/A. § (2) ag)* pontja értelmében a család- és gyermekjóléti központ az általános szolgáltatási feladatin túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít. A végrehajtással kapcsolatos részletes szabályzást az Nmr. tartalmazza.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermekeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak.

Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez, valamint gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat lát el.

Az óvodai szociális segítés fő célkitűzései

- A gyermekek, szülők, óvodapedagógusok részére adekvát szakmai segítség nyújtása.
- Az elsődleges prevenciós programok működtetése.
- Az észlelő- és jelzőrendszer működésének segítése.
- Egységes szemléleten alapuló szociális segítségnyújtás megszervezése
- A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása lehetőségeik kihasználása érdekében.

Az óvodai szociális segítés célcsoportjai

- óvoda valamennyi gyermeke:
  - veszélyeztetett gyermekek
  - hátrányos helyzetű gyermekek
- óvodapedagógusok
- az érintett köznevelési intézmények közösségi (nevelőtestület; óvodai csoport)
- szülők, nevelőszülők, gondviselők

Ha a köznevelési intézmény foglalkoztatott gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst, az intézményt érintő gyermekvédelmi feladatokat az óvodai szociális segítő a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel együttműködésben látja el.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás ellátásáról a család- és gyermekjóléti központ együttműködési megállapodást köt a köznevelési intézménnyel. Az óvodai szociális segítő szolgáltatás nyújtása a miniszter által jóváhagyott módszertan alapján folyik.

2. NEMZETISSÉGI NEVELÉS

Intézményünkben a roma gyermekek körében roma-cigány kulturális nevelést folytatunk magyar nyelven.

Nevelő-fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a „Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelés irányelvét.”

Városunk lakossága sokszínű kultúráltságban anyagi lehetőségben nemzeti és etnikai hovatartozás tekintetében.

Óvodáinkban a cigány gyermekek száma évről-évre nő. Az intézményi összlétszámhoz viszonyítva átlagosan 20-23%. Többségük hátrányos, illetve veszélyeztetett körülmények között él.

Célunk:

A cigány etnikumhoz tartozó gyermekek személyiségének maximális kibontakoztatása, önazonosságuk megőrzése, tiszteltben tartása mellett. A testi- lelki- szociális- értelmi képességeik olyan mértékű fejlesztése, hogy 6 éves korukra elérjék az iskolaérettség szintjét. Időben tudják megkezdeni az iskolát és teljesíteni a tankötelezettséget.

Feladatunk:

- A cigány gyermekek sajátos személyiségfejlődésének, fejlődésüket meghatározó környezeti, néptörténeti okok felkutatása, megismerése.
- Az okokból következő nevelési eredménytelenség segítő szándékú javítása.
- A cigány gyermekek személyiségének szabad kibontakoztatása (adottság, értékorientáció, megismerési folyamat, anyanyelv).
- Differenciált pedagógiai eszközrendszer alkalmazása.
- Nevelési szükségletekhez igazított egyéni megsegítés.
- Az egész napos ellátás igénybevételének javítása.
- Az óvónők rendszeres családlátogatása.
- A dajkák elméleti- gyakorlati felkészítése a cigány gyermekekkel való foglalkozásra.
- Multikulturális nevelés.

A fejlesztés formái, a gyermekek tevékenységvágyára való építéssel:

- játék,
- a cigány gyermekek jó zenei adottságának, képességének a kihasználása (cigány népzene, néptánc),
- éves anyaglebontásunkban betervezzük a cigány írók elbeszéléseit, költők verseit, cigány dalokat, dalos játékokat,
- a képzőművészeti alkotó munkában a sajátos adottságuk felfedezése, majd fejlesztése, segítjük a rájuk jellemző vizuális sokszínűségük kibontakoztatását,
- beszédkultúrájuk megismerése, beszélő kedv motiválása, szókincsük bővítése cigány verseken, cigány népmeséken keresztül,
- dramatikus játékok,
- az egyéni higiénia gondos fejlesztése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

(A családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként)

- A gyermekben kialakul a pozitív érzelmi viszony a nemzetiség kultúrája iránt
- Tájékozódni tud kommunikációs helyzetekben
- Ismeri az anya nemzet kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat, játékokat
- Életkorával és egyéni képességével megfelelő szókincssel rendelkezik, amely lehetővé teszi a megszerzett ismeretek közvetítését

3. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEKKEL VALÓ BÁNÁSMÓD

Óvodáinkban minden évben vannak különleges gondozást igénylő és „nem diagnosztizált” tanulási nehézséggel, magatartási problémákkal küzdő gyermekek, akik, illetve akiknek szülei az integrált nevelésre tartanak igényt, mert fontosnak tartják, hogy gyermekük normál közösségben nevelkedjen.

A sajátos nevelési igényűek pedagógiája a sajátos nevelési igényűek nevelésének tudománya.

Tárgya: a sajátos nevelési igényű ember (gyermek) nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermekek között fennálló különbségek olyan formája, amely a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálások igénybevételét teszik szükségessé.

Célunk:

Óvodáinkba járó sajátos nevelési igényű gyermekek önmagukhoz, különbözőségük típusához mért maximális fejlesztése. Képessé tenni őket arra, hogy a tankötelezettségüket teljesíteni tudják.

Önmagukat társaikhoz hasonlóan önállóan ellássák, megtalálják helyüket a közösségben.

Feladatunk:

Felismeri a gyermekek tanulási, magatartási problémáit, képes segítséget nyújtani.

Szakember biztosítása a különbözőség típusának megfelelően. A megfelelő fejlesztés biztosítása együtt az ép gyermekekkel.

Elsődleges feladat a különbözőség elfogadása, elfogadtatása a gyermekekkel és a szülőkkel.

A nem diagnosztizált gyermekekről pontos diagnózis kérése a szakszolgálattól.

Szakszerű, változatos módszerek, eszközök használata jellemezze az óvónőt az életkori sajátosságok figyelembevételével.

Egyéni bánásmód alkalmazása, tudatos fejlesztése, sikerélményhez juttatás. Alkalmazkodókészség, akaraterő, kitartás, önállóságra törekvés kialakítása, természetesen a sérülés fokának figyelembevételével.

Az integrált nevelés során elvárt eredmény:

- A sérült gyermekek váljanak képessé a közösségbe való beilleszkedésbe, iskolába lépésre.
- Olyan szemléletformálás, amely a felnőttek és a gyerekek körében egyaránt biztosítja a „különbözőség” elfogadását, tolerálását

- Reálisan és szakszerűen elemzi és értékeli saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását.

A különbözőség kezelésének módja óvodáinkban:

- Felismerés: óvónő, szülő által tapasztalt - tünetek rögzítése írásban
- Jelzés: óvodavezetőnek, gyermekvédelmi felelősnek
- Szakértői vizsgálatra küldés:
  - Okok feltárása
  - Aktuális állapot rögzítése
  - Különbözőség típusának megállapítása
  - Megfelelő szakember által tervezett felzárkóztatása, megtervezése, végzése a gyógypedagógiai asszisztensek segítségével
- Ellenőrzés:
  - Orvos által javasolt időnként
  - Gyógypedagógus által javasolt időnként
  - Óvónő tapasztalatai, észrevétel szerint

Alapelvek a sajátos nevelési igény kezelésével kapcsolatban:

- „Ne ártsunk” elv – miszerint csak annyit tegyen az óvónő, amire szakképesítése feljogosítja.
- A másság típusának megfelelő szakember segítségét joga van megkapni minden rászoruló gyermeknek.
- A sajátos nevelési igényű gyermek családjának fokozott törődésével, mivel segítségre van szükségük, ezért a család gondozását szorgalmazzuk.

Munkánk során a 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet 1. Sz. melléklet: A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve – szellemében dolgozunk, és szoros kapcsolatot tartunk a megyei pedagógiai szakszolgálattal.

A különleges gondozásban részesülő (SNI-s, BTM-es, kiemelten tehetséges) a gyermekek fejlesztésének értékelését a vonatkozó szakértői bizottsági szakvéleményének figyelembevételével végzi.

A kitűzött célunkhoz és feladatunkhoz szükséges egy szakképzett gyógypedagógus-logopédus. A munkáját segítő felsőfokú gyógypedagógiai asszisztensek minden tagóvodában rendelkezésre állnak.

4. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A városi közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv eredményes megvalósítása érdekében:

Célunk:

- A teljes körű be óvodázással a megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére
- Intézményen belül a szegregáció mentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- A gyermekek differenciált fejlesztése, egyéni képességeik figyelembevételével.
- Gyermekközpontú, családorientált szemlélet kialakítása.
- Csökkenjen vagy szűnjön meg az igazolatlan hiányzások száma
- Fogadják el a gyerekek és a szülők a másságot. (SNI, etnikai, szociális hovatartozás)
- Pedagógiai módszereink segítségével növekedjen a gyermekek aktív részvétele a fejlesztő tevékenységben, ezáltal pozitívan hasson a gyermekek teljes személyiség fejlődésére.

Feladatunk:

A HH és HHH-s gyermekek városon belüli teljes körű be óvodázásával biztosítjuk az esélyegyenlőséget.

A HH és HHH-s gyerekek egyenlő elosztásával biztosítjuk az intézményi szegregáció mentességét.

Egyéni és differenciált készség és képesség fejlesztés, a gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követve.

Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, és az óvodán kívüli szervekkel.

Nevelőtestület együttműködése óvodában és intézményen belül, kapcsolat bővítése a feladat ellátási helyek között is.

Pedagógiai munka területén a PP-ban leírtak mellett a gyermekkel kapcsolatosan különösen fontos feladataink, az alábbi területeken:

- a) Óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés – megfelelő információkat hasznosítják a gyermekekkel való egyéni nevelő- és fejlesztőmunkájukban
- b) Érzelmi nevelés
- c) Kommunikációs nevelés
- d) Egészséges életmódra nevelés
- e) Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- f) Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása
- g) Gyermekvédelemmel, egészségügyi szervekkel, szociális szervekkel, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka.

Elvárt eredmények:

- Megtörténik a városban élő gyermekek teljes körű be óvodázása
- Csökken az igazolatlan hiányzások száma
- HH, HHH-s gyermekek egyéni eredményei nagy mértékben maradnak el az átlagtól

- HHH-s gyermekek megfelelő időben, normál tantervű iskolában kezdhetik meg tanulmányaikat

Az integrált neveléshez szükséges feltételrendszer

Óvodánk mindenkor megfelelni kíván az állandó kihívásoknak, melyek által előre léphet, hatékonyabbá teheti pedagógiai tevékenységét. Jelenleg a társadalmi problémák által lemorzsolódott családok gyermekeinek nevelése felé irányul a figyelem.

Óvodánkban a gyermekek összetétele igen változatos képet mutat, ezért mindig fontosnak tartottuk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és SNI-s, BTMN-s gyerekek felzárkóztatását.

Melyek azok a tényezők – a teljesség igénye nélkül – amelyek a hátrányokat kiváltják:

- Anyagi nehézség
- Nem megfelelő lakáskörülmények
- Alkoholizmus a családban
- Szülők életvezetési problémái
- Nagycsaládosok gondjai
- Csonka vagy éppen felbomló család
- Munkanélküliség
- Szülők alacsony iskolázottsága
- Érzelmi szegénység
- Krónikus betegség
- Ingerszegény otthon
- Igénytelenség

Az egyénre szabott/differenciált fejlesztési módszerek

Célunk: A differenciált tevékenységek felkínálásával az egyénre figyelő, pozitív óvodapedagógus attitűddel, a gyermek belső késztetéséből fakadó, önálló döntésen alapuló tevékenységek sorozatában az önálló tanulásra nevelés.

A differenciálást segíti az egyéni fejlődési naplónk. Ennek segítségével egyértelművé válik, hogy a gyermek milyen fejlődési fokon áll, mely területeket kell kiemelten fejlesztenünk.

Az óvónő meghatározott időnként (félévente) a szülőt is tájékoztatja a gyermek fejlettségéről, fogadóóra keretein belül.

Mivel differenciálhat az óvónő?

- Az időtartammal
- Az eszközzel
- A technikákkal
- A tartalommal

- A követelményekkel
- A szervezeti keretekkel
- A munkaformákkal: egyéni, páros, mikro-, makro csoportos együttműködéssel, munkamegosztással
- Az óvónő csoportos tevékenységek esetén is figyel az egyéni szükségletekre és a gyermekek egyéni igényének megfelelő módszereket, eljárásokat alkalmaz

A Zádor úti óvoda pedagógiai programja részletesen kidolgozott esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseket, integrált neveléshez szükséges feltételrendszereket, differenciáló fejlesztési módszereket, ezek betartását tartalmazza a „Tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” EFOP-3.1.5-16-2016-00001 projekt előírásai alapján.

5. TEHETSÉGIGÉRETES GYERMEK AZ ÓVODÁBAN

Tevékenységeink során megjelennek azok a gyermekek, akik a többiektől erőteljesebben fejlődnek és kiemelkednek. Ők már teljesítményeikben is mutatják a szokásosnál erőteljesebb fejlődést. Számukra nagyobb kihívásokat kívánó tevékenységekre van szükség.

Fontosnak érezzük, hogy a gyorsabban haladó gyermekek egyéni képességeit magasabb szintre emeljük.

A tehetséges gyermek tehetséggondozása óvodánk minden óvodapedagógusának feladata.

A tehetségajlamot mutató gyermekek gondozása saját csoportjukon belül, integrált formában történik.

Tehetséggondozás célja:

A gyermekek tehetséges oldalának felismerése és fejlesztése, valamint a tehetséges gyermek gyengébb területeinek fejlesztése.

Feladataink:

1. Biztonságot adó, otthonos légkör kialakítása, amely elfogadja és fejleszti személyiségét- bátorító nevelés ismérveinek alkalmazása a mindennapokban.
2. Megfelelő időben történő, személyre szabott fejlesztés („szabad kalandozás” időszak)- differenciált feladatadás
3. Szülők és óvónők együttműködése, egymás segítése
4. Segítő, fejlesztő támogatás mellett mindazokat a viselkedés, magatartás, jellembeli sajátosságok „kordában” tartása, amelyek gyakorta jellemzik a valóban kiemelkedő, tehetséges gyermekeket. (Buda 2004.)

Figyelemfelkeltő jelek:

- ha a gyermek a korosztályához képest feltűnően másként, rendkívül szigorú logikával kérdez. Lényegi kérdéseket tesz fel, nem elégszik meg túl egyszerű

válaszokkal, hanem tovább kérdez mindaddig, amíg pontosan meg nem tudja azt, amire kíváncsi.

- a tehetségígéretes gyermek általában tele van energiával, nem fárad ki könnyen, sokkal hosszabb ideig tud foglalkozni egy dologgal, mint ahogy az, az adott életkorban elvárható lenne tőle.
- az őket különösen érdeklő dolgokra koncentrálnak, feladattudata erős;
- egyidejűleg más dolgokkal is tud foglalkozni.
- Önös kíváncsiságának, szükségletének kielégítése nem tűr halasztást számára.

„A kisgyermekkorban tehetséggondozásban tudatosan kell törekedni a széleskörű aktivitás biztosítására, hogy a gyermekek a belső hajlamaiknak, adottságaiknak megfelelő területeket megtalálhassák.” (Gyarmathy 2013.)

VIII. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK

Az alapfeladatunk ellátása mellett, annak csorbulásának elkerülésével intézményünkben lehetőség van különböző szolgáltatásokra.

Nevelési időben nyújtott térítésmentes szolgáltatások:

- * Logopédia, speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére (pedagógiai szakszolgálat gyógypedagógusai végzik)
- * Hitoktatás. Tiszteletben tartjuk a szülők világnézeti-vallási meggyőződését. Tagóvodánként a szülők igényei alapján lehetővé tesszük, hogy heti egy alkalommal a gyermekek az egyházi személy által szervezett hitoktatásban részt vegyen.
- * Tehetség műhelyek működtetése

Legitimációs záradék

1.) **Készítette:** Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha nevelőtestülete

Dátum: Kunhegyes, 2022. 02. 10.

intézményvezető
Ph

2.) Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha a módosított pedagógiai programjában foglaltakkal a – 20/212. (VIII.31.) EMMI rendelet 118. § (3) bek. a) pont. – biztosított véleményezési jogát korlátozás nélkül gyakorolta, és a dokumentumról **szakmai véleményt alkotott** az intézményben működő (valamennyi) szakmai munkaközösség.

Dátum: Kunhegyes, 2022. 02. 10.

szakmai munkaközösség-vezető

3.) Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha módosított pedagógiai programjában foglaltakkal kapcsolatban az óvoda nevelőmunkát segítő alkalmazottai a **tájékoztatást megkapták.**

Dátum: Kunhegyes, 2022. 02. 10.

a nevelőmunkát segítő alkalmazottak nevében

4.) Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha módosított pedagógiai programjáról a - Nkt. 72. § (5) bek.- biztosított jogok alapján a szülői közösség **a tájékoztatást megkapta.**

Dátum: Kunhegyes, 2022. 02. 10.

a szülői közösség nevében

- 5.) a) A(z).....módosított pedagógiai programjában a magasabb jogszabályban - 20/2012. (VII. 31.) 128. § (6) bek. – megfogalmazott elvárás alapján a **nevelőtestület által önállóan kidolgozott** helyi egészségfejlesztési programot, a nevelőtestület az **iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készítette el**,¹ melyhez az óvoda vezetője beszerezte az óvodapszichológus véleményét is.
Nem releváns

Dátum: .....

védőnő

óvodapszichológus

vagy

- b) A(z).....módosított pedagógiai programjában megfogalmazott - 20/2012. (VII. 31.) 128. § (8) bek. – **egészségfejlesztési prevenciók kiválasztásához** az intézmény vezetője beszerezte az óvodapszichológus és az iskola-egészségügyi szolgálat véleményét is.
Nem releváns

Dátum: .....

védőnő

óvodapszichológus

...../2022. (.....) ..... **KVÖ.** vagy más fenntartói határozatszámom

.....

_____

**a fenntartó képviselőjében
Ph**

- 6.) Az óvoda nevelőtestülete a pedagógiai programot magasabb jogszabályban biztosított jogai alapján, át nem ruházható jogkörében –(Nkt. 26. § (1) bek, és Nkt. 70. § (1)-(2) –döntési hatáskörében ...../2022. (....) számú határozatával **elfogadta.**

Dátum: 2022. 02. 10.

a nevelőtestület nevében

- 7.) Az óvoda nevelőtestülete által elfogadott módosított pedagógiai programot az óvoda vezetője magasabb jogszabályban (Nkt.26. § (1) meghatározott **döntési hatáskörében** ...../2022. (....) határozatszámon **JÓVÁHAGYTA.**

Dátum: 2022. 02. 10.

.....
intézményvezető

IX. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A Pedagógiai Program érvényességi ideje: **2022. szeptember 1-től visszavonásig.**

A Pedagógiai Program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

Kötelező:

- jogszabályváltozás
- fenntartó által meghatározott feladatváltozás esetén.

Lehetséges:

- Sikeres innováció eredményeinek beépítése
- A minőségfejlesztési munka eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása.
- Nevelőtestület más program bevezetéséről dönt.

A Pedagógiai Program nyilvánossága:

- Egy példány az óvodavezető irodájában.
- Minden tagóvodában – tagóvodavezető irodájában.
- Minden csoportban.
- Kunhegyes város honlapján.

XI. Melléklete k

**KUNHEGYES VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNY, BÖLCSŐDE ÉS
KONYHA**

EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

Egészségfejlesztési program

I. Az egészségfejlesztési program jogi háttere:

A 20/ 2012. (VIII.31.) EMMI – rendelet 128.§ bevezeti az óvodai teljes körű egészségfejlesztés fogalmát és részletszabályait.

II.

A teljes körű egészségfejlesztés célja:

Az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a testi- lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő tevékenységben, amely áthatja az óvodai élet egészét.

III.

Az egészségfejlesztésünk alapelvei:

- Az esélyegyenlőség biztosítása – minden egyes gyermek számára (*joga van minden gyermeknek ahhoz, hogy amire szüksége van az egészséges testi- lelki fejlődéshez azt biztosítsuk számára.*)
- A tevékenység és a mozgás hasson a kedvező értelmi fejlődésre
- Sokszínű , érdekes, változatos, örömteli, biztonságos, játékos, mesészerű tevékenységek átélése
- Differenciálás szakszerű megtervezése helyett- öndifferenciálás lehetősége
- Önmegvalósítás- önkibontakozás- az önfejlődés elősegítése
- Hozzásegíteni sajátos, egyéni szükségleteinek kielégítéséhez gyermekeinket (*Egészséges életmód testi lelki szükségleteinek kielégítése*)

- Hatással legyen saját tempójának fejlődésre a tevékenységek kivitelezésére
- Lehetőségek biztosítása- a tevékenységek választási lehetőségével- elegendő idő biztosításával

IV.

Egészségnevelés, fejlesztés területei:

Testi nevelés:

- személyi higiéné
- környezethigiéné
- környezetvédelem
- testnevelés- és sport- több mozgás
- egészséges táplálkozás
- balesetek megelőzése
- elsősegélynyújtás
- időben orvoshoz fordulni- szűrővizsgálatok
- megelőzésre nevelés
- biztonság igénye
- életkorral járó biológiai sajátosságok

Pszichohigiénés nevelés:

Egészséges életvezetés

- Napi és heti életritmus
- Játék, tanulás, munka, alvás
- Pozitív értékrend kialakítása
- A jó közérzet, a boldogság és sikeresség szükségleteinek kontrollálása- belső harmónia

Stressz elhárítás

- Apróbb sikertelenség elviselése
- Konfliktusok megoldása, problémamegoldás
- Önismeret, éntudat
- Dönteni tudás

Érzelmi nevelés

- Az életkorral járó pszichohigiénés életmódbeli tennivalók
- Tudják érzelmeiket felismerni, kifejezni saját erőnyeiket, gyengeségeiket felismerni, érzéseiket kezelni
- Fontos az empátiás- képesség, segítőkészség, felelősségérzet, akaraterő fejlesztése

Szociális higiénés nevelés:

Kedvező társas kapcsolatok építése, fenntartása

- Barátságok kialakítása
- Kommunikáció fejlesztése
- Kreativitás, aktivitás, együttműködés, vitakultúra fejlesztése, megtartása
- Etikai, érték szabályok kialakítása, korlátokat felállítani és elfogadni (házirend)
- Szerepfeszültségek feloldása, érintkezési zavarok mellőzése(hátrányos helyzetűek)
- Társadalmi támaszok(család, barát, egyesület, kisközösség....) fontossága, előnyei

V.

Az egészségvédelmi program tartalma:

- Egészséges táplálkozás
- Mindennapos testnevelés, testmozgás
- Testi és lelki egészségfejlesztés
- Baleset- megelőzése és elsősegélynyújtás
- Személy higiéné területén

a.

Egészséges táplálkozás

Intézményünkben biztosítjuk a gyermekeknek az élettani szükségletnek megfelelő minőségű tápértékű étkezéseket. A megfelelő étrend biztosításához figyelembe vesszük az OÉTI-táplálkozás egészségügyi ajánlást. Saját főzőkonyhánkon készítjük el az óvodás korcsoportnak megfelelő ételeket.

Területei: Jogok, igények	Megvalósítás lehetőségei	<u>Szervezési feladatok</u> - objektív feltételek: hely, idő, eszköz - szubjektív feltételek: légkör, élmények, minták, személyi feltételek, módszerek, stb.	<u>A szükségletek kielégítés során beépülő értékek</u>
Táplálkozás: Annyit és akkor ehet, amikor éhes ihat, amikor szomjas <i>A gyermeknek kiegyensúlyozott táplálkozásra van szüksége.</i>	- <u>folyamatos reggeli, uzsonna</u> - ebéd adott időben - szokásrend - kínálás, udvariasság - tálalás, szedés önkiszolgálással - igény szerinti mennyiség	- kocsi, tálca - étel, ital biztosítása (vaj, lekvár, méz, tea...) - óvónő, dajka szemlélete - idősebb társak hatása, utánozható minták - étkezés légköre, nincs erőltetés - evőeszköz: kés használatát próbálhatja	Egészséges életmód, <i>biológiai értékek:</i> egészség értéke, önkiszolgálás- önellátás, szociális értékek, biztonság STB.

b.**Mindennapos testnevelés, testmozgás**

A gyermekek egészséges testi- lelki fejlődésének elősegítése a rendszeres mozgás biztosításával a mozgáskultúra megalapozásával és a motoros képességek fejlesztésével. Célunk a testedzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.

Területei: Jogok, igények	Megvalósítás lehetőségei	<u>Szervezési feladatok</u> - objektív feltételek: hely, idő, eszköz - szubjektív feltételek: légkör, élmények, minták, személyi feltételek, módszerek, stb.	<u>A szükségletek kielégítés során beépülő értékek</u>
MOZGÁS IGÉNYÉNEK megfelelően mozoghat	- napirend, életritmus - MINDENNAPI MOZGÁS - elegendő levegőzés, - udvari mozgás - szervezett mozgás(testnevelés, mindennapi testnevelés) - szabadtéren - kirándulás, séta - vízhez szoktatás, szánkózás	- udvar kihasználása - gyermekismeret - mozgásfejlesztő eszközök - tornaterem terembeosztás - mozgásos játékok kezdeményezése	Egészséges életmód, <i>biológiai értékek:</i> egészség értéke, mozgás megszeretése, stb.

c.

Testi, lelki, mentális egészség fejlesztése

Célunk, hogy elősegítsük a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassuk a gyerekek környezetéhez történő alkalmazkodást és pozitív hatást gyakoroljon a gyermekek személyiségfejlődésére.

Területei: Jogok, igények Nkt. 62§ (1) bekezdés	Megvalósítás lehetőségei	Szervezési feladatok - objektív feltételek: hely, idő, eszköz - szubjektív feltételek: légkör, élmények, minták, személyi feltételek, módszerek, stb. (pszichológus esetmegbeszélés)	A szükségletek kielégítés során beépülő értékek
A pedagógus kötelessége, hogy a gyermekek testi- lelki egészsége érdeklében mindent megtegyen. 20/2012 EMMI- rendelet 131§ (1-4) bekezdése minden óvodai dolgozóra vonatkozik.	- pszichés, érzelmi jóllét fenntartása a napirendben - játék és egyéb tevékenységben a kielégítő társas kapcsolatok kialakítása és fenntartása. - Konfliktusok megoldása, a stressz leküzdésének lehetőségei/ verselés- éneklés- egyéni tevékenységek	- szakirodalom - továbbképzés	- jókedv kiegyensúlyozottság magabiztosság biztonság, akarat, kitartás, önfegyelem

	- pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érintő változásokra		

Az óvodapszichológus feladatai az óvodában: EMMI rendelet 132 § foglalja össze az alábbiak szerint:

- Elsődleges célja a gyermek személyiségfejlesztése.
- Közvetlen segítséget nyújt a pedagógusoknak.
- Egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító intézkedésekben, továbbá megszervezi a szűrővizsgálatokat, a mentálhigiénés preventív feladatokat, az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pszichológiai feladatokat, a krízistanácsadást, a kiemelten tehetséges gyermek tehetséggondozását, az együttműködés és az ellátás kereteit.
- Kiemelt célcsoportja az ötödik életévüket betöltött gyermekek.
- Szűréseket, vizsgálatokat, tréningeket, egyéni és csoportos tanácsadást szervez, segíti a pszichológiai ismeretek elsajátítását, kapcsolatot tart az oktatásért felelős miniszter jogszabályban kijelölt, az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis feladatait ellátó intézménnyel, és együttműködik a pedagógiai szakszolgálattal.

Intézményünkben az óvodapszichológusi feladatokat óraadó pszichológus látja el.

d.

Baleset- megelőzés és elsősegélynyújtás

Célunk, a gyermekeink testi épségének megóvása és erkölcsi védelméről való gondoskodás, az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI- rendelet 168§-a rögzíti, hogy az óvodában a nyilvántartási időben biztosítani kell a gyermekek felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset- megelőzés szempontjaira.
- Olyan környezetet teremtünk, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejlesztjük a gyermekek biztonságára törekvő viselkedését.

- Az óvoda alapidokumentumaiban rögzítjük az intézményi védő, óvó előírásait.
- Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően haladéktalanul értesítjük a szülőt, orvost, ha szükséges mentőt hívunk. A miniszteri rendelet 169§-a alapján az óvodában bekövetkezett gyermekbalesetet nyilván tartjuk. A nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó gyermekbalesetet haladéktalanul kivizsgáljuk.
- Az óvodának lehetővé kell tennie a szülői szervezet, közösség részvételét a gyermekbaleset kivizsgálásában.
- Végül az intézményünk megteszi a szükséges intézkedéseket a hasonló balesetek megelőzésére

e.

Személyi és környezeti higiénia fejlesztése

A gyermek higiénés állapotának megítélése szükség szerint a testápolás pótlása az óvodapedagógusainak és a segítőinek együttes feladata.

GONDOZÁS: TISZTÁLKODÁS

Területei: Jogok, igények	Megvalósítás lehetőségei	<u>Szervezési feladatok</u> - objektív feltételek: hely, idő, eszköz - szubjektív feltételek: légkör, élmények, minták, személyi feltételek, módszerek, stb.	<u>A szükségletek kielégítés során beépülő értékek</u>
TISZTÁLKODÁS: WC- használat szükség szerint, amikor szükségét érzi - kézmosás igény szerint - fogmosás - fésülködés - ruha rendezettsége...	- intimitás biztosítása (függöny, egyedül) - tumultus elkerülése - bizalom a gyermekben, - tapasztalatcsere	- berendezés - munkabeosztás - szakkönyvek, szakirodalom, továbbképzés	Egészséges életmód, <i>biológiai értékek:</i> egészség értéke, esztétikai biztonság, stb.

GONDOZÁS: ALVÁSIGÉNY

ALVÁSIGÉNYÉNEK KIELÉGÍTÉSE <i>A gyermekeknek</i>	- délután, ha tovább alszik - a nem alvók	- hely, ágyak elhelyezése, nem fejtől – lábtól	Egészséges életmód, <i>Biológiai értékek:</i> egészség értéke,

<i>szüksége van arra, hogy saját ritmusának megfelelően éljen és pihenjen</i>	toleranciája, csend - napirend rugalmas - életritmus egyéni - amellet, aki barátja	- csend, gyerekek toleranciája, minta alapján - óvodapedagógus mintája, elalvás körülményei - nagyobbak, kevesebbek alvók szokásai - folyamatos ébredés	szociális értékek, biztonság stb.

Környezeti higiénia

Környezeti higiénia nevelésünk magába foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, esztétikáját, a termék szellőztetését, az ivóvíz higiéniját, a helyes fűtést, a világítás biztosítását, az udvar tisztántartását, helyiségek és eszközök tisztaságát.

Mindezek együttesen az egészségfejlesztés szempontjából megalapozó jellegűek és nagy jelentőségűek a kisgyermek személyiségfejlődése szempontjából.

Az alábbi módszerek állnak rendelkezésünkre egészségnevelési programunk megvalósítására:

Egymásra épülő rendezvénysorozatok:

- Nevelőtestületi értekezlet
- Óvodapedagógusok, segítők és külső szakemberek együttes képzése egészségfejlesztés témakörben
- Szülői fórumok egészségfejlesztő, népegészségügyi szakember,
- Rendszeres testedzés a szülőkkel
- Környezetvédelmi tevékenység
- Szűrővizsgálatok
- Kirándulások, szabadidős programok
- Egészségvédelmi programok bemutatása
- Higiénés eszközök bemutatása
- Víz- levegő,- fényterápiák
- Közös programok az óvodai partnerek bevonásával

Az óvodánknak kiemelt az együttműködési kötelezettsége- a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó személyekkel, intézményekkel, és hatóságokkal.

- Védőnői szolgálat
- Gyermekorvos
- Családsegítő szolgálat

- Gyermekjóléti szolgálat
- Nevelési Tanácsadó
- Alapítvány

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS LEHETŐSÉGEI, TEVÉKENYSÉGEK, ÖTLETEK

	Ősz	Tél	Tavaszi	Nyár
Tevékenységek	- szüretke - Kompótok - Befőtt, savanyúság eltevése télire - gyümölcssaláta - zöldségsaláta - dióverés - ivólé készítése - sütemények - mindennapi gyümölcs gyümölcsteák	- gyógyteák - sütők sütése - párolgatás - szelektív hulladékgyűjtés - fogászati szűrés - plakátkészítés - napi gyümölcs	Elsősegélynyújtás - virágültetés - palántázás - hajtogatás - rügyeztetés	Szabadban - alvás - pancsolás - homokozás - mozgásos szabad- és szervezett játékok - kézművesség - dalos játékok - vízhez szoktatás
Mozgás minden nap	- kirándulás - séták - napi mozgás - tartásjavító torna - Lábboltozat erősítése	- hógolyózás - szánkózás - csúszkálás - hóember építés - séták	kerékpártúra családi (sport)nap	kihívás napja fára mászás

**KUNHEGYES VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNY, BÖLCSŐDE ÉS
KONYHA**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

GARAY ÚTI ÓVODA

2022.

A GARAY ÚTI ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

„ A múlt tisztelete az a vallás,
amely az új nemzedék köteléke.
Ne veszítsünk el semmit a múltból,
Mert csakis a múlttal alkothatjuk a jövőt.”

(Anatole France)

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETŐ	4
1.1. A VÁROS ÉS AZ ÓVODA BEMUTATÁSA	83
1.2. HAGYOMÁNYRENDSZERÜNK	86
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP	89
2.1. Gyermekkép	89
2.2. Óvodakép	89
2.3. Pedagóguskép	89
III. ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	90
3.1. Az óvodai nevelés általános feladatai	90
3.2. Az egészséges életmód kialakítása	90
3.3. Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés	91
3.4. Az anyanyelvi, - az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	92
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	94
4.1. Személyi feltételek	94
4.2. Óvodánk tárgyi feltételei	97
4.3. Az óvodai élet megszervezése	97
4.4. Óvodánk kapcsolatrendszere	98
4.4.1. Óvoda – család	98
4.4.2. Óvoda és az iskola	98
4.4.3. Óvoda és fenntartó	100
4.4.4. A nevelési-oktatási intézmények közötti új horizontális kapcsolatok kiépítése, ápolása	101
4.4.5. Óvoda és a közművelődési intézmények	104
4.4.6. Az óvoda és az egészségügyi szervek	104
4.4.7. Az óvoda és a szakmai szervek	104
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	104
5.1. Játék	104
5.2. Munka jellegű tevékenységek	106
5.3. Tanulás	106
5.4. Verselés, mesélés	107
5.5. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	108
5.6. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	109
5.7. Mozgás, mozgásos játékok	110
5.8. Külső világ tevékeny megismerés	111
VI. SAJÁTOS FELADATAINK	113
6.1. Gyermekvédelem	113
6.2. Cigány kisebbségi feladatok	115
6.3. Sajátos nevelési igényű gyermekekkel való bánásmód	115
VII. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK	120
Melléklet	121

I. Bevezető

1.1 A város és az óvoda bemutatása

Kunhegyes város az Alföldnek csaknem a középső részén fekszik. A település buckás, termékeny, vizekben gazdag, halászatra, földművelésre, állattenyésztésre jó adottságokkal rendelkező terület.

A tatárok elől menekülő kunok egy részét IV. Béla király először 1240-ben, majd a tatárjárás után 1249-ben telepítette a térségbe. 1811-ben mezővárosi rangot kapott.

A város fejlődése két úton haladt: a hagyományos mezővárosi úton, másrészt egy korszerűsödő polgári jellegű urbanizációs úton.

Az 1960-as években elveszítette a járás székhely rangot. Ennek ellenére viszonylag fejlett kereskedelmét, oktatását, szolgáltatását megtartotta. A rendszerváltás után ipari létesítmények megszűnésével csak a mezőgazdaságban, kereskedelemben, szolgáltató iparban tudtak az emberek elhelyezkedni. Emelkedett a munkanélküliek száma.

Jelenlegi helyzet:

2013-tól járási központ. Területe 14. 894 hektár, lakosainak száma 7. 704 fő.

A város demográfiai helyzetét jól jellemzi a születések számának csökkenése, a lakosság lassú elöregedése. 2001-2011 közötti népesség fogyás 7, 6%. A gyermekkorúak aránya 18%-ról 15%-ra csökkent. Az időskorúak aránya 20%-ról 25%-ra emelkedett.

Az országban megfigyelhető munkanélküliség városunk lakosainak helyzetét is rontja. Mindez meghatározza a családok jövedelemviszonyait.

A munkanélküliek aránya városunkban 8, 5%. Foglalkoztatott (beleértve közhasznú startprogramban résztvevőket) 33, 8%.

Városunkban két óvodai intézmény, 2 általános iskola, 1 középfokú intézmény található. A szabadidős és sporttevékenységre a néhány éve átadott új sportcsarnok és strandfürdő nyújt lehetőséget. A művelődési ház és a könyvtár programjai a lakosság kulturális kikapcsolódását szolgálják.

Városunkban nagy hagyománya van a Mihály napi vásárnak és az ehhez kapcsolódó Mihály napi Sokadalom rendezvénynek.

A Garay úti óvoda épületét 1928 – ban építették, eredetileg lakás céljára. Mint óvoda, 1960 – tól működik két csoporttal. 1983 – ban társadalmi munkával épült fel a harmadik csoport, melynek külön öltöző, mosdó helyisége van.

Ebben az időszakban a szülők többsége dolgozott, igényelték az egész napos ellátást, mindenképpen szükséges volt a harmadik terem. A 64 fő férőhelyre jelenleg 3 csoport működik.

Óvodánk helyzetképe

	Gyermek létszám	Ebből HH	HHH	Roma	SNI	Tanköteles	Még 1 évig óvodába marad	Felmentést kapott	BTMN
Év végi gyermek létszám	2016/17 45 fő	2016/17 18 fő	2016/17 5 fő	2016/17 9 fő	2016/17 2fő	2016/17 18 fő	2016/17 3 fő	-	-
Év végi gyermek létszám	2017/18 61 fő	2017/18 7fő	2017/18 8 fő	2017/18 12 fő	2017/18 2fő	2017/18 20 fő	2017/18 14 fő	-	-
Év végi gyermek létszám	2018/19 68 fő	2018/19 25 fő	2018/19 1 fő	2018/19 16 fő	2018/19 2 fő	2018/19 27 fő	2018/19 14 fő	-	-
Év végi gyermek létszám	2019/20 70 fő	2019/20 16 fő	2019/20 7 fő	2019/20 19 fő	2019/20 2 fő	2019/20 28 fő	2019/20 0 fő	-	2019/20 2 fő
Év végi gyermek létszám	2020/21 63 fő	2020/21 12 fő	2020/21 2 fő	2020/21 13 fő	2020/21 2 fő	2020/21 20 fő	2020/21 1 fő	-	2020/21 2 fő

A HHH-s gyermekek szüleinek nyilatkozata év eleje óta folyamatosan rendben van, a rendszeres gyermekvédelmi határozatok szintén. Az SNI-s és BTMN-s gyerekek fejlesztési lapja a szakszolgálat fejlesztőpedagógusainál megtalálhatók. A csoportban az egyéni fejlődést nyomon követő lap rendben van, a szülők félévente tájékoztatást kapnak gyermekük fejlettségi szintjéről.

1.2 Hagyományrendszerünk

Kiemelt jelentőségű napjainkban a jeles napokra, néphagyományokon és közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése.

Óvodánk jeles napjai:

- névnap, születésnap
- szüret (október hónapban)
- Advent (november 30.- a utáni első vasárnaptól a 4. vasárnapig)
- Mikulás (december 06.)
- Karácsony
- Farsang (Vízkeresztől hamvazó szerdáig)
- Húsvét (Az első tavaszi napéj egyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap)
- Anyák napja (május első vasárnapja)
- Gyermeknap (május utolsó vasárnapja)
- Nagyok búcsúzója
- Kirándulások
- Alkalmankénti – advent, húsvét – közös, délelőtti tevékenység a szülőkkel

- Egészségnap az óvodában
- Családi nap

A néphagyomány ápolása, jellegzetes tartalmai:

A természet változásait követő ünnepkörök mindig meghatározott mondanivalóval jelennek meg. Minden ilyen alkalmat hosszabb előkészület előz meg, amikor a gyerekek kíváncsiságára építve változatos tevékenységet biztosítunk. Ez a tevékeny készülődés, tervezgetés teszi az ünnepeket, jeles napokat izgalmassá, örömtelivé és felszabadulttá, amit tevékenyen élünk át.

Óvodánkban az évszakokhoz kapcsolódó ünnepkörök és jeles napok jelentik az óvodai élet kiemelt feladatait. Nevelőmunkánk fontos része az ünnepek sajátos hangulata, a hozzákötődő hagyományok, szokások felelevenítése.

Az ünnepek, szokások keretet adnak munkánknak. A gyermekek megszokják, hogy a jeles napok ismétlődnek és mindennek megvan a maga ideje. A várakozás, készülődés fokozza az ünnepekhez főződő érzelmeket, belső tartást ad. Arra törekszünk, hogy a néphagyományokon, illetve a gyerekeken keresztül szorosabb, mélyebb kapcsolat alakuljon ki a szülőkkel.

Szüret

Nálunk már hagyománnyá vált, hogy minden évben megrendezzük a szüreti mulatságot. A szülőkkel való jó kapcsolatot jellemzik az előkészületek.

- Pl.: - családonál szüretelés
- szülők pogácsát sütnek
- prést, darálót hoznak be az óvodába

A családi nap keretén belül szervezzük meg a szüreti mulatságot, bevonva a szülőket nemcsak az előkészületekbe, hanem a tevőleges részvételbe is. Szélesebb körű, színesebb programot biztosítunk.

Ezen a napon a néphagyományokkal kapcsolatos szokásokat elevenítjük föl (néptánc, népzene, szőlőlöpés, préselés, mustivás, közös játékok)

Advent

A gyerekek segítségével elkészítjük az adventi naptárt és koszorút. Megfigyelik az időjárást, igazak – e a népi jóslások.

Hajtatnak Borbála – ágat, Luca napján ültetnek búzát. Mézeskalácsot sütnek, amit maguk díszítenek ki. Készítenek díszeket, ajándékokat, öntenek gyertyát. Tudnak a Mikulásról és a Karácsonyról verseket, mondókákat, dalokat. Csupéból, ágakból Betlehemet készítenek.

Farsang

Helyi sajátossággá vált, hogy a farsang nyílt, bevétel rendezvény. A város vállalkozóinak segítségét kérjük és elfogadjuk. A farsang bevételéből óvodánk eszköz- és játékkészletét fejlesszük. A gyerekek farsangi dalokat, mondókákat tanulnak, álarcokat, szemüvegeket, sapkákat készítenek. A mulatság végén elégetik a közösen elkészített Kiske-bábot.

Húsvét

Locsoló verseket, mondókákat tanulnak. Tojáshajót készítünk, festünk. Locsolkodnak a gyerekek, részt vesznek a „tojáskereső” játékban. Tavaszi ágakat gyűjtünk.

Anyák napja

Óvodánkban csoportonként másképp ünnepeljük meg.

Gyereknapi

A Gyereknapi napot közösen a szülőkkel szervezzük, ami játékkal, sportolással, kirándulással, főzéssel egybekötve telik el (pl.: abonyi vadspark megtekintése).

Egészségre nevelés nap

Az új rendezvény segítségével szeretnénk tudatosítani a gyerekekben és a szülőkben is mennyire fontos az egészség és a tudatos környezetvédelem. A rendezvény keretein belül nemcsak a táplálkozás, a mozgás fontosságára hívjuk fel a figyelmet, de a lelki egészségre is.

Nagyok búcsúja

A tanévet zárja, amely a csoportok hagyományainak megfelelően történik. Verssel, közös játékkal, ajándékkal búcsúznak a kicsik a nagyoktól. A nagycsoportos gyerekek és szülők megvendégelik a kisebbeket.

Kirándulások

Évszakhoz kötöttek (Abádszalók, Tiszagyenda, Tiszaszőlős).

Várható eredmények

Ismerjék meg gyermekeink a népi kultúra szépségét és örömet.

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP

2.1 Gyermekkép

Óvodai nevelésünk gyermekközponti és befogadó, alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátotak együtt. Szeretnénk olyan kisgyermeket nevelni, akik érzelmileg gazdagok, boldogak és érdeklődők. Legyenek együttműködők, fogadják el a különbözőséget az óvodai közösségen belül is.

2.2 Óvodakép

Óvodánk, mint telephely szakmailag önálló nevelési intézmény, melyben vegyes csoportok működnek.

Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Óvodánk a családi nevelés kiegészítője. A nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását, integrált és differenciált nevelését, a hátrányok leküzdését, a felzárkóztatást és a tehetséggondozást. Legfontosabb, mással nem helyettesíthető tevékenységünk az életkornak is fejlettségnek megfelelő szabad játék pedagógiai tevékenységünk alapköve az esélyegyenlőség, a befogadás.

2.3 Pedagóguskép

A pedagógus feladata, hogy az általa megszerzett tudást a gyermek egyéni és életkori sajátosságait figyelembe véve közvetítse, tudását önképzéssel, szervezett továbbképzéssel állandóan gyarapítsa.

Fontos, hogy a nevelő rendelkezzen a következő tulajdonságokkal: lelkiismeretesség, türelem, empátia, önzetlenség, igényesség, önismeret, önkontroll, felelősségvállalás, különbözőség elfogadása. A pedagógus a szülőkkel, másokkal való viszonyát jellemezze a kölcsönös tisztelet és megbecsülés, nyitottság, együttérzés, lehetőségeihez mért segítségnyújtás.

III. ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

3.1 Az óvodai nevelés általános feladatai

Óvodásaink nyugodt, harmonikus, egészséges fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. A sokoldalú képességek fejlesztésével a gyermeki személyiség egészére irányuló fejlődés biztosítása, elősegítése, a családi nevelés kiegészítése.

Célunk, hogy elérhető közelségbe vigyük az őket körülvevő gazdag világot.

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és a közösség nevelés
- az anyanyelvi, - értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

3.2 Az egészséges életmód kialakítása

Célunk a gyermek egészséges életvitele, igényeinek alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

Feladataink:

- A gyermek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása.
- A szülők és az óvodapedagógusokkal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.
- A gyerekek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet biztosítása.
- Az óvodában történő felvétel után igyekszünk minél rövidebb idő alatt, minél alaposabban megismerni a gyerekeket. Családlátogatás alkalmával tájékozódunk az otthoni körülményekről, szokásokról, életvitelről. A gyermekek gondozásakor megértő, meghitt viszony kialakítására törekszünk.
- Az egészségügyi szokások pontos menetet a csoportban dolgozó dajka nénikkel megbeszéljük. Napi háromszori étkezést biztosítjuk.
- Mindhárom csoportban heti rendszerességgel, a szülők segítségével vitamin napokat tartunk. Fontosnak tartjuk, hogy ruházatuk tiszta, ízléses és praktikus legyen s ezt önmaguk is igényeljük. A mindennapi pihenés során mesével csendesítjük, altatjuk el a gyerekeket. Lehetővé tesszük, hogy folyamatosan felkelhessenek, csendesen tevékenykedjenek. Jó időben szokássá vált a szabad levegőn való alvás is.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének, óvásainak, megőrzésének biztosítása. Az évszaknak megfelelően mindennap biztosítjuk a hosszantartó levegőzést.
- Gyermekbalesetek, sérülések elkerülése.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet biztosítása, az ökokultúra megóvása. Udvarunk nagy része füves terület, de vannak homokos és szilárd burkolatú részek is. Van napos és árnyékos, virágos terület. Szeretnénk egy fedett területet,

hogy csapadékos időben is biztosítsuk a levegőzést, mozgást. A csoportszobák megfelelően világosak, az egész napos játék, étkezés és alvás színterei is.

- Megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

Várható eredmények:

- Önállóan tisztálkodjanak, öltözködjének.
- Legyenek igényesek ruházatukkal, küllemükkel, környezetükkel és óvják azt.

3.3 Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Célunk:

A pozitív viselkedési normák, szokások és szabályrendszerek kialakítása, melyre az óvodánkban az érzelmi biztonság, az otthonosság, a derűs kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör megteremtésével törekszünk.

A gyermekek egyéni érdekeinek és tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a csoport normái alapján.

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért meleg, érzelmi támaszt nyújtó környezetet alakítsunk ki, ahol a gyermekek ötletei, elképzelései érvényesülnek.

Minden csoportnak hagyomány – szokásrendszere – szimbóluma van, amely sajátos légkört biztosít, ami mélyíti összetartozásukat.

Igény szerint lehetőséget adunk arra, hogy a szülő és a gyermek együtt ismerkedjenek az óvodai élettel. A beszoktatás ideje alatt játékos formában gyakoroltatjuk különböző tevékenységeket, figyelembe vesszük a gyerekek egyéni képességeit, tempóját. A nehezen beilleszkedő gyerekeket dallal, ölbéli játékkal, bábbal nyugtatjuk meg. Lefekvésnél különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatra. A nagyobbak segítenek mindenben kisebb társaiknak.

Nevelésünk alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. Igyekszünk úgy nevelni a gyerekeket, hogy megértsék és elfogadják, hogy az emberek különböznek egymástól.

Óvodánkban hagyomány, hogy testvéri – szomszédi, baráti kapcsolatokat figyelembe véve alakítjuk ki a csoportokat.

Óvodánk a gyermek nyitottságára épít, hozzásegítve a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldre való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. A nevelés keretein belül biztosítjuk a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi, értelmi vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt valamint a kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztését, ha szükséges speciális szakemberek bevonásával.

Várható eredmények:

- Ragaszkodjanak társaikhoz, a közösséghez, mindezt érzelmekben, tettekben, szavakban hozzák nyilvánosságra.
- Érdeklődjenek társaik iránt, a felnőttek kérése nélkül is segítsenek egymásnak.
- A megkezdett munkát igyekezzenek befejezni.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre
  - o Szabálytudattal rendelkezzenek, kapcsolat felvételi és együttműködési készség pedagógussal és a társaikkal.
  - o A közösség igénye és az abban való beilleszkedés készsége a felnőtt irányításának elfogadása.
  - o Ézelmi kiegyensúlyozottság.

3.4 Az anyanyelvi, - az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Célunk:

- A gyermekek életkorának megfelelő, tiszta érhető beszédkedv fenntartása, szókinés aktivizálása, beszédkultúra kialakítása, a kapcsolatteremtés elemi szabályainak megismertetése.
- Gyermekeink nyitott, magabiztos kommunikációs képességgel rendelkeznek, érthetően, jól tudják kifejezni gondolataikat, érzelmeiket.
- Az iskolai alkalmasság elősegítése, az iskolai kommunikációs kudarcok megelőzése.

Feladataink:

- A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.
- A nyelvi kultúra alapjainak lerakása, nyelvi képességek életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő fejlesztése.
- A népmesékben, versekben, elbeszéléseken keresztül és irodalmi anyag igényes összeállításával törekszünk arra, hogy anyanyelvünket megismerjék, megszeressék, megbecsüljék.
- A jó társas kapcsolatok, a különböző helyzetekben gyűjtött sokrétű tapasztalat valamint az óvónő és a gyermek között kialakult bensőséges kapcsolat elősegíti a beszédképesség és a metakommunikáció fejlődését. Szükség és lehetőség szerint logopédus, beszédfejlesztő pedagógus segíti a beszédhibás gyermekek fejlődését.

Az értelmi nevelés további feladatai:

- a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése
- az értelmi képességek /érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás/ fejlesztése.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1 Személyi feltételek

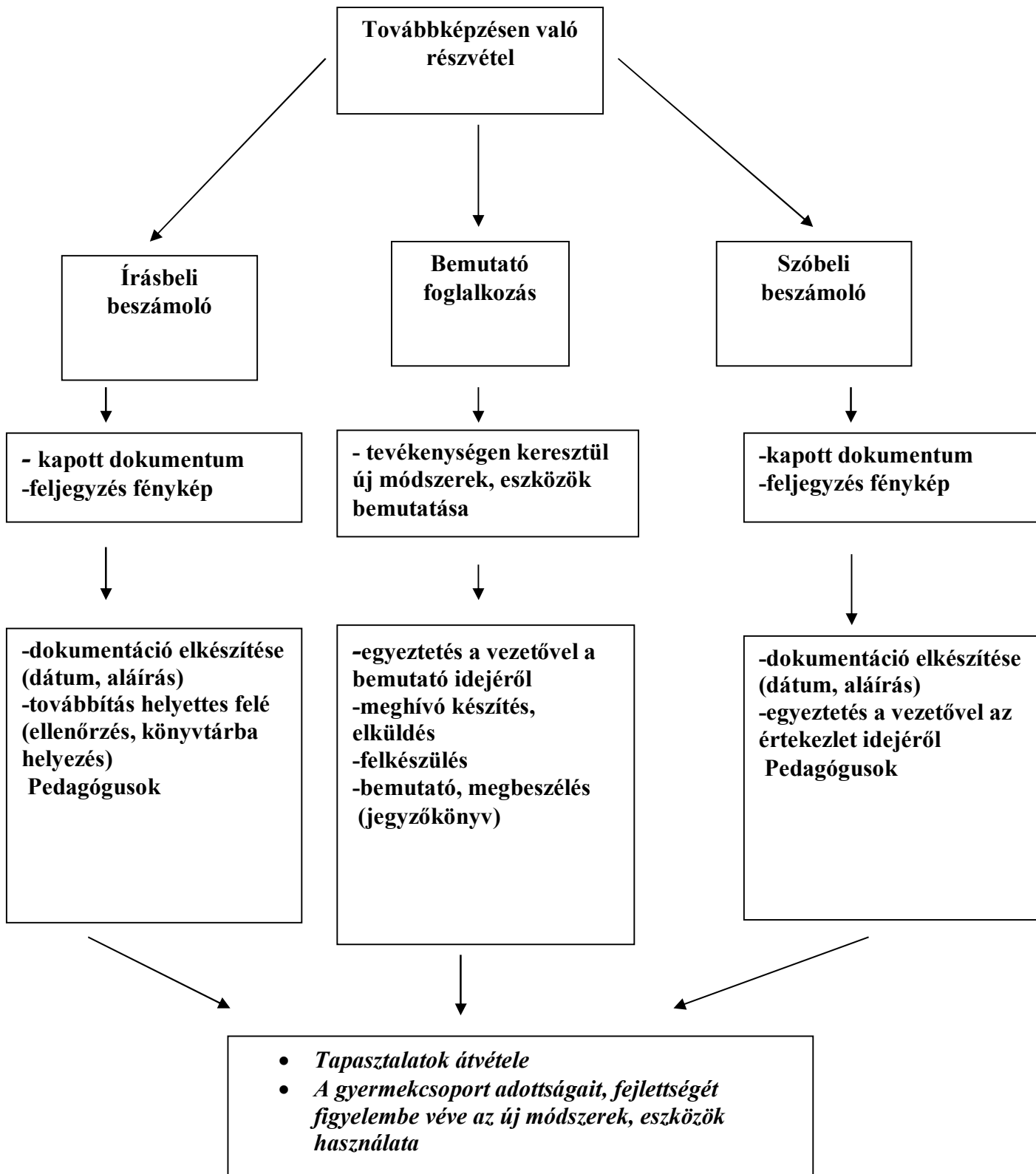
Óvodánkban 4 fő kinevezett óvodapedagógus és 3 fő szakképzett dajka dolgozik. Óvodánkban, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll, kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki elfogadó, segítő, támogató attitűdje, modellt, mintát jelent a gyermek számára. Az óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájára van szükség az óvodai nevelés eredményességéhez. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését speciálisan képzett szakemberek közreműködésével segítjük. Feladatunk a nemzetiségek etnikai, óvodai nevelés célkitűzéseinek megvalósítása.

A továbbképzéseken részt vettek által megszerzett ismeretek, óvodai szervezeti egységen belül történő átadásának módszertan, eljárása

Tagintézmények	Cél	Feladat	Kapcsolattartás szinterei	Módszer	Továbbfejlesztési lehetőségek	Dokumentum
Garay Úti Óvoda Zádor Úti Óvoda Kossuth Úti Óvoda	Képzéseken megismert módszerek megosztása a nevelőtestületen belül. Tagintézmények közötti szakmai együttműködés erősítése, tapasztalat-csere megvalósítása.	Egységen belül történő átadásának módszertana A nevelő testület munkájának értékelése Tapasztalatcsere	Belső továbbképzés értekezletek	Beszélgetés Tájékoztatás Beszámoló Információ átadása Értékelés Elemzés Tapasztalat csere	Számítógéppel, nyomtatóval, egyéb irodatechnikai eszközökkel felszerelt munkaszoba	Meghívó Jegyzőkönyv Továbbképzésről írásos beszámoló

	Tartalma	Feladatok	Határidő
Írásos beszámoló	Kapott dokumentum Ott készített feljegyzés, fénykép	A kapott, készített anyag lefűzése (dátummal, aláírással ellátva) Az anyag eljuttatása a vezető helyetteshez, aki ellenőrzi, majd Értesíti erről a pedagógusokat.	Képzést követő 4 hét
Nyíltnap Bemutató foglalkozás	Tevékenységen keresztül az új módszerek, eszközök bemutatása	Egyeztetés a vezetővel a nyíltnap (bemutató) idejéről Meghívó készítés, elküldés felkészülés a bemutatóra, s az ezt követő megbeszélésre. Bemutató, megbeszélés, jegyzőkönyv	Írásos anyag leadását követő 2 hét Egyeztetést követő 2 hét Egyeztetést követő 2 hónap a kitűzött időpont.
Szóbeli beszámoló	Kapott dokumentum Ott készített feljegyzés, fénykép	A kapott készített anyag lefűzése (dátummal, aláírással ellátva) Egyeztetés a vezetővel az értekezlet idejéről Pedagógusok értesítése Beszámoló, előadás jegyzőkönyv	Képzést követő 4 hét Írásos anyag leadását Követő 2 hét Egyeztetést követően a kitűzött időpont

Eljárási rendszer

4.2 Óvodánk tárgyi feltételei

Az épület régi, komfortfokozata megfelelő. Egy terem kivételével megfelel az előírt nagyságnak. A közös öltöző (két csoporté) mosdó kicsit zsúfolt, de a működésünket nem gátolja. A bútorzat pótlásáról, felújításáról folyamatosan próbálunk különböző lehetőségekkel segíteni (pl.: pályázatok, vállalkozók, szülők segítsége).

Óvodánk udvari lehetőségei jók. Szép, zöld terület, árnyat adó fákkal, különböző sövényekkel, díszcserjékkel kiépítve. Egy homokozóval rendelkezünk. Udvari játékainkat folyamatosan kicseréltük fából készült, EU-s előírásoknak megfelelő esztétikus játékokra. Itt is a pályázatokon nyert pénzt és az adományokat tudjuk főleg kihasználni, mivel a költségvetésünkben minimális jut.

4.3 Az óvodai élet megszervezése

Óvodánkban a csoportnaplóba dokumentáljuk a napirendeket és a hetirendet.

N A P I R E N D

A napirendet és hetirendet csoportonként és óvónőként is rugalmasan kezeljük, a gyermek egyéni szükségleteit, sajátosságait vesszük figyelembe, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét.

6 ⁴⁵ – 7 ³⁰	- Közös játék
7 ³⁰ – 11 ³⁰	- Folyamatos étkezés, önkiszolgálás
	- Testápolási teendők
	- Játékban integrált egyéni és mikro-csoportos tevékenységek
11 ⁴⁵ – 12 ²⁵	- Levegőzés, testmozgás, mindennapos testnevelés
	- Ebéd, önkiszolgálás
	- Testápolási teendők
12 ⁴⁵ - 14 ³⁰	- Pihenés mesével
14 ³⁰ – 15 ³⁰	- Egyéni alvásigény mellett folyamatos ébredés
	- Testápolási teendők
	- Uzsonna, játék
15 ³⁰ - 16 ³⁰	- Összevont csoportos játék
	- Hazamenetel

Nagy hangsúlyt kap a gondozás, mivel e tevékenység közben is nevel az óvodapedagógus, építi kapcsolatait a gyermekkel, de egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozásvégző dajka nénikkel.

A gyermek fejlődését folyamatosan dokumentáljuk a fejlődési lapokon, amit a nevelőtestület állított össze. Pedagógiai programunkat a fenntartó önkormányzatok jóváhagyása után használjuk.

Az óvodai nevelés fenntartó által jóváhagyott helyi nevelési program alapján történhet és a gyermek neveléséhez szükséges a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

4.4 Óvodánk kapcsolatrendszere

4.4.1 Óvoda – család

Arra törekszünk, hogy a családi nevelést kiegészítve a szülőkkel megbeszélve gondozzuk, szocializáljuk, neveljük, fejlesztjük a gyermekeket. Óvodánk nyitott. Lehetőséget adunk arra, hogy előzetes megbeszélés alapján bármikor betekintést nyerjenek gyermekük óvodai életébe.

Kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás
  - o saját környezetében ismerkedünk a kisgyermekkel
- Szülői értekezlet
  - o év eleji, félévi, összevont és csoportonkénti
- Egyéni beszélgetések
  - o időpont egyeztetés után fogadóóra tartása
- Nyílt óvoda – nyílt napok
  - o közös kirándulások – autóbusszal közösen megbeszélte úti cél
- Közös rendezvények
  - o szöszmötölő délelőttök
  - o szüreti mulatság
  - o farsang
  - o játékonysági est
  - o anyák napja
  - o nagyok búcsúja

4.4.2 Óvoda és az iskola

Óvodánk programja a megfigyelés módszerét, mint mérési lehetőséget engedi.

Célunk: Az iskolákkal kiépített kölcsönös, közvetlen partnerkapcsolatra alapozva közös óvoda-iskola átmenetet segítő programok szervezése. Amely hozzájárul a gyermekek zökkenőmentes beilleszkedéséhez, az intézmények átjárhatóságához.

Feladat: egymás pedagógiai programjának megismerése. Folytatásra való törekvés.

Kapcsolattartás formái:

- kölcsönös látogatások: „suli nyitogató” program
- pedagógiai folyamatok nyomon követése
- műhelymunkák, tapasztalatcsere
- részvétel az intézményi rendezvényeken

Fenntartóval való együttműködés

A fenntartó és az intézmények kapcsolata folyamatos, ami kiterjed a következőkre:

- intézmény működésével, működtetésével összefüggő feladatok ellátására
- az intézmény alapidokumentumainak előterjesztésére, elfogadására
- az intézmény pénzügyi gazdálkodási tevékenységére
- intézménygazdálkodási, törvényességi ellenőrzésre
- az intézmény szakmai munkájának eredményességére, a szakmai munka értékelésére

A fenntartóval való kapcsolattartás formái:

- szóbeli tájékoztatás
- írásbeli beszámoló adása
- egyeztető tárgyalásokon, értekezleteken, gyűléseken való részvétel
- a fenntartó rendelkezéseinek átvétele, végrehajtása
- speciális információ szolgáltatás az intézmény működéséhez, gazdálkodásához szakmai munkához kapcsolódóan
- statisztikai adatszolgáltatás
- az intézmény működésének és tartalmi munkájának értékelése
- kölcsönös tájékoztatás egymás aktuális eseményeiről
- az óvónők részt vesznek a közösségi munkákban
- az óvodai rendezvények mindig nyitottak a hivatal dolgozóinak látogatására
- a fenntartó képviselőit személyesen, névre szóló meghívókkal invitáljuk az óvoda rendezvényeire, értekezleteire és egyéb fórumaira
- az óvodavezető napi kapcsolatban áll a hivatal dolgozóival

4.4.4

A nevelési-oktatási intézmények közötti új horizontális kapcsolatok kiépítése, ápolása

Fontos a horizontális kapcsolattartás, az egymástól való tanulás működtetése. A nevelőtestület minden tagjának feladata a pedagógiai célkitűzések színvonalas megvalósításáért történő együttműködés a pedagógiai elvek megtartásával.

	Cél	Feladat	Kapcsolattartás színterei	Módszer	Továbbfejlesztési lehetőségek	Dokumentumok
Tagintézmények - Garay Úti Óvoda - Zádor Úti Óvoda - Kossuth Úti Óvoda	- Egymás pedagógiai munkájának megismerése, segítése. - Képzéseken megismert módszerek megosztása a nevelőtestületen belül. - Tagintézmények közötti szakmai együttműködés erősítése, tapasztalatcsere megvalósítása. - Egyéni képességfejlesztés az esélyegyenlőség érvényesítése érdekében: tehetséggondozás – hátrány kompenzálás párhuzama- A	- Egységen belül történő átadásának mód-szertana. - A nevelőtestület munkájának értékelése, tapasztalatcsere. - Szakmai műhely meg-szervezése. - Fejlesztő pedagógus meghívása – folyamatosság biztosítása. - A gyermekek képességeinek differenciált fejlesztése eltérő módszerekkel - A tehetséges gyermekek kiszűrése, szempont: jó kommunikációs képesség, szereplési vágy.	- továbbképzések - rendezvényeken való kölcsönös részvétel - rendszeres értekezletek: nevelési értekezlet, évnyitó-és évzáró, munkatársi, tagóvodavezetői, minőségfejlesztői munkacsoport - szakmai műhely - drámapedagógiai munkaközösség - óvónői színjátszó kör - mesedélelőtt - mindennapos testnevelés - testnevelés foglalkozás - vízhez szoktatás nyáron a városi strandon	- beszélgetés - tájékoztatás - beszámoló - információ átadás - értékelés - elemzés - tapasztalat átadása - megfigyelés - előadás - magyarázat - bemutatás - következtetés - gyakorlás	- Számítógéppel, nyomtatóval, egyéb irodatechnikai eszközökkel felszerelt munkaszoba. - Fejlesztő pedagógus adjon útmutatást a tehetséges gyermekek fejlesztéséhez. - az óvónői színjátszó kör tagjainak bővítése - tehetséges gyermekekkel minden tagintézményből. - tornaszoba létesítése - változatos mozgásfejlesztő eszközök - gyógytestnevelő szakember bevonása - vízhez szoktatáshoz eszközök bővítése	- meghívó -jegyzőkönyvek -továbbképzésről írásos beszámoló - egyéni fejlesztőlapok - feljegyzése fénykép, videó, forgatókönyv írásos tervezés foto

	drámapedagógia eszközeivel lehetőség biztosítása a tehetséges gyermekek kibontakoztatására. - Korszerű óvodai mozgásfejlesztés során a gyermekek mozgásos tapasztalatai gazdagodjanak, testi képességeik, mozgáskészségük fejlődjön.	- Biztonságos mozgáshoz a jó szokás-és szabályrendszer kialakítása. - A foglalkozások anyagát egészítsék ki a lábtorna-és a tartásjavító gyakorlatokon túl a gyógy- testnevelés elemei.				
<u>Szülők</u>	- A jó együttműködés alapja legyen az együtt nevelés, kölcsönös összhang (következetesség minden körülmények között), az egyenletes kapcsolattartás. - A szülők bizalommal forduljanak hozzánk, szívesen segítsenek programjaink szervezésében, óvodánk környezetének szebbé tételében.	- Család bevonása, befogadása az óvodai életbe. - A szülők bevonása az óvodai rendezvényeink szervezésébe, lebonyolításába.	- nyitott óvoda - családi nap - alkotó délután - fogadó óra - szülői értekezlet - munka délután - kirándulások - családi vetélkedő	-megbeszélés - tájékoztatás - beszélgetés - meggyőzés - tanácsadás	- szülői értekezlet témáinak bővítése: szakmai előadások, foto és film bemutató a gyermekek mindennapjairól - segítségadás a nevelési hátrányokkal küzdő gyermekek szüleinek, szülői kompetenciák fejlesztése, pszichológus bevonásával - szülői háznál szervezhető foglalkozások lehetősége: vetélkedő,	- fényképek - CD, DVD -írássos feljegyzések fényképek, meghívó, jegyzőkönyv

					közös szituációs játékok, zenélés.	
<u>Iskola</u> Dózsa Tagintézmény Kossuth Tagintézmény Református Iskola	-Korrekt partneri kapcsolat alakuljon ki a két nevelési szintér között. - A gyermekek ismerjék meg az iskola környezetét, a tanítónőt az iskolába lépés előtt.	- Szakmai együttműködés kezdeményezése - Az átmenet megkönnyítése érdekében a pedagógiai folyamatok követése.	- iskolahívogató délutánok - kölcsönös meghívás rendezvényeinkre	-megbeszélés - beszélgetés - konzultáció	- tanítási órák látogatása - tanítók fogadása óvodáinkban	meghívó
<u>Pedagógiai Szakszolgálat</u>	- A sajátos nevelési igényű, a BTMN, beszéd fogyatékos, beszédhibás gyermekek egyéni fejlesztését koordinálja.	- Megbeszélések, fejlesztő eszközök, tanulási, szervezési munkaformák kiválasztása. - Szülő bevonása, hogy gyermekét rendszeresen vigye el.	- óvodában felmérés, megfigyelés -szakszolgálat: fejlesztés	- megbeszélés - beszélgetés - konzultáció - meggyőzés	- gyakoribb konzultációs lehetőségek	- feljegyzések - egyéni fejlesztő lapok

4.4.5 Óvoda és a közművelődési intézmények

- gyermekműsorban való részvétel
- könyvtárlátogatás
- kiállítások megtekintése
- egymás programjaiban segítség nyújtása.

4.5 Az óvoda és az egészségügyi szervek

Jelenleg a védőnővel és a gyermekorvossal van kapcsolatunk

- folyamatos védőnői ellenőrzés
- éves orvosi vizsgálat
- hallás – látás – testtartási hibák vizsgálata

4.6 Az óvoda és a szakmai szervek

Részt veszünk a Pedagógiai Intézet által szervezett szakmai továbbképzéseken. Nevelési Tanácsadó és a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottság célzott vizsgálatait igénybe vesszük. A helyi szakszolgálattal napi szinten van kapcsolatunk. A Gyermekjóléti szolgálat és a Családsegítő szolgálat segítségét szükség esetén igénybe vesszük.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1 Játék

A játék a gyermek legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége.

Célunk:

A gyermekek által szabadon kezdeményezett spontán játék elősegítése. Az élmények, otthoni tapasztalatok többszöri átélésével a gyermek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása.

A fejlesztési feladatok játékban történő alkalmazásával naponta és folyamatosan sok lehetőséget biztosítunk a gyerekeknek arra, hogy a számukra érdekes és szabadon választott tevékenységek közben gyakorolhassák azokat a funkciókat, amelyek az aktuális fejlődésüket elősegíti.

Biztosítjuk a szabad játék feltételeit, amelyeket a gyermekek egyéni fejlettségük alapján használhatnak fel. A tevékenységi formák közül a szabad játék kell, hogy túlsúlyba legyen, így válik a játéktevékenység a gyermekek kreativitását fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

Feladataink:

A gyerekek beszédképességének fejlesztése a játékban. Szükség esetén bekapcsolódás a játékban, együtt játszás a gyerekekkel.

A nyugodt légkör az óvodai életnek elengedhetetlen feltétele, mert elmélyült, örömteli játék e nélkül nem lehetséges. Nagyon fontos az együttélés alapvető szabályainak, szokásainak kialakítása.

A játékhoz szükséges eszközök biztosítása. Folyamatos napirend bevezetésével megszűnt a játékidő szakaszolása. Természetes, hogy a gyermek kapkodás nélkül tevékenykedhessen, elmélyülten játszasson, legyen ideje elképzelései megvalósítására.

A gyermekek minél több időt kapjanak az udvari játék tevékenységhez.

A helyes életritmus, az egészséges étkezési szokások, egyéb biológiai szükségletek kielégítése (pl.: intenzív mozgás, pihenés) látszólag megszakítja ugyan a gyerekek játékát, de nem zárja le azt szükségszerűen.

A játék elrakását rugalmasan kezeljük. A reggel megkezdett tevékenységek egész nap, sőt másnap is folytatódhatnak. Mindig rendelkezésükre állunk, együttműködésre és segítségre kész vagyunk, akihez bármilyen problémával szívesen fordulhatnak a gyerekek. Fejlesztő segítségünk tudatos, csak olyan szintű és mértékű, amilyenre az adott gyerekeknek szüksége van. Közvetlen beavatkozás általában csak a szomorúan magányos és a társakat rendszeresen zaklató gyermekek esetében történik.

A viselkedésünkkel közvetítjük a társak felé azt, hogy a szomorúakat, bátortalanokat felkarolni, segíteni kell, a rendbontókat pedig tapintatosan megszelídíteni.

A közösen szerzett tapasztalatok gazdagítják a játék tartalmát, amelyben megjelenhetnek az óvodán kívüli negatív tapasztalatok és érzelmek. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy játék során feszültségeit, belső problémáit felszínre hozza és fejleszthesse.

Mindennapi játék tevékenységünkben folyamatosan jelen van a gyakorló-, konstruáló-, szimbolikus-, szerep- és szabályjáték, a bábozás, barkácsolás.

Az óvónő a játék megfigyelése során feltérképezi, hogy mivel játszanak, milyen interakciók zajlanak a csoportban.

A játék során spontán beszélgetés közben ötletbörze készítése.

A gyermek beszédképességének fejlesztése a játékban

Az óvónő beszédének, kifejezésének nagy jelentősége van, hiszen ezeket tanulja meg a gyermek és ezek épülnek be szókincsébe.

Fontos, hogy az óvónő gyakran használja a téri irányok, téri helyzetek kifejezéseit, időhatározásokat, névmásokat. A gyermekek beszéd és kommunikációs készsége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, amely sok esetben hátrányos helyzetet teremt a gyermekek számára a közösségben.

Várható eredmények óvodáskor végén:

- A gyermekek képesek kitartóan, több napon keresztül egy azon játéktémában együtt játszani.
- Játékukban legyenek képesek az önkifejezésre.
- Képesek bonyolult építményeket létrehozni.
- Kedvelik a szabályjátékokat, képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által elvárt viselkedési szabályok (pl.: képesek vezetni, irányítani, de lemondani és alkalmazkodni is; eszközöket készíteni a célhoz, megjavítani a megrongált játékokat; tekintettel vannak egymás játékára, megbecsülik azt).

5.2 Munka jellegű tevékenységek

Célunk:

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a munka, amely pozitívan befolyásolja a gyermek olyan készségeit, tulajdonságait, mint például kötelességtudat, kitartás, feladattudat, önállóság, felelősség, céltudatosság.

Feladatunk:

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek szervezése, azok feltételeinek biztosítása.
- A munka jellegű tevékenység a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik.
- Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek saját tevékenységük, illetve a csoport érdekében maguk végezzenek olyan munkát, amelyekre képesek, s ezt konkrét, reálisan saját magukhoz mérten értékeljük.

Fontosnak tartjuk az önkiszolgálást, öltözködést, környezetgondozást. A gyermekek együtt végzik az alkalomszerű ismétlődő munkákat, mint a játék elrakása, csoportszoba átrendezése, tevékenységekhez használt eszközök elrakása.

Elvárható eredmény

- Figyelnek saját magukra és környezetük rendezettségére.
- A munka jellegű tevékenységek gyakorisága által bizonyos cselekvések szokássá válnak.
- A munka elvégzésére való törekvés által kitartóak, türelmesek lesznek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.

5.3 Tanulás

Az óvodai tanulás: játékra integrált, önkéntes, az ismereteket tapasztalati úton való megszerzését jelenti, kihasználva a nap folyamán adódó helyzeteket, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

A projektekkel, mint pedagógiai módszerrel kiválóan és komplexen fejleszthető a gyermekek készségei és képességei. A projekt során a gyermekek szabadsága mellett véghezvihető az indirekt tanulásszervezés. Az óvónő figyelembe veszi a gyermek érdeklődését, tapasztalatát, szükségleteit,

belső pszichikus feltételeit, különbségeiket. Ebből következik, hogy minden gyerek más-más kérdést, problémát vet fel, és más-más problémára, kérdésre keresi a megoldást, a választ.

Cél:

Attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

Feladat:

Az óvónő tudatosan és tervszerűen biztosítja az ismeretszerzéshez szükséges differenciált tevékenység feltételrendszerét.

A tanulás lehetséges formái:

- a gyakorlati problémamegoldás
- az utánzásos, minta – és modellkövetéses magatartás – és viselkedéstanulás (szokások alakítása)
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- játékos cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés.

5.4 Verselés, mesélés

Célunk:

- A társas élmények jelentsenek örömforrást, tudjanak csendben, fegyelmezetten mesét hallgatni.
- Személyiségjegyek kibontakoztatása és fejlesztése a mesék, versek képi erejével, hangulatával, ritmusával.
- A gyermek saját vers- és mesealkotása annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálásával az önkifejezés elősegítése.
- A meséken és verseken keresztül gyermeki szókincs gazdagítása, kifejezőkészség fejlesztése.

Feladatunk:

- Az anyag kiválasztása a népi, a klasszikus és kortárs irodalmi művekből történik.
- A tevékenységhez szükséges feltételek biztosítása.
- A nyelvi kultúra alapjainak lerakása, nyelvi képességek életkornak és egyéni fejlettségnek megfelelő fejlesztése.

A mese az anyanyelv zenéje, észjárása a játékkal együtt a kicsinyek tanuló iskolája. A mese a gyermek érzelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

Az irodalmi anyag kiválogatása:

Fontos az igényes válogatás, ennek legnagyobb, legfontosabb területét a népköltészet adja.

A népi mondókák, rigmusok, népmesék minden korosztálynak bőséges kínálatot nyújtanak. A versek a hangzás, a hangulat felől fogják meg a gyerekeket, megismerkednek a régies szavakkal és jelentésükkel. Néhány roma mesét, verset, mondókát is megismerhetnek a gyermekek.

A tevékenységben szükséges feltételek biztosítása:

A mesélés a csend szigete, naponta ismétlődő tevékenység. Ehhez egy állandó, meghitt helyet alakítottunk ki. Óvodánkban minden csoport maga alakítja ki a szimbólum rendszerét a mesélésben (pl.: gyertya gyújtása). Fontosnak tartjuk, hogy fejből mondjunk mesét. A vers játék a nyelvvel, az érdekesen, szépen hangzó beszéddel. Mondani kell és nem tanítani.

Fontos, hogy az óvónő mennyiségben és tartalmi színességben olyan repertoárral rendelkezzen, hogy adódó alkalmakhoz mindig kapcsolódni tudjon. Az óvónő mesélése, versmondása példaértékű legyen, hiszen a gyermek azt igyekszik utánozni.

Várható eredmények az óvodáskor végén:

- A gyermekek várják és kérik a mesét.
- Szívesen mondogatnak rigmusokat, verseket, mondókákat.
- Egyszerűbb meséket szívesen báboznak, mesélnek, és jelenítik meg dramatikus játékkal.
- Néhány kedvelt mesehőssel megtörtént dolgokat beviszik játékuk

A kimeneteli időszakra váljanak képessé az önálló dramatizálásra, mesemondásra, kitalált mese folytatására.

5.5 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk:

Örömteli és élmény-gazdag közös ének – zenei tevékenységek által a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása, és esztétikai fogékonyságának alakítása.

Feladatunk:

A környezet hangjainak, zörejeinek megfigyelésével, énekkel, zenével a gyermekek éneklési kedvének felkeltése, zenei fogékonyságának alakítása, az ehhez szükséges feltételek megteremtése. A közös éneklés, mondókázás, népi játék, népi gyermek tánc segítségével az együttes élmény biztosítása, játékos jókedv megteremtése, és a zenei anyanyelvi örökséggé gazdagítása. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek-, néptáncok és a népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik, erősítve a szülőföldhöz való kötődést, hazaszeretet érzését.

Dalokkal, mondókákkal, népi játékokkal, népi gyermek tánccal kialakítjuk az együttjátszás, mondókázás, éneklés, mozgás örömét, formálva így a gyermek közösségi szellemét is.

A helyi zenei kulturális szokásaink (néptánc, citera zenekar) hozzájárulnak a zenei nevelésünk színesítéséhez.

A zenei anyagot igényesen válogatjuk az évszakok sajátosságaihoz igazítva. Spontán dalolgatás, és mondókázás alkalmával érzékeltetjük az egyenletes lüktetést, illetve megteremtjük annak gyakorlási lehetőségét.

Megismerkednek a gyermekek a zenei alapfogalmakkal (halk – hangos, gyors – lassú, magas – mély stb.) és különböző hangszerekkel. A nagyok már egyenletes lüktetés mellett érzékeltetik a dalritmust. A közös ének – zenei tevékenységeink az örömforráson túl készségfejlesztő hatást is gyakorolnak. Fejlődik hallásuk, ritmusérzékük, mozgásuk, melyek az anyanyelvi nevelésünket is befolyásolják.

Kísérletező kedv, zenei kreativitás fejlesztése.

Elvárható eredmények:

- Önállóan és örömmel kezdeményeznek dalokat, mondókákat, játszanak dalos játékokat.
- Meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalritmust.
- Ismerik és megfelelően alkalmazzák a zenei fogalom

5.6 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Célunk:

A személyiségfejlesztés megvalósítása a gyermekek aktivitásából fakadó játékos tevékenységek által, a gyermeki élmények és tapasztalatok képi, szabad önkifejezésére építve.

A gyermek tér – forma – szín képzetének gazdagítása, a természet szépségei által, az esztétikai befogadáshoz szükséges készségek és helyes ítéletek kialakítása, alkotói képességek megalapozása.

Feladataink:

- A gyermeki alkotó – alakító tevékenységek tartalmának, minőségének fejlesztése.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

Fontosnak tartjuk, hogy az alkotó tevékenységekhez megfelelő légkör, hely, idő, valamint megfelelő mennyiségű eszköz és anyag álljon szabadon a gyermekek rendelkezésére. Minél több természetes alapanyagokat használjunk föl. Lehetővé tesszük, hogy a gyermek elkezdett munkáját minden esetben befejezhesse.

Mindazt a „kincset”, amit a gyermekek a természetben gyűjtöttek (alkotó – alakító) tevékenységükhöz felhasználják.

Segítjük a gyermekek befogadó és alkotó képességeinek fejlesztését, megteremtjük a feltételeit annak, hogy az egyszerű odafordulástól az ámuló rácsodálkozásig vegyék észre és alakítsák környezetük esztétikumát.

Rajzaikban megjelenik az emberábrázolás, környezet, tárgyak, cselekmények saját elképzeléseik alapján. Ajándékkészítés során természetes anyagokkal dolgozunk.

Szokássá vált, hogy a gyerekek munkáját az öltözőbe kirakjuk, majd év végén az összegyűjtött munkákat hazaviszik.

Elvárható eredmények:

- Az eszközöket készség szintjén kezeljék.
- Mondanivalójukat vizuálisan ki tudják fejezni.
- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat.
- Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Téralkításban ötletesek.
- Emberábrázolásaikban megjelenik a részforma is.

Tapasztalatszerzés közben fejlődik képi látásmódjuk, fantáziájuk.

5.7 Mozgás, mozgásos játékok

Célunk:

A természetes mozgásrend fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.

Fejlesztjük testi képességüket, fizikai erőnlétüket.

Feladataink:

- A gyermekek életkorának megfelelő természetes mozgásformák fejlesztése a szabad játékban.
- Úgy kell kialakítani a napirendjét, hogy egész nap biztosítsunk számukra megfelelő helyet és eszközöket a tevékenységhez mind a csoportszobában, mind az udvaron (az udvaron a megfelelő méretű fára is felmászhathatnak).
- Nagyon fontos, hogy a vegyes csoportokban a nagyobb, aktívabb mozgást és nyugodt tevékenységet kedvelő gyermekek megtanuljanak egymáshoz alkalmazkodni, tartsák tiszteletben egymást. Ehhez elengedhetetlen bizonyos alapvető szabályok megtanítása, betartása.
- Mozgásfejlesztés a szervezett tevékenységekben: - testnevelés foglalkozás, - mindennapos testnevelés. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. A testnevelési foglalkozások anyaga az atlétika, torna, játék jellegű gyakorlatokból tevődik össze.
- Testnevelés foglalkozásaink anyagát Dr. Tótszőllősné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában című könyvéből és Zilahiné: Óvodai nevelés játékkal, mesével óvodai programjából állítjuk össze.

A mindennapos mozgás anyagát elsősorban a mozgásos játékok adják

Elvárható eredmények

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak mozgásos játékaikban.
- Kialakul finom mozgásuk, egyensúlyszlelésük, összerendezett mozgásuk.
- Ismerik az irányokat, tudnak térben tájékozódni.

- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor.

A differenciálás jelenlétét az adja, hogy egy-egy mozgásfajtát mindenki saját képességeinek megfelelő ütemben végezhet.

5.8 Külső világ tevékeny megismerés

Célunk:

A gyermekek minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből. Ezáltal teljes biztonságban tájékozódjanak és igazodjanak el a környezetükben.

A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában a gyermekek igényeihez, ötleteihez igazodva. Segítse elő a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

Feladataink:

- Alkalom, hely, idő, eszköz biztosítása a spontán és szerzett tapasztalat és ismeretszerzésre.
- Figyeljék meg az évszakok szépségét, színeit, jelenségeit, időjárását, növényeit.
- Gyűjtsenek terméseket, leveleket, kavicsokat, tollakat stb.
- Csiráztassanak, ültessenek növényt, gondozzák azokat.
- Legyen ismeretük a közlekedési eszközökről.
- Ismerkedjenek meg a madárvédelem fontosságával.
- Ismerkedjenek meg a szülőföld az ott élő emberek a hazai táj a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.

A környezet megismerése nevelésünket segíti, hogy az óvodánkba járó gyerekek állat- és növényvilágról az első tapasztalataikat, ismereteiket az otthoni környezetben szerzik meg.

Lehetőséget biztosítunk séták alkalmával az élmények közös szerzésére is. A szép óvodai környezetben arra neveljük őket, hogy ne szemeteljenek, ne rongálják a környezetük tárgyait, óvják és gondozzák a növényeket. A gyermekeken keresztül szeretnénk a szülők szemléletét is formálni (pl.: közös szemét szedés).

Számlálgatás, méricskélés, a tér alakítása, az irányok megnevezése, a hasonlítások, összegyűjtés, szétválasztás, párosítás, az időbeliség felfedezése.

Elvárható eredmények

- Ismerje fel a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat.
- Tudják lakcímüket, nevüket, szüleik nevét, foglalkozását, óvodájuk nevét, saját születési helyüket, idejüket.
- Ismerik az egyes évszakok jellegzetességét.
- Ismerik az őket körülvevő növény- és állatvilágot.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában.

- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább tízig, össze tudják hasonlítani mennyiségi, nagyság, szín, forma szerint.

A gyermekek saját ismereteikre építve szerzik meg új ismereteiket, a megfelelően kialakított környezetben. Erősödnek a szociális kompetenciák. A gyűjtőmunka során megindul a fantáziájuk.

VI. SAJÁTOS FELADATAINK

6.1 Gyermekvédelem

Hátrányos és veszélyeztetett helyzet kialakulásának okai:

- Csökkenő jövedelem, munkanélküliség
- Megromlott családi kapcsolat, válás, lányanya, özvegy
- Italozó szülők, elhanyagoló nevelés
- Nevelési hiányosságok
- Sok túlmunka miatt kevés idő nevelésre
- Türelmetlen szülő a gyermeknevelésre
- Vele született, szerzett fogyatékoság
- Etnikai hovatartozás

A gyerekeknél jelentkező következmények:

- Szocializációs problémák, (beilleszkedési zavarok)
- Kommunikációs zavarok (beszédhibák, dadogás)
- Agresszivitás, pótcselekvések, képességbeli elmaradottság
- Elhanyagoltság, fáradékonyság

Az intézmény helyzetére vonatkozó mutatók:

- Társadalmi élet hatásai intézményünkben is érzékelhetőek.
- Munkanélküliség vagy túlhajszolt munkatempó befolyásolja a családok életét.
- Nevelőtestületünk szívügyének tekinti a gyerekek védelmét, gyermeki jogok érvényesülését, segítséget nyújtunk a hátrányok leküzdésére, továbbképzéseken készülünk fel.
- Működési feltételeink a gyermekvédelmi munkához adottak.
- Személyi feltételeink: intézményi szinten egy gyermekvédelmi felelős dolgozik, aki fórumokon, továbbképzéseken vesz részt. Rendszeresen kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálatokkal és az óvónőkel.
- Tárgyi feltételeink: egészséges környezetet biztosítunk a gyerekek testi- lelki fejlődéséhez.

Gyermekvédelmi munkánk célja:

- Hátrányos helyzet okának feltárása.
- Veszélyeztetés elhárítása.
- Segítségnyújtás a gyerekek védelme, fejlődése érdekében.
- Legyen természetes gyermekeinek és a felnőtt dolgozók körében a másság elfogadása.

Feladataink:

Megelőzés (prevenciós) feladatai:

- A gyermeki – szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában,

- Rendszeres kapcsolattartás a gyerekek szüleivel,
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése (balesetvédelem, balesetvédelmi ismeretek nyújtása játékos formában)
- Segítségnyújtás, a hátrányos helyzetből eredő lemaradás kompenzálása, derűs biztonságos óvodai légkörben,
- Együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervezetekkel (Nevelési Tanácsadó, Pedagógiai Szakszolgálat, Családsegítő Központ, védőnők)
- Óvodán belüli szociális szolgáltatásokról információ a faliújságokon,
- A családot, gyermekek megillető kedvezményekhez való hozzájárulás elősegítése (ingyenes étkezés, ruhagyűjtés),

Feltárás feladatai:

- Veszélyeztetettség, hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, problémák feljegyzése (problémák megbeszélése a gyermekvédelmi felelőssel),
- Tünetek okainak megkeresése,
- A gyermek veszélyeztetettségének illetve hátrányos helyzetének megkülönböztetése a helyi kritériumok alapján.

A megszüntetés feladatai:

- Felzárkóztatás megszervezése,
- Induló hátrányok csökkentése, egészségvédő, mentálhigiénés programok szervezése (egészséges nap, vitamin nap),
- A gyerekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása,
- Segítő szakemberek igénybevételei,
- Együttműködés konkrét esetekben a segítőkkal: jelzőrendszer működtetése.

Konkrét kapcsolattartásunk tartalma:

- az óvodakezdés előtti kapcsolat felvételét kezdeményezzük, (családlátogatás óvodába érkezés előtt),
- tájékoztatás, tanácsadás, a segítő szolgáltatások lehetőségeiről, ahol szükségét érezzük,
- egyéni eseteknek megfelelően rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel (családlátogatás, fogadóóra),
- az óvodai szociális szolgáltatások felkínálása (ingyenes étkezés lehetőségének biztosítása),
- a szülők közötti kapcsolat erősítése az óvodával (kirándulás közösen, közös programok).
- az óvodai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkája során, gyermek – és ifjúság védelmi feladatokat lát el óvodánkban.

6.2 Cigány kisebbségi feladatok

Óvodánkban a cigánygyermekek létszáma évről évre nő. Többségük hátrányos körülmények között él.

Cél:

A gyermeki közösséggel a különbözőségek elfogadtatása, annak tiszteletben tartása. A más életvitel és normarendszerű családból érkező gyermekek oly mértékű felzárkóztatása, hogy 6-7 éves korra iskolai tanulmányok megkezdésére alkalmasak legyenek.

Feladat:

Fokozott egyéni bánásmód alkalmazása minden téren. Időszakonként a cigány kultúra elemeinek beépítése irodalmi és zenei anyagunkba. Az óvónők eseti családlátogatása. Egyéni higiénia gondos fejlesztése.

6.3 Sajátos nevelési igényű gyermekekkel való bánásmód

Óvodánkban minden évben vannak különleges gondozást igénylő és nem diagnosztizált tanulási nehézséggel, magatartási problémákkal küzdő gyermekek, akit, illetve akiknek szülei az integrált nevelésre tartanak igényt, mert fontosnak tartják, hogy gyermekük normái közösségben nevelkedjenek.

Célunk:

A differenciált tevékenységek felkínálásával az egyénre figyelő pozitív óvodapedagógus attitűddel, a gyermek belső késztetéséből fakadó, önálló döntésen alapuló tevékenységek sorozatába az önálló tanulásra nevelés.

A differenciálást segíti a 2022/2023-as tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő új Egyéni fejlődési napló, aminek segítségével egyértelművé válik, hogy a gyermek milyen fejlődési fokon áll, mely területeket kell kiemelten fejlesztenünk. A törvényi kötelezettségeknek meghatározott időnként (fél évente) a szülőt is tájékoztatja az óvónő, a gyermekek fejlettségéről fogadóóra keretein belül.

Mivel differenciálhat az óvónő?

- az időtartammal
- az eszközzel
- a technikákkal
- a tartalommal,
- a követelményekkel
- a szervezeti keretekkel
- a munkaformákkal: egyéni, páros, mikro-, makro csoportos együttműködéssel, munkamegosztással.

Az integrált neveléshez szükséges feltételrendszer elemei

Óvodánk mindenkor megfelelni kíván az állandó kihívásoknak, melyek által előre léphet, hatékonyabbá teheti pedagógiai tevékenységét. Jelenleg a társadalmi problémák által lemorzsolódott családok gyermekeinek nevelése felé irányul a figyelem.

Óvodánkban a gyermekek összetétele igen változatos képet mutat, ezért mindig fontosnak tartottuk a hátrányos-és halmozottan hátrányos helyzetű és SNI-s gyerekek felzárkóztatását.

Melyek azok a tényezők – a teljesség igénye nélkül - amelyek a hátrányokat kiváltják?

- anyagi nehézség
- nem megfelelő lakáskörülmények
- alkoholizmus a családban
- szülők életvezetési problémái
- nagycsaládosak gondjai
- csonka vagy éppen felbomló család
- munkanélküliség
- szülők alacsony iskolázottsága
- érzelmi szegénység
- krónikus betegség
- ingerszegény otthon
- igénytelenség

Mit tehet az óvodapedagógus a hátrányból fakadó tünetek csökkentése érdekében?

A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermek esetében szorgalmazza a rendszeres óvodába járást.

Az óvoda biztosítja számukra a nyugodt, türelmes, szeretetteljes légkört.

Az óvodapedagógus fokozottabban alkalmazza az egyéni bánásmód elvét, differenciált fejlesztő tevékenységgel segíti a gyermekek minél egészségesebb, harmonikusabb fejlődését.

Partnerkapcsolat kialakításával, toleranciával, empátikus magatartással növeli a kommunikációs teret az óvoda és a szülők között.

A sajátos nevelési igényű gyermekek a többi gyerekekkel együtt történő integrált nevelésével segíti a közösségbe való beilleszkedésüket.

Segíti a többi gyermek alkalmazkodását az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez. Gyermekeket arra neveli, hogy fogadja el önmaga és társa különbözőségét.

Célunk:

- Növekedjen óvodánkban a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek óvodáztatása.
- Csökkenjenek, vagy szűnjenek meg az igazolatlan hiányzások száma.
- Fogadják el a gyerekek és a szülők a másságot. (SNI, etnikai, szociális hovatartozás).
- Az intézmény alakítson ki sikeres párbeszédet minden szülővel.
- Újonnan megismert, nem hagyományos pedagógiai módszer segítségével növelje a gyermekek aktív részvételét a fejlesztő tevékenységekben, ezáltal pozitívan hasson a gyermekek teljes személyiség fejlődésére.
- Az intézmény tartósan képes legyen a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettségekkel rendelkező gyermekek fogadására, együttnevelésére.

Feladataink:

1. Szervezési feladatok- Óvodánkba a 3 éves gyermekek teljes körű be óvodázása, kiemelten a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek, szükség szerint a védőnő, jegyző segítségével.
  - Integrációt elősegítő, ideális csoport összetétel kialakítása.
  - Szülői értekezleteken felül évente 2 alkalommal közvetlen beszélgetés a szülőkkel (fogadóóra).
  - Szülők nagyobb bevonása a nyílt nap adta lehetőségekbe.
2. Nevelőtestület együttműködése óvodában és intézményen belül kapcsolat bővítése feladat ellátási helyek között is.
3. Pedagógiai munka területei

A PP-ban leírtak mellett a gyermekekkel kapcsolatosan különösen fontos feladataink az alábbi területeken:

a. Óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés:

- részleges anamnézis (adatok, családi helyzet, beszéd, mozgás fejlődés).
- családlátogatás

Nagyobb hangsúlyt fektetünk a családlátogatásra, az ott tapasztaltak felhasználása a bemeneti vizsgálatnál.

b. Érzelmi nevelés:

- A szülők kívánságát figyelembe véve úgy szervezzük a beszoktatást, hogy az anyagyermek elválást megkönnyítsük.

Fontosnak tartjuk a szülőkkel való együttműködést és bizalmi kapcsolat kialakítását.

c. Kommunikációs nevelés:

- szókincs, nyelvi kifejezőkészség
- beszédértés, beszédészlelés fejlődésének elősegítése
- logopédus szakember bevonása a fejlesztésbe

d. Egészséges életmódra nevelés:

- alapvető egészségügyi szokások megtanítása
- egészségtudat, helyes táplálkozási szokások kialakítása

- egészségnap megtartása: ezen a napon külön is foglalkozunk az egészséges táplálkozással, a mozgás fontosságával, a gyermekek fogápolásával, a lelki egészséggel, stb. A rendezvényt a szülőkkel, gyermekekkel közösen, játékosan tartjuk.

e. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése:

Óvodánk felvállalja az SNI-s gyermekek integrált nevelését.

Célunk a sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése.

A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres kudarctól mentes iskolakezdés érdekében.

Ebből fakadó feladataink:

- A komplex szakvélemények áttekintése.
- Speciális tevékenységek megszervezése, biztosítása.
- A napi életritmusban az SNI-s gyerekek felzárkóztatási lehetőségeinek beépítése.
- Differenciált a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés.
- Harmonikus személyiségfejlődés elősegítése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása.

A pedagógiai intézet szakemberei segítségével biztosítjuk a fejlesztéseket. A szakemberek segítségével az óvónők fejlesztési tervet készítenek, melyet a fejlődési napló tartalmaz.

f. Gyermekevédelemmel, egészségügyi szervekkel, szociális szervekkel, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka:

- A programban meghatározott feladatok változatlan ellátása.

Tehetségígéretes gyermek az óvodában

Fontosnak érezzük, hogy a gyorsabban haladó gyermekek egyéni képességeit magasabb szintre emeljük.

A tehetséges gyermek tehetséggondozása óvodánk minden óvodapedagógusának feladata.

A tehetségajlamot mutató gyermekek gondozása saját csoportjukon belül, integrált formában történik, intézményi feladatunk meghatározása szerint. A tehetséggondozás során megvalósul az erős oldalak fejlesztése, gyenge pontok erősítése. A tehetség ígéretnek egész személyiségének, fejlesztése komplex óvodapedagógiai feladat.

Célunk: A támogatói szakszerű környezet megteremtésével, az élménygazdag komplex tevékenységek sokszínű kínálatával a kiemelkedő képességeik továbbfejlesztése a mindennapokban.

A tehetséges gyermekek kibontakozásának segítése az óvodapedagógia eszközeivel, a differenciálás módszereivel, a személyiség harmonikus fejlesztésével. A tehetséges gyermekek számára, tehetségműhelyek kialakítása és működtetése.

Feladatok:

- Az óvodapedagógusok ismerjék meg a tehetség-ígéretes gyermek személyiségének jellemzőit, végezzék el a tehetségazonosítást.
- Elfogadó, befogadó légkört létrehozása, ahol a pedagógus értő figyelemmel veszi körül a gyermeket, érzelmileg támogatja pozitív megnyilvánulásait.
- Az óvodapedagógus sokféle módszer ötvözetét alkalmazva élménygazdag érdeklődéshez igazodó együttműködést elősegítő komplex tevékenységet kínál, mellyel felkelti a gyermek tevékenység iránti vágyát, kíváncsiságára, ötleteire, gondolataira építve többféle megoldás lehetőségét kínálva aktivizál.
- Az óvodapedagógus (tehetségműhelyvezető) nevelő-fejlesztő tevékenységének megsegítése érdekében egyéni konzultációt, esetmegbeszélést kezdeményez a szakemberekkel és a szülőkkel.
- Az óvodapedagógusok a fejlesztő tevékenységeket folyamatosan értékelik.

VII. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK

Az alapfeladatunk ellátása mellett, annak csorbulásának elkerülésével intézményünkben lehetőség van különböző szolgáltatásokra.

Nevelési időben nyújtott térítésmentes szolgáltatások:

- logopédia – speciális fejlesztés beszédhibás gyermekek részére
- hitoktatás – szülők igénye alapján lehetővé tesszük, hogy heti egy alkalommal a gyermekek, egyházi személy által szervezett hitoktatásban részt vegyenek.

Melléklet

Eszközök és felszerelések jegyzéke

A Pedagógiai Program végrehajtásához szükséges, a nevelő- fejlesztő munkát segítő eszközök, felszerelések jegyzéke a helyi program specifikumainak megfelelően.

Specifikumok	darabszám
<u>Helyiségek</u>	
csoportszoba	3
óvodavezetői és nevelőtestületi szoba	1
gyermeköltöző	3
gyermekmosdó, WC	2
<u>Kiszolgáló helyiségek</u>	
felöltöző	1
melegítő konyha, mosogató, tálaló	1
felöltöző mosdó, WC	1-1
eszköztároló	2
<u>Csoportszoba</u>	
óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1
gyermekszék	gyermeklétszám szerint 1
gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével
függöny	ablakonként alkalmas méretben
szőnyeg	csoportonként 1-1-2
játék tárolására polc, szekrény	csoportonként 4-5
fektető tároló	1
hőmérő	2
személtároló	4

Játék, játékban integrált tanulás

Specifikumok	darabszám
<u>Csoportszobai játékok</u>	
babakonyhabútor	3
babakonyhai eszközök (tányér, pohár, evőeszközök, lábasok, terítők)	60-70
különböző méretű és anyagú babaszobai bútorok (szekrények, ágyak, fotelok, bölcsök)	50
különböző méretű, anyagú babák (rongybaba, barbie, stb.)	30-35
babaruhák, ágyneműk	30-40
babakocsi	4-5
fürdőszobai bútorok, kiegészítők	5-6
plüss játékok	30-35
fésülködő asztal, szék, kiegészítőkkal (fodrászos játékokhoz)	1-1
különböző méretű műanyag és fa közlekedési eszközök (autók, vonat, lovaskocsi, repülő stb.)	45-50
fakockák	4-5 féle
várepítő	2 féle
műanyagkockák	4-5 féle
legó	2 doboz
gabi építő	3-4 féle
különböző méretű és anyagú állatok (házi, vadon élő, dínó)	60-70
számológép (fagolyós)	1
szivacs szőnyeg puzzle	50-60
Iskolatábla, tolltartó, kréta	1
tüskejáték	2 doboz
autópálya	2
benzinkút	1
puzzle	csoportonként 10
<u>Udvari játékhöz</u>	
mászóka (fa)	1

csuszda (fa)	1
hintaállvány (fa)	2
gördeszka	3
rugós hinta	1
hinta, gyűrű, mászókötel	5-6
lépegető	4-5 pár
építőkockák	3 féle
homokozó	1
homokozó játék	50-60
vonat (fa)	1
autó (fém)	1
faházikó	2
labda	40-50
kosárlabdapalánk hálójával	1
falovacskák	1
mókuserék	1
egyensúlyozó híd	1
mobil mókuserék	1

Mese, vers, báb, dramatikus játék

specifikumok	darabszám
képes és mesekönyvek	45-50
mesepárna	60-70
paraván	1
ujjbáb, sík- és fakanálbáb	15-20

kesztyűbáb	30-35
bábtartó	2
textilek	szükség szerint
jelmezek	25-30
textil állatfej maszkok	készlet
nagyméretű anyagok (többféle színű és anyagú)	9-10
magnó	4
hangkazetta, lemez	5-10
fényképezőgép	1

Ének - zene, énekes játékok

specifikumok	darabszám
kazetta, lemez	5-10
ritmusbot, népi ütőhangszer, rázóhangszer	30
triangulum	5-6
csörgődob, cintányér, dob, köcsögduda	10-12
xilofon	1
száncsengő	3
rögtönzött hangszerek: különböző anyagú és méretű tárgyak	fantázia szerint

népi játékok kellékei: kalapok, kendők, zsebkendők, kiskötény, szoknyák, mellény, bot, stb.	20-25
különböző maszkok, fejdíszek	
<u>Felnőttek játékához</u>	
furulya (alt és szoprán)	4

Mozgás, mozgásos játékok

specifikumok	darabszám
<u>Udvari játékokhoz</u>	
gyűrűhinta	1 pár
egyensúlyozó gerenda, csúszda, mobil	1
távolugráshoz homok medence	1
gördeszka	3
rugóshinta	1
kosárlabda palánk	1
lépegető	10
Mászó létra	1
labda (különböző méretű és anyagú)	40-50
Ugráló kötél	6-7
heveder	5
<u>Csoportszobai játékokhoz</u>	
medicin labda	1
egyensúlyozó gerenda, csúszda	2
kígyópálya, akadálypálya	1-1
zsámoly	1
trambulin	1
egyensúlyozó tölcser, billegő egyensúlyozó	1-1

füles labda	7
gimnasztikai labda (nagy)	1
bordásfal	4
body- roll	1
tornaszőnyeg különböző méretű	3
tornabot, kendő, szalag	20-25
tornapad	4
masszírozó párna	1 készlet
masszírozó létra	2
tornakarikák	30
egyensúlyozó kötél	1
ejtőernyő	1
alagút cső	1

Külső világ tevékeny megismerése

specifikumok	darabszám
színes, tudományos képeskönyvek	10-15
kosarak	25-30
csíráztató tálak	szükség szerint
állat- és növényhatározók	2-2
cserepek, virágládák - magok, hagymák, virágföld	szükség szerint
üvegek a gyűjteményekhez	szükség szerint
fóliaképek	1
kártyák, képek	szükség szerint

Munkajellegű tevékenységekhez

kerti szerszámok (seprű)	6
talicska, locsolókanna	5-6
kalapács	2
szögek, szerszámok	szükség szerint
gyúródeszka, nyújtófa, műanyagterítő	3-4
zöldségszeletelő, hámozó kés	5-6

<u>Matematikai fejlesztés eszközei</u>	
logikai készlet	5-6
Mini-matt garnitúra	5-6
Logico tábla cserélhető feladatlapokkal	3
Figurix	1
logikai lapozgató	4-5
kirakó játékok	5-6
memória játékok	4-5
társasjáték	3-4
puzzle	6-7

Rajzolás, mintázás, kézimunka

specifikumok	Darabszám
<u>Rajzoláshoz</u>	
filctoll	50
színes ceruza (különböző vastagságú)	70
zsírkréta (különböző minőségű)	70
rajzlap, írólap	szükség szerint
<u>Festéshez</u>	
tempera jellegű festék (beroll) üvegfesték	15-17
ecsetek, különböző vastagságú	30-35
festőhenger	3
ecsetes tál, ecsettörlő	szükség szerint
<u>Gyurmázáshoz</u>	
gyurmatábla	15-20
formák	10
nyújtófa	3
gyurma (lisztgyurma)	szükség szerint

<u>Különböző papírok</u>	
rajzlap, színes karton, krepp papír, színes hajtogató lapok, műszaki rajzlap, dekorgumi, selyempapír stb.	szükség szerint
nyíráshoz jó minőségű tompa hegyű ollók	10-15
cikk- cakk olló, mintavágó ollók	10-15
lyukasztó	3
formalyukasztó	10
hullámszorító	4
<u>Gyöngyfűzéshez</u>	
különböző méretű gyöngyök, damilok	szükség szerint
<u>Fonalmunkához</u>	
különböző vastagságú fonalak	szükség szerint
szövőkeret	1
<u>Építéshez</u>	
dobozok, hengerek	szükség szerint
<u>Barkácsoláshoz</u>	
textilek, töltőanyagok, hurkapálcika, fakanál, csipkék, bőrök, gombok, fahulladékok, termések, magvak, stb.	szükség szerint

<u>Batikoláshoz</u>	
festék, rongy, fonal	szükség szerint
<u>Népi kismesterségek</u>	
csuhé, szalma, gyékény, vessző, szárazvirág	szükség szerint
<u>Egyéb eszközök</u>	
ragasztók (stiftek, tapétaragasztó, technokol)	szükség szerint
lemosható asztalterítő	6
polc az alkotások elhelyezésére	3
faliújság a képek elhelyezésére	6

KUNHEGYES VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNY, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

KOSSUTH ÚTI ÓVODA

2022.

A KOSSUTH ÚTI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„Csináljon bármit, ami nyitogatja szemét és
Eszét, szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi: csak játszik.
De mi már tudjuk, mire megy a játék.
Arra, hogy e világban otthonosan mozgó,
Eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”

(Varga Domokos)

Tartalomjegyzék

I. BEVEZETŐ.....	134
1. SZEMÉLYI FELTÉTELEINK	136
2. TÁRGYI FELTÉTELEK	139
3. HAGYOMÁNYRENDSZERÜNK.....	139
II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, PEDAGÓGUSKÉP	142
1. GYERMEKKÉP	142
2. ÓVODAKÉP	142
3. PEDAGÓGUSKÉP	143
III. ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	143
1. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI	143
2. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	144
3. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS KÖZÖSSÉGI NEVELÉS BIZTOSÍTÁSA	148
4. AZ ANYANYELVI, - AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA	151
IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI.....	154
1. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	154
2. ÓVODAI INTÉZMÉNYÜNK KAPCSOLATRENDSZERE.....	157
A.) ÓVODA ÉS A CSALÁD.....	157
B.) AZ ÓVODA ÉS AZ ISKOLA.....	161
C.) AZ ÓVODA ÉS A FENNTARTÓ.....	162
D.) AZ ÓVODA ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK.....	163
E.) AZ ÓVODA ÉS AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZERVEK.....	163
F.) AZ ÓVODA ÉS SZAKMAI SZERVEK.....	163
V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUSOK FELADATAI.....	167
1. JÁTÉK.....	167
2. VERSELÉS, MESÉLÉS	170
3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC.....	172
4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA.....	173
5. MOZGÁS, MOZGÁSOS JÁTÉK.....	175
6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE.....	176
7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	49
8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	181
VI. SAJÁTOS FELADATAINK.....	183
1. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGE	183
2. CIGÁNY KISEBBSÉGI FELADATOK.....	186
3. SAJÁT NEVELÉST IGÉNYLŐ GYEREKEKKEL VALÓ BÁNÁSMÓD	187
4. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	62
VII. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAINK.....	195
MELLÉKLET	196

I. Bevezető

Kunhegyes város az Alföldnek csaknem a középső részén lévő Nagykunság közepén fekszik. A település buckás, termékeny, vizekben gazdag, halászatra, földművelésre, állattenyésztésre jó adottságokkal rendelkező terület.

A tatárok elől menekülő kunok egy részét IV. Béla király először 1240-ben, majd a tatárjárás után 1249-ben telepítette a térségbe.

1407-ben a kunok megvásárolták a fokozatosan meggazdagodó Hegyessé nevezett községet.

1640-ben már református egyháza és iskolamester volt.

1811-ben mezővárosi rangot kapott Kunhegyes.

1868-ban már gimnáziumot is alapítottak

A város fejlődése két úton haladt a hagyományos mező városi úton, másrészt egy korszerűsödő polgári jellegű urbanizációs úton. A 60-as években elveszítette a járás székhely rangot. Ennek ellenére viszonylag fejlett kereskedelmét, oktatását, szolgáltatását megtartotta. A rendszerváltás után ipari létesítmények megszűnésével csak a mezőgazdaságban, kereskedelemben, szolgáltató iparban tudtak az emberek elhelyezkedni. Emelkedett a munkanélküliek száma.

Jelenlegi helyzet:

2013-tól járási központ. Területe 14.894 hektár, lakosainak száma 7.704 fő. A demográfiai helyzetét jól jellemzi a születések számának csökkenése, a lakosság lassú elöregedése.

2001-2011 közötti népességfogyás 7,6%.

A gyermekkorúak aránya 18%-ról 15%-ra csökkent, míg az időskorúak aránya 20%-ról 25%-ra emelkedett.

Városunkban a közfoglalkoztatottak száma magas, ami meghatározza a családok jövedelemviszonyait.

Városunkban 2 óvoda működik. Óvodánk, Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha 3 telephellyel, míg a református egyház fenntartásában működő Kunhegyesi Református Általános Iskola, Óvoda és Családi Bölcsőde Hálózat 1 óvodai telephellyel. 2 általános iskola és 1 közép fokú intézmény működik városunkban. A szabadidős és sporttevékenységre a néhány éve átadott új sportcsarnok és strandfürdő nyújt lehetőséget. A művelődési ház és a könyvtár programjai a lakosság kulturális kikapcsolódását szolgálják. Városunkban nagy hagyománya van a Mihály napi vásárnak és az ehhez kapcsolódó Mihály napi Sokadalom rendezvénynek.

Kunhegyes első óvodája az „anyaóvoda” a Kazinczy út 1. szám alatt lévő házban működött az 1900-as évek elején.

1953-54-ben alakították át a mai napig is működő Kossuth úti óvodát, akkor két csoporttal, 1960-tól 3 csoportos óvodára bővítették, egyúttal megszűnt az úgynevezett „anyaóvoda”. 1924-ben menház jelleggel, de éves munkatervvel, és óvodarenddel megnyílt a Hajnal úti óvoda. A köztudatban „Felsővégesi óvodának” nevezték. Felettse az óvodaszéki elnök volt. Sokáig egycsoportos óvodaként működött. Időközben a napközis ellátottság iránt megnőtt az igény és az épületben lévő szolgálati lakást is átalakították csoportszobává. Így 1990. szeptemberétől 2 csoportos óvoda lett, a mai napig is.

A Garay úti óvoda 1960. január 18-án alakult meg. Először egy csoporttal, majd a második félévben a második csoport is megkezdte működését. A létszám egyre magasabb lett és ez indokolta, hogy biztosítsák a harmadik csoportot is. 1983-84-től megtörtént a csoportbővítés. Az 1970-es évek elején igen sok gyermeket nem tudtak felvenni az óvodákba, sok volt a felvételkor az elutasított 5 éves gyermekek száma is, akik nem részesültek iskolára való előkészítésben.

A Kossuth óvoda bemutatása

Óvodai nevelési programunk módosítását, áttekintését a 363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet írja elő. Mivel a társadalomban alapvető változások mentek végbe, ezeknek az eredményei kihatnak az óvodai nevelésre is. Át kellett gondolni az eddigi eredményeinket, felül kellett bírálni az esetleges hiányosságainkat. Ezeket összeszerkesztve, a mai kor kihívásainak megfelelően készítettük el a Kossuth óvoda nevelési programját. A gyermeket teljes körű személyiségnek tekintjük továbbra is, akinek alapvető jogai vannak, gondoskodás és védelem illeti meg őket. A családi nevelést kiegészítve törekszünk a gyermeki személyiség teljes körű kibontakoztatására.

Valljuk, hogy a gyermek játéka, mozgása fejlődésének alapja. Játéka megteremti a kapcsolatot környezetével. Az együttes öröm együttgondolkodássá, párbeszéddé alakul. Kultúránk elemei saját aktív tevékenysége által válnak a gyermeki világkép részévé. Az óvodapedagógusnak úgy kell közvetítenie kultúránkat, hogy ezáltal az óvodás gyermekek érzelmileg, szociálisan, értelmileg gazdagodjanak, képességeik kibontakozhassanak. Olyan módszereket kell választaniuk, hogy általuk a gyermekek új feladatokra felkészülten, egy új közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges személyiségjegyek birtokában jussanak el az iskola küszöbéig, de a boldog gyermekkort megőrizve. A program következetes alkalmazásának eredménye az legyen, hogy a gyermekek 6 - 7 éves korukra alkalmassá váljanak az iskolakezdésre.

Tagóvodánk a városunkat átszelő forgalmas út mellett épült 1907 – ben. Családi háznak épült, majd 1953-54 –ben alakították át óvodának. Ekkor még két csoport működött, majd 1960 – tól működött a három csoport 74 férőhellyel. A gyermeklétszám csökkenése miatt óvodánk a 2015/2016-os tanévtől 2 csoporttal működik.

Az épülethez nagy udvar tartozik, talaja füvesített. Fák, cserjék teszik szebbé. A szabadtér, a mászó, a kombinált mászó fajtékok biztosítják a gyermekek mozgásigényének kielégítését.

Óvodánk jelenleg kettő csoporttal működik.

Év	Felvett létszám	A létszám csoportonkénti megoszlása		
		Cica csoport	Katica csoport	Mókus csoport
2015/2016	37	-	18	19
2016/2017	35	-	17	18
2017/2018	48	-	24	24
2018/2019	45	-	22	23
2019/2020	52	-	26	26
2020/2021	46	-	22	24
2021/2022	46	-	24	22

A csoportszobák tágasak, világosak. A mosdók kialakítása nem a legpraktikusabb.

Tárgyi eszközeink, felszereléseink elfogadhatóak, bár udvari játékaink bővítése nagyon esedékes. Folyamatosan bővítjük tárgyi eszközeinket, alapítványi pénzből és főleg szülői segítségből.

1. SZEMÉLYI FELTÉTELEINK

A közoktatási törvényben meghatározott óvodapedagógus felsőfokú szakirányú végzettség mellett elengedhetetlen a pedagógus kreativitása, az ismeretanyag csoportra, gyermekekre lebontott tudatos, tervszerű, alkotó alkalmazása. Elvárásaink az óvónő felé:

- segítő, támogató, elfogadó, megengedő attitűd
- vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége
- differenciált nevelés iránti elkötelezettség
- jó empátiás készség
- gyermek – és családcentrikusság
- környezettudatos szemlélet
- csapatjáték

Nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll. A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Közösségünkre a nyíltság, az egymás elfogadása a jellemző. A közös élmények, a munkával járó erőfeszítések, szakmai sikerek, együttműködő közösséget formáltak.

Év	Óvónők		Pedagógiai munkát segítő alkalmazottak	
	Felsőfokú végzettségű	Szakvizsgával rendelkezik	Dajka	Pedagógiai asszisztens
2015/2016	5	3	2	-
2016/2017	5	3	2	-
2017/2018	4	3	2	1
2018/2019	4	3	2	1
2019/2020	4	3	2	1
2020/2021	4	3	2	1
2021/2022	3	2	2	1

A továbbképzéseken részt vettek által megszerzett ismeretek óvodai szervezeti egységen belül történő átadásának módszertana, eljárása.

Tagintézmények	Cél	Feladat	Kapcsolattartás szinterei	Módszer	Továbbfejlesztési lehetőségek	Dokumentumok
Garay úti óvoda Zádor úti óvoda	Képzéseken megismert módszerek megosztása a nevelőtestületen belül	Egységen belül történő átadásának módszer-tana	belső továbbképzések értekezletek	-beszélgetés tájékoztatás beszámoló	számítógéppel, nyomtatóval egyéb irodatechnikai eszközökkel	meghívó jegyzőkönyvek továbbképzésekről írásos beszámoló

Kossuth úti óvoda	Tagintézmények közötti szakmai együttműködés erősítése, tapasztalat csere megvalósítása	A nevelőtestület munkájának értékelése, tapasztalatcsere.		információ átadás értékelés elemzés tapasztalat átadása	felszerelt munkaszoba.	

Továbbképzésen tapasztaltak átadásának módja

	Tartalma	Feladatok	Határidő
írásos beszámoló	kapott dokumentum ott készített feljegyzés, fénykép	A kapott, készített anyag lefűzése (dátummal, aláírással ellátva) Az anyag eljuttatása a vezető helyetteshez, aki ellenőrzi, majd elhelyezi a könyvtárba, s erről értesít minden pedagógust	képzést követő 3 hét képzést követő 4 hét
bemutató foglalkozás	tevékenységen keresztül az új módszerek, eszközök bemutatása	Egyeztetés a vezetővel a bemutató idejéről Meghívó készítés, elküldés Felkészülés a bemutatóra, s az ezt követő megbeszélésre (jegyzőkönyv)	írásos anyag leadást követő 2 hét egyeztetés követő 2 hét egyeztetést követő 2 hónap a kitűzött időpont
szóbeli beszámoló	kapott dokumentum ott készített feljegyzés, fénykép	A kapott, készített anyag lefűzése (dátummal, aláírással ellátva) Egyeztetés a vezetővel az értekezlet idejéről Pedagógusok értesítése Beszámoló, előadás (jegyzőkönyv)	képzést követő 3 hét írásos anyag leadást követő 2 hét egyeztetést követően a kitűzött időpont

Eljárás rendszer

2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Az óvoda tárgyi feltételei a helyi viszonyokat, a szűkös költségvetést figyelembe véve elfogadhatóak. A csoportszobai játékkészletünket, az udvari játékainkat a család, óvoda, vállalkozók bevételeiből pótoljuk. Az épület, a bútorzat állaga folyamatos felújítást igényelne.

A program megvalósításához szükséges eszközök és felszerelések rendelkezésünkre állnak, mely megfelel a következő minimális eszköz – és felszerelési jegyzékbe foglaltaknak. Ezek folyamatos pótlása (elhasználódás miatt) és korszerűsítése azonban szükséges.

3. HAGYOMÁNYRENDSZERÜNK

- ☺ A gyermek személyével kapcsolatos ünnepek:
  - * Névnap,
  - * Születésnap,
  - * Hosszabb ideig beteg gyermek látogatása

- ☺ Egyéb ünnepeink csoportonként más – más formában:
  - * Szüret
  - * Mikulás
  - * Adventi készülődés
  - * Farsang – Télbúcsúztató
  - * Március 15.
  - * Húsvét
  - * Anyák napja
  - * Gyermeknap
  - * Nagyok búcsúztatása

- ☺ Kirándulások:
  - * Természetmegismerő kirándulások
  - * Szórakoztató jellegű kirándulások
  - * Gyümölcs szüret
  - * Lehalászás megtekintése

- ☺ Iskola
  - * Nagycsoportosok látogatása

Hagyományos rendezvényeink:

- Családi nap
- Egészségnap

Óvodáinkban a néphagyományörzést, a népi kultúra ápolását feladatunknak tekintjük. Megteremtjük azt a környezetet, amelyben az óvodába lépés első pillanatától a nevelés szerves része a hagyományápolás. Igyekszünk a gyermekekkel megláttatni a népi kultúra szépségét, örömét. Az óvoda természetes közege a hagyományörzésnek. Feladatunk, hogy megismerjük a népszokásokat, azok eredetét és ismerjük azok lényegét.

Néphagyomány ápolás, népszokások

Programunk egyik vezérfonalaként a néphagyomány ápolást választottuk, mert hiszünk benne, hogy a gyermekkorban szerzett ez irányú tapasztalatok mély nyomot hagynak a gyermekben, személyiségének gyökerei ebbe a talajba kapaszkodva segítik környezetét, nemzetét szerető emberré válni.

„Nem szabad a kicsinek lelkébe
gyomokat ültetni”

(Kodály Zoltán)

Célunk:

A népi mondókák, énekes játékok, népi játékok megismertetése, azok játékos óvodai elsajátítása.

Szeretnénk megismertetni óvodába járó gyermekeinket szűkebb, tágabb környezetükkel, a Kunság jellegzetességeivel.

Feladataink:

A néphagyomány őrzése, ápolása. Az óvodában szerzett élményekkel, a népszokások megszerettetése a magyarságtudat formálásában.

Fontos tudnunk mi az, ami a gyermekek számára érthető, ami érezhető, mi az, ami ennek a korosztálynak való.

Óvónőink őszintén is tudják ezt tenni. Sohasem vállalkoznak olyasmire, aminek ne bíznánk a sikerében. Fontosnak tartjuk, hogy szabad légkörben túlzott kötöttség nélkül, vezényszavaktól mentesen jó hangulatban kell végezni a tevékenységeket.

„Ha tanítanod kell valakit valamire,
sohasem tanulja meg” A tanulás cselekvés.

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermek és az óvoda életében. Perspektívát adunk, megerősítik a hagyományokat, a közös élmény erejével fokozzák a gyermekben a közösséghez való tartozás érzését.

„Az ünnepek emelkedjenek ki az óvoda mindennapi életéből, de előzményei és emlékei illeszkedjenek a gyermekek természetes életmenetébe. Fárasztó előkészítés helyett, tevékeny várakozás előzze meg az ünnepet.”

Néphagyomány tartalma egyes tevékenységformákban

- Vers, mese, dramatikus játék (népmesék, mondókák, közmondások, találós kérdések)
- Ének, énekes játékok, zenehallgatás (mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene)
- Rajz, mintázás, kézimunka (tárgykészítő népi játékok, szövés, gyöngyfűzés, agyagozás, mézeskalácssütés)
- A környezet tevékeny megszerettetése (találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások)

- Mozgás, mozgásos játékok (ügyességi és sportjátékok)

Óvodánk jeles napjai

Ősz jeles napjai, ünnepi népszokások

- Mihály napi vásár
- Szüret

Tél jeles napjai, ünnepi szokások

- Karácsonyi ünnepkör, Advent
- Farsang

Tavaszi jeles napjai, ünnepi népszokások

- Húsvéti ünnepkör

Az emberélet fő fordulóihoz, ünnepi alkalmaihoz fűződő népszokások

- Születésnap-, névnapköszöntés
- Anyák napja
- Gyermeknap

Minden alkalmat hosszabb előkészület előz meg, amikor a gyerekek kívánságára építve változatos tevékenységeket biztosítunk.

A készülődés, szervezgetés teszi izgalmassá az ünnepeket, jeles napokat.

II. Gyermekkép, óvodakép, pedagóguskép

1. GYERMEKKÉP

Gyermekeink szívesen járnak óvodába, jól érzik magukat a gyermekközösségben. Tisztelik szüleiket, az óvónőket, dajkákat, bizalommal fordulnak hozzájuk. Bátran, egészséges önbizalommal jól kommunikálnak, érzelmeiket képesek kifejezésre juttatni, érdeklődőek, sok – sok tapasztalattal rendelkeznek. Szeretnek mozogni, a természetben tartózkodni. Kötődnek a mesékhez, a zenéhez, s egyéb művészeti ágakhoz, a néphagyományokhoz.

Képesek észrevenni és meglátni hogyan lehet a természetes szépet művészetté alakítani. Magatartás és viselkedéskultúrájuk koruknak megfelelően fejlett. Szeretik és védik a természetet. Az alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi és szociális lény egyszerre. A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásában.

2. ÓVODAKÉP

Szeretnénk, ha óvodánk a megértés, az egymás iránti türelem, az elfogadás, a szeretet, a biztonságot, vidámságot adó béke szigete lenne, ahol a gyermekek napjuk nagy részét önfeledt játékkal tölthetnék, kreatívan, jókedvű, szakmailag kiváló, megújulni képes óvónők irányításával. Óvodánk esztétikus, melegséget sugárzó, biztonságos környezetével elsősorban a szabad játék és a mese sajátos eszközeivel készíti fel a gyermekeket az életre. A gyermekek érdekeit szem előtt tartva, de a szülők kívánságát és elégedettségét is figyelembe véve alakítjuk életüket, melyhez egymás értékeinek megbecsülése párosul.

Erősíteni kell a szülőknél, hogy az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvoda a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől iskolába lépésig. Az óvodában a gyermekben megteremtődnek az iskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételei. Pedagógiai tevékenységünk alapköve az esélyegyenlőség, a befogadás.

Az óvodai nevelésünk alapelvei a következők:

- A gyermeki személyiség elfogadása, tiszteletben tartása
- Egyéni készségek és képességek kibontakozása
- Gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről
- Az érzelmi biztonságos szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről
- Testi, szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról
- A szabad játék feltételeinek megteremtéséről
- Biztosítjuk, a tevékenységeken keresztül a gyermek egészséges fejlődéséhez és a fejlesztéshez szükséges személyi és tárgyi környezetet.

3. PEDAGÓGUSKÉP

A megfelelő szakmai képzettség mellett elengedhetetlen a pedagógus kreativitása, az ismeretanyag csoportra, gyermekre lebontott tudatos, tervszerű, alkotó alkalmazása.

Az óvodapedagógus személyiségét jellemezze

- segítő, támogató, elfogadó, megengedő attitűd
- vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége
- a differenciált nevelés iránti elkötelezettség
- jó empátiás készség
- gyermek és családcentrikusság
- környezettudatos szemlélet
- a gyermeki személyiség maximális tisztelete

III. Óvodai nevelés feladatai

1. AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés játékkal, mesével program épít a hazai tradicionális nevelési értékekre, ötvözve azokat a korszerű fejlődéssel és a neveléslélektani, neurológiai, gyógypedagógiai eredményekkel.

Alapelveink:

- A gyerekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, az óvoda csak kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet játszik.
- Tiszteletben tartjuk és megerősítjük a gyermekek jogait, emberi méltóságának megőrzését.
- A gyermekeket az elfogadás, a tisztelet, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom kell, hogy jellemezze.
- Mindenkor és minden helyzetben a gyermekek érdekeit tartjuk szem előtt.
- A gyermeki személyiség teljes körű kibontakoztatására törekszünk, biztosítva a mindenkori számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét.
- Az óvodai nevelés sajátos erkölcsével törekszünk az esélyegyenlőség biztosítására, az otthonról hozott hátrányok kompenzálására.
- A gyermekek egyéni igényeinek, fejlettségének érési ütemének megismerésével választjuk ki az alkalmazott pedagógiai módszereket, eszközöket.
- A gyermekeket szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

A gyermekek testi- lelki szükségleteinek kielégítése, az erkölcsi, szociális, esztétikai, intellektuális érzelmek differenciálódásával. Ennek érdekében:

- Élménygazdag létkör kialakítása.
- A szülőkkel való jó együttműködés megteremtése.
- A mindennapi élet esztétikájára való figyelem ráirányítása, viselkedés, illem, beszéd, szokások megismerése, gyakorlása.
- Egyéni és közös élmények biztosítása.
- A természet szépségének felfedeztetése, a környezetvédelem, környezettudatos viselkedés megalapozása, helyes viselkedés a természetben.
- Erősítjük a nevelőtestületben azt az óvodapedagógusi stílust, mely segítőkészséget és nem a folyamatos számonkérést helyezi előtérbe.

- A körültekintő testápolási higiéniai, étkezési kultúra megalapozása, öltözködési szokások kialakítása, a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- Változatos tevékenységek biztosításával az erkölcsi tulajdonságok erősítése.
- Az anyanyelv áthatja mindennapi tevékenységeiket, s a javítgatás elkerülésével gyarapítjuk szókincsüket, fejlesztjük kifejezőkészségüket, növeljük beszédkedvüket.

A (2,5) 3 – 7 (8) éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságának, eltérő fejlődési ütemének érési jellemzőinek figyelembevételével célunk:

- Óvodásaink nyugodt, harmonikus, egészséges fejlődésének elősegítése, a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatása a családi nevelést kiegészítve. A sokoldalú képességfejlesztéssel a gyermeki személyiség egészére irányadó fejlődés biztosítása, elősegítése, a bizalom erősítése. A gyermek és a művészetek között erős érzelmi kötődés kialakítása.
- Nevelésünk alapját a szabad játék és a kötetlenség jellemzi, melyben a gyermek eredetisége szabadon fejlődhet.
- Célunk a különbözőség elfogadása, tiszteletben tartása, hiszen óvodánkban integráltan neveljük az etnikai kisebbséghez tartozó és sajátos nevelést igénylő, migráns gyerekeket.
- A hét éven aluli gyermek legnagyobb teljesítménye az anyanyelv elsajátítása, a befogadó és beleérző figyelem segítségével, melynek középpontjában a mese és a vers áll.
- A hátrányos és veszélyeztetett gyermekek mielőbb óvodába kerülése. Ezen gyerekek felzárkóztatása, differenciált fejlesztése, hogy időben el tudják kezdeni az iskolát.

A differenciálást segíti a 2022/2023-as tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő új Egyéni fejlődési napló, aminek segítségével egyértelművé válik, hogy a gyermek milyen fejlődési fokon áll, mely területeket kell kiemelten fejlesztenünk. A törvényi kötelezettségnek megfelelően meghatározott időnkét (félévente) a szülőt is tájékoztatja az óvónő, a gyermekek fejlettségéről, fogadóóra keretein belül.

2. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

A fejlődés korai szakaszában az egészséges életmódra történő felkészítés meghatározó, hiszen ebben az életszakaszban megszerzett ismeretek, készségek és szokások a későbbi életvitelt jelentősen befolyásolják. A gyermekek már bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek az óvodába. Ezekre alapozva, ezt tovább erősítve vagy kitolva alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, pihenés, levegőzés napirend kialakítását, mely elegendő időt biztosít az egyes tevékenységekre, így megteremti a stressz mentes, kiegyensúlyozott, biztonságos, nyugodt, a gyermek számára is kiszámítható légkört.

Valljuk, hogy az egészséges és biztonságos környezet és az egészséges életmód kölcsönhatásban van, egymásra épül, és egymást kiegészíti. Ezért létfontosságúnak tartjuk a környezettudatos szemlélet és magatartás megalapozását, melynek során kiemelten kezeljük a szülők szemléletformálását.

Célunk:

- A gyermekek testi és lelki szükségleteinek, valamint mozgásigényének kielégítése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.
- A gyermekek testi és lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetünk edzése. A gyermekek testi képességeinek fejlődése, segítése.

- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, stressz mentes és biztonságos környezet megteremtésével és megőrzésével a környezet megóvására irányuló szokások alakítása.

Az egészséges életmód alakításának területei

Gondozás

A testi, lelki, szellemi egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése. A gondozási feladatok teljesítése bensőséges gyermek – óvónő, gyermek – dajka kapcsolatot feltételez. A toalett használatával kapcsolatos tevékenységek figyelemmel kísérése, támogatása, szükség szerint fizikai segítség nyújtása sértheti a gyermek intim szféráját, azért nagyon türelmesnek, megértőnek kell lennünk.

A testápolás terén, akár a kéz, akár az arc megérintése szintén válthat ki elutasítást a gyermek részéről, amit el kell fogadnunk, nem szabad tolakodóan viselkednünk. Az öltözködésben fontos a helyes sorrend megismertetése, valamint az időjárás és öltözködés összefüggésének felismertetése, egymáshoz igazítása. Minden korosztálynál fontos a fogápolás szokásainak megalapozása.

Az önkiszolgáló feladatok elvégzése a tevékenységek többszöri gyakorlását teszi lehetővé, alakítja a gyermek énképét, segíti önállóvá válásukat. Az óvónő, dajka bemutatja, megismerteti és figyelemmel kíséri a napi élethez szükséges szokások fejlődését, melyek egy része az óvodáskor végére szükségletté válhat. Mivel minden tevékenységet szóbeli megerősítés kísér, ezért a napi életritmus megtervezésénél erre is elengedő időt kell biztosítani, hogy mindezt nyugodt, kiegyensúlyozott, türelmes légkörben valósulhasson meg.

Testi nevelés

A testi nevelés magába foglalja a gyermek testi szükségleteinek (levegőzés, pihenés, egészséges táplálkozás), természetes mozgásigényének kielégítését, a gyermek egészségének, testi épségének védelmét, megőrzését, edzését. A testi nevelés, egészséges életmódra nevelés hatékonysága maradéktalanul akkor érvényesül, ha a fejlődéshez szükséges optimális környezet lehetőség szerint biztosított. Ehhez rendelkezésünkre áll egy szép nagy udvar. Udvari játékaink cseréje folyamatosan történik.

A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.

Mozgás

Mozogni lehet otthon, a játszótéren, az óvodában, a csoportszobában és az udvaron.

Fontosnak tartjuk a megfelelő, kényelmes, természetes alapanyagú, jól szellőző öltözetet a szabadban és a teremben egyaránt. A mozgásokhoz kapcsolódó gondozási feladatok elősegítik a helyes higiénés szokások kialakítását. Az óvodapedagógus feladata – dajkával megosztva -, hogy megteremtse a feltételeket a gyermekek egészséges fejlődéséhez.

Évszakonként közeli kirándulásokat, sétákat szervezünk változatos helyszínnel, megismertetjük a természetjárás szépségét a gyermekekkel, lehetőség szerint a szülőket is bevonjuk. A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk, és mintát adunk a szülőknek is.

Levegőzés

A levegőzés élettani hatásán túl elősegíti többek között a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakítását. Az óvónő törekedjen arra, hogy a mindennapok során lehetőség szerint a

gyermek minél több tevékenységüket a szabad levegőn végezzék. A helyi adottságok szerint a játék, étkezés, mozgás is szabadban történhetnek.

Pihenés

Legfontosabb a pihenéshez szükséges nyugodt légkör biztosítása – az altatás hangulatához illő mese, halk zene -, a gyermekek egyéni alvásigényének és szokásainak figyelembevételével a szükséges tárgyi és személyi feltételek megteremtése. Az óvónő jelenléte a pihenés teljes idejében elengedhetetlen, a gyermekek nem maradhatnak egyedül.

Az egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakítása

A gyermekek étrendjének minőségi és mennyiségi összeállítására nagy figyelmet fordítunk, saját konyhánk van szakképzett élelmezésvezetővel. Preferáljuk a vitaminban gazdag zöldségeket, gyümölcsöket, nem csak főtt formában, hanem nyersen is, rendszeresen tartunk vitaminnapokat, ahol nyers zöldségeket, gyümölcsöket fogyasztunk. A HACCP élelmiszer – biztonsági előírásokat betartva igyekszünk a gyermekeket a számunkra eddig ismeretlen ételek ízével, elkészítési módjával megismertetni, közvetve modellt nyújtva ezzel a családoknak is a korszerűbb táplálkozás kialakításához.

Egészségvédelem, edzés

A gondozási, a testi nevelési és mozgásfejlesztési feladatok megfelelő ellátása, megvalósítása elősegíti a gyermek egészségének megóvását. Ezenkívül nagy hangsúlyt fektetünk a higiéniai szabályok betartására, például a környezet tisztántartása, portalanítása, szükség szerint fertőtlenítése, a környezeti ártalmak kiküszöbölése. Lényegesnek tartjuk az anamnéziszfelvétel közben felderített, ritkán előforduló, az óvodai közösségbe kerülést nem feltétlenül akadályozó betegségek regisztrálását. A gyermek testi épségének védelme és a baleset – megelőzés magába foglalja a személyi és tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak folyamatos és tervszerű ellenőrzését, valamint karbantartását, a hibaforrások megszüntetését. A gyermeki gondolkodásmód sajátosságából, valamint a szenzomotoros koordináció zavaraiából adódóan következnek a tipikus gyermekbalesetek (törések, zúzódások), ezek teszik szükségessé az óvónő állandó kontrollját, a tevékenységek figyelemmel kísérését. Önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük a gyermekeket (konfliktuskezelés, tolerancia). A levegő, víz, napfény együttes hatása biztosítja a gyermekek testi edzettségét. Ennek érdekében lehetőség szerint minél több időt kell szabadban tölteni, az időjárásnak megfelelő ruházatban.

Az egészséges életmód alakításából adódó óvónői feladatok

- A gyermekek életkorának megfelelő, párhuzamos tevékenységek végzését lehetővé tevő optimális életritmus kialakítása a napirenden.
- Az időkeretek rugalmas alkalmazása a gyakorlatban.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportban.
- A gyermekek szükségleteinek kielégítése a nap egész folyamán.
- A szokás – és szabályrendszer közös alakítása a gyermekkel.
- A kialakult szokás és – szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérése, reális, a gyermek egyéni fejlődéséhez viszonyított fejlesztő értékelése.
- Önállósági törekvések támogatása.
- A kulturált étkezés szokásainak megismerttetése, gyakoroltatása (kanál, villa, kés használata, csukott szájjal rágás, szalvétahasználat...)
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatás.
- A gyermekek tisztaság, ápoltság iránti igényének alakítása.

- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartására serkentés.
- A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatása.
- A ruhák összehajtásának, az öltözőszekrényben való rendben tartásának megismertetése, elvárása.
- A gyermekek levegőzésének biztosítása mindennap, mínusz 10 fokig.
- Lefekvés után mesélés, majd testközeli jelenlétével, simogatással a gyermekek érzelmi biztonságának, nyugalmi állapotának támogatása.
- A gyermekek balesetvédelmi oktatása évente egyszer, illetve az alkalomnak megfelelően, dokumentáltan.
- Megfelelő szakemberek bevonásával a szülővel együttműködve prevenciós, korrekciós, testi lelki feladatok ellátása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- Szükségeit képes önállóan kielégíteni.
- A tisztálkodási eszközre vigyáz, tisztán tartja, használat után a helyére teszi.
- Önállóan öltözködik, vetkőzik, ha kell, segítséget kér.
- Cipőjét befűzi, bekötésével próbálkozik.
- Ruháját igyekszik összehajtva a helyére tenni.
- Képes önállóan eldönteni, miből mennyit tud elfogyasztani.
- Kulturáltan étkezik.
- Szívesen fogyaszt zöldségfélét, gyümölcsöket, magvakat.
- Az udvaron sem szemetel.
- Igényévé vált a rendezettség, tisztaság, ápoltság.
- Szívesen mozog a szabadban, évszaktól függetlenül.
- Életkorának megfelelően edzett.
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

3. ÉRZELMI, ERKÖLCSI ÉS ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS BIZTOSÍTÁSA

Az óvodás korosztály számára meghatározó a gyermek és az óvodapedagógus kapcsolatának minősége. A felnőtthöz fűződő viszony nyújtja azt az érzelmi biztonságot a gyermek számára, amely jó közérzetet, nyugodt, harmonikus tevékenységet tesz lehetővé. Ezért fontosnak tartjuk az óvodapedagógus – gyermek, gyermek – gyermek, gyermek – dajka kapcsolatában a pozitív érzelmi töltést, a pozitív attitűd megnyilvánulását.

Valljuk, hogy a környezet az öröklés mellett a fejlődés egyik potenciális forrása. A környezetet pontosan, valóságszerűen megismerni a cselekvés, a kép, a szó egységében lehet. Ez lehetővé teszi, etnikai értékeket, hagyományokat, szokásokat átadjuk, közvetítjük a gyermekeknek, alapozva aktivitásukra, érdeklődésükre. Óvodai nevelésünk messzemenően támaszkodik a családi nevelésre, a család és óvoda szoros együttműködésére törekszik. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait. Programunkban fontos a gyermek korai, óvodáskort megelőző testi – lelki fejlődésének alapos ismerete. Ennek egyik eszköze a személyiséglap és a családlátogatás. Ezekből információt kapunk az óvodába lépés előtti anya – gyermek és a család – gyermek kapcsolatáról. A későbbiek során – napi tapasztalatokkal kiegészítve – hasznosítja az óvodapedagógus a gyermek jobb megismerésének érdekében, a fejlesztési feladatok megtervezésében. Az óvodában az érzelmi biztonságot nyújtó légkör megteremtéséhez az óvodapedagógus empátikus, meleg, elfogadó, szeretetteljes kapcsolatot alakít ki a gyermekekkel. Munkája során arról gondoskodik, hogy a gyermekek tapasztalatai változatos tevékenységformák közben gazdagodjanak.

A gyermek „énközpontúsága” alapján elsősorban önmagára képes figyelni, azonban emocionális alapon fokozatosan kifejleszthetjük azokat a mechanizmusokat, amelyek segítségével képessé válik másokkal is törődni. Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok csak akkor fejlődnek ki, ha a gyermek állandóan gyakorolja a társaihoz való helyes viszonyulást. Ezt alapozzák meg a kooperatív megoldásra ösztönző páros és kiscsoportos tevékenységek.

Ezáltal minden kisgyermeknek lehetősége van:

- Kommunikálni társaival a közös tevékenység során, számos tapasztalatot szerezni az eredményes, kölcsönösen elfogadható kommunikáció formáiról, és kimunkálni saját hiteles és célravezető kommunikációs formáikat.
- Megtanulni a közös tevékenységek alkalmával, hogy hogyan viszonyuljanak társaihoz a jobb munkakapcsolat kialakításának érdekében. Ez erősíti a pozitív viszonyulást, és jelentős mértékben elősegíti a szocializációt.
- Megtanulni a kritika mások számára elfogadható formában történő kifejezésének módját és a kritika elfogadását. A társaktól érkező pozitív visszajelzés egyben önerősítő, önbizalom növelő hatásával hozzájárul a személyiség kibontakozásához.
- Észrevenni, hogy a közös tevékenységben együttműködő társak sokféle színes egyéniségek, egymástól eltérő, saját kulturális környezetükből származó értékeiket képviselők.
- Megtapasztalni, hogy egy problémának több megoldása is lehet, attól függően, milyen szempontból közelítjük meg.

cCélunk:

Célunk:

- Erkölcsi, akarati tulajdonságok kialakítása, erősítése, fejlesztése az óvodapedagógus és a dajka példaadásával és helyzetteremtésével.
- A társadalmi beilleszkedést segítő szociális együttélés szabályainak értékközvetítése.
- A különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- A szülőföldhöz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítása, az önazonosság megőrzése, átörökítésének biztosítása.

- A figyelem ráirányítása a természeti és emberi környezetben megmutatkozó jó és szép tiszteletére és megbecsülésére.
- Nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, hátrányos - , és halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt, gyermekek esetében speciális fejlesztéssel az egyéni szükségleteknek megfelelő pedagógiai eljárások alkalmazásával, valamint szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködésével az esélyegyenlőség biztosítása.
- Esélyteremtés a migráns gyermekek számára.
- A kiemelkedő képességű gyermekek igényeit figyelembe vevő tevékenységek által történő személyiségkibontakoztatás.

Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelésből adódó óvónői feladatok:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott, biztonságot árasztó légkör kialakítása.
- A csoportszoba környezettudatos szemléletű, otthonos, hangulatos, esztétikus, biztonságos berendezése.
- Személyiségének szeretetteljes, empátiás kisugárzása, odafigyelő magatartása.
- Spontán szociális tanulásban a komplex viselkedésminták beépítése a gyermeki viselkedésbe.
- Környezetvédelmi viselkedési és környezettudatos magatartásformák kialakítása.
- Az élet, az élővilág tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- Az udvariassági beszédformák megismertetése, alkalmazásának figyelemmel kísérése.
- Erkölcsi normák, ítéletek megfogalmazása.
- A gyermek önálló véleményalkotásának és döntéskéjlődésének támogatása.
- Társas kapcsolatok formálásának segítése, az összetartozás élményének mélyítése, a „mi – tudat” alakítása.
- Páros és kiscsoportos feladathelyzetek teremtése, kooperatív technikák alkalmazása.
- Inkluzív szemlélettel a különbözőség elfogadásának segítése.
- A konfliktushelyzet békés, mindkét fél számára elfogadható megoldására inspirálni.
- A tehetséges gyermekek kibontakozásának támogatása.
- A lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek felzárkóztatása.
- A migráns gyermekek beilleszkedésének segítése.
- A családdal való együttműködésre törekvés.
- Egyeztetett időpontban fogadóóra tartás, tájékoztatás a gyermek kéjlődéséről.
- Szülői értekezlet tartása, évente 2-szer.
- Anamnézis felvétele bizalmas légkörben a szülővel.

A kéjlődés várható eredményei óvodáskor végére:

- Ismeri a közösségben megkívánt viselkedéskultúrát.
- A csoport, szokás – és szabályrendszerének ismeretét a magatartásában is érvényesíti.
- Szereti és korának megfelelően védi a természetet, megbecsüli és tiszteletben tartja az élővilágot, szívesen ápolja a növényzetet, gondoskodik az állatokról.
- Képes a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- Szükség esetén segíti az arra rászorulókat.
- Konfliktushelyzetet mindkét fél számára elfogadhatóan, viszonylag önállóan old meg, szükség szerint felnőtt segítségét kéri.
- Érzelmein, indulatain korának megfelelően tud uralkodni.
- A felnőtteket és a munkájukat tiszteli.
- A közösség érdekében szívesen vállal megbízatást, munkát.
- Alakulóban van a feladattudata.

- Korának megfelelően kialakult a felelősségérzete, képes egyszerű döntések önálló meghozatalára.
- Bátran, de kulturáltan mondja el véleményét.
- Igényes a saját tevékenységével szemben.
- Nem peremhelyzetű, szívesen játszanak vele a többiek.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott, harmonikus viselkedés jellemzi.
- Szívesen kommunikál.
- Étkezéskor, távozáskor köszön.
- Ismeri és betartja az udvariassági szokásokat.
- Megtalálja helyet a közösségben, abban jól érzi magát.
- Képes társaival kooperatívan együttműködni.
- Türelemre, kitartásra képes.
- A szülőkkel való kapcsolata a kölcsönös bizalom, tisztelet és elfogadás elvén működik.

4. AZ ANYANYELVI, - AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az értelmi nevelés változatos tevékenységeken keresztül, a kultúraátadás hatásrendszerében az óvodai nevelési módszerek segítségével, elsődlegesen a gyermek szabad játéka által valósul meg. Az értelmi fejlesztés szoros kapcsolatban van az anyanyelv és kommunikáció alakulásával.

A program lényeges része a beszéd, az anyanyelv és a kommunikáció fejlesztése. Csak kellő fejlettséggel rendelkező gyermekek lesznek ugyanis képesek az alap – kultúrtechnikák elsajátítására. A kommunikáció a beszéd és a gondolkodás egyik eszköze.

Az egyéni fejlődés biztosításához szükséges, hogy az óvodapedagógus személyes példájával (odafigyelés, meghallgatás, beszélgetés), kommunikációs helyzetek megteremtésével ösztönözze a gyermekek közötti kommunikációt, teremtsen lehetőséget a monologikus beszédre, ennek fejlesztésére, bővítése szókincsüket, gazdagítsa metakommunikációs ismereteiket (például érzelmeket jelző gesztusok, arckifejezések, testtartások).

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. A gyermek beszéd – és kommunikációs képessége elsődlegesen függ a családi szocializációtól, mely előnyös vagy hátrányos helyzetet teremt a gyermek számára a közösségben.

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szoros kapcsolatban áll. Ha tehát az anyanyelvi nevelés feladatait fontosnak tartjuk és a gyermeket nyelvi fejlesztésben részesítjük nemcsak tisztábban és jobban fog beszélni, hanem a gondolkodása is fejlődik. Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van.

Minden feladatot, minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását és elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését. A rossz kifejezőképességgel rendelkező, beszédében gátolt gyermek gondolkodási képességét nem tudja megfelelően használni.

Ugyanakkor egy kevésbé intelligens gyermek jó kifejezőképesség birtokában jobb teljesítményt képes felmutatni. Ezért fordul elő gyakran, hogy a fejletlen beszédképességű gyermeket gyakran teljesítménye alatt értékelik. Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet. Az óvoda és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül kell hatást kifejteni. A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalatszerzéssel egybekötve lehet értelme. Az óvodapedagógusnak arra kell lehetőséget biztosítani, hogy nyugodt légkörben, életszerű helyzetekben minden gyermek beszélhessen arról, ami érdekli, ami foglalkoztatja. Semmiféle türelmetlenség vagy a gyermek korlátozása nem megengedhető az anyanyelvi nevelés során. Az óvoda tevékenységgel gazdag élete a kellemes, nyugodt légkör alapvetően meghatározza az anyanyelvi nevelés fejlesztését.

A környezet példamutató, tiszta és szép beszéde mintát nyújt, ösztönzést ad a kisgyermeknek a beszédre. Különösen fontos, hogy az óvodapedagógus ügyeljen beszédének stílusára, hanglejtés, a dinamika, a hangsúly megfelelő alkalmazására. Beszéde legyen érthető, egyszerű és világos. Figyeljen arra, hogy a gyermekek mindig választ kapjanak kérdéseikre. Ne vegye el a gyermekek kedvét állandó javítással és figyelmeztetéssel a folyamatos beszédétől. Dicsérje és biztassa a bátoralanabb gyermekeket, serkentve őket a beszédre. A gyermekek anyanyelvi fejlettségét folyamatosan kísérelje figyelemmel. Figyeljen arra a gyermekekre, amelyek beszédhibával, beszédgátlásossággal, beszédbeli elmaradással küzd. Szükség esetén kérje szakember segítségét.

Célunk:

- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése.
- Kognitív képességeik fejlesztése:
  - egyre pontosabb, valósághű észlelése;
  - figyelem – összpontosításra való képesség;
  - valósághoz közelítő képzeleti működés;
  - reprodukív emlékezet;
  - problémamegoldó és kreatív gondolkodás;
  - az alakuló fogalmi gondolkodás.
- A beszédkedv felkeltése és fenntartása.
- A beszédhallás és szövegértés fejlesztése.
- Kapcsolatfelvétel támogatása, az információ eljuttatásának segítése a másikkal, verbális és nonverbális eszköztár kialakításával.

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztésből és nevelésből adódó óvónői feladatok

- Olyan biztonságos, elfogadó, szeretetteljes légkör megteremtése, ahol bátran elmondhatják a gyermekek a gondolataikat.
- Változatos tevékenységek szervezése, biztosítása.
- A sokoldalú tapasztalatszerzés biztosítása, mely a későbbiekben élményként előhívható.
- A természet és a társadalmi környezet jelzéseinek, nonverbális közléseinek észrevétele, megismertetése.
- A gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére építés.
- Az egyéni érdeklődési kör figyelembevétele.
- Figyelem – összpontosításra motiválás.
- Minden gyermeki kérdés megválaszolása.
- Kommunikációs helyzetek teremtése, a gyermekek beszédkedvének felkeltése.
- A gyermekek szókincsének bővítése.
- Metakommunikációs eszköztár megismertetése, gyakorlása játékban.
- A társ verbális és nonverbális reakciói megértésének segítése.
- A nyelvileg hátrányos helyzetű, illetve nyelvileg kiemelkedő gyermekek differenciált fejlesztése.
- Nyelvtanilag helyes, jól érthető, tiszta beszéddel mintaadás.
- Migráns gyermekek egyéni fejlesztése a magyar nyelv megismertetése terén.
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal, fejlesztőpedagógussal.
- Az érzékelés, észlelés emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség, kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- Korának megfelelően kialakult a pontos érzékelése, észlelése.
- Képes vizuális, auditív differenciálásra.
- Térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni.
- A keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntelen bevézés mellett megjelenik a szándékos bevézés is.
- Figyelme korához képest tartós.
- Gondolkodására a problémamegoldásra törekvés és a kreativitás jellemző.
- Helyesen, tisztán, érhetően beszél.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol.
- Szókincse korának megfelelő.

- Jól használja a metakommunikációs eszközöket.
- Bátran, szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel.
- Társára odafigyel, türelmesen meghallgatja mondanivalóját.
- A közölt információt megérti.
- A kommunikációt kapcsolatfelvételre is használja.
- Bátran kérdez.
- Verbális emlékezete korának megfelelő.
- Egyszerűbb történetet, mesét képes önállóan is elmondani.
- Ismeri és használja az udvariassági szavakat.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- Élményeit és gondolatait el tudja mondani.
- A migráns kisgyermek is megérti az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képes magát megértetni.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Nevelési céljaink, alapelveink kialakításánál meghatározó volt, hogy a gyerekek milyen környezetből érkeznek hozzánk. A szülők többsége szak- illetve betanított munkás. A városban jelentkező nagyfokú munkanélküliség a családok nagy részét érinti. A családokban az egy főre jutó jövedelem igen alacsony. A kulturális szórakozást csak a TV – zés jelenti. Az olvasás nem jellemző.

Az anyagiakra való hivatkozással ritkán szerveznek közös családi programot. Hiába van a szülőknek sok szabadidejük, a közös játék, a mesélés igen ritka. A nem elég ingergazdag környezet határozza meg feladatainkat. Ezt figyelembe véve nevelő testületünk az Óvodai nevelés játékkal, mesével c. programot adaptálta, amely nevelői egyéniségünkhöz a legközelebb áll. Választott szervezeti formánk a „B” változat – játék és mese folyamatos időben. Óvónőink kéthetes váltásban dolgoznak a csoportokban.

Fontosnak tekintjük a felnőtt és a gyermek sokszínű együttműködését, a játék elsődlegességét. A játékra alapozva szervezzük, a gyermek igényeihez, életbeli sajátosságaihoz igazított tevékenységeket, tapasztalatszerzéseket. Nevelési gyakorlatunk alapja a gyermekszeretet, a harmonikus, nyugodt, családi légkör megteremtése. A figyelő, érzelmi biztonságot nyújtó, pozitív tulajdonságokat megerősítő óvodai élet biztosítása.

A gyerekek egyéni szükségleteinek megfelelő szabad mozgás, mozgásigény kielégítésével a gyerekek egészségének védelme, edzettségüknek biztosítása.

Az egyéni és közös élmények biztosításával olyan gyerekek nevelése, akiket az egymásra figyelés, segítőkészség, szeretet jellemez. Fel tudják fedezni a természet szépségeit, ahol tudnak megfelelően viselkedni.

A változatos mindennapi tevékenységek biztosításával a gyerekek egyéni igényeinek, fejlettségének megismerése és fejlesztése.

A mindennapi élet esztétikájára való figyelem ráirányítása. Viselkedés, illem, beszédszokások megismerése, ezek gyakorlatban való alkalmazása.

Tudomásul vesszük és tiszteletben tartjuk a szülők elsődleges jogait, igényeit, elvárásait a nevelésben.

A szülőknek a nevelési év során bármikor lehetőséget biztosítunk, hogy gyermekét óvodai tevékenységét, magatartását megfigyelhessék, behozhassák kedvenc játékaikat. Derűs, nyugalmat árasztó a csoportszobák berendezése.

Névnap, születésnap megünneplése, beteg csoporttársak meglátogatása, ünnepekre való készülődés (Mikulás, Karácsony, farsang, Anyák napja, Gyermeknap)

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, társaikhoz, felnőttekhez.

- Az adott tevékenység által megkívánt magatartásformákat tudják.
- Tájékozódni tudnak a közösségben.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt.
- A megkezdett munkát képesek befejezni.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

Óvodánkban a nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi óvodai nevelési program alapján történhet, és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beszoktatásáról az óvodavezető dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének, valamint a közoktatási törvényben meghatározott létszámkorlátok – beleértve a számított létszámra vonatkozó előírást is - figyelembevételével.

Tekintettel arra a tényre, hogy homogén csoportok esetében az életkor adott csoportba sorolási szempont, ezért emellett figyelünk a nemek egészséges arányára, továbbá a szülői igények szakmailag mérlegelt kielégítésére.

Heterogén, részben heterogén csoport esetén törekszünk az egymáshoz közel eső korosztály egy csoportba sorolására, például (2,5) 3 – 4 – 5 évesek, illetve 5 – 6 – 7 – (8) évesek. Ebben a csoportban lehetőség nyílik a testvérek együttnevelésére (szülői kérésre) is. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat – lehetőség szerint – ugyanaz az óvónőpáros és dajka nevelje kiscsoporttól az iskolába lépésig.

Csoportszervezés

A helyi adottságok és az óvodapedagógus attitűdje alapján vegyes életkorú csoportokat szervezünk. A program hatékonyságát nem a csoport szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, empátiája, helyzetfelismerése, azaz egész egyénisége.

A gyermekcsoportokat a mesékből, gyermekdalokból jól ismert állatnevekkel (szimbólumokkal) jelöljük: Süni, Mókus, Katica, Maci, Méhecske, Pillangó, Nyuszi csoport.

A heterogén életkorú csoportnál előnyös – éppen az életkori sajátosságok miatt – a közoktatási törvényben előírt minimális létszám megtartása, hiszen az óvodapedagógustól nagyobb figyelemmegosztást, differenciálási képességet, toleranciát, rugalmasságot követel. Szintén ez az elv érvényesítendő a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelési esetében is.

Napirend, hetirend

Az óvodai tevékenységeket úgy szervezzük, hogy a szülők igényi szerint eleget tudjunk tenni az óvodai neveléssel, a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatainknak. A hetirend nem napokhoz kötött tevékenységeket jelent, hanem egy – egy környezeti téma köré csoportosított ismeretek, tapasztalatok, élmények feldolgozását segítő tevékenységek rendszerét.

A napirend, hetirend kialakítása a helyi adottságok, igények, lehetőségek, hagyományok figyelembevételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik.

Napirend

6,45 – 10,30

Párhuzamos tevékenységek: szabad játék, szabadon választott tevékenység, reggeli, óvónő által kezdeményezett differenciált tevékenységek, melyek a gyermek együttműködő tevékenység

feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Kötelező testnevelés heti egy alkalommal, mindennapos testnevelés.

10,30 – 11,45	Udvari játék, levegőzés
11,45 – 12,45	Öltözködés, mosdóhasználat, ebéd
12,45 – 13,15	Előkészület a pihenéshez
13,15 – 16,30	Párhuzamos tevékenységek: átöltözés, mosdóhasználat, uzsonna, szabad játék, szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység.

Mivel a nevelés nem zárul le május 31.-én, azért a nyári időszakra (június 1-jétől augusztus 31.-ig) tartalmaz, a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, gondosan megtervezett napirend szolgál. Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával az óvodapedagógus a nyári élet megtervezésénél adjon lehetőséget a gyermeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadon élvezze, közben legyen lehetősége változatos tevékenységekre, közvetve kompetenciáinak fejlesztésére.

A program pedagógiai szemléletéből adódóan elsődlegesnek tartjuk a gyermek játékát, ezért a legtöbb időt a napirendben erre a tevékenységre fordítjuk. Mivel az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van – az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző dajkával -, ezért a napirend kialakításánál ezt az időigényt is figyelembe vesszük.

A jól kidolgozott napirend a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosítva arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék, pontosan elvégezhessek. Az elmélyült érdeklődéssel, belső motivációval folytatott tevékenységhez, valódi aktivitáshoz nyugalom, kiegyensúlyozott légkör, értelmes fegyelem szükséges.

A szeptember 1-jétől május 31-ig terjedő időszak napirendjét a fentiek szerint, a gyermek biológiai (életkor, alvás -, és mozgásigény, ebéd rendszeres időpontja), társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki az óvónő.

Javasolt nyári napirend

6,45 –12,00	Párhuzamos tevékenységek: játék a szabadban, reggeli, egyéb szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység
12,00 – 12,30	Előkészület az ebédhez
12,30 – 13,00	Ebéd
13,00 – 14,45	Előkészület a pihenéshez, pihenés, egyéni szükségletekhez igazodó ébredés
14,45 – 16,30	Párhuzamos tevékenységek: mosdóhasználat, uzsonna, játék a szabadban, óvónő által kezdeményezett tevékenység.

Tevékenységi formák szervezési jellemzői

Az óvoda tevékenységek megszervezésénél maximálisan biztosítjuk a gyermeki jogokat – vallási, nemzeti, etnika – figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét. Mindezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.

A program működtetése során az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiindulópontnak. A játékban megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok, melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő időt, helyet és eszközt kell biztosítania, valamint olyan légkört, ahol a gyermek felszabadultan tevékenykedhet, és választhat a lehetőségek közül.

Az óvodás gyermekek számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, mely biztosítja számára a szabad játékot, a tevékenység szabad megválasztását. Kötetlenségként éli meg a gyermek, azonban az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéséhez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét. Ez a tevékenységi forma megkívánja az óvodapedagógustól, hogy pedagógiai ismereteit folyamatosan bővítse, ismerje a gyermekek egyéni szükségletét, aktuális fejlettségi szintjét, érzelmi állapotát, és ehhez igazítva differenciáltan előre tudjon tervezni. Tehát tudatosságot, nagyfokú szervezési készséget, áttekintőképességet és kellő kreativitást igényel.

A tevékenységek közül egyedül a mozgásfejlesztést célzó testnevelés szervezzük kötött formában. Ennek indokai:

- A mozgás baleseti forrás lehet, ezért az óvónőtől fokozott figyelmet igényel, ami párhuzamos tevékenységként nem megoldható.

2. ÓVODAI INTÉZMÉNYÜNK KAPCSOLATRENDSZERE

a.) Óvoda és a család

A család és óvoda együttműködésére a hagyományápoló munkában is szükség van.

A szülőket tájékoztatjuk a néphagyományokra épülő óvodai nevelés feladatairól, népszokások tartalmáról.

Ismertetjük az együtt nevelés lehetőségeit és igényeljük segítségüket a helyi hagyományok feltárásában.

Együtt nevelést szolgálnak többek között a közös munkadélutánok, farsangi játékok, egy - egy ünnep megszervezésében való részvételi igény.

Óvodánk hagyományápoló munkájában sokat segítenek a közművelődési intézmények. Népi játszóházat szervezünk.

Betlehemes játék előadásának élményével lehetnek gazdagabbak, amit az általános iskolások adnak elő óvodánkban.

Könyvtárba látogatunk, ahol egy - egy ünnepkörhöz kapcsolódó leporellóval ismerkednek meg.

Részvállalásunk felelőssége nem csekély. Tudatos emberformáló munkánk, önmagunk alakításán, ismereteink állandó fejlesztésén át érheti el azt.

„Míg megvalósult gyönyörű képességünk, a rend mellyel az elme tudomásul veszi a véges végtelent a termelési erőket odakint, s az ösztönöket idebent...”

(József Attila)

Partnerközpontú együttműködés

Az óvodai nevelő- fejlesztő munkánk során fontos, hogy tiszteletben tartsuk a gyermek egyéni fejlődési ütemét, személyiségét.

A család és az óvoda jó kapcsolatának kialakítása során az első lépés, hogy az óvoda elfogadja a családok (nevelési, anyagi stb.) különbözőségeit.

A gyermekekkel, a szülőkkel, mint közvetlen partnerekkel törekszünk a közvetlen kapcsolat kialakítására.

Az óvoda és a család kapcsolatának elvei

- A gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása.
- Az óvodai és a család nevelési sajátosságainak kölcsönös megismerése.
- A szülők és a dolgozók egymás iránti bizalmának, tiszteletének erősítése.
- Közös célok megvalósítása az együttműködés szabályainak betartásával.

Az együttműködés formái

A szülővel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik.

Kapcsolattartás formái	cél	munkaforma
1./ Családlátogatás	~ a gyermek életkörülményeinek megismerése ~ a szülő – gyermek kapcsolat megismerése	~ játék a gyermekekkel ~ egyéni beszélgetés
2./ Óvodakezdés, befogadás	ismerkedés az óvodával, az óvodai élettel minél fájdalom mentesebb elválás a szülőktől (igény szerint: anyás beszoktatás) bizalom kiépítése az óvodai nevelés iránt	közös játék közös tevékenység a gyermekekkel és a szülővel
3./ Szülői értekezlet	az óvoda programjával való ismerkedés az óvoda és a csoport életével kapcsolatos információk megbeszélése	értekezlet beszélgetés a szülővel
4./ Nyílt napok, nyílt hetek	Befogadás során, betekintés az óvoda mindennapjaiba ünnepeink (szüret, farsang, anyák napja, nagyok búcsúja, gyermeknap, kirándulás	megfigyelés közös játék, tevékenység kirándulás
5./ Napi kapcsolattartás	a szülő tájékoztatása gyermekével történt napi lényeges eseményről	beszélgetés

6./ Fogadó óra	~ igény szerint ~ a szülő tájékoztatása gyermeke fejlődési üteméről	~ beszélgetés
7./ Szüreti mulatság	~ az ünnep közös szervezésével, lebonyolításával az óvoda - család kapcsolatának mélyítése	~ közös tevékenykedés (szüretelés, must készítés, lovaskocsikázás, táncolás)
8./ Farsang	~ vidám hangulatú együttlét a közösség formálása ~ hagyományápolásra nevelés	~ nyílt, bevételes rendezvény ~ közös táncos mulatság, vidám vetélkedés
9./ Anyák napja	~ meghitt, közös együttlét ~ családi kapcsolatok mélyítése ~ az ajándékozás örömének mélyítése	~ közös együttlét

10./ Nagyok búcsúja	~ gyermek-gyermek kapcsolatának érzelmi síkra terelése ~ az iskolába készülődés hangulatának elősegítése	~ ünneplés ~ közös játék ~ közös tevékenykedés
11./ Kirándulás évszakhoz kötve	~ a család egészséges életmódra nevelése ~ a szabadidő hasznos eltöltésére ösztönzés ~ közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése	~ kirándulás, túra
12./ Munkadélután	óvodánk udvarának, környezetének szépítése kellemes hangulatú beszélgetések során a szülő megismerése	közös munkatevékenység beszélgetés
13./ Igény és elégedettség vizsgálatok	a szülők igényeinek, elégedettségének a felmérése intézkedési terv készítése a feladat megoldására	beszélgetés kérdőív

Minden közös programot az óvónők és a szülők egyéni beállítódásának megfelelően valósítanak meg.

b.) Az óvoda és az iskola

Az iskolákkal való eddigi hagyományos kapcsolat megszűnt, mivel minden iskola szinte minden hónapban szervez a gyerekeknek iskolahívogatót. Itt megismerkednek a leendő elsősök magával az iskola épületével, a tanítónénikkel, akik évszakokhoz, ünnepekhez kapcsolódóan játszóházakat, szöszmötölőket szerveznek a részükre, szüleikkel együtt. Az iskolások is sokszor ellátogatnak óvodánkba, hangszerez bemutatót tartanak, vagy mesejátékkal kedveskednek a gyerekeknek.

Célunk:

Az iskolákkal kiépített kölcsönös, közvetlen partnerkapcsolatra alapozva közös óvoda-iskola átmenetet segítő programok szervezése, amely hozzájárul a gyermekek zökkenőmentes beilleszkedéséhez, az intézmények átjárhatóságához.

Feladat:

Egymás pedagógiai programjának tartalmi munkájának megismerése. Folytatásra való törekvés.

Kapcsolattartás formái:

- Kölcsönös látogatások: „suli nyitogató” program
- Pedagógiai folyamatok nyomon követése
- Munkaközösségi foglalkozások, tapasztalatcsere
- Részvétel az intézményi rendezvényeken
- Műhelymunkák, tapasztalatcsere
- Közös gyermek-nap, első osztályosok meghívása

A kapcsolattartás formáit a 2019-ben megkötött Együttműködési megállapodás szabályozza, ami a Pedagógiai program mellékletét képezi.

c.) Az óvoda és a fenntartó

Mivel létszámhiánnyal küzdünk (kevés a felnőtt) a fenntartó engedélyével és közreműködésével pótoljuk a hiányzó dolgozókat. Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot a polgármesterrel, a jegyzővel és a technikai dolgozók vezetőjével, akik mindig igyekeznek a segítségünkre lenni.

Fenntartóval való együttműködés

A 2011. évi CLXXXIX törvény 88 § illetve 91 § b) pontjában foglaltak szerint a fenntartóval való kapcsolattartás 2013. június 1. után az alábbiak szerint működik.

Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha (3 óvodai telephellyel) fenntartója
Kunhegyes Város Önkormányzata.

- Garay úti óvoda
- Kossuth úti óvoda
- Zádor úti óvoda

A fenntartó és az intézmények kapcsolata folyamatos, ami kiterjed a következőkre:

- Intézmény működésével, működtetésével összefüggő feladatok ellátására
- Az intézmény alapkokumentumainak előterjesztésére, elfogadására
- Az intézmény pénzügyi gazdálkodási tevékenységére
- Intézménygazdálkodási, törvényességi ellenőrzésre
- Az intézmény szakmai munkájának eredményességére, a szakmai munka értékelésére

A fenntartóval való kapcsolattartás formái:

- Szóbeli tájékoztatás
- Írásbeli beszámoló adása
- Egyeztető tárgyalásokon, értekezleten, gyűléseken való részvétel
- A fenntartó rendelkezéseinek átvétele, végrehajtása
- Speciális információ szolgáltatás az intézmény működéséhez, gazdálkodásához szakmai munkához kapcsolódóan
- Statisztikai adatszolgáltatás
- Az intézmény működésének és tartalmi munkájának értékelése
- Kölcsönös tájékoztatás egymás aktuális eseményeiről
- Az óvónők részt vesznek a közösségi munkákban
- Az óvodai rendezvények mindig nyitottak a hivatal dolgozóinak látogatására
- A fenntartó képviselőit személyesen, névre szóló meghívókkal invitáljuk az óvoda rendezvényeire, értekezleteire és egyéb fórumaira
- Az óvodavezető napi kapcsolatban áll a hivatal dolgozóival

d.) Az óvoda és a közművelődési intézmények

Lehetőség szerint rendszeresen látogatjuk a Művelődési Központ színi előadásait, kiállításait. Részt veszünk a rajzpályázataikon is. Nagy örömünkre szolgál, hogy a könyvtár egyre nyitottabb az óvodások felé. Író – olvasó találkozókat szerveznek, játékos mese délelőttökre várnak bennünket. Ennek is az eredménye, hogy egyre több óvoda iratkozik be a könyvári tagok sorába.

e.) Az óvoda és az egészségügyi szervek

Napi kapcsolatba vagyunk a védőnővel, a gyermekorvossal. Bármilyen problémával fordulunk hozzájuk, igyekeznek gyorsan megoldani azt.

Rendszeres a védőnői tisztasági vizsgálat, aminek eredményeként a gyerekek tisztán, gondozottan járnak óvodába. A rendszeres gyermekorvosi ellenőrzés is eredményesnek bizonyult, hiszen ilyenkor sikerül kiszűrni a látás – hallás problémákkal küszködő gyerekeket.

f.) Az óvoda és szakmai szervek

Folyamatos és rendszeres a kapcsolatunk a helyi pedagógiai szakszolgálat szakembereivel, a problémákat megbeszéljük, a feladatokat egyeztetjük.

Az arra rászoruló gyerekeket Nevelési Tanácsadóba, Szakértői Bizottsághoz irányítjuk.

Napi kapcsolatban vagyunk a Gyermekjóléti szolgálattal és a Családsegítővel is.

g.) A nevelési-oktatási intézmények közötti új horizontális kapcsolatok kiépítése, ápolása

Fontos a horizontális kapcsolattartás, az egymástól való tanulás működtetése. A nevelőtestület minden tagjának feladata a pedagógiai célkitűzések színvonalas megvalósításáért történő együttműködés a pedagógiai elvek megtartásával.

Horizontális kapcsolatrendszer

	Cél	Feladat	Kapcsolattartás szinterei	Módszer	Továbbfejlesztési lehetőségek	Dokumentumok
Telephelyek: Garay úti óvoda Zádor úti óvoda Kossuth úti óvoda	Egymás pedagógiai munkájának megismerése, segítése Képzéseken megismert módszerek megosztása a nevelőtestületen belül Tagintézmények közötti szakmai együttműködés erősítése, tapasztalatcsere megvalósítása	Egységesen belül történő átadásának módszertana A nevelőtestület munkájának értékelése, tapasztalatcsere Fejlesztő pedagógus meghívása, folyamatosság biztosítása A gyermekek képességeinek differenciált fejlesztése eltérő módszerekkel	Továbbképzéseken, rendezvényeken való közös részvétel Rendszeres értekezletek: nevelési értekezlet évnyitó-évváró, munkatársi, tagóvodavezetői minőségfejlesztési munkacsoport Szakmai műhely	Beszélgetés Tájékoztatás Beszámoló Információ Átadás Értékelés Elemzés Tapasztalat átadása	Számítógéppel, nyomtatóval, egyéb irodatechnikai eszközökkel felszerelt munkaszoba Fejlesztő pedagógus adjon útmutatást a tehetséges gyermekek fejlesztéséhez	Meghívó Jegyzőkönyvek Továbbképzésről írással beszámoló

	Cél	Feladat	Kapcsolattartás szinterei	Módszer	Továbbfejlesztési lehetőségek	Dokumentumok
	A drámapedagógia eszközeivel lehetőség biztosítása a lehetséges gyermekek kibontakoztatására Korszerű óvodai mozgásfejlesztés során a gyermekek mozgásos tapasztalatai gazdagodjanak, testi képességeik, mozgáskészségük fejlődjön	A tehetséges gyermekek kiszűrése. Szempont: jó kommunikációs készség, szereplési vágy Biztonságos mozgáshoz a jó szokás-és szabályrendszer kialakítása A foglalkozások anyagát egészítsék ki a lábtorna és a tartásjavító gyakorlatokon túl a gyógy-testnevelés elemei	Drámapedagógiai munkaközösség Óvónői színjátszó kör Mesedélelőtt Mindennapos testnevelés Testnevelés foglalkozás Vízhez szoktatás nyáron, a városi strandon	Megfigyelés Előadás Magyarázat Bemutató Következetesség Gyakorlás	Az óvónői színjátszó kör tagjainak bővítése tehetséges gyermekekkel minden tagintézményből Tornaszoba létesítése Változatos mozgásfejlesztő eszközök Gyógytestnevelő szakember bevonása Vízhez szoktatáshoz eszközök bővítése	Fénykép videó forgatókönyv
<u>Szülők</u>	A jó együttműködés alapja legyen az együtt nevelés kölcsönös összhang (következetesség minden körülmények között), az egyenletes kapcsolattartás a szülők bizalommal forduljanak	Család bevonása befogadása az óvodai életbe A szülők bevonása az óvodai rendezvényeink szervezésébe, lebonyolításába	Nyitott óvoda Családi nap Alkotó délután Fogadó óra Szülői értekezlet Munka délután Kirándulások Családi vetélkedő	Megbeszélés Tájékoztatás Beszélgetés Meggyőzés Tanácsadás	Szülői értekezlet témáinak bővítése: szakmai előadások, fotó és filmbemutató a gyermekek mindennapjairól Segítségadás a	fényképek CD, DVD írással feljegyzések

	hozzánk, szívesen segítsenek programjaink szervezésében,				nevelési hátrányokkal küzdő gyermekek szüleinek, szülői kompetenciák fejlesztése pszichológus bevonásával Szülői háznál szervezhető foglalkozások lehetősége: -vetélkedő közös szituációs játékok zenélés	
<u>Pedagógiai szakszolgálat</u>	A sajátos nevelési igényű, a BTMN, beszéd fogyatékos, beszédhibás gyermekek egyéni fejlesztését koordinálja.	Megbeszélések, fejlesztő eszközök, tanulási, szervezési munkaformák kiválasztása. Szülő bevonása, hogy gyermekét rendszeresen vigye el.	Óvodában felmérés, megfigyelés Szakszolgálat: fejlesztés	Megbeszélés Beszélgetés Konzultáció Meggyőzés	Gyakoribb konzultációs lehetőségek	Feljegyzések Egyéni fejlesztő lapok

V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógusok feladatai

1. JÁTÉK

A játék fejlődése a fejlődés egészének tükré. A játék által követhetővé válik a fejlődés szenzomotoros, művelet előtti, műveleti szakaszainak minden lépése. A szakaszok ismeretén túl a játék teszi megfigyelhetővé azokat a minőségi ugrásokat, amelyek ugyan nem a szakaszok határai, hanem inkább egy bizonyos fejlődési folyamatosság lassú átmintázódásának elemei. A mozgás, a testséma és az én megismerése, a percepció, a gondolkodás, azon belül a fogalmi gondolkodás és beszédfolyamatok, a kommunikáció fejlődése mind – mind játékba ágyazódik.

Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása

- Gyakorlójáték: fejlődik nagymozgása, finommotorikája, mozgáskoordinációja, térészlelése, tapintásos észlelése, verbális készsége.
- Szimbolikus szerepjáték: alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi, akarati tulajdonságai, kognitív képességei
- Konstruáló játék: alakul szem – kéz koordinációja, finommotorikája, térészlelése, alak – és formaállandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája.
- Szabályjáték: fejlődnek kognitív képességei, formálódnak akarati tulajdonságai, szocializációs készsége.

A játék elválaszthatatlan a fejlődés egészétől, elválaszthatatlan a kognitív, az érzelmi, akarati, szociális, társas fejlődéstől. Elválaszthatatlan a mozgástól, a világkép és a tudat kialakulásától.

Az egyes játékfajták köré olyan komplex készség és képességfejlesztő tevékenységeket lehet építeni, melyek segítségével a gyermekek játékosan jutnak új ismeretekhez.

A gyermek a játékban vérmérsékletének, aktuális érzelmi állapotának megfelelően választ tevékenységi formát, közeledik a játékok végtelen tárházának valamelyik, számára kedves eleméhez. A gyermek idegrendszere pontosan szabályozza, hogy miből mit, mennyit, újat – e vagy biztonságot nyújtó ismeretet preferálja az adott pillanatban.

Programunk a játékot tekinti a tanulás elsődleges keretének. Ezért napirendünkben a folyamatosságot, rugalmasságot szem előtt tartva a párhuzamosan végezhető tevékenységekre helyezzük a hangsúlyt, melynek jelentőségét a játékra fordított viszonylag hosszú, egybefüggő idő adja.

A játék lehet a gyermek szabad játéka, és lehet az óvónő által kezdeményezett játék.

Eltérés szerepében található:

1. Szabad játék

Amikor az óvónő biztosítja a gyermek számára az önállóságot, szabadságot a

- játéktevékenység kiválasztásában,
- játékeszközök megválasztásában,
- társak megválasztásában,
- gyermeki játékelgondolás megvalósulásában,
- játszóhely megválasztásában és kialakításában.

A szabad játék folyamatosságának érdekében az óvónő hagyjon elengedő időt a játék befejezésére, az elmélyült játékot ne zavarja meg más tevékenység felkínálásával, és adjon lehetőséget a játék későbbi folytatására.

2. Kedvezményezett játék

Amikor az óvónő pedagógiai szándékkal teremt olyan helyzetet, melyben a gyermek egyéni érdeklődési körének, egyéni fejlettségének ismeretében ajánl fel tevékenységet. Ennek a külső készítésnek akkor van helye, ha a gyermek érdekében történik, mégpedig úgy, hogy azok elősegítik sajátos fejlődését, és találkoznak igényeivel.

- A gyermekeknek itt is lehetősége van a játéktevékenység megválasztására, ezért tartsuk tiszteletben választását – jogában áll nem élni a felkínált játéklehetőséggel!
- Alkotó pedagógiai légkörben biztosítsuk az önállóságot és önmegvalósítást számára.
- A játék célja a gyermek képességeinek, kompetenciájának fejlesztése, figyelembe véve aktuális állapotát.

A játéktevékenység célja – óvónői szemmel

- A tevékenységen keresztül a gyermekek sokoldalú, harmonikus személyiségének kibontakoztatása, kompetenciáinak fejlesztése.
- Érzelmi, akaratú tulajdonságainak alakítása.
- Szociális, társas viselkedésének, magatartásának formálása.

A játék támogatásából adódó óvónői feladatok

Feltételek biztosítása:

- A játék megfigyelése: Mivel játszanak? Milyen interakciók zajlanak a csoportban – készségek képességek feltárása.
- Nyugodt, érzelmi biztonságot adó légkör megteremtése, és folyamatos fenntartása.
- Ingergazdag, cselekvésre inspiráló, a gyermek kíváncsiságát felkeltő, esztétikus, harmóniát sugárzó környezet kialakítása.
- A játékok a gyermekek által jól látható és elérhető helyen történő elhelyezése. Ez legyen áttekinthető, a játékfajták lineáris fejlődési sora – függetlenül a korcsoporttól – legyen megtalálható, az alapjáték és tartozékai kerüljenek egy helyre, ügyeljen a játékok optimális mennyiségére és a játékok cseréjére.
- A barkácsolás, mintázás, rajzolás, festés, kézimunka, bábozás, dramatizálás eszközeinek sokszínű, szabadon választhatóságra lehetőséget adó elhelyezése.

- A játéktér olyan mobilizálható kialakítása, hogy a gyermekek játékigényüknek megfelelően maguk is szabadon átrendezhessék.
- A csoportszobában is használható mozgásos játék biztosítása (például henger bújáshoz, füles labda).
- Sokszínű tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, mely élményforrás lehet a gyermek számára.
- A gyermekek ismeretében élményeket előhívó tárgyakról való gondoskodás.
- A szülők szemléletformálása: ötletadás játékvásárláshoz.

A játék támogatása

- A gyermeki játékválasztásának tiszteletben tartása.
- A gyermeki fejlődés folyamatosságának, illetve megtorpanásának észrevétele.
- Az egyes gyermekek és játszócsoportok játékának támogatása (nem az életkornak megfelelő játék támogatása!)
- Az új játék használatának megismertetése az érdeklődő gyermekekkel való együttjátás során.
- A gyermek aktuális fejlődési szintjében igazított képességstruktúrák adekvát támogatása.
- A kreatív önkifejezés fejlődésének segítése.
- Modellértékű viselkedés, úgy beszél és cselekszik, ahogy a gyermektől is elvárjuk.
- A gyermekek kérdéseire való odafigyelés, egyéni fejlettségükhöz igazodó válaszadás.
- Csak szükség esetén történő beavatkozás, a játéktevékenység zavarása nélkül.
- Ha a szituáció úgy kívánja, és a gyermekek igénylik, maga is játszótársként vesz részt a játékban.
- A játék fenntarthatósága érdekét szolgáló szabályrendszer a gyermekkel együtt történő alakítása.
- Az egészséges versenyszellem megalapozása.
- A gyermekek közti érzelmi kötődések, kapcsolatok támogatása.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

- Örömmel, önfeledten játszik.
- Képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni.
- Építmény lemásolására képes.
- Képes élményei eljátszására.
- Szívesen vállal szerepet.
- Betartja a társas viselkedés elemi szabályait.
- Szabályjáték során betartja a szabályokat.
- Másokat is figyelmeztet a szabály betartására.
- Egészséges versenyszellemben tevékenykedik.
- Játékban elmélyült, kitartó.
- Problémahelyzetekben kreatív megoldásra törekszik.

2. VERSELÉS, MESÉLÉS

A mesélés és a verselés ősi forrása az anyanyelvi nevelésnek, régi értékeket, hagyományokat, szokásokat közvetít a gyermeknek. A közösen átélt örömök és élmények elszakíthatatlan szálakkal kötik össze az óvodapedagógust és a gyermekeket egymással és anyanyelvükkel. A mesélés – és verselés lényeges elemeit – testbeszéd, tekintettartás, verbális emlékezet – az óvodapedagógus személyes példáján keresztül sajátítja el és gyakorolja a gyermek.

Az anyanyelvi nevelésnek és a játéknak egyaránt szerves része a bábozás – dramatizálás, melyen keresztül tükröződnek a gyermekek irodalmi élményei, kiegészülve hangulatukkal, kreativitásukkal, fantáziájukkal. A gyermek kifejezheti, átélheti, eljátszhatja saját érzéseit, érzelmeit, ezáltal fejlődik személyisége. A bábozáshoz, dramatizáláshoz szükséges eszközöket, díszleteket, kiegészítőket saját maguk is elkészíthetik barkácsolás keretében, ezzel a játék örömét az önálló alkotás élményével fokozza.

Tapasztalataink szerint a családokban túlbujánzott a személytelen televízió, videó, DVD, számítógép játékot és mesélést helyettesítő szerepe. A médiumok által közvetített műsorok válogatás nélkül kerülnek a gyermekek elé, ezzel fokozva feszültségüket, félelmüket, agresszivitásukat, és sok esetben helytelen mintát adnak. Ezért rendkívül fontosnak tartjuk a szülők szemléletének formálását a semmivel sem helyettesíthető bensőséges kapcsolatot feltételező és alakító mesélés iránt. Ehhez folyamatosan ajánlunk népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveket, melyből magunk is szívesen válogatunk.

Célunk:

- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel a biztonságos önkifejezés megalapozása.
- A korosztálynak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése.
- Interkulturális nevelés.
- A szülők nevelési szemléletének formálása.

A verselés, mesélés fajtái: mondókák, mondókamesék, formulamesék, állatmesék, történetek, rövidke versek, ismerkedés a képes – mesés könyvekkel, hangutánzó mese, párbeszédese mese, láncmese, egyszerűbb szerkezetű tündérmesék, kiszámolók, felelgetők, tréfás mesék.

A napi tevékenység során az óvónő többször is mondhat – a helyzethez illő – mondókát, rövid verset, mesét, kitalált történetet. Nagy jelentőségű testi kapcsolat iránti gyermeki igény kielégítésén túl simogatók, tapsoltatók, lovagoltatók ritmusa, lüktetése, egyszerű szövege nyugtatóan hat a gyermekekre. Az óvodapedagógus közvetítsen a gyermekeknek a természeti környezetet megjelenítő irodalmi alkotásokat (mese, vers, elbeszélés). Teremtse alkalmat arra, hogy gyermekek eljátszák, elmondják, elbábozzák kedvelt meséiket, de adjon lehetőséget az általuk kitalált történetek elmondására is, vagy a már ismertek másfajta cselekményszövése, befejezése is.

A meséléssel, - verseléssel kapcsolatos óvónői feladatok

- Változatos irodalmi élmények közvetítése.
- Életkorak és egyéni érdeklődésnek megfelelő irodalmi anyag választása.
- Elsősorban a magyar népi, illetve műalkotásokból választás, ezen túl mai kortárs irodalmi művekből és a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeiből.
- Az irodalmi élmény befogadásához szükséges „szertartás” kialakítása.
- Mobilizálható mesekuckó kialakítása.

- Az irodalmi anyag kifejező közvetítése a gyermekek részére.
- A gyermekek motiválása az irodalmi élmény befogadására.
- Szívesen dramatizál, bábozik.
- Kiegészítő és bábeszközöket szívesen barkácsol.
- A gyermekek mese -, versalkotásra ösztönzése.
- Képeskönyvek elérhetőségének biztosítása.
- A könyvek használatának, megbecsülésének alakítása.
- Könyvtárlátogatások szervezése.
- Színházlátogatások szervezése a családoknak.
- Irodalmi művek ajánlása a szülőknek.
- A mesélés szerepének megismertetése szülői körben.

A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végére

- Örömmel várja a mesélést.
- Mesekezdeményezésen szívesen részt vesz.
- Képes kitartóan figyelni.
- Emlékezetében megtartja az egyszerűbb mesefordulatokat.
- Képes a folytatásos mese szálait felidézni.
- Képes a folytatásos mese szálait, epizódjait összekötni.
- Szívesen nézeget képeskönyvet.
- A képeskönyvet megbecsüli, vigyáz épségére.
- Szívesen mond verset.
- Szereti a mondókákat.
- Képes történeteket elmondani.
- Képes meséket, történeteket alkotni.
- Elkezdett történetet fantáziája segítségével folytatni tud.
- Ismeri a színházi magatartás alapvető szabályait.
- Nő a szülői mesélés gyakorisága.
- Óvodáskor végére a gyermekek váljanak képessé arra, hogy saját ötleteik, fantáziájuk, élményeik alapján tudjanak rövid meséket kitalálni és elmondani.

3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét át kell hatnia. A zenei anyanyelv alapozása szoros kapcsolatban van a nyelv kifejező gyakorlásával. A magyar zenei nevelés szilárd alapja a közös ének, mely hordozza és gazdagítja az anyanyelvi örökséget.

A zenei képességfejlesztési anyag feldolgozása a népi gyermekdalok, valamint Forrai Katalin: Ének az óvodában alapján történik.

Fontos a zenei képességfejlesztéssel párhuzamosan, hogy gyermekeink örömmel, érzelmi gazdagsággal, felszabadultan énekeljenek.

A tevékenységek megvalósítása során lehetőséget adunk a néptánc, népi játékok megismerésére is.

Célja:

- a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása
- a gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése.
- A szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, a népszokások és a népi hangszerek megismertetése által.

Feladatunk:

- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően.
- A migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit is figyelembe vevő dal- és zeneanyag-választás.
- Az óvodában is játszható énekes népszokások válogatása: szüreti multság, pásztorjáték, farsang, kiszézés, pünkösdlő, lakodalmás.
- Ritmusérzék fejlesztése, éneklési készség és a harmonikus, szép mozgás alakítása.
- A gyerekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Igényes hangszerjátékkal és zene kiválasztásával a zenei fogékonyság megalapozása
- Friss levegő biztosítása.
- A kör és egyéb mozgásos játékokhoz elegendő hely kialakítása.
- A játékok hangulatának megteremtéséhez változatos, esztétikus, motiváló hatású, élményt előhívó eszközök biztosítása.
- Az óvónő örömmel vesz részt a közös éneklésben, énekes játékokban, maga is élvez a tevékenységet.

A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végére

- Örömmel, szívesen játszik dalos játékokat.
- Bátran énekel, akár egyedül is.
- Korához képest tisztán énekel.
- Zenei érzékenysége, fogékonysága életkorának megfelelő
- Megkülönbözteti a zenei fogalompárokat: halk-hangos, gyors-lassú...
- Mozgása esztétikus, ritmust követő.
- Auditív észlelése, megfigyelése, emlékezete és intermodalitása fejlett.
- Szívesen hallgat zenét.

- Képes érzékeltetni az egyenletes lüktetést.
- Felismeri néhány hangszer hangját.
- Maga is képes egyszerűbb hangszerek használatára (dob, cintányér, triangulum).
- Ismeri a népszokásokhoz kapcsolódó dalokat, dalos játékokat, rigmusokat.

4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

A gyermekek ábrázolótevékenysége a vizuális nevelés lehetőségek legfontosabbika, mégis csak egyik, meglehetősen szűk dimenziója, hiszen a vizuális nevelés egészét áthatja. Az ábrázolótevékenység a tárgyi világ megismerését, feldolgozását, újraalkotását teszi lehetővé a gyermek számára.

Célunk:

- A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezéséhez a lehetőségek biztosítása.
- Esztétikai érzékük, szép iránti fogékonyságuk alakítása.
- A helyes ceruzafogás elsajátítása.

A vizuális nevelésből adódó óvónői feladatok

- Megfelelő helyet, időt és eszközt biztosít a gyermekek számára.
- Az ábrázolás eszközeit a gyermekek által elérhető helyen tartja.
- Párhuzamosan végezhető tevékenységként lehetőséget ad a szabad alkotásra.
- Megtanítja az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokat: hosszú ujjú ruha feltűrése, védőkötény használata, kézmosás, védő asztalterítő...
- A higiéniai szokások betartását figyelemmel kíséri.
- Megkedvelteti a rajzolás, festés alapjait, a mintázás, kézimunka alaptechnikáit, nyomdázást, tépést, ragasztást.
- Formálja a képalkotást, megismerteti a vágás, hajtogatás, egyszerűbb fonás, varrás és gyöngyfüzés alapjait.
- A képalkotás különböző, változatos technikákkal történő készítését erősíti (például mozaik, kollázs, nyomatok), és megismerteti a szövés technikáját, valamint a többféle technikai megoldást igénylő barkácsolást.
- Bemutatja a gyermekeknek, az életkoruknak és egyéni érdeklődési körüknek megfelelő műalkotásokat. Helyi épületeket, nevezetességeket, valamint a migráns gyermekek hazájának kulturális értékeit.
- A gyermekeket rácsodálkoztatja a szépre, esztétikusra.
- A gyermekek által létrehozott alkotást pozitívan értékeli, elfogadja.
- Ösztönzi a gyermekeket a színek széles skálájának használatára.
- Az alkotókedvet ötleteivel, javaslataival, egy-egy inspiráló eszközzel segíti.
- A gyermekeknek saját eszközt és gyűjtődossziét biztosít.
- A váratlan eseményeken alapuló ábrázolási kedvet rugalmasan kezeli.
- Az udvaron is megteremti a lehetőséget az alkotásra.
- Támogatja a gyermekek kezdeményezését csoportos alkotásra.
- Balkezes gyermekeket nem erőltet jobb kézzel való munkálkodásra.
- Az ábrázolás során különösen figyel a diszgráfia tüneteire, észlelésekor jelzéssel él a pszichológus felé.
- Nagy odafigyelést tanúsít a helyes ceruzafogás iránt, szükség esetén 3 oldalú ceruzafogót ad a gyermeknek.
- Mintázáshoz többféle anyagot is használ (vizes homok, gyurma, agyag, gipsz).

- A mintázási kedvet különböző természetes anyagokkal, kiegészítőkkel növeli (termések, magvak, fűszerek, szárított és préselt növények).
- A csoportszoba, öltöző, mosdó és folyosó esztétikumának alakítása és fenntartása során formálja a gyermek ízlését, környezettudatos szemléletét.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére

- Bátran, szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Élményeit képes megjeleníteni.
- Szem-kéz mozgása összerendezett.
- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Ismeri a különböző technikákat, azokat képes alkalmazni.
- Ismeri a hat alapszínt, azt bátran használja.
- Megfelelő a finommotorikus képessége, nem görcsös, biztos a vonalvezetése.
- Vizuális észlelése, megfigyelése, emlékezete, intermodalitása korának megfelelő.
- Szívesen alkot közösen a többi kisgyermekkel, ötletet, javaslatot saját döntése alapján mérlegel.
- Ábrázolása során kitartó, akár több napon keresztül is képes munkálkodni.
- Alkotás közben ügyel környezetére és saját maga, munkája tisztaságára.
- Szereti maga körül a harmóniát, a szépet, szívesen díszíti a környezetét.
- Térlátása korának megfelelő.
- Képes rácsodálkozni a szépre, esztétikus látványra, képes esztétikai véleményt alkotni.

5. MOZGÁS, MOZGÁSOS JÁTÉK

Az óvodáskorú gyermeknek nagy a mozgásigénye. Ez nem csak biológiai adottság, hanem a játék egyik lehetősége és örömforrása is. A testedző játékok a természetes mozgásokra épülnek. A változatos gyakorlatanyag gyakori ismételtsével a gyermek erősebbé, ügyesebbé, bátrabbá válik.

A tevékenységek célja

- Az egyéni képességek kibontakoztatása, fejlesztése.
- A nagy mozgásigény kielégítése.
- Mozgásfejlesztő játékok szervezése.

A mozgásfejlesztés formái

- Irányított, közös mozgásos játékok, gyakorlatok.
- Spontán mozgásos játékok. A gyermekek ötletgazdagsága által végzett örömforrást nyújtó mozgásos játékok, mozdulatok.
- Irányított közös mozgásos játékok, gyakorlatok.
- Rendszeresen megtartott tornás délelőtti.
- A kisebbek ügyeskednek, ahogy tudnak.

A rendszeresen szervezett mozgásos játékok kinn és benn a körülményekhez és a gyermekek igényeihez igazodnak. A kisebbek bekapcsolódhatnak, vagy figyelhetik a nagyobbakat. Mondókára, zenére is improvizálunk ritmikus mozgást. Az egyéni megoldásokat tiszteletben tartjuk. Szükség esetén irányítunk, segítünk. A gyerekek egyéni fejlődési szintjét figyelembe vevő, egyénre szabott, differenciált feladat adás kiemelkedően fontos az óvodás korú gyermekek mozgásfejlesztésében. Támogatjuk a sok kooperatív játékot, ahol nincs győztes, vesztes csak maga a játék. Előtétbe helyezzük a kreatív fantázia játékokat, ahol maga a mozgásélmény jelenti az örömet a gyermekek számára.

Spontán mozgások, játékok

A már megtanult mozgások tökéletesítésére, variálására a gyermekek ötletei alapján. Séták, kirándulások alkalmával is kihasználjuk a lehetőséget a mozgásos játéokra. A csoportszobában is biztosítjuk a lehetőséget a szabad mozgásra. A mozgásra készítető eszközöket bármikor használhatják a gyerekek (tini-kondi, bordásfal, henger). A túl mozgékony gyerekeknek is megadjuk a lehetőséget feszültségeik levezetésére.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén

- A gyermekek összerendezetten, bátran mozognak.
- Jó az állóképességük, fizikai teherbírásuk.
- A szabályokat elfogadják, a kudarcot elviselik.
- Az ügyességi játékok, egyéni és csapatjátékok szabályait betartják.
- Térészlelésük, időérzékelésük fejlődésével tudnak térben tájékozódni.
- Igénylik, szeretik a mozgást.
- Önfegyelmük, figyelmük megerősödik.

6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A külső világon, környezeten értjük egyrészt a külső természeti környezetet (természet, víz, levegő, talaj, növények, állatok), másrészt a külső, ember alkotta, épített környezetet (épületek, a tárgykultúra, műemlékvédelem, a téralkotás, az eszközök és anyagok ökológiája, környezetbarát szokások, hulladékkezelés, vásárlás és árucikkek, az emberi kapcsolatok, a városi környezet).

Tisztában vagyunk vele, hogy a nevelés nem megy egyik napról a másikra, tudjuk, hogy a szóbeli közlés a környezet alakításában nem lehet elsődleges, nem lesz belőle szokás, életforma. Életformára, környezettudatos, természetbarát életformára pedig magával a mindennapi élettel tudjuk nevelni. A közvetlen élményeken alapuló tevékenység hatására fejlődik majd a gyermekek érzékenysége, és alapozódik meg a természettel együtt élni tudó és természetet védő ember szokása. A környezet minél átfogóbb megismertetése lehetőséget ad az egyetemes, a nemzeti kultúra értékeit, hagyományait, az adott tájra, helységekre jellemző néphagyományok közvetítésére. Hagyományok által őrizhetjük meg a tudást, tapasztalatot, melyet elődeink felhalmoztak. Ha mindehhez hozzájárul az óvodapedagógus érdeklődése, lelkesedése, empátiás készsége, színes egyénisége, továbbá az őt körülvevő felnőttek – különösen az érzelmileg közel álló dajka – pozitív példája, biztos, hogy gyermekeink megszeretik környezetüket, ragaszkodnak ahhoz, lehetőségeikhez képest védik, és megfelelő ismeretekkel rendelkezve eligazodnak benne.

A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit mindig az aktuális évszakok, napszakok, események, ünnepek határozzák meg. Nevelésünk során alkalmazkodunk a gyermek életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlettségéhez, a megvalósítás az aprótörténekeken keresztül érvényesül.

Tekintettel arra, hogy olyan településen élünk, ami negatív mintát közvetít, és nehéz a természettel, a szépséget gyakran mellőzött épített környezettel harmóniában élni, hangsúlyos szerepet szánunk a természeti és társadalmi környezethez való pozitív viselkedési formák és magatartásmódok alakításának.

Célunk:

- A természet és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- A természetet szerető, védő emberi értékek alakítása, környezettudatos viselkedés megalapozása.

A külső világ tevékeny megismertetéséből adódó óvónői feladatok

- Az új ismereteket a gyermekek spontán érdeklődésére, kíváncsiságára, érzelmeire, megismerési vágyára építi, illetve élményeikre, tapasztalataikra támaszkodik.
- A megfelelő ismereteket elmélyíti, rendszerezi.
- Változatos tevékenységeket biztosít felfedezésre, megfigyelésre, megismerésre.
- Témaválasztásnál figyelembe veszi a lakóhely, a környezet sajátosságait.
- Módszereit, eszközeit a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítja: megfigyelés, játékos tevékenységek, szenzitív játékok, gondolkodtató kérdésekkel problémahelyzet előidézése, kísérletezés, vizsgálat.
- Ünnepek és hagyományörzés formájában közvetíti az egyetemes nemzeti kultúra értékeit, hagyományait.
- Megtanítja felfedezni a környezet szépségeit, hagyományait.
- Meglátatja az összefüggéseket és az ok-okozati viszonyokat
- A környezet és a természet romlásának, pusztulásának példáit is megmutatja.
- Megismerteti a környezetvédelem alapjait: a föld, a levegő, a víz, a növény- és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét.

- Környezetbarát szokások megalapozása, például takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. a hulladékkezelés, szelektálás.
- Biztosítja az ismeretek sokszínű gyakorlását, alkalmazását.
- A csoportszobában élő természetsarkot alakít ki, ahol mindig csírázik, hajt, zöldell valamilyen növény.
- Az udvaron lehetőséget biztosít a kertgondozásra, ehhez megteremti a feltételeket.
- Növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, hasznáról ismereteket nyújt.
- Terepgyakorlatokat szervez, ahol a természettudományos ismeret mellett az élővilág, az életközösségek megismertetésére motivál, észrevéti a legapróbb növényt, rovar, meghallatja a madarak hangját, más állatok neszeit.
- A terepgyakorlatokon, kirándulásokon természeti kincsek gyűjtésére motivál (lehullott termések, levelek, magok, tollak, fakérgesek, kagylók, csigaházak, kőzetdarabok, kavicsok).
- Az óvoda közvetlen környékére sétákat szervez, megismerteti a helyet, ahol az óvoda található, a helyet, ahol élnek.
- Elemi közlekedési szabályokat gyakoroltat, közlekedési eszközökkel ismerteti meg a gyermekeket.

A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végére

- Tudja hol lakik, mi a pontos lakcíme.
- Tudja saját, és szülei nevét.
- Ismeri szülei foglalkozását.
- Tudja óvodájának nevét.
- Különbséget tud tenni az évszakok között.
- Ismeri a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot.
- Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat.
- Ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat.
- Ismeri és betartja az elemi közlekedési szabályokat.
- Felismeri a közlekedési eszközöket.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Szívesen vesz részt terepgyakorlatokon, kirándulásokon, sétákon, kiállításon, rendezvényen.

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

Matematikai fogalmakkal a mindennapi életben állandóan találkozunk a kisgyermek, így szinte természetes módon ismerkedik meg velük. A matematikai kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban egy részük beépül beszédükbe.

Célunk:

- a minket körülölelő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztaltatása
- a matematikai érdeklődés felkeltése
- a logikus gondolkodás megalapozása

A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismertetéséből adódó óvónői feladatok

- A játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása.

- Logikai és matematikai szabályjátékok megismertetése, alkalmazása.
- Matematikai fogalmak, kifejezések, összefüggések megismertetése, megtapasztaltatása.
- A matematika iránti érdeklődés felkeltése.
- Érdekes, a gyermekek kíváncsiságára építő problémahelyzetek teremtése.
- A gondolatok, a probléma megfogalmazás, a pontos, egyértelmű, a gyermekek számára érthető közvetítése.
- Matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembe vétele.
- A gyermekek egyéni feladatmegoldásának meghallgatása, a sajátos logika elfogadása.
- Szükség esetén rávezető kérdésekkel segítség.
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikrocsoportos szervezéssel.
- Mozgásos feladatnál a testrészek megnevezése, a velük végzett cselekvés elmondása.
- A matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéletek megnevezése.
- A térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése.

Matematikai képességek kialakítását segítő tevékenységek

- A számfogalom előkészítése, megalapozása
- Mennyiségek összemérése, hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, bőség, tömeg, űrtartalom szerint.
- Halmazok összemérése, elemek párosítása. A válogatások során nyíljon mód párosításra, számlálásra, a több, kevesebb, ugyanannyi érzékeltetésére, gyakorlására.
- Fedezzék fel a rész-egész viszonyát a válogatások, mennyiségek bontása során.
- Játékos szituációban számoljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk egyéni fejlettségétől függően a 6-10-ig számkörben mozogjon.
- Sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése.
- Mérések különböző egységekkel, hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom.

Tapasztalatszerzés a geometria körében

- Szerezzenek tapasztalatokat a gömbölyű és szögletes formákról, érzékeljék ezt testükön, tárgyakon.
- Építsenek szabadon és másolással különféle elemekből.
- Alkossanak síkban is szabadon, szerezzenek tapasztalatokat síkmértani formákról, fedezzék fel a rész-egész viszonyát.
- Használják a logikai játékot, építsenek vele, fedjenek le felületeket

Tájékozódás térben és síkban

- Irányok azonosítása, megkülönböztetése.
- Játékok során figyeljék meg ezeket tükörben, fedezzék fel a tükörkép, szimmetria érdekességét, játszanak sokat a tükörrel.
- Próbáljanak meg tájékozódni a labirintusokban is.
- Fedezzék fel, hogy a sorozatok olyan rendszerek, amelyek életükben is felfedezhetők. Hozzanak létre változatos sorozatokat játékokban színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal.

A fejlődés várható eredményei az óvodás kor végére

- Logikus gondolkodása, logikai következtetései életkorának megfelel.
- Problémamegoldó képessége jó.
- Számfogalma a 10-es számkörben mozog.
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb...
- Ismeri az arányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent...
- Helyesen használja a névutókat.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Képes részekből az egészet kirakni.
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalata a tükrökről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni.

7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű tevékenység a szociális és kognitív készségek, képességek, attitűdök és kompetenciák fejlesztésének egyik lényeges színtere. A munka nem csak a gyermekre gyakorol hatást, hanem azzal kölcsönhatásban környezetére is, azt formálja, alakítja tevékenysége során.

Célunk:

A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása.

- Kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát, alakuljon ki összpontosítási képességük, munkaszervezési készségük.
- Érzelmi-akarat: alakuljon ki önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk.
- Szociális-társas: alakuljon ki felelősségérzetük, feladattudatuk.
- Örömmel és szívesen végezzék a választott tevékenységüket.

A munka jellegéből adódó óvónői feladatok

- Nyugodt, bizalmon alapuló, szeretetteljes légkör kialakítása.
- Megfelelő eszközök (célszerűség, méret, anyag) és azok hozzáférhetőségének biztosítása.
- Elegendő munkalehetőség szervezése.
- Megfelelő hely és elegendő idő biztosítása a munka elvégzésére a folyamatosság érdekében.
- A munkafajták és azok mennyiségének fokozatos bevezetése.
- A differenciálás elvének érvényesítése a feladatadáskor.

- Kerti munkák szervezése, közben a növények növekedésének, fejlődésének, a fejlődésükhöz szükséges feltételek megteremtésének megfigyelése.
- Növények gondozásának megismertetése, alkalmazására motiválás: öntözés, leveleinek permetezése, átültetés, szaporítás, csíráztatás, hajtítás.
- Állatokról való gondoskodás megismertetése, alakítása: etetés, tisztántartás, gondoskodás a megfelelő életfeltételekről.
- A munka értékelése legyen folyamatos, konkrét, reális, a gyermekhez mérten fejlesztő hatású.
- A munka jellegű feladatokat elsősorban jutalomból adja (nem büntetésként!).

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végére

Önkiszolgáló tevékenységek:

- A testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik.
- Étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, merőkanalat, szalvétát.
- Öltözködésnél önállóak, tudnak gombolni, próbálkoznak a megkötéssel.
- Az önkiszolgáló tevékenységre fordított idő fejlettségük növekedésével arányosan csökken.

Alkalomszerű munkák:

- Pontosan megértik, mit várunk el tőlük, és azt önállóan teljesítik.
- Bonyolultabb feladatot is örömmel végeznek el, és annak szervezésében is önállóak.
- Időnként olyan megbízatásoknak is eleget tesznek, amelyek otthoni előkészületet igényelnek.

Közösségi munkák:

- A közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik helyes önértékelésük, önbizalmuk.
- Naposi feladataikat önállóan, pontosan végzik.
- Terítésnél ügyelnek az eszközök esztétikus elhelyezésére is.
- Felelősi munkákat szívesen vállalnak (például mosdó, élősarok), és önállóan teljesítik.
- A környezet rendjének megőrzésére ügyelnek, segítenek annak tisztán tartásában (csoportszoba, udvar, óvoda környezete).
- Vigyáznak játékaikra, és rendben tartják azokat.
- Munka jellegű tevékenységeiket a felelősségérzet, a feladattudat és a kitartás jellemzi.

A környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák:

- A szemetet szelektíven helyezik el a gyűjtőkben.
- Szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében, komposztálásában.
- A virágokat nem tépik le, hagyják az eredeti helyükön, eredeti szépségükben.
- Szívesen ápolják a növényeket csoportszobába, udvaron egyaránt.
- Télen gondoskodnak a madarak táplálékáról.

8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Értelmezésünk szerint a tanulás egyenlő a tapasztalatszerzéssel, mely pszichikus képességstruktúrákon keresztül, sok-sok mozgással és játékkal alakítható. Fontosnak tartjuk az ismeretek átadását, bővítését, de nem a mennyiséget tartjuk fontosnak, hanem a tanuláshoz szükséges alapkészségek, képességek, kulcskompetenciák fejlesztését.

Célunk:

- Az alap – kultúrtechnikák elsajátításához szükséges készségek, képességek fejlesztése.
- Az ismeretek adekvát alkalmazására, felhasználására felkészítés, a gyermekek kompetenciájának alakítása.
- Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tanulni vágyás megalapozása.

A tanulási tevékenységből adódó óvónői feladatok

- A gyermekek tevékenységi, megismerési vágyának kielégítése.
- Változatos, a gyermekek cselekvő aktivitására épülő, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.
- Szokások alakítása utánzásos minta- és modellkövetéses magatartással és viselkedéssel.
- Spontán, játékos helyzetek kialakítása.
- A gyermeki kérdésekre épülő ismeretátadás lehetőségének kiaknázása.
- Tervezett játékokkal és tevékenységekkel felkészülés a mindennapos feladatokra.
- Gyakorlat problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése.
- Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembevétele a tevékenység felkínálása során.
- Személyre szabottan, pozitív értékeléssel segíteni a gyermek személyiségének kibontakozását.
- A kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és fejlesztése. A tehetségígéretes gyermekek jellemző megnyilvánulása:
  - Intellektuális képességekben (szókincse, emlékezete, gondolkodása, kreativitása).
  - Speciális képességekben (zenei, ábrázoló, matematikai, pszichomotoros, szociális).
  - Viselkedési jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység).
- A fejlesztést célzó pedagógusi feladatok:
  - A tehetség és megjelenési formájának felismerése.
  - a gyermek segítése a továbbfejlődésben.
  - Speciális szükségletek kielégítése.
  - Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése.
  - A szülő segítése gyermeke nevelésében.
- Részképesség-lemaradás, illetve egyéb potenciális tanulási zavar időbeli kiszűrése, jelzés a megfelelő szakembernek és az óvodavezetőnek.

A fejlődés várható eredménye az óvodás kor végére

- A gyermekek érdeklődőek, bátran kérdeznek.
- Szívesen vesznek részt a tervezett, szervezett, kezdeményezett, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciáik koruknak megfelelően fejlettek.
- A részképesség- és tanulási zavaros gyermekek időben megfelelő szakemberhez kerülnek.
- A tehetséges gyermekek is megtalálják a kiemelkedő képességüknek megfelelő tevékenységet.

VI. Sajátos feladataink

1. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGE

Az óvodapedagógus feladata, hogy maximálisan biztosítsa a gyermek alapvető szükségletét, az érzelmi biztonságot. Úgy szervezi az óvoda környezetét – személyi és tárgyi feltételrendszert -, hogy az hatásrendszerével elősegítse minden gyermek számára az optimális fejlődési folyamatot.

Az általános elvárások közül – tolerancia, nyitottság, elfogadó, segítő, támogató, attitűd, szeretetteljesség, következetesség – kiemelten fontos, hogy az óvodapedagógus nevelő-fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe a gyermekek egyéni képességét, tehetségét, fejlődési ütemét, szociokulturális háttérét, segítse tehetsége kibontakoztatásában, valamint hátrányos helyzetéből való felzárkóztatásában.

Migráns gyermekeink nevelése során biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Célunk:

- A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése.
- Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára

Hátrányos helyzetű gyermek:

Akinek családi körülményei, szociális helyzete miatt rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

- Szülői felügyelet hiánya.
- Elhanyagoló szülői magatartás.
- Hajléktalanság, rendkívül rossz lakáskörülmények.
- Pszichés bántalmazás.
- Éhezés, nem megfelelő táplálkozás.
- Indokolatlan hiányzás az óvodából.
- Minimális jövedelmi viszonyok.

Feladataink:

Az óvónők feladatai:

- Az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi háttérének megismerése.
- Szükség szerint környezettanulmány végzése.
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett helyzet jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben levő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése.
- a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése a gyermekvédelmi felelősnek.

A gyermekvédelmi felelős feladata

- Szükség szerint családgondozó, védőnő segítségének igénybevétele.
- Felterjesztés segélyre.
- Nyilvántartás vezetése.
- Beszámoló készítése félévenként.

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek:

A hátrányos helyzetű gyermekek közül halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint – a gyermek hároméves korában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen; halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek is, akit tartós nevelésbe vettek.

A gyermek hátrányos helyzetére utaló jelek:

- A család csekély bevétellel, alacsony jövedelemmel rendelkezik, melynek nagy része, vagy akár teljes egésze segély, nyugdíj, vagy ezekkel egy kategória alá eső bevétel, továbbá alkalmi munka után járó jövedelem.
- Szűkös lakáskörülmények, kis alapterületű lakásban több személy él együtt, így kevés az egy főre jutó alapterület.
- Egészségtelen lakhatási feltételek – vizes, salétromos falak, nagy páratartalom, alagsori lakás, szuterén.
- A szülők alacsony iskolai végzettsége – csak általános iskolai, vagy olyan, érettségit nem igénylő szakképzettség, amelynek nincs munkaerő-piaci értéke.
- Devións környezet szocializációs ártalmai – alkoholizmus, drogfüggőség, játékszenvedély.
- Család hiánya – állami gondoskodásba vett, illetve onnan kikerült gyermekek, egyszülős család, elvált szülők.
- A beteg, vagy korlátozott képességű szülők, akik fizikailag nem képesek gyermekük megfelelő ellátására, gondozására.

Veszélyeztetettség:

Olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás, vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi, vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Hátrányos és veszélyeztetett helyzet kialakulásának okai:

- Csökkenő jövedelem, munkanélküliség.
- Megromlott családi kapcsolat, válás, lányanya, özvegy.
- Italozó szülők, elhanyagoló nevelés.
- Nevelési hiányosságok.
- Sok túlmunka miatt kevés idő a nevelésre.
- Türelmetlen szülő a gyermeknevelésre.
- Vele született, szerzett fogyatékoság.
- Etnikai hovatartozás.

A gyerekeknél jelentkező következmények:

- Szocializációs problémák, (beilleszkedési zavarok).
- Kommunikációs zavarok, (beszédhibák, dadogás).
- Agresszivitás, pótcselekvések, képességbeli elmaradottság.
- Elhanyagoltság, fáradékonyság.

Az intézmény helyzetére vonatkozó mutatók:

- Társadalmi élet hatásai intézményünkben is érzékelhetőek.
- Munkanélküliség, vagy túlhajszolt munkatempó befolyásolja a családok életét.
- Nevelőtestületünk szívügyének tekinti a gyerekek védelmét, gyermeki jogok érvényesülését, segítséget nyújtunk a hátrányok leküzdésére, továbbképzéseken készülünk fel.
- Működési feltételeink a gyermekvédelmi munkához adottak.
- Személyi feltételeink: az óvodában intézményi szinten egy gyermekvédelmi felelős dolgozik, aki:
  - fórumokon, továbbképzéseken vesz részt
  - rendszeres kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálatokkal és az óvónőkkel.
- Tárgyi feltételeink: egészséges környezetet biztosítunk a gyerekek testi-lelki fejlődéséhez.

Gyermekvédelmi munkánk célja:

Megegyeznek és kiegészítik pedagógiai programunk célkitűzéseit.

- Hátrányos helyzet okának feltárása.
- Veszélyeztetés elhárítása
- segítségnyújtás a gyerekek védelme, fejlődése érdekében.
- Legyen természetes gyermekeinknek és a felnőtt dolgozók körében a különbözőség elfogadása.

Feladataink:

Megelőzés (prevenció) feladatai:

- A gyermeki – szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Rendszeres kapcsolattartás a gyerekek szüleivel.
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése (balesetvédelem, balesetvédelmi ismeretek nyújtása játékos formában).
- Segítségnyújtás a hátrányos helyzetből eredő lemaradás kompenzálása, derűs biztonságos óvodai légkörben.
- Együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervezetekkel (Nevelési Tanácsadó, Pedagógiai Szakszolgálat, Családsegítő központ, védőnők).
- Óvodán belül szociális szolgáltatásokról információ a faliújságokon.
- A családot, gyermekeket megillető kedvezményekhez való hozzájárulás elősegítése (ingyenes étkezés, ruhagyűjtés).

Feltárás feladatai:

- Veszélyeztetettség, hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, problémák feljegyzése (problémák megbeszélése a gyermekvédelmi felelőssel).

- Tünetek okainak megkeresése.
- A gyermek veszélyeztetettségének, illetve hátrányos helyzetének megkülönböztetése a helyi kritériumok alapján.

A megszüntetés feladatai:

- Felzárkóztatás megszervezése.
- Induló hátrányok csökkentése, egészségvédő, mentálhigiénés programok szervezése (vitamin nap).
- A gyerekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása.
- Segítő szakemberek igénybevételei.
- Együttműködés konkrét esetekben a segítőkkel: jelzőrendszer működtetése.

Konkrét kapcsolattartásunk tartalma:

- Az óvodakezdés előtti kapcsolat felvételét kezdeményezzük (családlátogatás óvodába érkezés előtt).
- Tájékoztatás, tanácsadás a segítő szolgáltatások lehetőségéről, ahol szükségét érezzük.
- Egyéni eseteknek megfelelően rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel (családlátogatás, fogadóóra).
- Az óvodai szociális szolgáltatások felkínálása (ingyenes étkezés lehetőségének biztosítása.)
- A szülők közötti kapcsolat erősítése az óvodával (közös programok, kirándulás).

Az óvodai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkája során, gyermek – és ifjúság védelmi feladatokat lát el óvodánkban.

Helyzetelemzés

Óvodás gyermekekre vonatkozó adatok

Év	Veszélyeztetett	Hátrányos helyzetű	Etnikai kisebbség	Sajátos nevelési igényű gyerekek
2015/2016	-	15	10	1
2016/2017	-	19	6	-
2017/2018	-	14	12	1
2018/2019	2	15	11	2
2019/2020	1	13	13	2
2020/2021	1	10	12	1
2021/2022	2	21	13	2

2. CIGÁNY KISEBBSÉGI FELADATOK

Óvodánkban kevés az etnikai kisebbséghez tartozó gyermek. Szüleik nem minden esetben vállalják fel különbözőségeiket. Hagyományaikat nem ápolják, és nem igénylik azt sem, hogy itt az óvodában külön etnikai program szerint foglalkozzunk gyermekeikkel. Ennek ellenére óvónőink a nevelési programba, az éves ütemtervek összeállításánál beépítenek néhány olyan elemet, amelyek az etnikai kisebbség hagyományőrzését segítik.

3. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEKKEL VALÓ BÁNÁSMÓD

A sajátos nevelési igényű gyermekek száma évenként változik. Egy-két ilyen gyermek mindig előfordul a csoportokban. Fejlesztésüket speciális szakemberek, és az ő irányításuk alatt dolgozó fejlesztőpedagógus segítségével oldjuk meg.

Célunk:

A differenciált tevékenységek felkínálásával az egyénre szabott figyelő pozitív óvodapedagógus attitűddel, a gyermek belső késztetéséből fakadó önálló döntésen alapuló tevékenységek sorozatába az önálló tanulásra nevelés.

A differenciálást segíti a 2022/2023-as tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő új Egyéni fejlődési napló, aminek segítségével egyértelművé válik, hogy a gyermek milyen fejlődési fokon áll, mely területeket kell kiemelten fejleszteni. A törvényi kötelezettségnek megfelelően meghatározott időnként (félévente) a szülőt is tájékoztatja az óvónő, a gyermekek fejlettségéről, fogadóóra keretein belül.

Mivel differenciálhat az óvónő? Maradjon

- az időtartammal
- az eszközzel
- a technikákkal
- a tartalommal
- a követelményekkel
- a szervezeti keretekkel
- a munkaformákkal: egyéni, páros, mikro-, makro csoportos együttműködéssel, munkamegosztással

Az integrált neveléshez szükséges feltételrendszer elemei

Óvodánk mindenkor megfelelni kíván az állandó kihívásoknak, melyek által előre léphet, hatékonyabbá teheti pedagógiai tevékenységét. Jelenleg a társadalmi problémák által lemorzsolódott családok gyermekeinek nevelése felé irányul a figyelem. Óvodánkban a gyermekek összetétele igen változatos képet mutat, ezért mindig fontosnak tartottuk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és SNI-s gyerekek beiratkozását.

Melyek azok a tényezők- a teljesség igénye nélkül- amelyek a hátrányokat kívánják.

- Anyagi nehézség
- Nem megfelelő lakáskörülmények
- Alkoholizmus a családban
- Szülők életvezetési problémái
- Nagycsaládosak gondjai
- Csonka vagy éppen felbomló család
- Munkanélküliség
- Szülők alacsony iskolázottsága
- Érzelmi szegénység
- Krónikus betegség
- Ingerszegény otthon
- Igénytelenség

Mit tehet az óvodapedagógus a hátrányból fakadó tünetek csökkentése érdekében?

- A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermek esetében szorgalmazza a rendszeres óvodába járást.
- Az óvoda biztosítja számukra a nyugodt, türelmes, szeretetteljes légkört.
- Az óvodapedagógus fokozottabban alkalmazza az egyéni bánásmód elvét, differenciált fejlesztő tevékenységgel segíti a gyermekek minél egészségesebb, harmonikusabb fejlődését.
- Partnerkapcsolat kialakításával, toleranciával, empátikus magatartással növeli a kommunikációs teret az óvoda és a szülők között.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek a többi gyerekkel együtt történő integrált neveléssel segíti a közösségbe való beilleszkedésüket.
- Segíti a többi gyermek alkalmazkodását az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez. Gyermekeket arra neveli, hogy fogadja el önmaga és társa különbözőségét.

Célunk:

- Növekedjen óvodánkban a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek óvodáztatása.
- Csökkenjenek, vagy szűnjenek meg az igazolatlan hiányzások száma.
- Fogadják el a gyerekek és a szülők a másságot. (SNI, etnikai, szociális hovatartozás).
- Az intézmény alakítson ki sikeres párbeszédet minden szülővel.
- Újjonnan megismert, nem hagyományos pedagógiai módszer segítségével növelje a gyermekek aktív részvételét a fejlesztő tevékenységekben, ezáltal pozitívan hasson a gyermekek teljes személyiség fejlődésére.
- Az intézmény tartósan képes legyen a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettségekkel rendelkező gyermekek fogadására, együttműködésére.

Feladataink:

1. Szervezési feladatok:

- Óvodánkban a 3 éves gyermekek teljes körű be óvodáztatása, kiemelten a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek, szükség szerint a védőnő, jegyző segítségével.
- Integrációt elősegítő, ideális csoport összetétel kialakítása.
- Szülői értekezleteken felül évente 2 alkalommal közvetlen beszélgetés a szülőkkel (fogadóóra).
- Szülők nagyobb bevonása a nyílt nap adta lehetőségekbe.

2. Nevelőtestület együttműködése óvodában és intézményen belül, kapcsolat bővítése. (feladat ellátási helyek között is)

3. Pedagógiai munka területei:

A Pp-ban leírtak mellett e gyermekekkel kapcsolatosan különösen fontos feladataink az alábbi területeken:

a. Óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés:

- részleges anamnézis pl. adatok, családi helyzet, beszéd, mozgás fejlődés stb.)
- családlátogatás

Nagyobb hangsúlyt fektetünk a családlátogatásra, az ott tapasztaltak felhasználására a gyermek bemeneti vizsgálatánál.

b. Érzelmi nevelés:

- A szülők kívánságát figyelembe véve úgy szervezzük a beszoktatást, hogy az anya-gyermek elválást megkönnyítsük. Fontosnak tartjuk a szülőkkel való együttműködést és bizalmi kapcsolat kialakítását.

c. Kommunikációs nevelés:

- Szókincs, nyelvi kifejezőképesség
- Beszédertés, beszédészlelés fejlődésének elősegítése
- Logopédus szakember bevonása a fejlesztésbe

d. Egészséges életmódra nevelés

- alapvető egészségügyi szokások megtanítása
- egészségtudat, helyes táplálkozási szokások kialakítása
- egészségnap megtartása

Mit takar az egészség nap? Az egészséges életmódra nevelést. Ezen a napon külön is foglalkozunk az egészséges táplálkozással, a mozgás fontosságával, a gyermekek fogápolásával, a lelkiegészséggel stb. A rendezvényt a szülőkkel, gyermekekkel közösen, játékosan tartjuk.

e. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése:

Óvodánk felvállalja az SNI-s gyermekek integrált nevelését. Célunk a sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése. A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarcától mentes iskolakezdés érdekében.

Ebből fakadó feladataink:

- A komplex szakvélemények áttekintése.
- Speciális tevékenységek megszervezése, biztosítása.
- A napi életritmusban az SNI-s gyerekek felzárkóztatási lehetőségeinek beépítése.
- Differenciált a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés.
- Harmonikus személyiségfejlődés elősegítése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása.

A pedagógiai intézet szakemberei segítségével biztosítjuk a fejlesztéseket. A szakemberek segítségével az óvónők fejlesztési tervet készítenek, melyet a fejlődési napló tartalmaz.

f. Gyermekvédelemmel, egészségügyi szervekkel, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka:

- A programban meghatározott feladatok változatlan ellátása.

Integrációs nevelés kidolgozása az óvodai programban

1. Szervezési feladatok				
Tevékenység / feladat	Felelős	Határidő vagy gyakoriság	Dokumentum	Eredmény
Kapcsolatfelvétel a védőnővel. Óvodába csalogató rendezvények. Integrációt elősegítő csoportalakítás. Igazolatlan hiányzások figyelemmel kísérése. Jelzőrendszer működtetése. Az óvoda nyitva tartásának egyeztetése.	Intézményvezető Csoportvezető pedagógusok Gyermekvédelmi felelős	Óvodai beiratkozás előtt Augusztus Folyamatos	Munkaterv Csoportnaplók Beszámolók Jelzőlapok	Minden 3h-s gyermeket beírtattak az óvodába
2. Pedagógiai munka kiemelt területei				
Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés Gyerekek élményhez juttatása, erőforrás fejlesztés Személyre szabott beszoktatás Helyes táplálkozási szokások kialakítása Feltételrendszer biztosítása	Óvodapedagógusok A teljes dolgozói kör	Október 30. Folyamatos	Személyiséglap Nevelési tervek Egyéni fejlesztési tervek	Gyerekek szeretnek óvodába járni Beszédértésük, szókincsük folyamatosan javul Életkornak megfelelő egészségtudatos szokásrendszer alakul ki Nincs peremhelyzetű gyermek

3. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése				
Tevékenység / feladat	Felelős	Határidő vagy gyakoriság	Dokumentum	Eredmény
Multikulturális tartalmak beépülnek a csoport mindennapi életébe. SNI-s gyermekkel való közös óvodai élet. Idősek megbecsülése. Munkára való nevelés. Környezet megóvása, védelme.	Az óvodapedagógusok és a teljes dolgozói kör Kapcsolat a GYEJO munkatársaival, civil szervezetekkel	Folyamatos	Pedagógiai program Munkaterv Csoportnaplók tevékenységi tervek Személyiséglapok	Egymás előítélet mentes elfogadása
4. Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása				
Drámapedagógia Fejlesztő pedagógia	A megfelelő kompetenciával rendelkező pedagógus	Folyamatos	Csoportnaplók tevékenységi tervek Személyiséglapok	Együttnevelés, egyéni differenciált fejlesztés

5. A HHH gyerekek szüleivel való kapcsolattartás, együttműködés				
Tevékenység / feladat	Felelős	Határidő vagy gyakoriság	Dokumentum	Eredmény
Személyes kapcsolat kialakítása. Tájékoztatás a gyerekek fejlődéséről. Gyermekalkotásainak megmutatása Szülői részvétel biztosítása a csoport életében Neveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése Közös rendezvények	Intézményvezető A csoportok óvodapedagógusai	Nevelési év elején Folyamatosan Havonta Nyílt napokon Igény szerint Munkaterv szerint	Munkaterv Személyiséglap Beszámolók Képek, videók	Jó partnerkapcsolat a szülőkkel. Bizalommal fordulnak a pedagógushoz.

Szülői közösségek alakítása				
6. Gyermekvédelem, szociális segítségnyújtás				
Gyermek fejlődésének nyomon követése	Intézményvezető	Folyamatos	Feljegyzések	Felvilágosító, tanácsadó munka nyomán javul a gyerekek otthoni életmódja, egészsége.
Egészségügyi tartalmú programok szervezése	Óvodapedagógusok	Évente egyszer	Jegyzőkönyv	
Eseti segítségnyújtás	Védőnő	Szükség szerint	Jelzőlap	
Jelzőrendszer folyamatos működtetése	Gyermekjóléti szolgálat	Folyamatos		

4. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A városi közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv eredményes megvalósítása érdekében:
Célunk:

- A teljes körű be óvodázással a megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére
- Intézményen belül a szegregáció mentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- A gyermekek differenciált fejlesztése, egyéni képességeik figyelembevételével.
- Gyermekközpontú, családoorientált szemlélet kialakítása.
- Csökkenjen vagy szűnjön meg az igazolatlan hiányzások száma
- Fogadják el a gyerekek és a szülők a másságot. (SNI, etnikai, szociális hovatartozás)
- Újonnan megismert, nem hagyományos pedagógiai módszer segítségével növekedjen a gyermekek aktív részvétele a fejlesztő tevékenységben, ezáltal pozitívan hasson a gyermekek teljes személyiség fejlődésére.

Feladatunk:

A HH és HHH-s gyermekek városon belüli teljes körű be óvodáztatásával biztosítjuk az esélyegyenlőséget.

A HH és HHH-s gyerekek egyenlő elosztásával biztosítjuk az intézményi szegregáció mentességét.

Egyéni és differenciált készség és képesség fejlesztés, a gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követve.

Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, és az óvodán kívüli szervekkel.

Nevelőtestület együttműködése óvodában és intézményen belül, kapcsolat bővítése a feladat ellátási helyek között is.

Pedagógiai munka területén a PP-ban leírtak mellett a gyermekkel kapcsolatosan különösen fontos feladataink, az alábbi területeken:

- h) Óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés – megfelelő információkat hasznosítják a gyermekekkel való egyéni nevelő- és fejlesztőmunkájukban
- i) Ézelmi nevelés
- j) Kommunikációs nevelés
- k) Egészséges életmódra nevelés
- l) Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- m) Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása
- n) Gyermekvédelemmel, egészségügyi szervekkel, szociális szervekkel, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka.

A programban meghatározott feladatok változatlan ellátása.

Elvárt eredmények:

- Megtörténik a városban élő gyermekek teljes körű be óvodáztatása
- Csökken az igazolatlan hiányzások száma
- HH, HHH-s gyermekek egyéni eredményei nagy mértékben maradnak el az átlagtól
- HHH-s gyermekek megfelelő időben, normál tantervű iskolában kezdhetik meg tanulmányaikat

5. Tehetségígéretes gyermek az óvodában

Fontosnak érezzük, hogy a gyorsabban haladó gyermekek egyéni képességeit magasabb szintre emeljük.

A tehetséges gyermek tehetséggondozása óvodánk minden óvodapedagógusának feladata.

A tehetségajlamot mutató gyermekek gondozása saját csoportjukon belül, integrált formában történik, intézményi feladatunk meghatározása szerit. A tehetséggondozás során megvalósul az erős oldalak fejlesztése, gyenge pontok erősítése. A tehetség ígéretek egész személyiségének, fejlesztése komplex óvodapedagógiai feladat.

Célunk: A támogatói szakszerű környezet megteremtésével, az élménygazdag komplex tevékenységek sokszínű kínálatával a kiemelkedő képességek továbbfejlesztése a mindennapokban.

A tehetséges gyermekek kibontakozásának segítése az óvodapedagógia eszközeivel, a differenciálás módszereivel, a személyiség harmonikus fejlesztésével. A tehetséges gyermekek számára, tehetségműhelyek kialakítása és működtetése.

Feladatok:

- Az óvodapedagógusok ismerjék meg a tehetség-ígéretes gyermek személyiségének jellemzőit, végezzék el a tehetségazonosítást.
- Elfogadó, befogadó légkört létrehozása, ahol a pedagógus értő figyelemmel veszi körül a gyermeket, ézelmileg támogatja pozitív megnyilvánulásait.
- Az óvodapedagógus sokféle módszer ötvözetét alkalmazva élménygazdag érdeklődéshez igazodó együttműködést elősegítő komplex tevékenységet kínál, mellyel felkelti a gyermek tevékenység iránti vágyát, kíváncsiságára, ötleteire, gondolataira építve többféle megoldás lehetőségét kínálva aktivizál.

- Az óvodapedagógus (tehetségműhelyvezető) nevelő-fejlesztő tevékenységének megsegítése érdekében egyéni konzultációt, esetmegbeszélést kezdeményez a szakemberekkel és a szülőkkel.
- Az óvodapedagógusok a fejlesztő tevékenységeket folyamatosan értékelik.

VII. Speciális szolgáltatásaink

- Igény szerint járhatnak a gyerekek hittanra. A helységet az óvoda biztosítja.
- Egyéb ilyen speciális szolgáltatásunk nincs, mivel nincs rá igény. A szülők a helyi Művelődési Házba hordják a gyermekeiket néptáncra, ovis angolra, stb.

Melléklet

Eszközök és felszerelések jegyzéke

II. Eszközök és felszerelések jegyzéke		
Eszközök és felszerelések	Mennyiségi mutató óvodánkban	Megjegyzés
HELYISÉGEK		
csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	
óvodavezetői és nevelőtestületi szoba	1	
gyermekmosdó és WC	1+1	
Kiszolgáló helyiségek		
felöltöző	1	
melegítőkonyha, tálaló, mosogató	1	
felöltöző mosdó, WC	1	
moslélktároló	1	
II. A helyiségek bútorzata és egyéb berendezései tárgyai		
Eszközök és felszerelések	Mennyiségi mutató óvodánkban	Megjegyzés
Csoportszoba		
óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	
gyermek szék	gyermeklétszám szerint 1	
gyermek asztal	gyermeklétszám figyelembevételével	
függöny	ablakonként alkalmas méretben	
szőnyeg	gyermekcsoportonként a padló 1/5-nek lefedésére alkalmas méretben	
játéktartó, mobil térelválasztó polc	csoportonként 1-1	
fektető tároló	valamennyi gyermekágy tárolásához szükséges mennyiség (2db)	
hőmérő	gyermekcsoportonként 1	
szeméttároló	gyermekcsoportonként 1	
Tornaszer		
tornapad	4	
tornaszőnyeg	2	
bordásfal	3	
Játsszóudvar		
kerti asztal	1	
udvari homokozó	1	
Eszközök és felszerelések	Mennyiségi mutató óvodánkban	Megjegyzés
Óvodavezetői és nevelőtestületi iroda		
íróasztal és szék	1-1	

szék	2	
telefon	2	
könyvszekrény	1	
iratszekrény	1	
számítógép, nyomtató	1	
fax, fénymásológép	1-1	
laptop	2	
Gyermekek öltöző		
Öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	
öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	
Gyerme mosdó, WC		
törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével	
falitükör	gyermekmosdónként 1	
hőmérő	2	
rekeszes fogmosótartó	gyermeklétszám figyelembevételével	
III. Tisztálkodási és egyéb felszerelések		
Eszközök és felszerelések	Mennyiségi mutató óvodánkban	Megjegyzés
egyéni tisztálkodó szerek	felölt és gyermek létszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosó pohár
tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	
fésűtartó	csoportonként 1	
törülköző	felölt és gyermek létszám szerint 1-1	
abrosz	asztalonként 3	
takaró	gyermeklétszám szerint 1	
ágyneműhuzat, lepedő	saját	
IV. A felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök		
Eszközök és felszerelések	Mennyiségi mutató óvodánkban	Megjegyzés
mosógép	1	
centrifuga	1	
vasaló	1	
vasalóállvány	1	
szárítóállvány	1	
takarítóeszközök	az előírásoknak 1 megfelelő	
hűtőgép	1	
porszívó	1	
mikrosütő	1	
autómata mosógép	1	

Tevékenységek:	Eszközlista csoportonként:	Mennyiség (db.szám):
Rajzolás, mintázás, kézimunka	Gyurmázáshoz: plastin, só, liszt	szükség szerint
	Rajzoláshoz: zsírkréta, különböző vastagságú színes ceruza, filctoll	2-3 csomag
	Festéshez: gombfesték, tempera	2-3 csomag
	Különböző papírok: rajzlap, színes kartonok, krepp papír, színes hajtogató lapok, fűzőlapok, csomagolópapír, fotókarton, műszaki rajzlap	szükség szerint
	Vágáshoz: jó minőségű olló, balkezes olló	5-6
	Cikk-cakk olló, mintavágó olló, felnőtt olló	2
	Gyöngyfüzéshez: különböző méretű gyöngyök, damil, drót	szükség szerint
	Fonalmunkához: különböző vastagságú fonalak, hímzőfonal	szükség szerint
	Ragasztók: stifteket, tapétaragasztó	szükség szerint
	Építéshez: papírdobozok, hengerek	szükség szerint
	Barkácsoláshoz: textilek, hurkapálca, fakanál, gombok, bőrök, fa hulladék, szögek, szerszámok	szükség szerint
	Lemosható asztalterítő	1-2
	Polc az alkotásoknak, faliújság a képeknek	1-2
Ének- zene énekes játékok	Ritmusdobok, népi ütő- és rázóhangszerek	4-5
	triangulum (különböző méretben)	3-4
	ujjcintányér, dobok, kézi dob, fadob, cintányér	2-3
	xilofon	1
	Felnőtt játéka-hoz: furulya	1

A nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke:		
Tevékenységek:	Eszközlista csoportonként:	Mennyiség (db.szám):
Udvari játékhöz:		
Mozgás mozgásos játékok	mókuskerék, autó, mászóvár csúszdával, hajó, fa autó	1-1
	focikapu, kerti padok	2-2
Csoportszobai játékok, eszközök:		
Mozgás, mozgásos játék:	Egyensúlyzó deszka, tüskelabda, zsámoly, ugrálókötél	3-4
	Tornabotok, karikák, szalagos botok, babzsák, kendők	25-30
	Bólyák	10-12
	Tornaszőnyeg	2
	Labdák (normál, marok)	10-12
	Mocsárjáró	3/óvoda
	Bordásfal	1
	Tini-kondi	
	WESCO formák (hengerek, alagút)	2 garn./óvoda
	Kis szőnyegek	25-30
	Trambulin	1/óvoda
	Színes, tudományos képeskönyvek	10-12
	Állat és növényhatározók	1-1
	Cserepek, virágládák- magok stb.	szükség szerint

Tevékenységek:	Eszközlista csoportonként:	Mennyiség (db.szám):
<i>Munkajellegű tevékenységek:</i>		
	Gyúródeszka, nyújtófa, műanyagterítők,	1-2
	Zöldségszeletelő, hámozókés, ruhakefe, cipőkefe	1-2
<i>Matematikai fejlesztés eszközei:</i>		
A környezet tevékeny megismerése	Logikai készlet	5-6
	Minimat garnitúra	5-6
	Logico tábla cserélhető feladatlapokkal	fajtanként 1
	Ravensburger logikai társasjáték	2-3
	Logikai lapozgatók	3-4
	Kirakójátékok	4-6
	Fa logikai játékok	4-5
Mese- vers- báb- dramatikus játék	Képeskönyvek csoportonként	15-20
	Mesepárna	25-30
	Ujjbábok, síkbábok, fakanálbábok	10-12
	Jelmezek- kalapok, sapkák, koronák, vállkendő, palást, hosszúruha	1-3
	Fehérköpeny, textil állatfej maszkok	10-12
	Magnó	3
	Hangkazetta effektekkal, zörejekkel, drámajátékhoz használható	1-1/óvoda

KUNHEGYES VÁROS ÓVODAI INTÉZTMÉNY, BÖLCSŐDE ÉS KONYHA

ZÁDOR UTCAI TELEPHELY

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2022.

A ZÁDOR UTCAI ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„Ha a jövő évről akarsz gondoskodni,
vess magot.
Ha egy évtizeddel számolsz,
ültess fát!
Ha terved egy életre szól,
embert nevelj!”

A nevelőtestület tagjai:

- Czupp Ilona Eszter mb. tagóvoda vezető, Ped. II.
- Takácsné Zelizi Mária óvodapedagógus Ped. II.
- Háziné Molnár Krisztina Ped. I.
- Aradszkiné Gál Andrea középfok
- Gyulai-Farkas Edina Ped. II.

Tartalomjegyzék

I. Bevezető.....	205
1. A pedagógiai program jogszabályi háttere	205
2. Az intézményvezető személyes gondolatai szülőkhöz, gyermekekhez, kollégákhoz	207
3. A város bemutatása	208
4. Az óvoda bemutatása	208
5. Helyzetelemzés	210
6. Hagyományrendszerünk	212
II. Gyermekkép, óvodakép, pedagóguskép.....	214
1. A pedagógiai program küldetése – filozófiája	214
2. Gyermekkép	214
3. Amire vállalkoznak a pedagógusok.....	214
4. Együtt a családokkal	215
5. Együtt az iskolával.....	216
6. Óvodakép.....	216
7. Pedagóguskép.....	216
III. Óvodai nevelés feladatai	218
1. Az óvodai nevelés általános feladatai.....	218
2. Az egészséges életmód kialakítása	218
3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása	220
4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	221
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	223
1. Személyi feltételek.....	223
2. Tárgyi feltételek	228
3. Az óvodai élet megszervezése	228
4. Óvodáink kapcsolatrendszere.....	229
V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	238
1. Játék	238
2. Verselés, mesélés	241
3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	243
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	244
5. Mozgás, mozgásos játékok.....	246
6. Külső világ tevékeny megismerése.....	247
7. Munka jellegű tevékenységek	251
8. Tanulás.....	252
VI. Sajátos feladataink	253
1. Gyermekvédelem	253
2. Cigány kisebbségi feladatok.....	256
3. Sajátos nevelési igényű gyermekekkel való bánásmód.....	256
4. Óvoda-iskola átmenet támogatása	265
5. Intézményi innováció.....	265
VII. Speciális szolgáltatásaink.....	266
VIII. A pedagógiai-szakmai munka eredményessége.....	267
IX. Mellékletek.....	268
Az intézményi innováció	268
Együttműködési megállapodás.....	271
Jelmagyarázat.....	276
Felhasznált irodalom	277
Nyilvánosság	278

I. Bevezető

1. A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A kormány 363/2012. (XII.17.) kormányrendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekvédelemről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról
- 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- Nevelőtestületi határozatok
- 275/2019. (XI. 21.) Korm. rendelet az óvodába járással és tankötelezettséggel kapcsolatos egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása projekt céljai

Az EFOP-3.1.5-16-2016-00001 projekt elsődleges célja a tanulói lemorzsolódás kockázatának a csökkentése, melynek elemei:

- A minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása a koragyermekkori nevelésben
- Társadalmi integráció, hátránykompenzáció

- A területi és térségi pedagógiai-szakmai szolgáltató és módszertani támogató rendszer minőségének és kapacitásának fejlesztése – az óvodai nevelés módszertani támogatása
- Ágazati, helyi, közösségi, intézményközi és hálózati együttműködések támogatása – kiemelten az óvoda – általános iskola együttműködésének támogatása

2. Az intézményvezető személyes gondolatai szülőkhöz, gyermekekhez, kollégákhoz

Kedves Szülők, Gyermekek, Kollégák!

Óvodai intézményünk valamennyi óvodája büszkén őrzi a nagy múltra visszatekintő nevelési értékeit, pedagógiai hagyományait.

Családias környezetben, ki-ki tudása és képessége szerint segíti óvodáink pedagógiai értékeinek, egyéni arculatának kialakítását, formálását, fejlődését, képződését.

Fontos alapelve nevelésünknek az egyéni bánásmód, az esélyegyenlőség, a befogadás.

Pedagógiai programunk részletesen kidolgozott esélyegyenlőséget szolgáló intézkedéseket, integrált neveléshez szükséges feltételrendszereket, differenciáló fejlesztési módszereket, ezek betartását tartalmazza a „Tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” EFOP-3.1.5-16-2016-00001 projekt előírásai alapján.

Óvodapedagógusaink szakmailag jól felkészült, elhivatott, pedagógiai innovációra törekvő nevelők.

Célunk: öröm és sikerorientált gyermekek nevelése, magasszintű készség és képességfejlesztés, értékközvetítés.

Valljuk, hogy az óvodás gyermekek nevelése nem egyszemélyes vállalkozás, óvodapedagógusok, szülők, és az óvoda külső kapcsolatainak támogatásával, együttműködésével tudjuk megvalósítani.

„Szeretet nélkül lehet fát aprítani és szeretet nélkül lehet téglákat formálni, szeretet nélkül nem szabad gyermekekkel bánni.”

’Lev Tolsztoj’

Major Anikó
intézményvezető

3. A város bemutatása

Kunhegyes Város az Alföldnek csaknem a középső részén lévő Nagykunság közepén fekszik.

A település buckás, termékeny, vizekben gazdag, halászatra, földművelésre, állattenyésztésre jó adottságokkal rendelkező terület.

A tatárok elől menekülő kunok egy részét IV. Béla király először 1240-1242-ben, majd a tatárjárás után 1249-ben telepítette a térségbe.

1407-ben a kunok megvásárolták a fokozatosan meggazdagodó Hegyessé nevezett községet.

1640-ben már református egyháza és iskolamester volt.

1881-ben mezővárosi rangot kapott Kunhegyes.

1868-ban már gimnáziumot is alapítottak.

A város fejlődése két úton haladt a hagyományos mezővárosi úton, másrészt egy korszerűsödő polgári jellegű urbanizációs úton. A hatvanas években elveszítette a járás székhely rangot. Ennek ellenére viszonylag fejlett kereskedelmét, oktatását, szolgáltatását megtartotta. A rendszerváltás után ipari létesítmények megszűnésével csak a mezőgazdaságban, kereskedelemben, szolgáltató iparban tudtak az emberek elhelyezkedni. Emelkedett a munkanélküliek száma.

Jelenlegi helyzet:

2013-tól járási központ. Területe 14.894 hektár, lakosainak száma 2019-ben 7 fő. A város demográfiai helyzetét jól jellemzi a születések számának csökkenése, a lakosság lassú elöregedése.

2018-2019 közötti népességfogyás 1,5 %.

Az országban megfigyelhető munkanélküliség városunk lakosainak helyzetét is rontja. Mindez meghatározza a családok jövedelemviszonyait.

Településünkön a családok jelentős részének a megélhetését a közfoglalkoztatás biztosítja.

Városunkban 2 óvodai intézmény, két általános iskola és egy középfokú intézmény található. Egy óvodai-iskolai intézmény a Református Egyház fenntartásában, míg Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha a helyi önkormányzat fenntartásában működik. Ez utóbbi egyik telephelye a Zádor úti óvoda. A szabadidős és sporttevékenységekre a néhány éve átadott új sportcsarnok és strandfürdő nyújt lehetőséget. A művelődési ház és a könyvtár programjai a lakosság kulturális kikapcsolódását szolgálják.

Városunkban nagy hagyománya van a Mihály napi vásárnak és az ehhez kapcsolódó Mihály napi Sokadalom rendezvénynek.

4. Az óvoda bemutatása

Óvodánkat 1974. augusztus 14.-én adták át, mely befogadóképességét tekintve 75 férőhelyes, 3 csoportos óvoda. Az óvoda mindig magas gyermeklétszámmal működött.

1974-1992 között önálló tagóvodaként működött, 1992-től Kunhegyes Város Óvodai Intézményének Zádor úti tagóvodája.

Óvodánk Kunhegyes város központjában fekszik, lapos tetős épület, tágas, világos csoportszobákkal. Az épülethez közepes nagyságú terület tartozik. Udvarunk fái, bokrai, sövényei, természetes anyagból készült játécai óvodánknak esztétikus élményt nyújtó színfoltjai.

Óvodánk felvevő körzete Kunhegyes leghátrányosabb helyzetű része. A családok, a gyermekek nagy része ténylegesen nehéz anyagi körülmények között él, a gyermekvédelmi munka, a szociális hátrányok kompenzálása, a felzárkóztatás, az esélyegyenlőség biztosítása mindennapi nevelőmunkánk szerves része.

1991-től vegyes életkorú csoportokkal, folyamatos napirend szerint dolgozunk. A szülők elismerik munkánkat, igénylik az óvodát. A gyermekeink szívesen, örömmel, rendszeresen járnak óvodába.

Óvodánk szellemiségében a környezeti nevelés alapján működik, a környezeti nevelést kiemelten kezeli, erre építi a gyermekek fejlődését elősegítő tevékenységeket, tartalmazza a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséget. A nevelőmunkánk tervezésében, a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői. Az óvodánk minden dolgozója tisztában van a fenntarthatóság tartalmi jellemzőivel és ez minden tevékenységünkben megnyilvánul.

Óvodánkban a drámapedagógia módszereit alkalmazzuk a csoportjainkban, mellyel színesítjük óvodánk arculatát, gazdagítjuk ünnepeink színvonalát.

Az óvoda központi bejárata az udvar felől

Csoportszobáink

Napocska csoport

Mókus csoport

Ficánka csoport

Az óvoda jellemző adatai

A Pedagógiai Programot benyújtó intézmény:

Neve: Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha Zádor utcai Telephelye

Székhelye: 5340 Kunhegyes, Kossuth út 112.

Tel: 06-59-530-145

e-mail: ovodakunhegyes@freemail.hu

Telephely címe: 5340 Kunhegyes, Zádor utca 8/a

Tel: 06-59-326-981

Fenntartó neve: Kunhegyes Város Önkormányzata

Címe: 5340 Kunhegyes, Szabadság tér 1.

Tel: 06-59-530-500

A Pedagógiai Programot készítette: Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha Zádor utcai telephelye nevelőtestülete.

A Pedagógiai Programot elfogadta: Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha intézményvezetője, a Zádor utcai telephely nevelőtestülete.

5. Helyzetelemzés

Kunhegyes Város Óvodai Intézménye, Bölcsőde és Konyha 3 óvodai telephellyel működik. A Zádor utcai telephely Kunhegyes központjához legközelebb helyezkedik el. Gyalogosan, a gyerekekkel sétálva is néhány perc alatt elérhető a város főtere a Szabadság tér, ahol modern Európai Unió elvárásoknak megfelelően kialakított

játszótér, szépen gondozott park, szökőkutak, a Városháza, a Művelődési Központ, a Városi Könyvtár, a Református templom, a Református Iskola és Óvoda, és az autóbusz pályaudvar található.

Az óvodánkkal szemben orvosi rendelő van, így abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy szükség esetén percek alatt orvosi ellátásban részesülhetnek a gyerekek.

Óvodánkat 1974-ben adták át, az Óvodai Intézmény tagóvodái közül az egyetlen, amely funkcióját tekintve óvodának épült. Csoportszobáink tágasak, világosak, de a kiszolgáló helyiségeink (gyermeköltöző, vizesblokk) a gyermeklétszámhoz viszonyítva szűkös. A mai kor elvárásaihoz igazodva jó lenne, ha rendelkezésünkre állna megfelelő méretű nevelői iroda, öltöző, orvosi szoba, elkülönítő, tornaterem, fejlesztő szoba és megfelelő méretű tároló helyiség.

Csoportszobáink esztétikusan, ízlésesen berendezettek, derűs, otthonos légkört árasztanak.

Sajnos az utóbbi évek rossz gazdasági helyzete miatt Jótékonyági bálók megrendezésében nem nagyon gondolkodtunk. Mindezeket figyelembe véve tárgyi feltételeink megfelelnek a szükséges elvárásoknak.

A lapos tetős óvodaépülethez szép, megfelelő méretű óvoda udvar tartozik. Udvarunk fái, természetes anyagokból készült játécai óvodánknak esztétikus, üde színfoltjai. 2020. tavaszán óvodánk udvara részben szülői segítségnek köszönhetően megújult. Udvarunk változatos mozgásos lehetőséget biztosít gyermekeinknek, A biztonság fokozása érdekében az eszköz alá összefüggő eséscsillapító burkolat került. Az udvari játékeszközeink részben kicserélődtek, megújultak. Szülői felajánlásból kialakításra került egy nagyméretű kerékpáros pálya, amelyet zöld növények tesznek esztétikusabbá. Az eddig meglévő járda helyére nagy felületű térburkolat került, ahol rossz idő esetén is biztosított a gyerekek szabad levegőn való tartózkodása. Szintén 2020-ban megvalósult az elhasználódott korszerűtlen nyílászárók nagyobb részének cseréje.

Az óvodánk 3 vegyes életkorú gyermekcsoporttal működik: Napocska csoport, Mókuska csoport, Ficánka csoport. Befogadóképessége 75 fő.

2019/2020 tanévben

	gyerek létszám	ebből HH	HHH	roma	SNI	óvoda köteles	még 1 évig az óvodában marad	fel- mentés t kapott	BTMN
év eleji gyerek létszám	78	21	10	34	1	78	2	0	0
év közben jött	2	1	0	0	0	2	0	0	0
év közben távozott	0	0	0	0	0	0	0	0	0
év végi gyermek-	80	22	10	34	1	80	2	0	1

létszám									

STATISZTIKAI ADATOK

TANÉV	gyermekl étszám okt.-én	HH	HHH	SNI	BTMN	veszélyez tetett
2019/2020	78	22	10	1	1	2
2020/2021	67	19	6	1	2	2
2021/2022	61	16	7	0	2	2

6. Hagyományrendszerünk

Hagyományaink:

- kirándulások szervezése a lehetőségekhez mérten
- őszi egészségnap
- Mikulásvárás
- Adventi készülődés
- Farsang
- Anyák napja
- Gyermeknap
- Nagyok búcsúztatása

A gyermekek személyével kapcsolatos ünnepek, ha azt a szülők igénylik:

- névnapok
- születésnapok

Iskola:

- nagycsoportosok látogatása

Jövőbeni elképzeléseink

A megfogalmazott céljainkat, feladatainkat igyekszünk megvalósítani, melyhez az együttnevelés érdekében igyekszünk a szülőkkel, a családokkal jó partneri viszonyt kialakítani.

Pedagógiai alapelveink

Az óvoda a családi nevelést segítő, kiegészítő feladatokat lát el, a gyermekek nevelése elsősorban a családok joga és kötelezettsége. Tudomásul vesszük és tiszteletben tartjuk a szülők elsődleges jogait gyermekük nevelésében és ebben szakmai tudásunk szerint partneri módon segítjük őket úgy, hogy közben a szociokulturális helyzetükből adódó hátrányaikat csökkentjük.

Az óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásában, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletében tartásának megerősítésére irányuló az egyenlő hozzáférés biztosításával. A gyermekeket, mint fejlődő személyiséget gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

Valljuk, hogy a kisgyermekkor igényei: keveset, lassan, jól, gyakran ismételve.

Boldog és felhőtlen kisgyermekkor, melyben a gyermek eredetisége szabadon fejlődik, ami természetesen nem azt jelenti, hogy mindent megengedünk neki, hanem azt, hogy szeretetteljes légkörben teljes odafordulással bánunk vele. Egészséges környezetet alakítunk ki számára, fő szokásokra, életritmusra szoktatjuk.

Ezeket a gondolatokat szem előtt tartva adoptálta nevelőtestületünk az óvodai nevelés játékkal, mesével című programot, mert nézeteink és hitünk szerint ebben a szellemben élhetnek, fejlődhetnek igazán legjobban a különböző szociokulturális családi háttérrel rendelkező gyermekeink.

II. Gyermekkép, óvodakép, pedagóguskép

1. A pedagógiai program küldetése – filozófiája

Az óvodánk feladatának tekinti esélyteremtő szerepének és hátránykompenzációs képességének erősítését. Ennek érdekében fontosnak tartja:

- a nevelőtestület átfogó, intézményre szabott, belső intézményi innovációt támogató és komplex (kiemelten pedagógiai) fejlesztési programokba való bekapcsolódását.
- a minőségi nevelés nyújtásához szükséges komplex fejlesztést, valamint a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetett csoportok tanulási sikerességének elősegítését, az egyenlő esélyek megteremtését.

2. Gyermekkép

A gyermek egyedi, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség, és szociális lény egyszerre.

Szeretetteljes légkörben, teljes odafordulással bánunk gyermekeinkkel, egészséges környezetet alakítunk ki számukra, szokásaikat, életritmusukat életkoruknak megfelelően alakítjuk, hiszen így fejlődhetnek a többségben hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű és cigány kisebbséghez tartozó gyermekeink.

Óvodai nevelőmunkánk eredményeként szeretnénk elérni, hogy gyermekeink érzelmileg gazdagok, kiegyensúlyozottak, a különböző dolgok iránt érdeklődőek, nyitottak, befogadóak legyenek, akikben él a természetes kíváncsiság, felfedezési vágy.

Tekintettel vagyunk az életkori, egyéni sajátosságokra és eltérő fejlődési ütemre. A különleges gondozást igénylő gyermekek fejlődésének elősegítésére törekszünk.

Arra neveljük gyermekeinket, hogy fogadják el a másságot, az óvodai közösséget. Az óvoda biztosítja számukra a befogadást, valamint tudatosan kerüli a nemi sztereotípiák erősítését. Elősegíti a nemek társadalmi egyenlőségével kapcsolatos előítéletek lebontását.

3. Amire vállalkoznak a pedagógusok

Fő törekvésünk, hogy a gyermekek társaikkal és a felnőttekkel való együttműködés során elsajátítsák az együttélés szokásait, megtanuljanak figyelni, alkalmazkodni, együtt érezni egymással, miközben tolerálják egymás másságát. Azon dolgozunk, hogy e feladat sikerességéhez szükséges feltételeket folyamatosan javítsuk, a lemorzsolódás szempontjából veszélyeztetettséget növelő tényezők azonosítását követő, célzott és személyre szabott beavatkozások megvalósításával. Céljaink eléréséhez szükségünk van partnereink támogatására, ezért a helyi köznevelési intézmények hálózatos kapcsolódásának, külső és helyi kapcsolatainak erősítésére, tovább építésére, helyi, területi és regionális ágazatközi együttműködések fejlesztésére törekszünk.

Hisszük, csak közös együttneveléssel tudjuk formálni, alakítani a gyermekeket annak érdekében, hogy biztosan eligazodjanak majd a világban. Munkatársaink széleskörű szakmai felkészültsége, innovációs törekvései, minőség iránti elkötelezettsége jelentik a biztosítékot céljaink eléréséhez.

- A pedagógiai programunk részeként egészségfejlesztési program keretében a gyermekeinket személyiségük sokoldalú fejlesztésével, egészséges életmódra való nevelésével, korszerű ismeretek és a környezettudatos szemlélet közvetítésével, versenyképes tudást nyújtva felkészítsük az eredményes további tanulmányokra.
- Egyén a közösségben: Célunk, hogy hagyományainkra, tapasztalatinkra és az óvodánk pedagógiai programjára építve - kialakítsuk és fejlesszük gyermekeinkben az örök emberi erkölcsi értékeket:
  - az egyén tiszteletét,
  - a humánus gondolkodást,
  - a közösség iránti felelősségvállalást,
  - az empátiát, a toleranciát és
  - mindazokat az alapvető képességeket, melyek a békés úton való konfliktusrendezést, a békés egymás mellett élést segítik. Célunk, hogy fejlődjön a gyermekek felelősségérzete önmaguk, szűkebb és tágabb környezetük, nemzetünk és hazánk iránt.
- A nevelőközösség pedagógiáját meghatározó tanulási környezet bemutatása: Olyan támogató tanulási környezetet alakítunk ki, amelyben minden feltétel adott ahhoz, hogy a gyermekek tanulási képességeik optimálisan fejlődhessenek. Célunk, hogy gyermekeink tanulási kompetenciáit egyéni képességeinek megfelelő fejlesztésével megalapozzuk az egész életen át tartó tanulás igényét és képességét. A fenntartható fejlődésre irányuló környezeti nevelésünk során is az élethosszig történő tanulás elvét és gyakorlatát érvényesítjük. Az egész életen át tartó tanulásra való alkalmasság számos tanulási helyzet és kihívás iránti szükséglet és indítékok korai megalapozását jelenti, az óvoda preventív funkcióját megerősíti. Az információs társadalom digitális állampolgárját célzó, valamint az IKT eszközöket használó, rugalmas tanulási utakat biztosító szemléletet előtérbe helyező nevelés-oktatás megvalósítására törekszünk, az életkori sajátosságok megerősítése mellett. A tanulásban, neveltségben lemaradó gyermekeknél a lemaradás, lemorzsolódás okait azonosítjuk, egyéni fejlődési tervet biztosítunk, eredményeinket mérjük és értékeljük. Munkánkban az e pedagógiai programban meghatározott módszerek mentén az óvodapedagógusok változatos, egyénre szabott módszerekkel végzik nevelőmunkájukat.

4. Együtt a családokkal

A pedagógusoktól elvárás, hogy ismerjék azokat a kihívásokat, szerepelvárásokat, amelyekkel napjainkban a kisgyermekes szülők szembesülnek. Ezek figyelembevételével előítéletmentes, elfogadó attitűddel, nyitott, partneri kommunikációra képesen alakítsák a szülőkkel való kapcsolatukat, támogassák őket gyermekeik nevelésében, a szülői szerepben való helytállásukban, segítsék elő, bátorítsák a családok bevonódását az intézmény életébe. A gyermekek eredményes fejlesztése érdekében a családot rendszerként értelmezzük, építünk a szülők bevonására, aktív részvételére. Támogató környezetet nyújtunk a szülők gyermeknevelési kompetenciáinak erősítéséhez, a szülői reziliencia fejlesztéséhez, valamint a segítő szolgáltatások igénybevételéhez.

5. Együtt az iskolával

Az iskolával való együttműködés a 2019. decemberében megkötött Együttműködési megállapodás szempontjai szerint valósul meg. Az Együttműködési megállapodás a továbbiakban a PP mellékletét képezi.

6. Óvodakép

Óvodánk szakmailag önálló nevelési intézmény. Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Biztosítjuk a gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Közvetetten segítjük az óvodából az iskolába lépéshez szükséges belső pszichikus fejlődést. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását.

Tekintettel vagyunk az életkori, egyéni sajátosságokra és az eltérő fejlődési ütemre. A különleges gondozást igénylő gyermekek fejlődését elősegítjük és minden gyermek személyiségének kibontakoztatására törekszünk.

Óvodánkban kiemelt szerepet kap a játék, mely a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, valamint a mese, mint a gyermek érzékei és szimbolikus jelrendszere.

Óvodai nevelésünk alapelvei:

A gyermek személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi. Óvodai nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermekek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Pedagógiai tevékenységünk alapköve az esélyegyenlőség, a befogadás.

Az óvodai funkciói:

-A gyermeki szükségletek kielégítése, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése.

-A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakítása.

-Az életkornak és a fejlettségnek megfelelő tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékra.

-E tevékenységeken keresztül gondoskodás a gyermekek egyéni képességeihez és az életkorukhoz igazodó műveltség tartalmakról, emberi értékek közvetítéséről.

-A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, az interkulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelmét.

-A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet biztosítása.

7. Pedagóguskép

Az óvodai nevelési folyamatnak a kiegyensúlyozott személyiségű, biztonságos szakmai tudással rendelkező, elfogadó és segítő, támogató attitűdön alapuló

személyiséggel rendelkező óvodapedagógus a kulcsszereplője, akinek kommunikációja, viselkedése és bánásmódja modell értékű a gyermekek számára.
A pedagógusképünk olyan óvodapedagógus, aki:

- az általa megszerzett tudást a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait figyelembe véve közvetíti
- aki tudását önképzéssel, szervezett továbbképzéssel gyarapítja
- aki saját életvitelével, példamutatásával helyes értékrendszert közvetít a gyermekek felé
- aki képes elismerni, megelőzni, kijavítani hibáit, tévedéseit
- akinek a szülőkhöz való viszonyát a kölcsönös tisztelet és megbecsülés, nyitottság, együttérzés jellemzi
- aki tiszteletben tartja a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait és tiszteli és megérti a szülők különbözőségeit.

III. Óvodai nevelés feladatai

1. Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása
- a hátrányos és veszélyeztetett gyermekek mielőbb óvodába kerülése, ezen gyerekek felzárkóztatása, differenciált fejlesztése, hogy időben el tudják kezdeni az iskolát

A differenciálást segíti a 2022/2023-as tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő új Egyéni fejlődési napló, aminek segítségével egyértelművé válik, hogy a gyermek milyen fejlődési fokon áll, mely területeket kell kiemelten fejleszteni. A törvényi kötelezettségnek megfelelően meghatározott időnként (félévente) a szülőt is tájékoztatja az óvónő, a gyermekek fejlettségéről, fogadóóra keretein belül.

2. Az egészséges életmód kialakítása

Célunk:

A 3-7 éves korú gyermekek testi fejlődésének, környezethez való optimális alkalmazkodásának elősegítése, az egészséges életmód – életvitel szokásainak, igényeinek megalapozása.

Feladataink:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermekek testi fejlődésének elősegítése:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása
- a környezettudatos magatartás megalapozása
- a szülők és az óvodapedagógusok együttműködve, ha szükséges megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

Az egészséges életmód kialakításának módjai

Az önkiszolgálásban különböző fejlettségi szinten álló, e téren is eltérő ütemben fejlődő gyermekeket támogatjuk, eredményeiket elismerjük, türelmesen, megfelelő időt hagyva kezdetben velük végezve a teendőket, alakítjuk az egészségügyi szokásokat.

Fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket a tevékenységek egyre önállóbb végzésére, alapozzuk a tiszta, rendezett megjelenés és környezet rendje iránti igényeket.

Az egyes gyermekeket saját teljesítő képességéhez viszonyítva juttatjuk el az optimális szintre.

Az étkezési szokásokat a gyermek érzékenységét megismerve tapintatosan ösztönözzük őket az ételek elfogyasztására. Önkiszolgálásra, önálló, kulturált étkezésre szoktatunk.

Folyamatosságot teremtve, a gyermekek egyéni tempóját figyelembe véve szervezzük az étkezést. Az étkeztetés során a nap bármely szakában folyadékot biztosítunk és kínálunk. A napi tápanyagszükséglet kielégítése és változatossága érdekében rendszeresen tájékoztatjuk a szülőket az óvodai étrendről és közreműködésükkel kiegészítjük azt (zöldségek, gyümölcsök, magvak).

Testápolás feltételeinek megteremtése és szokásainak kialakítása a gyermek tisztasági igényét fejleszti, egészségük védelmét szolgálja. A napi rendszerességgel végzett testápolás magába foglalja a higiénés WC használatot, az étkezés előtti szükség szerinti kéz- és arcmosást, az érzékszervek ápolását és védelmét, a napi háromszori fogápolást. Nyáron kiterjed a homokozás utáni mosdásra is.

A gyermeket szükségletei jelzésére és azok bármikor történő kielégítésére szoktatjuk.

Az óvoda és a családból hozott személyes szokások összehangolására hangsúlyt fektetünk. A szülőkkel együttműködve az időjárásnak, a külső és belső hőmérsékletnek megfelelő célszerű, kényelmes ruha és cipőviselést kérünk. A nyugodt pihenés, alvás feltételeit (szellőztetés, saját ágynemű, mese, éneklés, altatódal, simogatás...) megteremtjük. A szülők figyelmét ráirányítjuk az éjszakai alvásigény biztosításának fontosságára.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Az egészséges életmódhoz kapcsolódó helyes táplálkozási és higiéniai szokások beépülnek a gyermeki személyiségbe pozitívan formálva azt.
- Igényükké válik a higiénés szabályok betartása.
- Képesek lesznek szükségleteik felismerésére, kielégítésére.
- Megtanulnak alkalmazkodni a körülményekhez, megfelelően mozogni, tájékozódni, erejükkel gazdálkodni. Ez biztossá és öntudatosá teszi őket.
- Önállóan végzik személyükkel kapcsolatos tisztálkodási, öltözködési teendőiket. Ezek igényükké válnak és az óvodán kívüli helyzetekben is alkalmazzák.
- Figyelnek saját külsejükre, arra, hogy ruházatuk rendezett, testük ápolts legyen.

3. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

Célunk:

A gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, otthonosság, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. A szegényes tárgyi, fizikai, érzélem sivár környezetből bekerülő hátrányos helyzetű gyermekeknél tartós, stabil, szeretetteljes kapcsolat kiépítése.

Feladatunk:

Már az óvodába lépés pillanatától kezdve szeretetteljes, biztonságot nyújtó, családi légkör megteremtése.

- Az óvodába történő beilleszkedés időszaka meghatározza a gyermek óvodához fűződő érzelmi kötődését. Ennek érdekében a szülő és a gyermek együtt ismerkedhet az óvodával, annyi ideig, ameddig az a gyermeknek szükséges. Kedvenc játékaikat behozhatják az óvodába.
- Az óvodapedagógusok - gyermek, gyermek – dajka, gyermek – gyermek között kialakult pozitív attitűdök erősítése. Az óvoda minden dolgozója különös szeretettel, odafigyeléssel és türelemmel fordul a gyerekek felé. A sivár környezetből érkező gyerekeknek az óvónő „anyapótló”.
- Lehetőséget teremtünk arra, hogy a gyermekek kielégíthessék természetes társas szükségleteiket, arra neveljük a gyermekeinket, hogy a különbözőségeket elfogadják.
- Közös élményekre épülő tevékenységeket szervezünk: névnap, születésnap, kirándulások, ünnepekre való készülődés, ráhangolódás.
- Úgy alakítjuk óvodai életünket, hogy segítse a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak, mint például az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, és az akaratának (ezen belül az önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődését, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, a szokás – és normarendszerének megalapozását.
- Elősegítjük, hogy a gyermekek tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, tisztelje és becsülje azt. Ismerjék meg szűkebb és tágabb környezetüket, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja.
- Az integrált nevelés keretein belül biztosítjuk a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi, értelmi, vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek fejlesztését, ha szükséges speciális szakemberek bevonásával.
- Kedves, derűs, nyugalmat árasztó óvodai csoportszobák, otthonos környezet biztosítása, ahol a gyermekek az egész nap folyamán megfelelő helyet találnak különböző tevékenységeikhez és jó érzéket magukat.

Nevelői attitűdök:

Magatartásukban az elfogadás és a tolerancia a domináns, az egyéni, egyedi, másfajta értékek pozitív irányú megközelítése érvényesül.

Fontos a felnőtt viselkedésének mintaértéke, mert megfigyelve, utánzás útján tanul a gyermek. A társaknak az óvodában kialakuló kis játszócsoportoknak az egyénekre gyakorolt fejlesztő hatása igen nagy. Fontosnak tartjuk, hogy a testvérek, ismerősök egy csoportba kerüljenek, mert így szociális tanulási formákra gazdagabb lehetőséget tudunk biztosítani.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek szívesen járnak óvodába, szívesen játszanak együtt, képesek lesznek más csoportokkal való együttműködésre.
- A közös tevékenységekben aktívan és érdeklődéssel vesznek részt.
- Figyelemmel hallgatják az óvónő, társaik közlését.
- Az életkép – önismeret – önértékelés révén képessé válnak az önálló helyzetmegoldásokra, önérvényesülésük a társa kapcsolatban elfogadható módon történik.
- Örülnek a közösen elért sikereknek, közös élményeknek.
- Kialakul a környezetükben élők iránti érdeklődés, tisztelet.
- Társaik szokatlan megnyilvánulásait megértéssel fogadják /másság/.
- Érzelmileg elfogadják egymást, ismerik a metakommunikáció alapvető jelzéseit: nemtetszés – öröm – biztatás – szomorúság.
- Igényükké válik a helyes viselkedés szabályainak betartása.
- Segítsenek egymásnak, megértőbbek lesznek, társas viszonyuk megszilárdul.
- Szociálisan éretté válnak az iskolakezdésre.
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, szeretik és pozitívan érzelmekkel kötődnek szülőföldjükhöz.

4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat.

Célunk:

Gyermekeinket az anyanyelvünk ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelni. A gyermekek nyitott, magabiztos kommunikációs képességgel rendelkezzenek, érzelmeiket, gondolataikat, önmagukat érthetően és jól tudják kifejezni.

Feladataink:

- A gyermekek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása.
- Figyelmet fordítunk a gyermekek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére.
- A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataikra, élményeikre és ismereteikre építve változatos tevékenységek biztosítása.

- A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalataikat, ismereteiket rendszerezzük, bővítjük, gyakorlattal rendszerezzük különböző tevékenységekben és élethelyzetekben, így fejlesztjük értelmi képességeiket és kreativitásukat.
- Fontos, hogy az óvónők és a dajkák beszéde, kifejezőképessége példaértékű legyen, a gyermekek számára követendő mintaként szolgáljon.
- A gyermekek kiegyensúlyozott fejlődése érdekében mihamarabb fel kell ismernünk a beszédhibákat, s a gyermekeket beszédfejlesztő pedagógushoz, logopédushoz irányítani, akik jelenleg a Pedagógiai Szakszolgálatnál végzik az óvodás gyermekek logopédiai ellátását.
- Valamennyi értelmi képesség, különösen, a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. Személyi feltételek

- Az óvodában a nevelő munka központjában a gyermek áll.
- Kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára.
- A kisgyermek számára az óvodába lépés első pillanatától fontos, hogy a szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó kapcsolat alakuljon ki az óvodapedagógus és a gyermek között. A gyermekek biztonság érzetéhez elengedhetetlen az állandóság, éveken át kötődik az óvó nénihez. Programunk megvalósításához szükséges lenne 6 fő óvodapedagógusra, 3 fő dajka meglétére, és mindezek mellett, ha szükséges egyéb szakemberekre (pl. logopédus, gyógypedagógus).
- Nagyon fontos az óvodapedagógus és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakemberek közreműködését igényli.

Humán erőforrás:

Tanév	Óvodapedagógus 4 fő	Óvodai dajka	Pedagógiai asszisztens 2 fő
2019/2020	-Ped. II. minősítéssel 1 fő, szakvizsgázott (Egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztő pedagógiája) -Ped. II. minősítéssel 1 fő -Ped. I. 1 fő -Középfokú végzettséggel 1 fő	Teljes munkaidős dajka 3 fő	-Az intézmény alkalmazásában 1 fő -EFOP-3.1.5 projekt keretében az Oktatási Hivatal alkalmazásában 1 fő 2019. 08. 26- 2021. 01. 31.
Tanév	Óvodapedagógus 4 fő	Óvodai dajka	Pedagógiai asszisztens 2 fő
2020/2021	-Ped. II. minősítéssel 1 fő, szakvizsgázott (Egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztő pedagógiája) -Ped. II. minősítéssel 1 fő -Ped. I. 1 fő -Középfokú végzettséggel 1 fő	Teljes munkaidős dajka 3 fő	-Az intézmény alkalmazásában 1 fő -EFOP-3.1.5 projekt keretében az Oktatási Hivatal alkalmazásában 1 fő 2019. 08. 26- 2021. 06. 30.
Tanév	Óvodapedagógus 5 fő	Óvodai dajka	Pedagógiai asszisztens
2021/2022	-Ped. II. minősítéssel 2 fő, szakvizsgázott (Egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztő pedagógiája)	Teljes munkaidős dajka 3 fő	1 fő teljes munkaidős OKJ képesítésű pedagógiai asszisztens

	-Ped. II. minősítéssel 1 fő -Ped. I. 1 fő -Középfokú végzettséggel 1 fő		

Továbbképzések 2015-től:

Továbbképzés neve	Továbbképzés szervezője	Akkreditált	Továbbképzésen részt vevő fő
Drámajáték-vezetés	Szolnoki Pedagógiai Oktatási Központ	igen	2
A gyermeki agresszió erőszakmentes kezelése a pedagógus mindennapi gyakorlatában	Szolnoki Pedagógiai Oktatási Központ	igen	1
A tehetségazonosítás, tehetséggondozás lehetőségei hátrányos helyzetű gyermekeket nevelő óvodában, a fejlesztés beépítése a pedagógiai programba	Szolnoki Pedagógiai Oktatási Központ OH EFOP-3.1.1- 14-2015-00001	igen	1
Különleges bánásmódot igénylő (SNI, BTMN, kiemelten tehetséges gyermekek együttnevelése az óvodában, a fejlesztés beépítése a pedagógiai programba.	Szolnoki Pedagógiai Oktatási Központ OH EFOP-3.1.1- 14-2015-00001	igen	2
A modern óvodai nevelés preventív szerepe a korai iskolaelhagyás megelőzésében – Óvoda világa / Pedagógusmesterség	Oktatási Hivatal EFOP 3.1.5	igen	2

A nevelő munkát segítő pedagógiai asszisztensek és dajkák szakmai kompetenciáinak fejlesztése a pedagógiai program tartalmának megfelelő ismeretekkel.

Nevelési-oktatási céljaink elérése, feladataink eredményes és hatékony végzése érdekében fontosnak tartjuk a pedagógusok folyamatos szakmai megújulását, fejlődését, a megszerzett információk elterjesztését intézményen belül is. Ennek megvalósításához dolgoztuk ki az alábbi eljárásrendet.

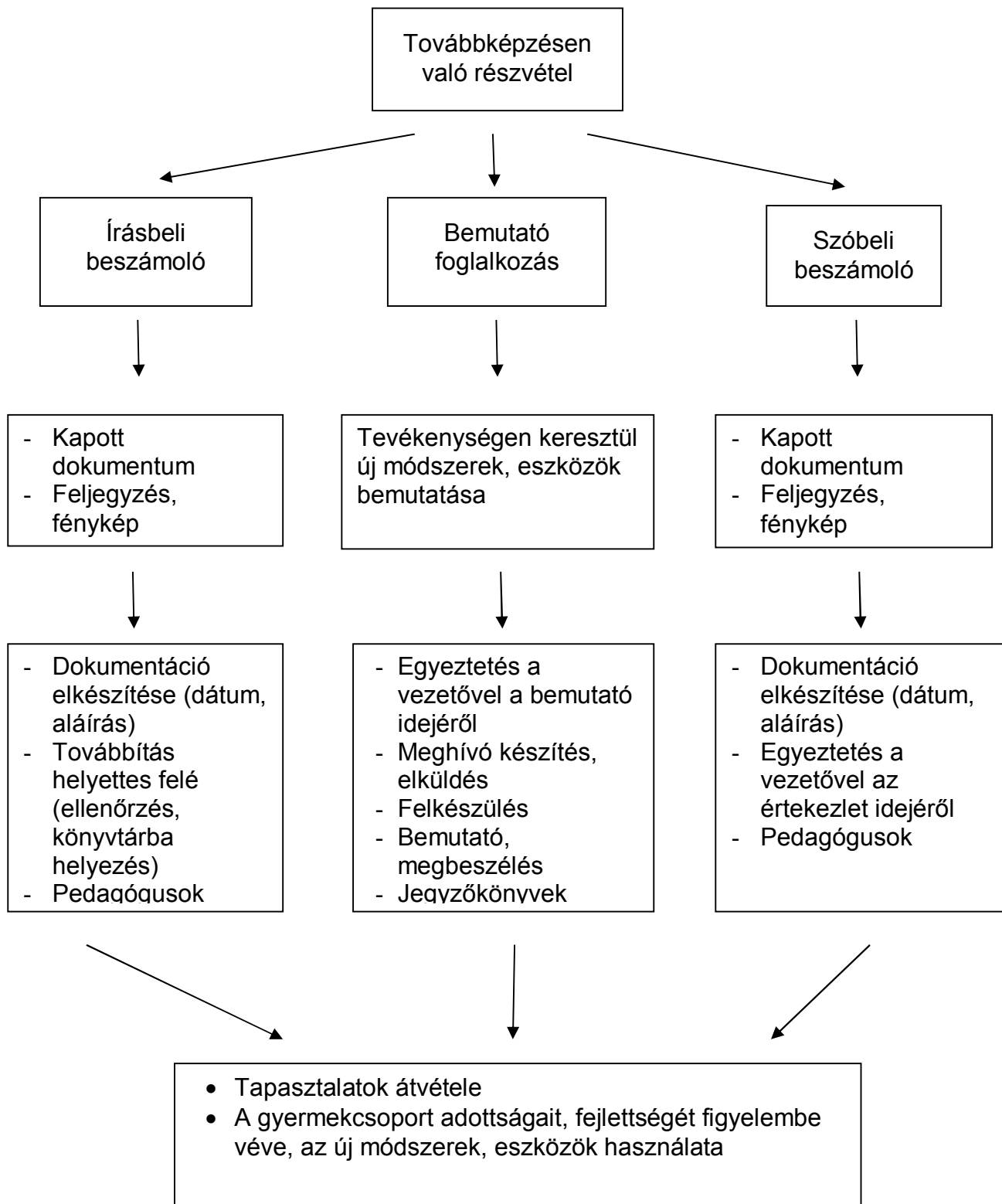

Telep- helyek	Cél	Feladat	Kapcsolattartás színterei	Módszer	Továbbfejlesztésilehetőségek	Dokumentumok
Garay úti óvoda Zádor úti óvoda Kossuth úti óvoda	Képzéseken megismert módszerek megosztása a nevelőtestületen belül. Tagintézmények közötti szakmai együttműködés erősítése, tapasztalatcsere megvalósítása.	Egységén belül történő átadásának módszer-tana. A nevelőtestület munkájának értékelése tapasztalatcsere.	Belső továbbképzés értekezletek.	beszélgetés tájékoztatás beszámoló információ átadása értékelés elemzés tapasztalatcsere	Számítógéppel, nyomtatóval, egyéb iroda-technikai eszközökkel felszerelt munkaszoba.	Meghívó Jegyzőkönyv Továbbképzésről írásos beszámoló.

	Tartalma	Feladatok	Határidő
Írásos beszámoló	- Kapott dokumentum - Ott készített feljegyzés, fénykép	A kapott, készített anyag lefűzése (dátummal, aláírással ellátva) Az anyag eljuttatása a vezető helyetteshez, aki ellenőrzi, majd elhelyezi a könyvtárba, s erről értesít minden pedagógust	Képzést követő 3 hét Képzés követő 4 hét
Bemutató foglalkozás	Tevékenységen keresztül az új módszerek, eszközök bemutatása	- Egyeztetés a vezetővel a bemutató idejéről - Meghívó készítés, elküldés - Felkészülés a bemutatóra, s az ezt követő megbeszélésre - Bemutató, megbeszélés (jegyzőkönyv)	Írásos anyag leadást követő 2 hét Egyeztetést követő 2 hét Egyeztetést követő 2 hónap a kitűzött időpont
Szóbeli beszámoló	- Kapott dokumentum - Ott készített feljegyzés, fénykép	- A kapott, készített anyag lefűzése (dátummal, aláírással ellátva) - Egyeztetés a vezetővel az értekezlet idejéről - Pedagógusok értesítése Beszámoló, előadás (jegyzőkönyv)	Képzést követő 3 hét Írásos anyag leadást követő 2 hét Egyeztetést követően A kitűzött időpont

Továbbképzésen tapasztaltak átadásának módja

Eljárás rendszer

2. Tárgyi feltételek

Az óvoda épületére jellemző: tágas, világos csoportszobák, a gyermeklétszámhoz viszonyítva szűk mosdó, öltöző. Raktárhelyiségünk, a különböző eszközök tárolására alkalmas helyiségünk nincs, pedig szükséges lenne.

Óvodánk külső és belső felújítást, korszerűsítést, bővítést (raktárhelyiség, tornaszoba, fedett terasz, orvosi szoba vagy elkülönítő helyiség, óvónői szoba és öltöző) igényelne.

Az óvodaudvarunk esztétikus, az udvari játékok fából készültek, melyek állandó felújítást, karbantartást, időközönként cserét is igényelnek.

Udvarunk jól szolgálja a különböző, változatos mozgásos tevékenységeket. A programunk megvalósításához elengedhetetlenül szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezünk.

3. Az óvodai élet megszervezése

Óvodánkban mindhárom csoport vegyes életkorú csoport, azonosak a napirendek, de az egy – egy napon megtervezett tevékenységek tartalma változó. Kötött tevékenységek csak a tornafoglalkozás.

Napirendünk megszervezésével biztosítjuk a gyermeki jogokat, figyelembe vesszük a gyermekek egyéni szükségleteit, érdeklődését, terhelhetőségét, tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. Napirendünket a rugalmasság és folyamatosság jellemzi. A gyermekek fő tevékenysége a játék. Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző dajkákkal. A gyermekek fejlődését a nevelőtestület által összeállított fejlődési lapokra dokumentáljuk.

A három év alatti gyermekek nevelését-gondozását az intézmény SZMSZ-e és Házirendje szabályozza.

Napirend

Délelőtt:

7,00 - 11,45

Játék a szabadban, a szobában, ezen belül 8 óra 30 perctől 9 óra 30 percig folyamatos tízórai. 5 –35 perces együttlét, aminek nincs kötött időpontja és részleteiben előre megtervezett tartalma, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, csoportos foglalkozások (kivétel ez alól a mesélés)
Mindennapos testnevelés.

11,45 – 12,00	Készülődés az ebédhez.
12,00 – 12,45	Ebéd
12,45 – 13,00	Készülődés a délutáni alváshoz

Délután:

13,00 – 14,30	Mese, altatódal, pihenés, alvás
14,30 – 15,30	Folyamatos felkelés, uzsonna
15,30 – 16,30	Játék (amíg az időjárás engedi mindig az udvaron)

4. Óvodáink kapcsolatrendszere

a.) Óvoda – család

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés, hiszen a szülő tud a legtöbbet a gyermekéről, Ő ismeri legjobban a gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása, amely alapján hatékony segítséget tud nyújtani a gyermek fejlesztéséhez. Az óvoda csakis akkor működik eredményesen, ha megismeri a szülők igényeit, figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Korrekt együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása, amely alapján hatékony segítséget tud nyújtani a gyermek fejlesztéséhez. Az óvoda csakis akkor működik eredményesen, ha megismeri a szülők igényeit, figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Korrekt együttműködésünk elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

Az együttműködés formái:

Kapcsolattartás formái	Cél	Munkaforma
1./ Családlátogatás	~ gyermek életkörülményeinek megismerése ~ a szülő - gyermek kapcsolat megismerése	~ játék a gyerekekkel ~ egyéni beszélgetés
2./	~ ismerkedés az	~ közös játék ~ közös tevékenység

Óvodakezdés, beszoktatás	óvodával, az óvodai élettel ~ zökkenőmentes elválás a szülőktől (igény szerint anyás beszoktatás)	a gyerekekkel és a szülővel
3./ Szülői értekezlet	~ az óvoda programjával, házirendjével való ismerkedés ~ bizalom kiépítése az óvodai nevelés iránt	~ értekezlet ~ beszélgetés a szülővel
4./ Nytott óvoda	~ betekintés az óvodai életbe (ősz, tél, tavasz)	~ közös tevékenység ~ közös játék ~ megfigyelés
5./ Napi kapcsolattartás	~ szülő tájékoztatása a gyermekével történő napi lényeges eseményekről	~ beszélgetés
6./ Fogadó óra	~ a szülő tájékoztatása gyermek fejlődési üteméről	~ beszélgetés
7./ Egészségnap	~ a családok egészséges életmódra nevelése – szülőkkal	~ közös tevékenység (zöldség és gyümölcssaláták készítése, fogyasztása)
8./ Adventi közös készülődés	~ óvoda-család kapcsolatának erősítése ~ a közös készülődés elősegíti a karácsony eredendő mondanivalóját	~ munka délelőtt (sütés) ~ közös éneklések, zenehallgatás
9./	~ vidám hangulatú együttléttel a közösség	~ táncos mulatság, játék (dramatikus

Farsang	formálása ~ hagyományápolásra nevelés ~ kapcsolat ápolása	játék) ~ beszélgetések
10./ Anyák napja	~ meghitt közös együttlét ~ családi kapcsolatok mélyítése ~ az ajándékozás örömeinek mélyítése	~ közös együttlét ~ énekes játékok, verselés
11./ Gyermeknap	~ közösség építés ~ közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése	~ közös játék, ~ közös tevékenykedés
12./ Jótekonysági est alkalomszerűen	~ az óvoda támogatási lehetőségének biztosítása ~ közösségépítés	~ rajzpályázat ~ bárendezés
13./ Nagyok búcsúja	~ gyermek-gyermek kapcsolatának érzelmi síkra terelése ~ az iskolába készülődés hangulatának elősegítése	~ ünneplés ~ közös játék ~ közös tevékenykedés (dramatikus játék)
14./ Munkadélután	~ óvodánk udvarának, környezetének szépítése (ősz-tavaszi) ~ kellemes hangulatú beszélgetések során a szülő megismerése	~ közös munkatevékenység ~ beszélgetés
15./ Kirándulás évszakhoz kötve	~ a család egészséges életmódra nevelése ~ szabadidő hasznos eltöltésére ösztönzés ~ közös élménnyel az óvodai kötődés erősítése	~ kirándulás, túra (autóbusszal, vonattal)

16./ „Színházi” rendezvény évenként (május-június)	~ közösségi élmény, érzés, munka erősítése a közös cél érdekében (dramatizálás a nevelő testület és a gyermekek részéről a szülőknek- gyermekeknek, óvodák, iskolák részére- ikertalálkozón fellépés)	~ folyamatos felkészülés, ~ előadás

b.) Óvoda és az iskolák

Célunk:

Az iskolákkal kiépített kölcsönös, közvetlen partnerkapcsolatra alapozva közös óvoda-iskola átmenetet segítő programok szervezése, amely hozzájárul a gyermekek zökkenőmentes beilleszkedéséhez, az intézmények átjárhatóságához.

Feladatunk:

Egymás pedagógiai programjának, tartalmi munkájának megismerése. Folytatásra való törekvés.

A mi óvodánk programja nem teszi lehetővé a mérést, nincs diagnosztikai módszer, csak a gyermek megfigyelésén alapul.

Lehetőséget adunk folyamatosan arra, hogy a leendő tanítók megismerjék azt a nevelési folyamatot, mely szerint mi a gyermekeket az egyéni képességeikhez mérten neveljük, fejlesztjük, az iskolai tanulmányok megkezdésére alkalmassá tesszük.

Kapcsolattartás formái:

- Kölcsönös látogatások (az első osztályosokat a tanév elején meglátogatjuk az iskolájukban, az első osztályos nevelő pedig a leendő iskolásokat az óvodában).
- Pedagógiai folyamatok nyomon követése
- Műhelymunkák, tapasztalatcsere
- Szülői értekezlet (a város iskolásainak képviselői tájékoztatást nyújtanak intézményünkben folyó munkáról és az iskolába lépés teendőiről).
- Egymás rendezvényeinek, ünnepein való részvétel (az iskolások Mikulás, karácsonyi ajándékműsorral, hangszerbemutatóval kedveskednek óvodás gyermekeinknek).
- Közös gyermek-nap, első osztályosok meghívása

A kapcsolattartás formáit a fentiekén kívül a 2019-ben a Kunhegyesi Általános Iskolával megkötött Együttműködési megállapodás szabályozza, ami a Pedagógiai program mellékletét képezi.

c.) Óvoda és a közművelődési intézmények

A közművelődési intézményekkel kapcsolatos programjainkat úgy szervezzük, hogy azok elősegítjük nevelési feladataink sokoldalú megoldását, melyek pedagógiai elveinkkel, értékközvetítéseinkkel összeegyeztethetők.

Kapcsolattartás formái:

- gyermekműsorokon való részvétel
- kiállítások megtekintése és szervezése
- saját program szervezése (óvónők színjátszó körének előadása, játékonysági est)
- könyvtárlátogatás (foglalkozások a könyvtárban)

d.) Óvoda és az egészségügyi szervek

A gyermekorvossal és a védőnőkkel van kapcsolatunk.

Kapcsolattartás formái:

- évenkénti orvosi vizsgálat
- tanköteles korúak alkalmassági vizsgálata, hallásvizsgálat
- rendszeres tisztasági ellenőrzés
- tájékoztatás az aktuális járványos betegségekről és az azokkal kapcsolatos tennivalókról

e.) Az óvoda és a szakmai szervek

Szakmai tevékenységünk megújulása, fejlesztése érdekében kapcsolatot tartunk a Jász Nagykun Szolnok Megyei Pedagógiai Intézettel, a Nevelési Tanácsadóval, a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Bizottsággal.

Az intézményünk gyermekvédelmi felelősen keresztül tartjuk a kapcsolatot a Családsegítő Szolgálattal, a Gyermekjóléti Szolgálattal, a Kisebbségi Önkormányzattal.

A nevelési-oktatási intézmények közötti új horizontális kapcsolatok kiépítése, ápolása

Fontos a horizontális kapcsolattartás, az egymástól való tanulás működtetése. A nevelő testület minden tagjának feladata a pedagógiai célkitűzések színvonalas megvalósításáért történő együttműködés a pedagógiai elvek megtartásával.

Telephelyek	Cél	Feladat	Kapcsolattartás színterei	Módszer	Továbbfejlesztési lehetőségek	Dokumentumok
Kunhegyes Város	Egymás pedagógiai munkájána	Egységesen belül történő átadásának	Továbbképzések rendezvénye	Beszélgetés és Tájékoztat	Számítógéppel, nyomtatóv	Meghívó Jegyz

Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha telephelyei:	k megismerése segítése	módszertana	-ken való kölcsönös részvétel	ás Beszámoló Információ átadás Értékelés Elemzés Tapasztalt átadása	al egyéb irodatechnikai eszközökkel felszerelt munkaszo ba.	ő-könyvek Továbbképzésről Írásos Beszámoló
Garay úti óvoda	Képzéseken megismert módszerek megosztása a nevelőtestületen belül	A nevelőtestület munkájának értékelése, tapasztalatcsere.	Rendszeres értekezletek: nevelési értekezlet, évnnyitó-és évvzáró, munkatársi, tagóvoda-vezetői, minőség-fejlesztői munkacsoport			
Zádor úti óvoda		Szakmai műhely megszervezése.				
Kossuth úti óvoda	Tagintézmények közötti szakmai együttműködés erősítése, tapasztalatcsere megvalósítása.	Fejlesztő pedagógus meghívása, folyamatosság biztosítása.	Szakmai műhely		Fejlesztő pedagógus adja útmutatást a tehetséges gyermekek fejlesztéséhez	Egyéni fejlesztőlapok feljegyzések

Telephelyek	Cél	Feladat	Kapcsolattartás színterei	Módszer	További fejlesztési lehetőségek	Dokumentumok
Garay úti óvoda	A drámapedagógia eszközeivel lehetőség biztosítása a tehetséges gyermekek kibontakoztatására	A tehetséges gyermekek kiszűrése. Szempont: jó kommunikációs képesség, szereplési vágy.	Drámapedagógiai munkaközösség	Megfigyelés	Az óvónői színjátszó kör tagjainak bővítése tehetséges gyermekekkel minden tagintézményben	Fénykép,
Zádor úti óvoda		Biztonságos mozgáshoz a jó szokás-és szabályrendszer kialakítása.	Óvónői színjátszó-kör	Előadás		videó,
Kossuth úti óvoda	Korszerű óvodai mozgásfejlesztés során	A foglalkozások	Mese délelőtt	Magyar ázat	Tornaszoba létesítése	forgatókönyv
			Mindennapos testnevelés	Bemutató	Változatos mozgásfejlesztő eszközök	írásos tervezés
			Testnevelés foglalkozás	Következetes ség	Gyógytestnevelés	fotó
			Vízhez	Gyakorlat		

	gyermek mozgásos tapasztalatai gazdagodjanak- testi képességeik, mozgás-készségük fejlődjön.	anyagát egészítsék ki a lábtorna-és a tartásjavító gyakorlatokon túl a gyógytestnevelés elemei.	szoktatás nyáron, a városi strandon	ás	lő szakember bevonása Vízhez szoktatáshoz eszközök bővítése	
Szülők	A jó együttműködés alapja legyen az együtt nevelés, kölcsönös összhang (következetesség minden körülmények között), az egyenletes kapcsolattartás. A szülők bizalommal forduljanak hozzánk, szívesen segítsenek programjaink szervezésében, óvodánk környezetének szebbé tételében.	Család bevonása, befogadása az óvodai életbe. A szülők bevonása az óvodai rendezvényeink szervezésébe, lebonyolításába.	Nyitott óvoda Családi nap Alkotó délután Fogadó óra Szülői értekezlet Munka délután Kirándulások Családi vetélkedő	Megbeszélés Tájékoztató Beszélgetés Meggyőzés Tanácsadás	Szülői értekezlet témáinak bővítése: szakmai előadások, fotó és filmbemutató a gyermekek mindennapjairól Segítségadás a nevelési hátrányokkal küzdő gyermekek szüleinek, szülői kompetenciák fejlesztése pszichológus bevonásával. Szülői háznál szervezhető foglalkozások lehetősége: -vetélkedő -közös szituációs játékok -zenélés	Fényképek CD, DVD Írásos feljegyzések meghívó, fotók, jegyzőkönyv

Pedagógiai Szakszolg	A sajátos nevelési igényű, a BTMN, beszédfigyelés	Megbeszélés, fejlesztő eszközök, tanulási, szervezési	Óvodában felmérés, megfigyelés Szakszolgálat : fejlesztés	Megbeszélés Beszélgetés Konzultáció	Gyakoribb konzultációs lehetőségek	Feljegyzések Egyéni fejlesztő lapok

átlat	atékos, beszédhibás gyermekek egyéni fejlesztését koordinálja	munkaformák kiválasztása. Szülő bevonása, hogy gyermekét rendszeresen vigye el.		ció Meggyőzés		

Az intézményfenntartóval való együttműködés új formái

A fenntartó (Önkormányzat) és az Óvoda közötti kapcsolattartás formáit, a fenntartó jogosultságait a köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 83-89.§ határozza meg

A 2011. évi CLXXXIX törvény 88 § ill. 91 § b) pontjában foglaltak szerint a fenntartóval való kapcsolattartás az alábbiak szerint működik:

Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha fenntartója Kunhegyes Város Önkormányzata.

Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha telephelyei:

- Kossuth úti Tagóvoda
- Garay úti Tagóvoda
- Zádor úti Tagóvoda

A fenntartó és az intézmény kapcsolata folyamatos, ami kiterjed a következőpontokra:

- az intézmény működésével, működtetésével összefüggő feladatok ellátására
- az intézmény alapdokumentumainak ellenőrzésére, többletkötelezettségekkel kapcsolatosan egyetértés nyilvánítására
- az intézmény pénzügyi-gazdálkodási, tevékenységére
- az intézmény gazdálkodási, törvényességi ellenőrzésre
- az intézmény szakmai munkájának eredményességére, a szakmai munka értékelésére

A fenntartóval való kapcsolattartás formái:

- szóbeli tájékoztatás
- írásbeli beszámoló adása adott szempontok alapján
- Éves munkaterv, majd Évértékelő eljuttatása a fenntartó felé, mely megfelelő alapot ad az intézmény fejlődésének elemzéséhez, értékeléséhez
- egyeztető tárgyalásokon, értekezleteken, gyűléseken való részvétel
- a fenntartó rendelkezéseinek átvétele, végrehajtása
- speciális információ szolgáltatás az intézmény működéséhez, gazdálkodásához, szakmai munkájához kapcsolódóan
- statisztikai adatszolgáltatás
- az intézmény működésének és tartalmi munkájának értékelése

- kölcsönös tájékoztatás egymás aktuális eseményeiről
- az óvónők részvétele a közösségi munkában
- nyitott óvodai rendezvények a hivatal dolgozói számára
- a fenntartó képviselőinek személyes meghívása névre szóló meghívóval az óvoda rendezvényeire, értekezleteire és egyéb fórumokra
- kapcsolattartása a hivatal dolgozóival

V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai

1. Játék

Célunk:

A belülről indított játéktevékenység célja a gyermekek által szabadon kezdeményezett, spontán játék elősegítése. Élmények, otthoni tapasztalatok többszöri átélésével a gyermekek egyéni vágyainak és ötleteinek kibontakoztatása, kreativitásuk fejlesztése és erősítése. A játék a gyermekek számára váljon élményt adó tevékenységgé.

Célunk még a fejlesztési feladatok játékba történő alkalmazásával naponta és folyamatosan sok – sok lehetőséget biztosítani a gyermekeknek arra, hogy a számukra érdekes és szabadon választott tevékenységek közben gyakorolhassák azokat a funkciókat, amelyek az aktuális fejlődésüket elősegítik.

Feladataink:

- nyugodt légkör, elegendő hely és idő biztosítása a játék számára
- a játékhoz szükséges eszközök folyamatos biztosítása
- az óvodában megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni és életkori sajátosságainak figyelembevételével
- szükség esetén bekapcsolódás a játékba, együtt játszás a gyermekkel
- a játék alapján szolgáló élményszerzési lehetőségek biztosítása
- a játék megfigyelése: Mivel játszanak? Milyen interakciók zajlanak a csoportban – készségek képességek feltárása

Mivel a játék a kisgyermekkor legfontosabb és mással nem helyettesíthető tevékenységi formája, ezért biztosítjuk annak mindennap visszatérő, hosszantartó, zavartalan lehetőségét.

A játék és a tanulás összekapcsolódik óvodáskorban. A gyermek esetében a tevékenységi vágy ösztönöz tapasztalatszerzésre, a cselekvésre és közben minden pillanatban újabb és újabb felfedezéseket tesz, azaz tanul a kisgyermek. A játékon túl a nevelési folyamat egésze, azaz valamennyi pillanata alkalmas arra, hogy erőltetés nélkül, utánzásos, spontán vagy indirekt módon tanuljon a gyermek, így válik játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé. A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz az óvodás gyermek életében, mert benne minden tanulási tartalom, ismeret, jártasság, készség megjelenik. A gyermekek napjuknak nagy részét az általuk spontán módon kezdeményezett játékok töltik ki. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesülését.

Az óvodában is a kisgyermek első valódi játszótársa a felnőtt, aki utánozható mintát ad a játéktevékenységre.

Ezen a játékok gazdagítják a gyermekek személyiségét, de nem minden gyermeknél olyan sokoldalúak, hogy önmagukban elegendő lehetőséget biztosítanak az egyes képességek fejlődésére. Ezért biztosítunk lehetőséget az óvodapedagógus által kezdeményezett és irányított fejlesztő játékokra: a drámajátékokra.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Megfelelő tapasztalatok, élmények nyomán a gyerekek játékában dominánssá válik a szerepjáték.
- Tartósan kialakul a kisebb – nagyobb csoportokban való együtt játszás igénye.
- Tudnak vezetni és egymáshoz, valamint a játék szabályaihoz alkalmazkodni.
- Általuk kedvelt mese, kitalált történet hozzájuk közelálló mozzanatait cselekményben, dramatizált szövegben, illetve bábok segítségével visszaadják.
- Alkotásaikat sok egyéni ötlet alapján hozzák létre, képesek a különféle anyagok kombinálására, bonyolultabb építmények készítésére.
- Nagyobb ügyességet, szellemi erőfeszítést igénylő szabályjátékok megtanulására is képesek.
- A játékban és a társas viselkedésben a normákat betartják.

A drámapedagógia óvodánkban alkalmazott területei

Drámajátékok:

Az általunk játszott játékok nem oktató játékok, azoknak a személyiségi jegyeknek a kifejlődését segítik elő, amelyek birtokában a gyermekek alkalmassá válnak a társas kapcsolat kialakítására. Képessé válnak egymás jobb, alaposabb megismerésére azáltal, hogy egymás háta helyett egymás arcát látva tanulnak meg kommunikálni. A mindennapokban folyamatosan beépített sokféle területen kínált siker mindennél fontosabb élményét követően a szorongást és a kiszolgáltatottság érzését fokozatosan felváltja a védettség tudata. A szabályjátékok segítségével kitágíthatják a kudarc tűréshatásait.

A dramatikus helyzetgyakorlatokba konkrét formában is megjelenhetnek a gyermekeket foglalkoztató élmények. Újra eljátszásuk során azon túl, hogy a gyermek megszabadulhat szorongásaitól, gyötrelmeitől, arra is mód nyílik, hogy helyesen értékelje, érzékelje az élethelyzeteket, emberi kapcsolatokat.

A megvalósítás feltételei és a szükséges eszközök:

A drámajátékok játszására óvodánk csoportszobáiban megfelelő tér áll külön – külön minden csoport rendelkezésére.

A drámajáték óvodai alkalmazásának területeit, lehetőségeit és gyakorlatát a csoportokban dolgozó óvónők munkaközösségi foglalkozások keretein belül ismerik meg, illetve sajátítják el, melyet vizsgázott szakember vezet.

A játékokat és a játszásukhoz szükséges útmutatást a következő könyvek tartalmazzák:

- Add tovább! Drámajáték – gyűjtemény
- Gabnai Katalin: Drámajátékok
- Kaposi László: Játék könyv
- Debreczeni Tibor: Kreatív játékok

Az itt felsorolt könyvek egy – egy példánya minden csoportban rendelkezésre áll.
A drámajátékokat és gyakorlatokat tartalmazó kivonat, illetve gyűjtemény minden csoportban segédeszközként megtalálható.

A csoportszobákban az úgynevezett „Kincses kosárban” folyamatos gyűjtőmunkával a szülők segítségével, igény szerint megújuló eszközkészlet, egy – egy magnó néhány zenés kazettával áll rendelkezésre.

A fejlesztés területei:

A kapcsolatteremtés játéakai:

- Egymás megismerése, önismeret, az együttműködési képesség fejlesztése.
- Az egyén magánszférájának tiszteletben tartása.
- Egymás figyelése, érzelmi kötődések kialakítása.
- Kapcsolatteremtés metakommunikációval (mimika, gesztusok) verbális érintkezés.

Az érzékszervi működés finomítása:

- A látható, hallható, szagolható, ízelhető, tapintható, térben és időben létező világ.

Készségfejlesztés:

- Az emlékezet.
- A figyelem – összpontosítás fejlesztése.
- Fantázia.

Testkultúra, mozgáskoordináció:

- Zene – ritmus – nyelv.
- Népi gyermekjátékok, népi sportjátékok.
- Örömforrások, személyekhez fűződő ünnepek, a közösség saját hagyományai.

Az alkalmazás módja és rendszere:

A játékok játszása szervezett formában történik, ám a rajta való részvétel önkéntes. A gyermekcsoport fejlettségi szintjéhez igazodva, egéscsoportos, kiscsoportos, páros és egyéni formák alkalmazása.

A csoport mindennapi életébe ágyazva, más tevékenységi területekhez kapcsolva, az aktuális pedagógiai célhoz tervezve, ám nem csak a közösségi fejlesztés szintjéhez, hanem a csoport pillanatnyi pszichés állapotához is alkalmazkodva (pl.: a ráhangolódást élénkítő, a koncentráció előkészítést, nyugtató – lazító játék előzze meg).

2. Verselés, mesélés

A mese a kisgyermek hite és személyiségének fontos pillére a játék mellett.

Célunk:

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

A játékoság megőrzésével érthető, kifejezhető beszédkészség kialakításával pozitív személyiségjegyek megalapozásával, csodákkal teli mese élmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével a biztonságos önkifejezés megalapozása, a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítésével, életkornak megfelelő irodalmi élmények nyújtásával az irodalom iránti érdeklődés felkeltése.

A kisebbségi kultúrakincséből azon versekkel, mondókákkal, mesékkel ismertetjük meg a gyermekeket, amelyek az identitásukat alakítja.

Óvodáskor végére a gyermekek váljanak képessé arra, hogy saját ötleteik, fantáziájuk, élményeik alapján tudjanak rövid meséket kitalálni és elmondani.

Feladataink:

- felhasznált irodalmi anyag igényes összeállítása
- a tevékenységhez szükséges feltételek biztosítása
- az anyanyelv megismertetésén, az irodalmi művek iránti érdeklődés felkeltésén túl a változatos tevékenységeken keresztül a valós élet szerepköreinek elsajátítása játékos formában (vers, mese, bábjáték, dramatizálás, szituációs játék, történetek, helyzetjátékok, mimetikus játékok)
- olyan szociális közeg biztosítása, ahol a gyermek kifejezheti önmagát, kérdezni tud, véleménye van, válaszolni akar
- a felhasznált roma vers, mondóka, mese igényes összeállítása, magyar nyelven való közvetítése. A roma irodalmi anyag kiválasztása Dr. Karsai Ervin: Cigány Mese - és Mondavilág című köteteiből történik.

A mesének és a versnek, mondókáknak egész nap helye van az életünkben, amikor a gyerekeknek igényük és kedvük van hozzá. A ráhangolódás, az állandó, meghitt hely segítségével, tudatos meseválasztással fokozatosan szoktatjuk rá a gyerekeket a figyelmes, csendes mesehallgatásra.

Altatás előtt minden nap mesélünk. Ilyenkor van alkalom a hosszabb, bonyolultabb mesék mesélésére a kisebbek terhelése nélkül.

A mesék kiválasztásánál – az állatmesék, irodalmi mesék, népmesék mellett választunk a kortárs szerzők műveiből is. A mesék kimondhatatlanul mélyre hatolnak és beépülnek a kicsik erkölcsi érzelmeibe. Csodákkal és átváltozásokkal ráébreszti a gyermekeket a realitásokra, a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A vers játék a nyelvvel, az érdekesen hangzó beszéddel, mondjuk, és nem tanítjuk! A verseket a hangzás és hangulat felől közelítjük meg a gyermekekkel. Sokat mondogatunk játszóverseket.

A játszóverseket kinn és benn is mondjuk, amíg a játék lendülete tart színesebbé, gazdagabbá lesz általa.

A verset nem kell tanítani, mert a gyermekek úgy is ráhangolódnak, ha kellő időben hallják, ha befogadó képes állapotban vannak. Verset, mondókákat képnézegetés, rajzolás, beszélgetés közben mondhatunk, ha a témája kapcsolódik a tevékenységhez.

Az óvónő bábozása mély hatással van a gyerekekre, ezért figyelünk arra, hogy a látvány, a zene, a széles gesztusok egymást kiegészítve jelentsenek képzeletfejlesztést. Így formáljuk a gyermeki bábozás alakulását, amelyhez minden segítséget megadunk. Dramatizálni a sokszor hallott kedves meséket szoktuk. Mesei hősöknek öltözve a gyermekek fejlettségéhez választott szerepben igazi jó játékok alakulnak ki. Ehhez a kellékeket főleg a gyerekekkel közösen tervezzük és készítjük.

Az óvodába kerülő 3 –4 éves gyermekek első igazi vers élménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz kötődik. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölben, testmelegében teljes biztonságérzetben hallgathatják. Ez a többször átélt ölbeli játék fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásában.

A gyerekekkel sokszor ismételjük a mondókákat, verseket, meséket, kiolvasókat, altatókat, állathívogatókat. Mivel a vers játék a nyelvvel az érdekesen, szépen hangzó beszéddel, ezért mondani kell és nem tanítani.

A népmese történetei segítik a környezeti és az irodalmi nevelés komplexitását. Az évszakok változásait, amelyek a természetben gyönyörű csodákat varázsolnak, szebbnél szebb versek őrzik. Sok irodalmi mű ismerete szükséges ahhoz, hogy az adott vagy teremtett szituációhoz tartalmilag és formailag is a legalkalmasabbat találjuk meg.

Az irodalmi művek kiválasztásának fontos alapelvei:

- Tiszta forrásból merítsen.
- Megfeleljen a gyermek és a csoport fejlettségi szintjének.
- Feleljen meg az óvónő egyéniségének.

Az éves tervek az évszakok változásait követik. A verselés, tevékenységekhez kötődő együttlétek hangulatát fokozó játék. Mindehhez lehet kötni sétát, udvari bogarászás közben egy - egy látványt, jelenséget lehet érdekesebbé tenni általa. Sok esetben pedig jó hangulatú ritmikus mozgásos játék. Az általunk elkezdett versekben a kisebbek is bekapcsolódhatnak, a nagyobbak pedig már képesek felfogni a versek témáját, költői képeit. Fontos, hogy adódó alkalmakhoz mindig kapcsolódni tudjunk. Néhány jelképes kellékkel motiváljuk a gyermekeket a mesék dramatizálására.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A gyerekek szívesen hallgatnak és ismételnék verseket, mondókákat, várják és igénylik a mesemondást.
- Ismert mesemotívumok bábozása, dramatizálása kedvelt tevékenységük.
- Meséket, egyszerű történeteket kitalálnak, mozgással és beszéddel megjelenítenek.

- Az érthető, kifejező beszédkésztség alapjai kialakulnak.
- A magyar népmesék szófordulatai passzív szókincsükbe beépülnek.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszédkésztségük, beszédkedvük erősödik.
- Beszédfigyelmük kialakul.

3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Célunk:

Az örömteli és élménygazdag egyéni és közös ének - zenei tevékenységek által a gyerekek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének formálása és esztétikai fogékonyságának alakítása a néptáncok, népi játékok, az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotás és a hagyományok megteremtésével, a gyermekek olyan zenei élményhez való juttatása, amely megalapozza zenei anyanyelvüket.

A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek-, néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését tovább élését segíti a szülőföldhöz való kötődést, és a hazaszeretet alapozza meg és mélyíti el.

Az énekes játékok során jól érvényesülhetnek az etnikai kisebbséghez tartozó gyerekek ősi, magukkal hozott adottságai, lehetőséget biztosítunk ezek kibontakoztatására, ápolására.

Feladataink:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása.
- A megfelelő légkör kialakításával az érzelmi motiváltság biztosítása.
- A környezet hangjainak, zörejeinek megfigyelésével énekkel, zenével a gyermekek éneklési kedvének felkeltése, zenei fogékonyságának megalapozottsága.
- A felhasznált roma zenei anyag igényes kiválasztása, magyar nyelven történő közvetítése.
- Az anyag kiválasztásához a segítséget Dr. Karsai Ervin: Énekes ABC című könyvéből vettük.

A kisebbeknél legfontosabbnak tartjuk az érzelmi biztonság megteremtését. Az emocionális kapcsolat kialakítását segítjük az ölbéli játékokkal, lovagoltatókkal, csiklandókkal, tenyérjátékokkal. A játékos mozdulatokkal feloldjuk a gyerekek feszültségét, így pozitív hatást gyakorolva a beszoktatás időszakára.

A nap folyamán bármikor, bármilyen játékhelyzetből nyílhat lehetőség énekes-mondókás játékokra benn a csoportszobában és kinn a szabadban. A nagyobb teret, több mozgást igénylő játékokat nagyrészt az udvaron valósítjuk meg. A gyerekek önként vállalják az éneklést, a játékot, a szerepeket és azt, hogy mennyi ideig vesznek részt ebben.

A hallás - és ritmusérzék fejlesztő gyakorlatokat a dalok magukban hordozzák. A zenei megformálásban az óvónő munkája tudatos (tudjuk melyik játékkal, dallal milyen képességeket fejleszthetünk) a gyermekek számára, nem csinálunk belőle külön feladatot. Ilyenkor a játék témáját gazdagítja, hangulatát fokozza az odaillo dal. Figyelembe vesszük, hogy milyen az éppen játszó gyerekek életkora, fejlettsége.

A hangszerek játékként is jelen vannak a polcon. Ezekkel önállóan is kezdeményezhetnek a gyerekek, játékuhoz felhasználhatják azokat. A zenehallgatást is a tevékenységhez kapcsoljuk. Előtérbe helyezzük az éneklés és az élőzene fontosságát, mert csak természetesen ösztönöznek a tiszta, csengő hangképzésre, az egyenletességre, a tempó, a dinamika, a hangmagasság változásaira, a zenei súlyok kiemelésére. Alkalmanként hallgatunk szép zenei felvételeket is.

A gyerekek különböző „zenei” háttérrel jönnek óvodába. Ma már egyre kevesebb azon családok száma, ahol a szülők, nagyszülők énekelgetnek, mondókáznak a gyermekeknek.

Zenei élményeiket a médiákon keresztül szerzik, melyek gyakran nem megfelelőek számukra.

Megpróbáljuk a gyerekek figyelmét kellő motiválással a környezet hangjának szépségére, érdekességére ráirányítani.

A zenei anyagokat igényesen válogatjuk az évszak sajátosságaihoz, a közeledő ünnepekhez igazítva, figyelembe véve a gyerekek fejlettségét, életkora sajátosságait.

A hagyományok megőrzése mellett válogatunk az igényes kortárs művészeti alkotások közül.

A kisebbeknek 2/4 ütemű, s-m, 3-4 hangterjedelmű dalokat, negyed és páros nyolcad ritmusúak.

A nagyobbaknak már nagyobb hangterjedelmű dalok közül válogatunk, és a ritmusuk is bővül (szinkópa, nyújtott, éles, bonyolultabb énekes játékok, különböző testformák).

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Felismerik, megkülönböztetik és megnevezik a környezetükben található hangokat.
- Felfedezik a hangok szépségét és zenei harmóniáját.
- Önállóan és örömmel kezdeményeznek dalokat, mondókákat, játszanak dalos játékokat.
- Tudják érzékeltetni az egyenletes lüktetést és megkülönböztetik az egyenletes lüktetést és a dalritmust egymástól.
- Ismerik és megfelelően alkalmazzák a zenei fogalompárokat.

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az egyéni fejlettségekhez és képességekhez igazodva, az óvodában alkalmazható az ábrázolás különböző fajtáival, műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel, szépművészeti elemekkel a gyermekek személyiségének fejlesztése.

Célunk:

- A gyermek élmény és fantázia világának képi, szabad önkifejezése.
- A gyermek tér-, forma- és színeképleteinek gazdagítására, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk és fogékonyságuk, igényességük alakítása, képi gondolkodásuk fejlődésének elősegítése, különösen tekintettel az etnikai kisebbséghez tartozó gyerekekre.

Feladataink:

- Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek bármikor kielégíthessék ábrázoló vágyukat.
- A gyermeki alkotó – alakító tevékenység tartalmának, minőségének fejlesztése.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.
- Az eszközök mindig a gyerekek számára elérhetőek legyenek.
- Technikák és folyamatok megtanítása.

A tevékenységhez megfelelő minőségű és mennyiségű eszközöket biztosítunk a praktikumot és esztétikumot előtérbe helyezve. Lehetővé tesszük, hogy a gyermekeknek mindennap biztosítva legyenek a vizuális önkifejezés lehetőségei. Törekszünk a műhelyhangulat létrehozására. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek tevékenységét gazdag élményforrásokkal tegyük színesebbé.

Az óvodánk arculatából adódóan sok a séta, kirándulás a természetben, amellyel megpróbálunk többet nyújtani a gyermekeknek. Ezen élmények felhasználásával bővítjük a gyermekek ismereteit, tapasztalatait, amit később alkotásaikban újra átélve megjelenítenek.

Az óvodába kerülő gyermekeket játékosan ismertetjük meg az anyagokkal, eszközökkel, technikákkal és eljárásokkal. Elsődleges feladatunk, hogy a gyerekek megkedveljék ezt a fajta tevékenységet és örömmel végezzék. Az alkotás – alakítás folyamata a legfontosabb és nem a produktum.

A gyerekeket a technikák elsajátításával ösztönözzük az egyéni önkifejezésre. Hagyjuk, hogy a gyermek szabadon próbálkozzon. Az ösztönző módszerek alkalmazásával segítjük elő a minél kreatívabb, esztétikusabb alkotások létrehozását. A kész munkákban együtt gyönyörködünk, ezáltal alakul a gyerekek értékítéletének fejlődése is.

Törekszünk arra is, hogy a gyerekek minél változatosabb anyagokat, technikákat ismerjenek meg a hagyományosak mellett, ezzel bővül ismeretük, fantáziájuk, vizuális látásmódjuk. Lehetővé tesszük, hogy bármikor kedvük szerint fessenek, gyurmázzanak, agyagozzanak, rajzoljanak, vagdossanak, hajtogassanak.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Képzalkotásban egyéni módon, biztonsággal jelenítik meg ismereteiket, gondolataikat, szűkebb és tágabb környezetükből származó élményeiket, elképzeléseiket.
- Örömmel, saját kezdeményezésükre is ábrázolnak, megtanulnak „látni”.
- Örülnek alkotásuknak, a közösen elkészített kompozícióknak.

- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról és elfogadják mások véleményét.
- A gyerekek önállóan tudnak választani a megismert és elsajátított vizuális technikák közül, és a természet kincseit felhasználva tudják céljukat kreatívan megvalósítani.
- Plasztikai munkáik egyéniek, részletezőek.
- Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők.
- Meglátják környezetükben az esztétikai értékeket.

5. Mozgás, mozgásos játékok

Célunk:

- A tornával és mozgásos játékokkal fejleszteni a gyermekek természetes mozgását.
- A természetes mozgáskedv fenntartása, a mozgásigény kielégítése és a mozgás megszerettetése.
- Az óvodás korú gyermekek szervezetének, testi képességeinek sokoldalú, arányos fejlesztése.

Feladataink:

- A gyermekek életkorának megfelelő természetes mozgásformák gyakorlásának lehetőségét biztosítani az óvodai nevelés minden napján szervezett vagy spontán módon.
- A motoros képességek fejlesztése:
  - kondicionáló képességek (erő, gyorsaság, állóképesség)
  - koordinációs képességek (egyensúlyérzék, téri tájékozódó képesség).
- A testséma fejlesztése, a testrészek megismerése.
- A nagy – és a kismozgások fejlesztése.
- Ügyesség, alkalmazkodó képesség fejlesztése.
- A lazítás képességének elsajátítása.
- A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok biztosításával, illetve felkínálásával a pszicho-motoros készségek és képességek kialakítása, formálása, fejlesztése.
- A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységekkel kiegészítjük az irányított mozgásos tevékenységeket.
- Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegőn való változatos mozgásos lehetőségek kihasználására.

A mozgás sokoldalú tevékenység, amely az egész óvodai életet átszövi. A mozgást, mint életkori sajátosságot a nap folyamán bármikor és bárhol kihasználjuk. A mozgásos játékok tervezésénél figyelembe vesszük a csoportok összetételét, életkori sajátosságát, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét.

A gyerekek egyéni fejlődési szintjét figyelembe vevő, egyénre szabott, differenciált feladat adás kiemelkedően fontos az óvodás korú gyermekek mozgásfejlesztésében. Támogatjuk a sok kooperatív játékot, ahol nincs győztes, vesztes csak maga a játék.

Előtétbe helyezzük a kreatív fantázia játékokat, ahol maga a mozgásélmény jelenti az örömet a gyermekek számára.

A mozgásfejlesztés lehetőségei

A fokozatosság elvét vesszük figyelembe. A néhány perces bemelegítést követik az előkészítő gyakorlatok, rávezető eljárások, melyekkel a főgyakorlatokat, játékos mozgásokat készítjük elő. Ezt követi a játék (de lehet a foglalkozás folyamán bárhol), amely során játékos formában begyakorolják a tanult mozgásokat. A mozgásanyagot úgy állítjuk össze, hogy a gyermekek örömeiket leljék benne, szívesen végezzék. A kézi szerek használata fejleszti finom motorikájukat és megismerik azok tulajdonságait. Alkalmat teremtünk speciális gyakorlatok beiktatásával a testalkati deformálások megelőzésére. A fejlettségtől függően biztosítjuk a megfelelő gyakorlási időt, önálló mozgást. Óvónői bemutatás, együtt mozgás teszi szemléletesebbé a mozgásformákat.

Mindennapos szervezett, vagy szabad mozgás:

A játék során igyekszünk megfelelő helyet, időt, eszközt (élményt) biztosítani a mozgásra, gyakorlásukra, mozgásos játékok eljátszására. Túl mozgékony gyerekeknek olyan lehetőséget kínálunk, hogy levezethessék feszültségüket anélkül, hogy a többieket zavarnák.

Tornaszereink még bővítést, illetve pótlást igényelnek, de meglévő kinti és benti szereken változatosan, önállóan gyakorolják a mozgásokat. Elsősorban a nagymozgások fejlesztését szolgálják. A szereken korlátozás nélkül, bátorság szerint hagyjuk kísérletezni a gyerekeket állandó felügyelet mellett.

Gyermekorvosunk tanácsára tartásjavító, lábstatikai gyakorlatokat iktatunk be. Lehetőséget biztosítunk a mozgásban való önkifejezésre (mozgás zenére).

A helyes légzéstechnika elsajátítása érdekében légző gyakorlatok végzése változatos módon.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Igénylik, szeretik a mozgást.
- Tudnak környezetükben tájékozódni, ismerik az irányokat.
- Kialakul testsémájuk, oldaliságuk.
- Biztonságosan mozognak, tudják mozgásukat irányítani.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzékelése, összerendezett mozgása kialakul.
- Betartják a szabályokat, kialakul egészséges versenyszellemük.
- Önfegyelmező, figyelemük megerősödik.

6. Külső világ tevékeny megismerése

A nevelési folyamatok alaprítmusát az évszakok változása adja meg, melyet a hétköznapi és ünnepnapok tagolnak.

Célunk:

- A természeti és társadalmi környezethez való pozitív érzelmi viszony, viselkedési formák és magatartási módok kialakítása, környezetkultúra iránti igény megalapozása, a gyermekeket körülvevő élő környezet felfedezése, az élő és élettelen környezeti tényezők leglényegesebb összefüggéseinek meggláttatása a helyi sajátosságok segítségével.
- Környezetük felfedezése során a gyermekeket olyan tapasztalatok birtokába juttatjuk, melyek az életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek a környezetükben.
- Ismerjék meg szülőföldjüket, az ott élő embereket, a helyi hagyományokat és néphagyományokat, szokásokat, a családi és tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét és védelmét.
- A környezet tevékeny megismerése közben szerzett tapasztalatokkal, a gyermekek iránti tér és síkbeli szemléletének alapozása.

Feladataink:

- Igyekszünk a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatokat, ismereteket nyújtani és azokat tudják alkalmazni tevékenységeikben.
- Saját tapasztalataikra épülő élményközpontú környezeti képek gyarapítása.
- A gyermekek kíváncsiságának kielégítése reális élményszerző tapasztalással.
- Környezetvédelem
  - a természet megszerettetése,
  - szokások kialakítása,
  - közvetlen környezet rendjének, tisztaságának megőrzése, fenntartása,
  - környezetkultúra iránti igény felkeltése,
  - élőlények óvása, gondozása érzelmekre épülő cselekedetekkel.
- Lehetővé tesszük a környezet tevékeny megismerését a gyermekek számára.
- Támogatjuk a gyermekek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Elegendő alkalmat, időt, helyet biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat, – és ismeretszerzésre, környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

A külső világ tevékeny megismerésének lehetőségei:

- A csoportokban kialakított természetsarkok többféle, gazdag tevékenységre és tapasztalatgyűjtésre alkalmasak.
- A gyermekek növényeket ültetnek, rügyeztetnek, csíráztatnak, követik a fejlődést, megfigyelik a kinti – benti hőmérsékletet. Egyszerű kísérletek során megfigyeléseket végeznek (levegő, víz, talaj vizsgálata). Használják a mikroszkópot, nagyítót. A természetsarkot az évszaknak megfelelően bővítik, rendezik, takarítják.

- Folyamatos és alkalmoszerű megfigyelések során a gyermekek szűkebb és tágabb környezetükben érzékelik az esztétikumot, színeket, illatokat, formákat, hangokat és az élet ritmikusságát.
- Az időjárástól függően sokat tartózkodunk a szabadban. Összefüggéseket találhatnak az időjárás és a természet, az időjárás és az öltözködés, az öltözködés és egészségvédelem, emberek, növények, állatok élete és az emberek tevékenysége között. Összehasonlíthatják az évszakokat, a jellemző jegyeik alapján. Sétát tesznek a piacon, vásárolhatnak. Szülői meghívásra családi házaknál megfigyelhetik a házi állatokat, gyümölcsfákat, kerteket.
- Séták, kirándulások alkalmával megismerhetik és gyakorolhatják a gyalogos közlekedés szabályait. Közvetlen környezetükben megfigyelhetik a középületeket, ismerkedhetnek a felnőttek munkájával. Kulturális és esztétikai élményekkel gazdagodhatnak: múzeum, könyvtár, mozi, bábszínház látogatások alkalmával.
- Az évszakok hagyományos ünnepei kapcsán tapasztalatokat szerezhetnek a családról, az összetartozásról, az ünnepek jelképeiről, az ajándékozás örömeiről.
- Az évszakok hagyományos ünnepei között hangsúlyt kapnak a környezet és természetvédelem fontosságát hangsúlyozó jeles napok:
  - Állatok napja: október 04.
  - Víz napja: március 20.
  - Föld napja: április 22.
  - Madarak napja: május 17.

A gyermekek számára ezek a napok tartalmaikban hordoznak mást az adott témára jellemző érdekes, izgalmas új eseményt, tevékenységet. E jeles napok a szülők figyelmét is fokozatosan felkeltik, ráirányítják a környezetvédelem fontosságára.

- Évszakonként félnapos, tavasszal egész napos kirándulásokat szervezünk, amelyek óriási jelentősége abban rejlik, hogy a gyermekek számára a valóság közvetlen megfigyelésének lehetőségét nyújtja, amit semmiféle eszköz nem pótolhat. Használják a távcsöveket. Amennyiben lehetőségünk engedi Erdei Óvodát is szervezünk.
- A gyermekek maguk is részt vesznek a gyümölcslevek, saláták készítésében, így lehetőség adódik arra, hogy számukra eddig szokatlan ízekkel és az elkészítés módjával is megismerkedjenek. Mindezzel modellt nyújtunk a családnak egy kordszerűbb táplálkozási szokásra.
- Megismerkednek a háztartásban is alkalmazható tevékenységekkel (pl.: savanyúság készítés, kompót, befőtt készítés, süteménykészítés, sütőtök, farsangi fánk) sütés módjával.
- Az évszak adta feladatok számos olyan környezetalakító munkajellegű tevékenységre adnak lehetőséget, amelyek elvégzésére a gyermekek megerőltetés nélkül képesek.

A számlálgatás, méricskélés, tér kialakítása, az irányok megnevezése, az összehasonlítások, összegyűjtés és szétválasztás, párosítás, az időbeliség felfedezése, megnevezése, a formák letapogatása játék közben és a mindennapi tevékenységeink során sokféle lehetőséget kínálnak.

A gyermek személyisége tevékenységen keresztül fejlődik és fejlődése visszahat tevékenységére.

- A tevékenységekben tapasztalják, hogy ha elveszünk valamiből kevesebb lesz, ha hozzáteszünk több lesz.
- Nap mint nap halmozzák, szétválogatják a játékszereket.
- Számlálgatásra mennyiségek megítélésére jó alkalmak (pl.: ünnepi díszek készítése, asztalok megterítése, az összegyűjtött termékek, magvak, kavicsok stb.) rendezgetése.
- A szabad építések során a gyermekek tapasztalatokat szerezhetnek a geometria köréből is. Probléma helyzetekben gyakorolhatják a kettő, négy vagy ennél több elemből álló építmények utánzását. Az építő elemek bővítik a spontán tapasztalatokat.
- A valóság és a mese eseményei támpontot nyújtanak a tájékozódáshoz.

A nevelés fő eszköze: Élményátadás, önfeledt játék, fantázia megnyilvánulása a valóság és a képzelet romantikája. Minden mindennel összefügg.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A gyermek életkori sajátosságainak megfelelően megtanul tájékozódni és eligazodni szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetében.
- Pozitív érzelmi viszonyulása megerősödik az őt körülvevő környezet iránt. Megismeri lakóhelye szépségét, nevezetességét, büszkeségeit. A környezetében lévő intézményeket, üzleteket.
- Különbséget tud tenni az évszakok között. Megtanulja értékelni a természet szépségét, annak növény és állatvilágát – óvja és védi, gondozza azokat.
- Tudatosul bennük, hogy mi is a természet része vagyunk.
- Aktív és cselekvő személyiség lesz, mely fogékony az új dolgok iránt.
- Felfedezi és megismeri az egyszerűbb ok – okozati összefüggéseket, mennyiségi viszonyokat, matematikai fogalmakat, melyek a környezetében rejlenek.
- Ismerik lakóhelyük, születéshelyük nevét, lakcímüket, szüleik nevét.
- Ismerik az őket körülvevő közlekedési feltételeket, eszközöket.
- Kialakul igényük a környezetük szépítésére, megóvására.
- Az iskolai tanuláshoz szükséges értelmi képességek jól fejlődnek.

7. Munka jellegű tevékenységek

A természeti és társadalmi környezet megismertetése, a gyermeki világkép formálása úgy lehetséges, ha a gyermek aktív, tevékeny részese a tapasztalatszerzésnek, ha ismereteit alkalmazhatja, gyakorolhatja.

A gyermekek által örömmel és szívesen végzett munka mindenre kiterjedő, alakító tevékenység, mely hasznosságán túl esztétikai értéket is képvisel. A munka célra irányuló tevékenység, amely külső irányítással történik, figyelmet, köteleességvállalást, ezek teljesítését igényli.

Eredményéről közvetlen tapasztalatokat szereznek. Felelősséggel jár, melyhez megfelelő ismeret, beállítódás, készség szükséges.

Célunk:

A sokféle változatos munkajellegű tevékenységek során olyan, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, készségek, képességek, tulajdonságok, szokások alakuljanak ki, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek környezethez való viszonyát, közösségi kapcsolatát, köteleességteljesítését.

Feladataink:

- A játékos tevékenységek által fejlődjenek ki a gyermekeknek azon készségei, melyek során tudja önmagát kiszolgálni, jusson el a saját személyiségével kapcsolatos munkakészség kialakulása után a közösség érdekében végzett munkáig.
- A gyermeki munka tervezése az óvónőtől tudatosságot, a gyermekkel való együttműködést, folyamatos, reális saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- A rájuk bízott feladatokat, munkát szívesen végzik.
- Figyelnek saját maguk és környezetük rendezettségére.
- A környezetükben lévő növényeket óvják, gondozzák.
- A munkajellegű tevékenységek gyakorisága által bizonyos cselekvések szokássá válnak.
- Megfelelő igényszint alakul ki környezetével kapcsolatosan. A szemét és hulladékkezelés szokásukká válik.
- A munka elvégzésére való törekvés által kitartóak, türelmesek lesznek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.
- Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez, egymás munkáját is kölcsönös megértéssel és segítőkészséggel értékelik.
- A közösen végzett munka hozzájárul a társas kapcsolatok alakulásához, ezek örömeinek átéléséhez.

8. Tanulás

A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetesen és szimulált környezetben, kirándulásokon, az általunk kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben.

Célunk:

- Az óvodai tanulás elsődleges célja a gyermeki attitűdök erősítése, a képességek fejlesztése a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire építve.

Feladataink:

A gyermekek lehető legtöbb érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezési lehetőségek biztosítása, kreativitásuknak erősítése.

A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos, minta – és modellkövetéses magatartás – és viselkedéstanulás, szokások alakítása
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- játékos, cselekvéses tanulás, a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati probléma – és feladatmegoldás

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére, 6 – 7 éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, az óvodából iskolássá érik.

A sikeres iskolai munkához testileg, lelkileg, és szociálisan egyaránt érettnnek kell lennie a gyermeknek.

Elvárható eredmények:

- Tapasztalható a test és a szellem életkorra jellemző összhangja.
- Kis – és nagymozgások önállóak, bátrak, ügyes kivitelezésűek.
- Illatok, színek, formák, hangok, felületek, belső érzetek megnevezése, élményszerű átélése.
- Nyitottak a világra, megtalálják a kifejezősmódokat játékban, rajzban, mesehallgatásban.
- Tudnak egyedül, párban és csoportosan is játszani. Az emberi együttélés lényeges szabályaihoz alkalmazkodva viselkednek. Elevenek, de nem fegyelmezetlenek. Tudnak kompromisszumot kötni, vágyaikat késleltetni.

- Térben, időben, emberi kapcsolatokban, ok-okozati összefüggésekben tájékozódni tudnak.
- Felfedezhető a tanulási vágy és képesség, a fogalmi gondolkodás.
- Érthető és helyzethez illő beszéd jellemzi a kapcsolatfelvételt és tartást.
- Érdeklődő és kíváncsi.
- Önállóan oldja meg a helyzetet.
- A játékban ötletei és elképzelései vannak.
- Az elkezdett dolgokat befejezi.
- Figyelmesen hallgatja a mesét.
- A felnőttekkel nyíltan, szorongásmentesen beszélget.
- Meg tud felelni környezete igényeinek.

VI. Sajátos feladataink

1. Gyermekvédelem

Az óvodánkba járó gyerekek eltérő szociokulturális háttérrel rendelkeznek.

Óvodánkban magas a hátrányos, halmozottan hátrányos és cigány származású gyermekek száma.

Az évenkénti statisztikai adatokból kitűnik, hogy az óvoda óvó-védő funkciója nagyon felerősödik, sok a nehéz anyagi körülmények között élő gyermekünk, sokan munkanélküli szülők gyermekei.

Nyilvánvaló, hogy fontos feladatunk a hátrányok enyhítése, a lemaradások kompenzálása, a családokkal való együttműködés.

Figyelemmel kell lennünk annak irányában, hogy feltárjuk, észre vegyük azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét, mentális fejlődését hátrányosan befolyásolják, veszélyeztetik. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvónő feladatkörébe tartozik. Az intézmény gyermekvédelmi felelőse és a csoportokban dolgozó óvodapedagógus között jó az együttműködés, működik a jelzőrendszer, jelezzük felé az esetlegesen felmerülő, tapasztalt gondokat, problémákat.

Célunk:

- a különbözőséggel szembeni tolerancia és segítő szándék kialakítása.
- a sérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett helyzetű gyermekek esetében olyan modell nyújtása, mely fejlődésüket pozitívan befolyásolja.
- feltárni azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink családi helyzetét hátrányosan befolyásolják, illetve veszélyeztetik.

Hátrányos és veszélyeztetett helyzet kialakulásának okai:

- Csökkenő jövedelem, munkanélküliség, általános elszegényedés
- Megromlott családi kapcsolat, válás, lányanya, özvegy
- Italozó szülők, elhanyagoló nevelés
- Nevelési hiányosságok
- Sok túlmunka miatt kevés idő a gyermek nevelésére

- Türelmetlen szülő
- Vele született, szerzett fogyatékoság
- Etnikai hovatartozás

A gyerekeknél jelentkező következmények:

- Szocializációs problémák (beilleszkedési zavarok)
- Kommunikációs zavarok (beszédhibák, dadogás)
- Agresszivitás, pótcselekvések, képességbeli elmaradottság
- Elhanyagoltság, fáradékonyság

Az intézmény helyzetére vonatkozó mutatók:

- Társadalmi élet hatásai intézményünkben is érzékelhetők.
- Munkanélküliség vagy túlhajszolt munkatempó befolyásolja a családok életét.
- Nevelőtestületünk szívügyének tekinti a gyerekek védelmét, gyermeki jogok érvényesülését, segítséget nyújtunk a hátrányok leküzdésére.
- Működési feltételeink a gyermekvédelmi munkához adottak.
- Személyi feltételeink: intézményi szinten egy gyermekvédelmi felelős dolgozik, aki fórumokon, továbbképzéseken vesz részt. Rendszeresen kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálatokkal és az óvónőkkel.
- Tárgyi feltételeink: egészséges környezetet biztosítunk a gyerekek testi - lelki fejlődéséhez.

Gyermekvédelmi munkánk célja: megegyeznek és kiegészítik pedagógiai programunk célkitűzéseit.

- Hátrányos helyzet okának feltárása.
- Veszélyeztetés elhárítása.
- Segítségnyújtás a gyerekek védelme, fejlődése érdekében.
- Legyen természetes gyermekeinek és a felnőtt dolgozók körében a különbözőség elfogadása.

Feladataink:

Megelőzés (prevenció) feladatai:

- A gyermeki – szülői jogok megismertetése és érvényesítése az óvodában.
- Rendszeres kapcsolattartás a gyerekek szüleivel.
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése (balesetvédelem, balesetvédelmi ismeretek nyújtása játékos formában)
- Segítségnyújtás, a hátrányos helyzetből eredő lemaradás kompenzálása, derűs biztonságos óvodai légkörben.
- Együttműködés a gyermekvédelemben partner társszervezetekkel (Nevelési Tanácsadó, Pedagógiai Szakszolgálat, Családsegítő Központ, védőnők)
- Óvodán belüli szociális szolgáltatásokról információ a faliújságokon.
- A családot, gyermeket megillető kedvezményekhez való hozzájárulás elősegítése (ingyenes étkezés, ruhagyűjtés).

Feltárás feladatai:

- Veszélyeztetettség, hátrányos helyzet tüneteinek felismerése, problémák feljegyzése (problémák megbeszélése a gyermekvédelmi felelőssel).
- Tünetek okainak megkeresése.
- A gyermek veszélyeztetettségének, illetve hátrányos helyzetének megkülönböztetése a helyi kritériumok alapján.

A megszüntetés feladatai:

- Felzárkóztatás megszervezése.
- Induló hátrányok csökkentése, egészségvédő, mentálhigiénés programok szervezése (egészséges nap, vitamin nap).
- A gyerekek szociális helyzetének lehetőség szerinti javítása.
- Segítő szakemberek igénybevételei.
- Együttműködés konkrét esetekben a segítőkkal: jelzőrendszer működtetése.

Konkrét kapcsolattartásunk tartalma:

- Az óvodakezdés előtti kapcsolat felvételét kezdeményezzük (családlátogatás óvodába érkezés előtt).
- Tájékoztatás, tanácsadás, a segítő szolgáltatások lehetőségeiről, ahol szükségét érezzük.
- Egyéni eseteknek megfelelően rendszeres kapcsolattartás a szülővel (családlátogatás, fogadóóra).
- Az óvodai szociális szolgáltatások felkínálása (ingyenes étkezés lehetőségének biztosítása).
- A szülők közötti kapcsolat erősítése az óvodával (kirándulás közösen, közös programok).

Az óvodában, a szociális segítő az alábbi tevékenységeket végzi:

- egyéni segítés, tanácsadás;
- csoportban végzett tevékenységek (szociális csoportmunka) – előnyük, hogy egyszerre több gyermeket érnek el, és a prevenció hatékonyabban megvalósítható általuk;
- közösségi tevékenységek – előnyük, hogy e módszerrel is egyszerre több gyermek érhető el, és egyes programokba a szülők is bevonhatók. A szociális segítő támogatja a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátását is, mivel része az észlelő- és jelzőrendszernek, így rá is vonatkozik a jelzési kötelezettség, amennyiben egy gyermek veszélyeztetettségét tapasztalja. Szociális szakemberként támogatja az óvoda

- hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű családokat, segíti a veszélyeztetettség kialakulásának korai felismerését,
- BTMN gyerekek szakemberhez való irányítását észlelő- és jelzőrendszeri tevékenységét: érzékenyítéssel, a veszélyeztetettség tüneteinek korai felismerésében való segítségnyújtással, a jelzés megtételének támogatásával végzi. A szociális segítő szakmai munkáját támogató munkaformák közé tartoznak az esetmegbeszélések, a szupervízió és az intézményen belüli belső képzések is.

2. Cigány kisebbségi feladatok

Óvodánk kunhegyesi viszonylatban a legmagasabb arányban vannak a cigány gyermekek, és számuk évről – évre nő. Többségük hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetű. Nevelő – fejlesztő munkánk során figyelembe vesszük a „Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelés irányelvét”.

Célunk:

A cigány etnikumhoz tartozó gyermekek személyiségének maximális kibontakoztatása, önazonosságuk megőrzése, tiszteletben tartása mellett. A testi – lelki – szociális – értelmi képességeik olyan mértékű fejlesztése, hogy 6 – 7 éves korukra elérjék az iskolaérettség szintjét. Megtudják kezdeni az iskolát és teljesíteni tudják a tankötelezettséget.

Feladatunk:

- A cigány gyermekek sajátos személyiségfejlődésének, fejlődésüket meghatározó környezeti, néptörténeti okok felkutatása, megismerése.
- Az okokból következő nevelési eredménytelenség segítő szándékú javítása.
- A cigány gyermekek személyiségének, szabad kibontakoztatás (adottság, értékorientáció, megismerési folyamat, anyanyelv).
- Differenciált pedagógiai eszközrendszer alkalmazása.
- Nevelési szükségletekhez igazított egyéni megsegítés.
- Az egész napos ellátás igénybevételének javítása.
- Az óvónők rendszeres családlátogatása.
- A dajkák elméleti – gyakorlati felkészítése a cigány gyermekekkel való foglalkozásra.

A fejlesztés formái: a gyermek tevékenységvágyára való építéssel.

- játék
- a cigány gyermekek jó zenei adottságának, képességének a kihasználása (cigány népzene, néptánc)
- a képzőművészeti alkotómunkában a sajátos adottságuk felfedezése, majd fejlesztése.

3. Sajátos nevelési igényű gyermekekkel való bánásmód

Az SNI gyermekeink szinte minden évben vannak. Igyekszünk őket integrált nevelésben részesíteni, egyéni bánásmóddal tudatosan fejlesztve sikerélményekhez juttatni.

Célunk:

Az SNI gyermekek önmagukhoz és másságuk típusához mért maximális fejlesztése a gyermekközösségen belül.

Feladatunk:

- óvodánkban megfelelő helyet biztosítani az SNI-s gyermekekkel foglalkozó szakembernek
- a különbözőségek elfogadása, elfogadtatása a többi gyermekkel, szülőkkel, felnőttekkel.

Célunk:

A differenciált tevékenységek felkínálásával az egyénre szabott figyelő pozitív óvodapedagógus attitűddel, a gyermek belső késztetéséből fakadó önálló döntésen alapuló tevékenységek sorozatába az önálló tanulásra nevelés.

A differenciálást segíti a 2022/2023-as tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő új Egyéni fejlődési napló, aminek segítségével egyértelművé válik, hogy a gyermek milyen fejlődési fokon áll, mely területeket kell kiemelten fejlesztenünk. A törvényi kötelezettségnek megfelelően meghatározott időnkét (félévente) a szülőt is tájékoztatja az óvónő, a gyermekek fejlettségéről, fogadóóra keretein belül.

Mivel differenciálhat az óvónő?

- az időtartammal
- az eszközzel
- a technikákkal
- a tartalommal
- a követelményekkel
- a szervezeti keretekkel
- a munkaformákkal: egyéni, páros, mikro-, makro csoportos együttműködéssel, munkamegosztással

Az integrált neveléshez szükséges feltételrendszer elemei

Óvodánk mindenkor megfelelni kíván az állandó kihívásoknak, melyek által előre léphet, hatékonyabbá teheti pedagógiai tevékenységét. Jelenleg a társadalmi problémák által lemorzsolódott családok gyermekeinek nevelése felé irányul a figyelem.

Óvodánkban a gyermekek összetétele igen változatos képet mutat, ezért mindig fontosnak tartjuk a hátrányos-és halmozottan hátrányos helyzetű és SNI-s gyerekek felzárkóztatását.

Melyek azok a tényezők - a teljesség igénye nélkül - amelyek a hátrányokat kiváltják?

- anyagi nehézség
- nem megfelelő lakáskörülmények
- alkoholizmus a családban
- szülők életvezetési problémái
- nagycsaládosok gondjai

- csonka vagy éppen felbomló család
- munkanélküliség
- szülők alacsony iskolázottsága
- érzelmi szegénység
- krónikus betegség
- ingerszegény otthon
- igénytelenség

Mit tehet az óvodapedagógus a hátrányokból fakadó tünetek csökkentése érdekében?

- A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek esetében szorgalmazza a rendszeres óvodába járást.
- Az óvoda biztosítja számukra a nyugodt, türelmes, szeretetteljes légkört.
- Az óvodapedagógus fokozottabban alkalmazza az egyéni bánásmód elvét, differenciált fejlesztő tevékenységgel segíti a gyermekek minél egészségesebb harmonikusabb fejlődését.
- Partnerkapcsolat kialakításával, toleranciával, empátikus magatartással növeli a kommunikációs teret az óvoda és a szülők között.
- A sajátos nevelési igényű gyerekek a többi gyerekkel együtt történő integrált nevelésével segíti a közösségbe való beilleszkedésüket.
- Segíti a többi gyermek alkalmazkodását az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez. A gyermekeket arra neveli, hogy fogadja el önmaga és társa különbözőségét.

Célunk:

- Növekedjen óvodánkban a hátrányos, halmozottan hátrányos gyermekek óvodáztatása.
- Csökkenjenek, vagy szűnjenek meg az igazolatlan hiányzások száma.
- Fogadják el a gyerekek és a szülők a másságot. (SNI, etnikai, szociális hovatartozás)
- Az intézmény alakítson ki sikeres párbeszédet minden szülővel.
- Az intézmény tartósan képes legyen a különböző háttérrel és különböző területeken élő fejlettségekkel rendelkező gyermekek fogadására, együttnevelésére.

Feladataink:

1. Szervezési feladatok

- Óvodánkba a 3 éves korú gyermekek teljes körű beóvodázása, kiemelten a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetűek szükség szerint a védőnő, jegyző segítségével.
- Integrációt elősegítő, ideális csoport összetételek kialakítása.
- A szülői értekezleteken felül évente 2 alkalommal közvetlen beszélgetés a szülőkkel (fogadóóra)
- A szülők nagyobb bevonása a nyílt nap adta lehetőségekbe.

2. Nevelőtestület együttműködése óvodában és intézményen belül, kapcsolat bővítése. (feladat-ellátási helyek között is)
3. Pedagógiai munka területei:

A Pedagógiai Programban leírtak mellett a gyermekekkel kapcsolatosan különösen fontos feladataink az alábbi területeken vannak.

a. Óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés

- részletes anamnézis pl. adatok, családi helyzet, beszéd, mozgásfejlődés stb.
- családlátogatás

Nagyobb hangsúlyt fektetünk a családlátogatásra, az ott tapasztaltak felhasználására a gyermek bemeneti vizsgálatánál.

b. Érzelmi nevelés

- A szülők kívánságát figyelembe véve úgy szervezzük a beszoktatást, hogy az anya-gyermek elválást megkönnyítsük. Fontosnak tartjuk a szülőkkel való együttműködést és bizalmi kapcsolat kialakítását.

c. Kommunikációs nevelés

- szókincs, nyelvi kifejezőképesség
- beszédértés, beszédészlelés fejlődésének elősegítése
- logopédus szakember bevonása a fejlesztésbe

d. Egészséges életmódra nevelés

- alapvető egészségügyi szokások megtanítása
- egészségtudat, helyes táplálkozási szokások kialakítása
- egészségnap

Mit takar az egészségnap? Az egészséges életmódra nevelést. Ezen a napon külön is foglalkozunk az egészséges táplálkozással, a mozgás fontosságával, a gyermekek fogápolásával, a lelki egészséggel stb. A rendezvényt a szülőkkel, gyermekekkel, közösen, játékosan tartjuk.

e. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése

Óvodánk felvállalja az SNI-s gyerekek integrált nevelését. Célunk a sajátos nevelési igényű gyerekek alkalmazkodó képességének, együttműködésének fejlesztése. A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarcától mentes iskolakezdés érdekében.

Ebből fakadó feladataink:

- A komplex szakvélemények áttekintése.

- Speciális tevékenységek megszervezése, biztosítása.
- A napi életritmusban az SNI-s gyermekek felzárkóztatási lehetőségeinek beépítése.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés.
- Harmonikus személyiségfejlődés elősegítése.
- Rugalmas szervezeti keretek kialakítása.

A Pedagógiai Intézet szakemberei segítségével biztosítjuk a fejlesztéseket. A szakemberek segítségével az óvónők fejlesztési terveket készítenek, melyet a fejlődési napló tartalmaz.

f. Gyermekvédelemmel, egészségügyi szervekkel, szociális szervekkel, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka:

- A programban meghatározott feladatok változatlan ellátása.

Integrációs nevelés kidolgozása az óvodai programban

1. Szervezési feladatok				
Tevékenység / feladat	Felelős	Határidő vagy gyakoriság	Dokumentum	Eredmény
Kapcsolatfelvétel a védőnővel. Óvodába csalogató rendezvények. Integrációt elősegítő csoportalakítás. Igazolatlan hiányzások figyelemmel kísérése. Jelzőrendszer működtetése. Az óvoda nyitva tartásának egyeztetése.	Intézményvezető Csoportvezető pedagógusok Gyermekvédelmi felelős	Óvodai beiratkozás előtt. Augusztus Folyamatos	Munkaterv Csoportnaplók Beszámolók Jelzőlapok	Minden 3H-s gyermeket beírtak az óvodába.
2. Pedagógiai munka kiemelt területei				
Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés.	Óvodapedagógusok	Október 30.	Személyiséglap	Gyerekek

Gyerekek élményhez juttatása, erőforrás fejlesztés Személyre szabott beszoktatás. Helyes táplálkozási szokások kialakítása. Feltételrendszer biztosítása.	A teljes dolgozói kör.	Folyamatos	Nevelési tervek Egyén fejlesztési tervek	szeretnek óvodába járni. Beszédértésük, szókincsük folyamatosan javul. Életkornak megfelelő egészségtudatos szokásrendszer alakul ki. Nincs peremhelyzetű gyermek.

3. Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése

Tevékenység / feladat	Felelős	Határidő vagy gyakoriság	Dokumentum	Eredmény
Multikulturális tartalmak beépülnek a csoport mindennapi életébe. SNI-s gyermekkel való közös óvodai élet. Idősek megbecsülése. Munkára való nevelés. Környezet megóvása, védelme.	Az óvodapedagógusok és a teljes dolgozói kör. Kapcsolat a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival, civil szervezetekkel.	Folyamatos	Pedagógiai program. Munkaterv. Csoportnaplók. Tevékenységi tervek. Személyiséglapok.	Egymás előítélet mentes elfogadása. Tudatos környezetvédelem.

4. Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása

Drámapedagógia			Csoportnaplók.	
Fejlesztő pedagógia	A megfelelő kompetenciával rendelkező pedagógus	Folyamatos	Személyiséglapok.	Együtt nevelés, egyéni differenciát fejlesztés.
Projektpedagógia			Tevékenységi tervek.	

5. A HHH gyerekek szüleivel való kapcsolattartás, együttműködés

Tevékenység / feladat	Felelős	Határidő vagy gyakoriság	Dokumentum	Eredmény
Személyes kapcsolatok kialakítása. Tájékoztatás a gyerek fejlődéséről. Gyermek alkotásainak megmutatása. Szülői részvétel biztosítása a csoport életében. Neveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése. Közös rendezvények. Szülői közösségek alakítása.	Intézményvezető. A csoportok óvodapedagógusai.	Nevelési év elején. Folyamatosan Havonta. Nyílt napokon. Igény szerint. Munkaterv szerint.	Munkaterv. Személyiséglap. Beszámolók. Képek, videók.	Jó partnerkapcsolat a szülőkkel. Bizalommal fordulnak a pedagógushoz.

6. Gyerekvédelem, szociális segítségnyújtás				
Gyermek fejlődésének nyomon követése.	Intézményvezető.	Folyamatos.	Feljegyzések.	Felvilágosító, tanácsadó munka nyomán javul a gyerekek otthoni életmódja, egészsége.
Egészségügyi tartalmú programok szervezése.	Óvodapedagógusok.	Évente egyszer.	Jegyzőkönyv.	
Eseti segítségnyújtás.	Védőnő.	Szükség szerint.	Jelzőlap.	
Jelzőrendszer folyamatos működtetése.	Gyermekjóléti Szolgálat.	Folyamatosan.		

4. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A városi közoktatási esélyegyenlőségi intézkedési terv eredményes megvalósítása érdekében:

Célunk:

- A teljes körű be óvodázással a megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére
- Intézményen belül a szegregáció mentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése.
- A gyermekek differenciált fejlesztése, egyéni képességeik figyelembevételével.
- Gyermekközpontú, családoorientált szemlélet kialakítása.
- Csökkenjen vagy szűnjön meg az igazolatlan hiányzások száma
- Fogadják el a gyerekek és a szülők a másságot. (SNI, etnikai, szociális hovatartozás)
- Újonnan megismert, nem hagyományos pedagógiai módszer segítségével növekedjen a gyermekek aktív részvétele a fejlesztő tevékenységben, ezáltal pozitívan hasson a gyermekek teljes személyiség fejlődésére.

Feladatunk:

A HH és HHH-s gyermekek városon belüli teljes körű be óvodáztatásával biztosítjuk az esélyegyenlőséget.

A HH és HHH-s gyerekek egyenlő elosztásával biztosítjuk az intézményi szegregáció mentességét.

Egyéni és differenciált készség és képesség fejlesztés, a gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követve.

Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, és az óvodán kívüli szervekkel. Nevelőtestület együttműködése óvodában és intézményen belül, kapcsolat bővítése a feladat ellátási helyek között is.

Pedagógiai munka területén a PP-ban leírtak mellett a gyermekkel kapcsolatosan különösen fontos feladataink, az alábbi területeken:

- o) Óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés – megfelelő információkat hasznosítják a gyermekekkel való egyéni nevelő- és fejlesztőmunkájukban
- p) Érzelmi nevelés
- q) Kommunikációs nevelés
- r) Egészséges életmódra nevelés
- s) Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- t) Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása
- u) Gyermekvédelemmel, egészségügyi szervekkel, szociális szervekkel, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka.

A programban meghatározott feladatok változatlan ellátása.

Elvárt eredmények:

- Megtörténik a városban élő gyermekek teljes körű be óvodáztatása
- Csökken az igazolatlan hiányzások száma
- HH, HHH-s gyermekek egyéni eredményei nagy mértékben maradnak el az átlagtól
- HHH-s gyermekek megfelelő időben, normál tantervű iskolában kezdenek meg tanulmányaikat

5. Tehetségígéretes gyermek az óvodában

Fontosnak érezzük, hogy a gyorsabban haladó gyermekek egyéni képességeit magasabb szintre emeljük.

A tehetséges gyermek tehetséggondozása óvodánk minden óvodapedagógusának feladata.

A tehetségajlamot mutató gyermekek gondozása saját csoportjukon belül, integrált formában történik, intézményi feladatunk meghatározása szerit. A tehetséggondozás során megvalósul az erős oldalak fejlesztése, gyenge pontok erősítése. A tehetség ígérek egész személyiségének, fejlesztése komplex óvodapedagógiai feladat.

Célunk: A támogatói szakszerű környezet megteremtésével, az élménygazdag komplex tevékenységek sokszínű kínálatával a kiemelkedő képességeik továbbfejlesztése a mindennapokban.

A tehetséges gyermekek kibontakozásának segítése az óvodapedagógia eszközeivel, a differenciálás módszereivel, a személyiség harmonikus fejlesztésével. A tehetséges gyermekek számára, tehetségműhelyek kialakítása és működtetése.

Feladatok:

- Az óvodapedagógusok ismerjék meg a tehetség-ígéretes gyermek személyiségének jellemzőit, végezzék el a tehetségazonosítást.
- Elfogadó, befogadó légkört létrehozása, ahol a pedagógus értő figyelemmel veszi körül a gyermeket, érzelmileg támogatja pozitív megnyilvánulásait.

- Az óvodapedagógus sokféle módszer ötvözetét alkalmazva élménygazdag érdeklődéshez igazodó együttműködést elősegítő komplex tevékenységet kínál, mellyel felkelti a gyermek tevékenység iránti vágyát, kíváncsiságára, ötleteire, gondolataira építve többféle megoldás lehetőségét kínálva aktivizál.
- Az óvodapedagógus (tehetségműhelyvezető) nevelő-fejlesztő tevékenységének megsegítése érdekében egyéni konzultációt, esetmegbeszélést kezdeményez a szakemberekkel és a szülőkkel.
- Az óvodapedagógusok a fejlesztő tevékenységeket folyamatosan értékelik.

6. Óvoda-iskola átmenet támogatása

Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)

7. Intézményi innováció

A családok bevonása a jeles napokra való készülődésbe, az óvoda tevékenységeinek megismertetése, elfogadtatása. Az Intézményi innováció a PP mellékletét képezi.

VII. Speciális szolgáltatásaink

Óvodánk napirendjét nem zavarva nevelési feladataink ellátása mellett óvodánkban lehetőség van hitoktatás igénybevételére, heti 1 alkalommal, a szülők igényei alapján.

Feladatunk:

Zavartalan hely biztosítása a hitoktatás megtartására.

VIII. A pedagógiai-szakmai munka eredményessége

A FEH vezetője félévenként értékeli az óvoda oktató-nevelő munkáját, amit az intézményvezető részére bocsát.

Az intézményvezető tájékoztatja a fenntartót az ellenőrzések tapasztalatairól, összegzi a FEH-ek beszámolóit, amit a fenntartó részére bocsát. Részletesen az SZMSZ szabályozza.

Mellékletek

Az intézményi innováció

A kidolgozó óvodapedagógusok (támogató szakértő EFOP 3.1.5) neve		Czupp Ilona Eszter Takácsné Zelizi Mária
Az intézményi innováció megnevezése		A családok bevonása a jeles napokra való készülődésbe, az óvoda tevékenységeinek megismertetése, elfogadtatása
Az intézményi innováció célcsoportja		Az óvodába járó gyermekek, családjaik, az óvoda partnerintézményei, kiemelten a helyi általános iskola
A megvalósító telephely:	Intézmény/FEH neve	Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha, Zádor utcai Telephelye
	Intézmény/FEH címe	5340 Kunhegyes, Zádor utca 8/a

➤ Az intézményi innováció területei:

- a) Óvoda-iskola átmenet tevékenysége
- b) Befogadó nevelés
- c) Szervezeti terület
- d) Módszertani terület
- e) Tanügyigazgatási terület
- f) Partneri terület
- g) Hátránycsökkentési, esélyegyenlőségi terület
- h) Egyéb:

➤ Az innováció leírása:

A jeles napok rendezvényein a gyermekek a szüleikkel, családtagjaikkal közösen vesznek részt. A különböző társadalmi rétegekből érkező, különleges bánásmódot igénylő gyermekek a közösségi nap tevékenységeibe való bekapcsolódás által, közösségi élményben részesülnek. Fejlődnek a gyermekek kompetenciái, készségei, ezáltal az iskolai lemorzsolódásnak a prevencióját is igyekszünk megvalósítani. A rendezvények ideje alatt a szülők találkozhatnak a FEH partnereivel, kötetlen beszélgetést folytathatnak azok képviselőivel. Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében szülő-tanító, gyermek-tanító, óvodapedagógus-tanító közötti információcsere jöhet létre, amely a kölcsönös megismerésen keresztül a gyermekek mindenképp felett álló érdekeit szolgálják. A programelemek összeállítása során törekszünk a komplexitásra, a különböző művészeti területek összekapcsolására. A hátránycsökkentés fókuszaként az esélyteremtés, a tehetségigéretes gyermekek képességeinek kibontakoztatása, és az esetleges tanulási nehézségek felismerése, megelőzése áll.

➤ Az intézményi innováció alkalmazásával elérni kívánt célok, az alkalmazást követően várható változások:

Elsődleges célunk, hogy óvodánk gyermekei a szervezett intézményi tevékenység hátránycsökkentő elemeit kiemelő közösségi élményben részesüljenek. Tematikája alapján kapjon hangsúlyt a köznevelési intézmény esélyteremtő, befogadó szerepe és hátránykompenzációs képessége. Differenciált, a szocializációs folyamatok megerősítését célzó differenciált tevékenységek valósuljanak meg. További célunk, hogy a gyermekek, szülők és egyéb óvodai neveléshez kötődő partnerek bevonásával az esemény a komplex intézményfejlesztés állandó elemévé váljon. Az általános iskola leendő első osztályos pedagógusai, a leendő első osztályos kisgyermek és szülei kötetlen formában, természetes élethelyzetben ismerhetik meg egymást, kölcsönös információ cserére van lehetőség.

- A megvalósításban részt vevők, a partnerek:

-Elsődleges partnereink az óvodába járó gyermekek, szülei és családtagjai, hiszen velük vagyunk mindennapos kapcsolatban, ismerjük a lehetőségeiket, igényeiket, tudjuk, hogy melyik gyermek milyen szocio-kulturális környezetből érkezik.
-Együttműködési megállapodással érintett általános iskola pedagógusai, elsősorban a leendő első osztályos tanítók. A családok, azon belül a gyermekek és a leendő első osztályos tanítók kölcsönös megismerése annak érdekében, hogy az óvoda-iskola átmenet minél zökkenőmentesebben történjen meg.
-Az óvoda fenntartója betekintést nyerhet az általa működtetett intézményben folyó szakmai munkáról, a szülőktől is informálódhat arról, hogy mennyire valósul meg az esélyegyenlőség és az egyenlő hozzáférés.
-A települési Gyermekjóléti Szolgálat dolgozói megfigyelhetik a jelzéssel érintett családok érdeklődését, mennyire felelősen igyekeznek megfelelni az eléjük támasztott követelményeknek.
- A Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei tevékenység közben, más közegben figyelhetik meg az általuk ellátott gyermekeket.

- A megvalósításhoz szükséges feltétel- és eszközrendszer:

20/2012. EMMI rendeletben meghatározott kötelező eszközrendszerrel megvalósítható.
A humán erőforrás megfelelően felkészült, kreatív, a téma iránt elhivatott, jó kapcsolattartási képességű óvodapedagógusokat igényel.
Az óvoda falain belül megvalósítható, ugyanakkor megfelelő közösségi tér szükséges a változatos, a mindennapoktól eltérő jellege miatt.
A változatos művészeti tevékenységekhez technikai feltételek szükségesek (kihangosítás, projektor).

- A kapcsolódó dokumentációs rendszer, eljárásrend:

A Jó gyakorlat az intézmény Pedagógiai Programjába, Szervezeti és Működési Szabályzatába, valamint az Éves munkatervbe is beépítésre kerül, folyamatban van. Az SZMSZ szabályozza az eljárásrendet, feladatköröket, határidőket. A Csoportnaplóban megjelenítésre kerül a tervezés folyamata, a műveltségi területek szerinti lebontás, valamint a közösségi nevelés és egyéni képességfejlesztés.

- A kapcsolódó mérési-értékelési rendszer (ellenőrzés, önellenőrzés, értékelés):

A program iránt a szülői érdeklődés számszerűsíthető az aláírt jelenléti ívvel.
A szülők elégedettségét a fogadó órákon és szülői értekezleteken történő megbeszélésekkel, esetlegesen elégedettségi kérdőív kitöltésével mérjük le.
Az elkészült produktumokat lehetőség szerint archiváljuk, amely a gyermekek egyéni fejlődését nyomon követő dokumentációjának részét képezi.

- Más intézményre történő adaptálhatóság:

Az intézményvezetés részéről a téma iránti elköteleződés segíti az óvodapedagógusok aktivitását. Az innováció újszerűsége, hogy eleget tesz a modern óvoda elvárásainak, megjelennek azok a védőfaktorok, amelyek segítik a családokat a mindennapok nehézségeinek leküzdésében: szülői reziliencia, támogató társas környezet, a gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak erősödése, empátia. Nagyban támogatja a befogadó óvodai nevelés megvalósulását. A jó gyakorlat jellegéből adódóan bármilyen pedagógiai programmal dolgozó intézmény részére adaptálható.

- Fenntarthatóság és továbbfejleszthetőség:

Az Jó gyakorlat tematikájából adódóan folyamatosan fenntartható, megvalósítható. Ugyanakkor az óvodapedagógusok részéről folyamatos módszertani megújulásra, kreativitásra van szükség. Az infokommunikációs eszközök elterjedésével a gyermekek és családok számára változatosabbá lehet tenni a jeles napokat.

- Felhasznált/kapcsolódó irodalom, segédanyagok:

Óvodákban alkalmazható jeles napokat feldolgozó szakirodalom.

- Visszajelzések, tapasztalatok:

A jeles napok, hagyományok, szokások, ünnepi rituálék a biztonság érzését keltik a gyermekekben, hiszen a várva várt napok minden évben eljönnek. Felnőttként tudjuk, hogy az egyik legfontosabb szükséglete a gyermeknek a biztonság igénye, hogy biztonságban érezzék magukat családjukban, de a többi szocializációs, társas közösségben is. Annak ellenére, hogy minden jeles napi ráhangolódás nagyfokú tervező és szervező munkát igényel, a gyerekek a mindennapokból kizökkenve együtt tölthetnek egy-egy kellemes délutánt a családtagjaikkal. Nem elhanyagolható, hogy a partnerek megismerhetik az óvodában zajló szakmai pedagógiai folyamatokat.

- Egyéb, fontosnak tartott jellemzők, megjegyzések:

Tapasztalataink azt mutatják, hogy a jeles napok, hagyományok egyre inkább eltűnnek a családok életéből. Mi óvodapedagógusokként valljuk, hogy a jeles napok hagyományainak fennmaradása, őrzése, ápolása egyre jobban az intézményekre, ezen belül az óvodára, iskolára hárul.

Együttműködési megállapodás

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS

1) Az Együttműködési Megállapodás általános kereteit az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató (a továbbiakban: ILMT) intézményfejlesztési komplex program adja. Az Együttműködési Megállapodás az iskolai lemorzsolódás megelőzését támogató rendszer minőségi fejlesztése érdekében jön létre. A komplex fejlesztés igényli az adott intézmény, feladatellátási hely partnereinek bevonását a fejlesztési folyamatokba, a partnerek hozzájárulását a lemorzsolódás megelőzéséhez, a közösen megállapított, fejlesztendő, együttműködési területek szerint.

A megállapodást kötő felek közös célként fogalmazzák meg a hosszú távú együttműködés megalapozását és feltételei kialakításának elősegítését, a részvételt a közös érdekeket szolgáló programok előkészítésében, illetőleg megvalósításában.

2) Jelen megállapodás létrejött egyrészről

Név²: Kunhegyesi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Cím: 5340 Kunhegyes Dózsa György u. 38.

OM azonosító: 200774

Feladatellátási hely sorszáma: 002

Feladatellátási hely azonosítószáma: 1 200 774 002

Képviseli³: Kovácsné Lázár Erzsébet Elvira

Telefon⁴: (59) 530 073

E-mail⁵: kovacsne.elvira@gmail.com

Kapcsolattartásra kijelölt személy⁶: Timárné Parázso Rozália

A kapcsolattartó telefonszáma: 30/ 723 7202

A kapcsolattartó e-mail címe: timarneparazso@freemail.hu

mint feladatellátási hely (a továbbiakban: **FEH**)

másrészről

Név⁷: Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha

Cím: 5340 Kunhegyes Kossuth Lajos u. 112.

Képviseli⁸: Major Anikó

Telefon: (59) 530145

E-mail: ovodakunhegyes@freemail.hu

² A FEH hivatalos, pontos megnevezése.

³ A FEH-vezető neve, titulusa.

⁴ A FEH telefonszáma.

⁵ A FEH e-mail címe.

⁶ Intézményfejlesztési Mikrocsoport pedagógus munkatársa, illetve aki a partneri kapcsolatokért felelős, a partnerekkel kapcsolatos, együttműködési feladatok végrehajtásáért felelős.

⁷ A partner hivatalos, pontos megnevezése, pl.: Mosoly Családsegítő Alapítvány.

⁸ A partnerszervezet vezetője.

Kapcsolattartásra kijelölt személy⁹: Takácsné Zelizi Mária

A kapcsolattartó telefonszáma: (59) 326 981

A kapcsolattartó e-mail címe: ovodakunhegyes@freemail.hu

mint együttműködő partner (továbbiakban: **Partner**) között, az alulírott napon és helyen, az alábbiak szerint.

3) A felek megállapodnak abban, hogy az Együttműködési Megállapodás 1. számú mellékletében rögzítik az együttműködési területek szakmai tartalmait, amelyek célja, hogy a FEH-ben a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók iskolai eredményessége növekedjen.

4) Az Együttműködési Megállapodás a 2018/2019-es és 2019/2020-as tanévre szól. Az együttműködő felek az évenkénti megállapodást tanítási évhez kapcsoltan, értékelést és felülvizsgálatot, kiigazítást követően minden év október 31-ig megkötik, illetve felülvizsgálják.

5) Az Együttműködési Megállapodásban rögzítetteket a felek, mint akaratukkal mindenben egyezőt, helybenhagyólag aláírják.

6) Jelen Együttműködési Megállapodás hat (6) számozott pontból áll, és két eredeti példányban készül, amelyből egy másolati példány az Oktatási Hivatal EFOP 3.1.5-16-2016-0001 azonosítószámú „A tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása” című kiemelt projekt számára átadásra kerül.

Kelt: Kunhegyes, 2018. év december hónap 12. nap

Kovácsné Lázár Erzsébet Elvira

Képviselő neve

Major Anikó

Képviselő neve

Kunhegyesi Általános Iskola
és Alapfokú Művészeti iskola

Intézmény neve

Kunhegyes Város Óvodai Intézmény,
Bölcsőde és Konyha

Intézmény neve

P. h.

P. h.

---

⁹ Az adott partnerszervezet érintett munkatársa. Pl.: XY, titulusa.

EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁS (2018/2019-es tanév) – 1. számú melléklet

Ssz.	Együttműködés területe	Elérendő konkrét cél ¹⁰	A konkrét cél elérésének mérföldkövei / határideje ¹¹	Elvárt produktumok ¹²	Felelős-kapcsolattartó / szervezet ¹³	A kapcsolattartás formája/módja	A kapcsolat gyakorisága ¹⁴
1.	Óvodások részvétele az iskolai rendezvényeken - Tanévnnyitó	Az iskola közössége ismerje meg a leendő elsősöket	Szeptember 1.	Óvodások bemutatkozó műsora	Óvoda intézményvezetője/ FEH felső tagozatos igazgatóhelyettese	Személyes megbeszélés, telefon, meghívó, iskola honlapja, facebook	1/év
2.	- Egészségnap	Szerezzenek az óvodások pozitív élményeket az iskolai életéről, illetve fejlődjön az egészséges életmóddal kapcsolatos látásmódjuk	November első hete	gyümölcssaláta, gyümölcsszobrok készítése, rajzok alkotása	Óvoda intézményvezetője/ 4. osztályos tanítók	Személyes megbeszélés, telefon, meghívó, plakát, szórólap	1/év

¹⁰ A FEH által készített és aláírt intézményfejlesztési és intézkedési célok alapján fogalmazza meg!

¹¹ A FEH által készített és aláírt intézkedési terv mérföldköveit kövesse!

¹² A FEH által készített és aláírt intézkedési terv produktumaival összhangban határozzon meg produktumokat!

¹³ A konkrét cél eléréséért felelős FEH munkatárs, illetve partner-tag.

¹⁴ A partnerekkel való személyes kontakesemények ismétlődései. Pl.: 2/hó.

3.	- Karácsonyi műsor	Érzelmi hangolódás a karácsonyi ünnepre, illetve az óvodások ismerkedjenek a diákok sokoldalú kulturális tevékenységével	December 20.	Alsó tagozatos tanulók kulturális műsora	FEH felső tagozatos igazgatóhelyettese/ Óvoda intézményvezetője	Plakát, meghívó, személyes megbeszélés, honlap	1/év
4.	Iskolások részvétele az óvodások rendezvényein Pl.: szüreti mulatság, farsang, vagy gyermeknap	Óvodás gyermekek rendezvényeinek színesítése, kapcsolat megtartása az egykori óvodával	Az aktuális rendezvény időpontja	Az alsó tagozatos diákok zenés-táncos produkciója	Tagóvoda-vezetők/ FEH alsó tagozatos igazgatóhelyettese	Személyesen, telefonon	1/év
5.	Műhelymunka Szakmai konzultáció az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében	Az óvodai megfigyelések, fejlődési szint nyomon követése	Szeptember, illetve igény szerint	Az iskolai életbe történő beilleszkedés elősegítése	Csoportvezető óvódapedagógusok/ 1. osztályos tanítók	Személyes megbeszélés	1/év, illetve igény szerint
6.	Iskolahívogató foglalkozások	A leendő első osztályos gyermekek és szüleik ismerkedjenek az iskolával és a tanító nénivel	November, január, március	Beiskolázási mutatók szinten tartása, illetve a lehetőségekhez képest növelése	FEH alsó tagozatos igazgatóhelyettese/ Tagóvoda-vezetők	Meghívó, plakát, szórólap, városi újság, iskolai honlap	3/év

7.	Részvétel egy óvodai szülői értekezleten	Lehetőség szerint minden nagycsoportos gyermek szülője ismerje meg az iskolánkban folyó pedagógiai munkát	Félévi összevont óvodai szülői értekezlet: január	Az iskolai életet bemutató kisfilm, fotók, szórólapok	FEH alsó tagozatos igazgatóhelyettese/ Óvoda intézményvezetője	személyes találkozó, szórólap, internetes közösségi felületek	1/év

Jelmagyarázat

- EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projekt tartalmi elemeinek kiemelése **sötétvörös** színnel történik

Felhasznált irodalom

- Zilahi Józsefné- Stöckert Károlyné- dr. Ráczné Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal, mesével öt kötetben Budapest 1994.
- EFOP-3.1.5-16-2016-00001 tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények támogatása című projekt Megvalósíthatósági tanulmány

Nyilvánosság

Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha Pedagógiai Programja megtekinthető az intézmény telephelyein, Kunhegyes Város és az intézmény honlapján - <https://www.kunhegyes.hu/> <https://www.varosiovodak-kunhegyes.hu/> - valamint a KIR közzétételi listájában.

BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAM

2022.

„A nevelésben a kisgyermekkor sokkal fontosabb a következő éveknél. Amit ez a kor elront vagy elmulaszt később helyrehozni nem lehet. Ezekben az években eldőlt az ember sorsa jóformán egész életére.” (Kodály Zoltán)

Intézményünk adatai:

➤ A fenntartó adatai:

Fenntartó neve: Kunhegyes Városi Önkormányzat
Székhelye: 5340. Kunhegyes, Szabadság tér 1.
Telefonszáma: 06/59-530-500
E-mail címe: hivatal@kunhegyes.hu

➤ Az intézmény adatai:

Intézmény neve: Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha
Címe: 5340. Kunhegyes, Kossuth L. u. 112.
Telephely címe: 5340. Kunhegyes, Arany János 26/A..
Telefonszáma: 06/59-326-161
E-mail címe: kunhegyes.bolcsode@gmail.com

- Bölcsőde férőhelyszáma: 34
- Bölcsőde csoportok száma: 3
- Az ellátandó célcsoport: A gyermek 20 hetes korától a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, 42/A.§ (1) – (3) bekezdéseiben meghatározott korig
- Ellátási formák: gyermekek napközbeni ellátása (alapellátás)

Az intézmény fenntartási és működési költségeit a naptári évre a fenntartó által összeállított és jóváhagyott költségvetés irányozza elő.

Kunhegyes dinamikusan fejlődő település, ahol a gyermeklétszám folyamatosan növekszik. Emiatt szükségessé vált a településen a bölcsőde bővítése, amely pályázati segítséggel jött létre. A bölcsőde nyitott a szülők és az érdeklődők számára, betekintést nyerhetnek a bölcsődei élet mindennapjaiba.

A tágas csoportszobákban új bútorok, színes, változatos játékeszközök otthonosságot és melegséget sugároznak.

Nagy hangsúlyt fektetünk az egészséges táplálkozásra, mindezekkel együtt szeretnénk hozzájárulni ahhoz az általunk kitűzött célhoz, hogy az óvodáskor elérésére egészséges, boldog, a közösséghez jól alkalmazkodó, koruknak megfelelő önállósággal rendelkező gyermekeket neveljünk.

Bölcsődénkben egységes szakmai elvárások érvényesülnek, kiemelt szerepet kap a gyermekközpontú szemlélet, biztonságérzetet nyújtó, harmonikus légkör. Elhivatottságunkat munkánk és a gyermekek iránti szeretet táplálja.

A bölcsőde feladata

A bölcsőde feladata a családban nevelkedő 3 éven aluli kisgyermekek napközbeni ellátása keretében szakszerű nevelés, gondozás, harmonikus testi,- érzelmi,- szellemi fejlődésének segítése az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Mit nyújt a bölcsőde a gyermekeknek?

- Állandóságot, hiszen amíg a gyermek bölcsődés, nevelője és a csoportszobája állandó
- Jól felépített napirendet, ami által kialakul a megfelelő életritmus
- A szabad levegőn való tartózkodást, mozgást, játékot

- Társas együttélés szabályainak megismerését, elsajátítását
- Sok mese, dal, mondóka, játék segítségével a beszédfejlődés és a szókincs gyarapodását

A bölcsődei felvétel rendje:

- A bölcsődében a gyermek húsz hetes korától 3 éves korának betöltéséig, ill. ha testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és a gyermek-ill. háziorvos javasolja, a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.
  - Bölcsődei felvételre jogosult az a gyermek, akinek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni.
  - Az ellátást különösen olyan gyermek számára kell biztosítani:
    - akinek a testi. ill. szellemi fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,
    - akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek,
    - akiről szülője, gondozója szociális helyzete miatt nem tud gondoskodni.
  - A szülön, nevelőn kívül a gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával:
    - a körzeti védőnő,
    - házi gyermekorvos vagy háziorvos,
    - szociális-, ill. családgondozó,
    - gyermekjóléti szolgálat,
    - gyámhatóság,
    - szakértői és rehabilitációs bizottság is kezdeményezheti.
- A bölcsődei felvétel a szakmai vezető kompetenciája.
- A bölcsődei ellátásról a szülő és a bölcsőde között ellátási megállapodás készül.

A bölcsődei ellátás megszűnik:

- A bölcsődei nevelési év végén (naptári év augusztus 31.) ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte.
- Ha a testi és szellemi fejlettségi szintje nem érte el az óvodai érettséget, akkor a negyedik életév betöltését követő augusztus 31.-én.
- Megszűnik annak a gyermeknek az ellátása, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerinti egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

Az intézmény szervezeti egységei, felépítése, működésének feltételei:

Az intézmény az alábbi szervezeti egységekre tagozódik:

A Bölcsőde 34 férőhellyel működik, a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 40.§. (2) bekezdés alapján, mely szerint egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 gyermek gondozható.

Bölcsődénkben 2 gondozási egységgel 3 csoportszobában történik a gyermekek gondozása-nevelése. A feladatot 6 kisgyermeknevelő látja el.

A kisgyermeknevelők megoszlása iskola végzettségük szerint:

- 1 fő bölcsődei szakgondozó,
- 1 fő felsőfokú csecsemő és kisgyermekgondozó,
- 3 fő kisgyermekgondozó-nevelő,
- 1 fő gimnáziumi érettségi,-3 éven belül vállalja a kisgyermekgondozó-nevelő képesítés megszerzését,

Bölcsődei dajkák iskolai végzettsége:

- 2 fő - mindkét munkavállaló 2022 évben a munkakör ellátásához megállapított képesítési követelményeknek eleget tesz.

Technikai dolgozók:

- 1 fő technikai dolgozó.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS-GONDOZÁS ALAPPROGRAMJA

1. A bölcsődei nevelés

A bölcsődei nevelés célja, hogy a kisgyermeknek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelés mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteltetését.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy a kora gyermekkori intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató családbarát intézményként, szolgáltatásként hozzájárul a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

2. A bölcsődei nevelés alapelvei

2.1. A család rendszerszemléletű megközelítése

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

2.2. A kora gyermekkori intervenció szemlélet befogadása

A kora gyermekkori intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a kora gyermekkori intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

2.3. A családi nevelés elsődleges tisztelete

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

2.4. A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg.

A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbségek iránti tolerancia kialakítására.

2.5. A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

2.6. A biztonság és a stabilitás megteremtése

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

2.7. Fokozatosság megvalósítása

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

2.8. Egyéni bánásmód érvényesítése

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

2.9. Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

2.10. A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

3. A bölcsődei nevelés feladatai

3.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására,

tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

3.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

A szakemberek feladata a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése.

A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg. A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit. Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására.

A prevenciós feladatok megvalósításába szükség esetén speciális szakemberek is bevonhatók: gyermekorvos, dietetikus, gyógypedagógus, pszichológus, mentálhygiénés szakember, gyermekfogyaszorvos stb.

Elsősorban preventív szerepet tölthet be, de a sajátos nevelési igényű, a magatartás- vagy fejlődési problémákkal küszködő kisgyermek esetében korrekatív lehetőségeket hordoz, az intézmény lehetőségeihez mérten kialakított, a nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szoba vagy erre a célra alkalmas helyiség, hidroterápiás medence vagy fejlesztő-, só-, fény-, hang-, zene-, mese- vagy alkotóterápiás szoba.

3.3. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A biztonságot nyújtó nevelői magatartás magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az énérvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

3.4. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelés-gondozás helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.

4. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei

Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.

4.1. Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál nincs helye. A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.

4.2. Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

4.3. Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

4.4. Mozgás

A csecsemő- és kisgyermekkor az alapvető mozgásformák kialakulásának és fejlődésének időszaka. A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás. Ezért a szobában és az udvaron is biztosítani kell a minél nagyobb mozgásteret, a mozgásfejlesztő játékokat. A játékeszközökkel szemben elvárás, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Biztosítani kell a környezet balesetmentességét és a veszélyforrások kiküszöbölését. Csecsemőknek olyan játszóhelyet kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, például: hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron és a teraszon több lehetőség nyílik, mint a szobában. Még több lehetőséget kínál a benti nagymozgásos játékokkal felszerelt külön helyiség használata. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a kisgyermeknek, annál nagyobb örömeiket lelik a játékban.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, végezheti az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. Az

önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel lehetőséget ad a praktikus mozgások gyakorlására, finomítására.

4.5. Mondóka, ének

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömelményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál végzett zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.

4.6. Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A versesítés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

4.7. Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység - az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés -, nem annak eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása.

A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei

ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

4.8. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszagztatás, gyümölcssaláta készítése stb.). Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermeknek bármikor bekapcsolódhatnak és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

5. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei

5.1. „Saját kisgyermeknevelő”-rendszer

A kisgyermeknevelő a bölcsődei nevelés szakembere, aki személyiségével, nevelői attitűdjével mintát jelent a családok és a gyermekek számára egyaránt.

A „saját kisgyermeknevelő”-rendszer a biztonság és a stabilitás megteremtésének szabályán alapul. A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a kisgyermek nevelője (felmenőrendszer). Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

A „saját kisgyermeknevelő”-rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját kisgyermeknevelő” segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

5.2. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a gyermekcsoport létszáma jogszabály által meghatározott. Az előírtnál magasabb csoportlétszám nem fogadható el, mivel a minőségi bölcsődei nevelést az életkornak és a sajátos igényeknek megfelelő felnőtt-kisgyermek arány garantálja.

A bölcsődei nevelés alapelveinek megfelelően a kisgyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba jár. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. A szakmai elveknek megfelelőbb az életkor szerinti homogén csoport, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése homogén csoportban sem könnyű feladat és a vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban.

5.3. Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet - a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit -, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermekek létszáma, életkora, igényei alapján úgy kell kialakítani, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

5.4. Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”-rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

6. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei

A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

6.1. A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre gyermekét bízta. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

6.2. Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás

A szülővel történő fokozatos beszoktatás a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot, a szülő információt nyújt a bölcsődei nevelés tartalmáról és a kisgyermekfejlődés sajátosságairól.

6.3. Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

6.4. Egyéni beszélgetés

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

6.5. A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermekek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőkkal kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésszókincs bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

6.6. Szülői értekezlet

Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkal közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.

6.7. Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.

7. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató kapcsolatrendszere

A szakmai munka fejlődését, a tudásmegosztást, a jó gyakorlatok elterjedését biztosítja a bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatók egymás közötti szoros együttműködése.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és az óvoda között olyan kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését. Fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló partneri viszony előtérbe helyezése. Különös jelentőséggel bír ez a közös igazgatású integrált intézmények esetében. Mindezek a kisgyermek érzelmi biztonsága folyamatos fejlődésének fenntartását szolgálják, intézményváltásnál segítenek az új környezetbe történő beilleszkedésben.

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal a társintézményekkel és szakemberekkel, akikkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek, illetve akikkel a kapcsolat kialakítása a gyermek egészséges fejlődése, fejlesztése szempontjából szükséges.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés is hozzájárulhat a bölcsődei ellátást igénybe vevő családok szükségleteinek, esetleges speciális igényeinek kielégítéséhez.

Kapcsolataink:

➤ A bölcsőde és óvoda kapcsolata:

A gyermeket általában 3 éves kor betöltése után, szeptemberben adjuk át az óvodáknak. Lehetőség van arra, hogy a május 31.-e után született gyermekek 4 éves korukig maradhassanak a bölcsődében.

➤ A körzeti védőnőkkel való kapcsolat:

Minden hónapban 1-2 alkalommal látogatnak bennünket. Ekkor ellenőrizzük segítségükkel a gyermekek egészségügyi törzslapját. Figyelemmel kísérik a gyermekek testi és szellemi fejlődését, különös tekintettel a veszélyeztetett gyermekekre.

➤ A gyermekjóléti szolgálat és a bölcsőde kapcsolata:

A 15/1998. (IV.31.) NM. rendelet megfogalmazza, hogy a gyermek bölcsődébe történő felvételét a gyermekjóléti szolgálat is kezdeményezheti. Intézményünk egy dolgozója jelzőrendszeri tag.

➤ Megyei Módszertani Intézettel való kapcsolat:

Az Intézet a Megyei Gyámhivaltaltól megkapta a jogosítványt, hogy a Megyei bölcsődék szakmai munkáját ellenőrizze. Rendszeres kontroll mellett végezzük munkánkat. Az intézet vezetésével, a szakmai tanácsadókkal jó a munkakapcsolatunk, a további ápolást nagyon fontos, elengedhetetlen feladatunknak tartjuk.

➤ Társintézményekkel és vezetőikkel való kapcsolat:

A megye több bölcsődéjével tartjuk a kapcsolatot – információ adás és kérés, látogatás, közös programok formájában.

➤ **Sajátosságaink:**

- A szülői munkaközösség fontos szerepet játszik bölcsődénk életében, továbbra is szükségét érezzük, hogy igénybe vegyük segítségüket. Tisztasági csomaggal, pénzzel, munkával, játékokkal, munkájukkal egy-egy bölcsődei ünnepség szervezésében való részvételükkel. A város több vállalkozója is évente rendszeresen hozzájárul működési feltételeink javításához.
- Igyekszünk minden alkalmat megragadni, hogy a bölcsőde és a család kapcsolata erősödjön, ezért a mikulás és a gyermeknapi ünnepségeket családi délután formájában szervezzük meg.
- Nyitottak vagyunk a bölcsőde iránt érdeklődők számára így előre megbeszélt időpontban meglátogathatják intézményünket.
- Fontos, hogy megismertessük a szülőkkel az egészséges táplálkozás fontosságát, igyekszünk fokozatosan bevezetni étrendjükbe a reform konyha elemeit /Pl: bulgur, Kulmbacher kenyér/. Bemutatjuk, hogy milyen ételkülönlegességeket fogyasztanak gyermekeik a bölcsődében így évente egy alkalommal kóstolással egybekötött ételbemutatót tartunk, igény szerint ételkészítési tanácsokkal, receptúrával látjuk el őket.
- Évente két alkalommal mikulás és karácsony alkalmából bőség csomagot készítünk minden gyermek számára /gyümölcsök, mézeskalács, és egyéb édességek/.
- Használt játékot, ruhaneműt, használati tárgyakat gyűjtünk a hátrányos helyzetű, rászoruló gyermekeknek

Célunk:

Munkánk során fontosnak tekintjük, hogy együttműködő, harmonikus kapcsolatot alakítsunk ki a családokkal, segítsük egymást a gyermek nevelésében. Ezért ennek teljesüléséhez a fent megfogalmazottak maradéktalan megvalósítása fontos feladatunk.

Kunhegyes, 2022. február 07.

Németh Pálné
szakmai vezető

**KUNHEGYES VÁROS ÓVODAI INTÉZMÉNYE,
BÖLCSŐDE ÉS KONYHA
5340. KUNHEGYES, KOSSUTH U 112.**

BÖLCSŐDE TELEPHELYE: 5340. KUNHEGYES, ARANY J. U. 26/A.

BÖLCSŐDEI MEGÁLLAPODÁS

mely létrejött egyrészről: Kunhegyes Város Önkormányzata fenntartásában Kunhegyes Város Óvodai Intézménye, Bölcsőde és Konyha intézményében működő Bölcsőde, mint ellátást nyújtó képviseletében eljáró: Németh Pálné bölcsődevezető (továbbiakban: Intézmény),
másrészről:
Az ellátást igénybe vevő törvényes képviselője:

Neve:.....
Lánykori neve:.....
Születési helye, ideje:.....
Anyja neve:.....
Állampolgársága:.....
Szem.ig.száma:.....
között, az alábbi feltételek szerint.

A bölcsődei ellátást igénybe vevő:

Neve:.....
Születési helye, ideje:.....
Anyja neve:.....
Lakcíme:.....
TAJ száma:.....
Állampolgársága:.....

Intézményünk a bölcsődei ellátást .....év.....hó.....napjától kezdődően,
határozatlan időre biztosítja.

I. A MEGÁLLAPODÁS TÁRGYA:

1. **Az intézmény fenntartója** Kunhegyes Város Önkormányzata 5340. Kunhegyes, Szabadság tér 1., 5340. Kunhegyes, Arany János u. 26/A. szám alatt a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások keretében napos bölcsődét működtet. A intézmény a Jász-Nagykun Szolnok Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatal által kiadott (JN/17/00012-13/2017) működési engedéllyel rendelkezik.

2. **Az intézmény a vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő ellátásokat nyújtja.**

3. **A bölcsődei ellátás keretében az intézmény biztosítja a gyermek számára:**

- szakszerű gondozást, nevelést, testi-lelki szükségletek kielégítését, fejlődését és a szocializáció segítségét
- napi négyszeri étkezést,
- fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet,
- egészségvédelmet, egészségnevelést, kultúrhigiénés szokások kialakulásának segítségét,
- állandóságot (saját gondozónő rendszer), egyéni bánásmódot,
- megfelelő időt a szabadban való tartózkodáshoz, személyes higiéné feltételeinek biztosítását, korcsoportnak megfelelő játékeszközöket,
- óvodai életre való felkészítést.

4. **A bölcsőde a szülő számára biztosítja:**

- a házirend megismertetését,
- adaptációhoz szükséges időt, feltételeket,
- tájékoztatást a gyermekével napközben történt eseményekről, megismerhesse a gyermekcsoport életét, napirendjét,
- tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentációkat,
- az intézmény működését illetően mondjon véleményt és tegyen javaslatot.

II. TÉRÍTÉSI DÍJ

- A törvényben meghatározottak szerint (1997. XXXI. tv. 146. §- 151§) a személyes gondoskodást nyújtó alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátása személyi térítési díjának megfizetésére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő vagy más törvényes képviselő köteles, a jogviszony megkezdésének első napjától.
- Intézményünkben a mindenkori hatályos -vonatkozó- jogszabályok alapján kell térítési díjat fizetni, melyet a Képviselő testület minden évben határozatban állapít meg.
- A fizetendő térítési díj összege:
A család nyilatkozatai alapján megállapított térítési díj ellátási naponként:
Étkezési térítési díj:.....Ft/nap.
Gondozási díj:.....Ft/nap.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult: _____

- A térítési díjat havonként a tárgyhónapot követő 10. napjáig kell befizetni (328/2011. Kormányrendelet 16§ (1). alapján), készpénzben, a bölcsődevezetőnél.
- Kérjük, hogy a térítési díjat pontosan fizessék be. Fizetési és egyéb gondjaik esetén keressék a bölcsőde vezetőjét, aki felvilágosítással és segítőkészséggel áll szíves rendelkezésükre.
- **Étkezési kedvezmények:** (jogosultságuk igazolásának esetében):
A mindenkori hatályos jogszabály- vonatkozó- alapján vehetők igénybe. A hatályban lévő kedvezményekről az intézmény tájékoztatja a szülőket a beiratkozás során, illetve a faliújságon folyamatosan kifüggesztésre kerül.

A kedvezmények jóváírására az igazolás leadásának napjától van módunkban.

Mentesül az étkezési térítési díj és a gondozási díj megfizetése alól, aki az alábbi felsorolás egyikének megfelel:

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül /melyet a lakóhely szerint illetékes jegyzőnél lehet igényelni/,
- Családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- Családjában három vagy több gyermeket nevelnek,
- A gyermek nevelésbe vételét Gyámhatóság rendelte el,

Mentesül az étkezési térítési díj megfizetése alól:

- Családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjárulékcal csökkentett, azaz nettó összegének 130 %-át.

Gondozási díj megfizetése:

A 328/2011. 9.§ (3) bekezdése szerint a gondozási díjat akkor is teljes hónapra kell megállapítani, ha a gyermek az ellátást a hónap nem minden napján veszi igénybe.

Ha kötelezett a személyi térítési díjat vitatja vagy annak csökkentését vagy elengedését kéri, a megállapodás kézhezvételétől számított 8 napon belül, a fenntartóhoz fordulhat 148§ (6).

III. AZ ELLÁTÁS MEGSZÜNTETÉSÉNEK MÓDJA

A jogosultsági feltételek megszűnésével: -Gyvt. 37/A.§-

- határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam leteltével,
- jogosultsági feltételek, okok megszűnésével
- ha gyermek a 3. életévét betöltötte, és a bölcsődei gondozási-nevelési év végéhez ért,
- ha gyermek testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében,
- ha a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő vagy törvényes képviselő a gyermek 6 héten túli távollétét orvosi igazolással nem tudja igazolni, vagy ő maga korábban nem jelezte írásban a szüneteltetést,
- ha a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő vagy törvényes képviselő kérelmezi a megszüntetést, melyet az intézményvezető a megegyezett időpontban az ellátást megszünteti,
- a házirend többszöri súlyos megsértése esetén,
- térítési díj meg nem fizetése esetén (fenntartó felszólító felszólításait követően)

Az ellátás megszüntetéséről az Intézményvezető írásban értesíti az ellátást igénybe vevőt, illetve annak törvényes képviselőjét.

Egyet nem értés esetén a jogosult, illetve törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó végrehajtható határozataig az ellátást biztosítani kell.

Az ellátás megszűnésekor a felek elszámolnak egymással, amely kiterjed:

- a térítési díj rendezésére,
- az intézmény tárgyi eszközeiben okozott szándékos károkra.

IV. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- A felek tudomásul veszik, hogy a megállapodás módosításra kerül, annak tartalmát érintő jogszabályi, illetve a fenntartó rendeletében történő módosítás esetén.
- A felek kijelentik, hogy vitás kérdéseiket elsődlegesen közös megegyezéssel kívánják rendezni.
- Az ellátást igénylő a vitatott intézkedésekkel szemben a fenntartó önkormányzathoz fordulhat.
- A szülői felügyeletet gyakorló személy a házirendet betartja, valamint együttműködik az ellátásban közreműködő személyekkel.

A személyes adatokban történő változásokról a szülő köteles értesíteni az intézményvezetőt.

Az ellátást igénylő kijelenti, hogy a

- megállapodásban és a
- házirendben

foglaltakat megismerte, elfogadta és aláírásával egyidejűleg egy példányát átvette.

Kunhegyes, ...év .....hó .....nap.

.....
szülő/törvényes képviselő

.....
szakmai vezető

Jelen megállapodás két eredeti példányban készült.

HÁZIREND

A bölcsőde címe: Kunhegyes, Arany János utca 26/A. Telefonszáma: 59/326-161.

A szakmai vezető neve: Németh Pálné

- A Bölcsőde reggel 7 órától 9 óráig fogadja az érkező gyermekeket. Kérjük, hogy 8 – 8,30 óra között ne zavarják a reggelizést, gyermekükkel előtte vagy utána érkezzenek. A gyermekek hazaviteléről 16 óra 45 percig gondoskodjanak.
- A Bölcsődéből a gyermeket csak a szülő vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éves kor alatti kiskorú e feladattal nem bízható meg.
- A Bölcsődei átadóban minden gyermeknek külön szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a szekrényekben, mert a Bölcsődében hagyott, illetve a gyermekben lévő vagy hozott tárgyakért felelősséget vállalni nem tudunk.
- A Bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható! A közösség egészsége érdekében lázas ($37,5\text{ }^{\circ}\text{C}$ és ennél magasabb hőmérsékletű) antibiotikumot szedő, vagy fertőzésre gyanús gyermek a Bölcsődét nem látogathatja. A családban előforduló fertőző betegségről a Bölcsődét értesíteni kell.
- Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a Bölcsődében, a gondozónő értesíti a szülőt, illetve a hozzátartozót. Ehhez feltétlenül szükséges a pontos cím és telefonszám. Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjanak a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is növelve a mielőbbi gyógyulás esélyeit.
- Ha a szülő a gyermekét betegség, vagy más ok miatt nem viszi Bölcsődébe, a távolmaradás okát 24 órán belül közölje.
- A család és a Bölcsőde kapcsolatának erősítésére lehetőséget biztosítunk a gondozónő – szülő napi találkozásaira, az üzenő füzetten keresztül történő információ cserére, szülői értekezletekre. Az üzenő füzetbe történő feljegyzéseiket szívesen vesszük, akár a gyermek egészségi állapotára, akár a gyermek fejlődésére, vagy otthoni eseményekre vonatkozik.
- A bölcsőde ünnepnapokon és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart. Minden év április 21. napja a bölcsődék napja: hivatalos gondozás nélküli munkanap. Az évközi zárva tartást a fenntartó állapítja meg, melyről a szülőket írásban tájékoztatjuk.
- Kérjük, hogy a térítési díjat minden hónap 10. napjáig pontosan fizessék be. Fizetési és egyéb gondjaik esetén keressék a Bölcsőde vezetőjét, aki felvilágosítással áll szíves rendelkezésükre.
- A bölcsődei ellátás megszűnik abban az esetben, ha a gyermek 6 hétig igazolatlanul hiányzik.
- 11. A babakocsikat csak az erre kijelölt helyen kérjük tárolni.
- 12. A bölcsőde területén és a bölcsőde udvarán a dohányzás szigorúan tilos!
- 13. A bölcsőde a gyermekek gondozásáról Taj szám alapján nyilvántartást vezet és az illetékes hatóságnak naponta jelent. Az adatokról a szülő előzetes jelzés alapján betekintést nyerhet a bölcsődevezetőn keresztül, ezáltal gyakorolhatja a helyesbítéshez vagy törléshez való jogát. A nyilvántartásokat riasztóval ellátott zárható helyiségben tároljuk.
- 14. Jogorvoslati lehetőség:
Érdekképviselési fórum: Személyes gondoskodást nyújtó szociális intézménnyel jogviszonyban állók jogainak, érdekeinek érvényesítését elősegíteni hivatott szerv. Az érdek képviselési fórum megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, továbbá intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, ill. más hatáskörrel rendelkező szervnél. Az érdekképviselési fórum szabályzata a bölcsőde szakmai vezetőjénél megtekinthető.

Gyermekjogi képviselő: Hollik Zsuzsanna. Elérhetősége: Szolnok, Karcag, László u 2.

Telefon: 20/4899-637, e-mail: zsuzsanna.hollik@ijb.emmi.gov.hu

Kunhegyes Város Óvodai Intézmény, Bölcsőde és Konyha

ÉRDEK KÉPVISELETI FÓRUM SZABÁLYZATA

Érdek képviselői fórum: Személyes gondoskodást nyújtó szociális intézménnyel jogviszonyban állók jogainak, érdekeinek érvényesítését elősegíteni hivatott szerv.

Érdek képviselői fórum tagjai:

Elnök/Szülő:

Elérhetőségi címe:

Szülő:

Elérhetőségi címe:

Szülő:

Elérhetőségi címe:

Kisgyermeknevelő:

Elérhetőségi címe:

Önkormányzat képviselője:

Elérhetőségi címe:

Az érdek képviselői fórum megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, továbbá intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, ill. más hatáskörrel rendelkező szervnél.

Szerepe:

Az intézmény működése során jogsértés ne történjen az ellátottak sérelmére.

Az ellátottak személyiségi jogai ne sérüljenek.

Az intézményi ellátottak érdekei érvényesülésének elősegítését biztosítani kell

Különösen:

- **Az intézmény belső működését szabályozó dokumentumok véleményezése során.**
- Az ellátottak részéről felmerülő panaszok megtárgyalásakor.

Az érdek képviselői fórum jogosítványai

Az érdek képviselői fórum jogai:

- Véleményezési jog
- Döntési/tárgyalási és kezdeményezési jog
- Tájékoztatás-kérési jog
- Intézkedés-kezdeményezési jog

Az érdek képviseleti fórum véleményezési joga:

A fenntartó

Érdekében különböző intézkedéseket kezdeményezhet.

Az intézkedés kezdeményezése történhet:

- panasz kivizsgálásához kapcsolódóan, illetve
- önállóan attól függetlenül.

Az intézkedések kezdeményezésével kapcsolatos döntéshozatal

- Ha a panasz kivizsgálása kapcsán merül fel, akkor az intézkedés kezdeményezése tárgyában az érdek képviseleti fórum a panasszal együtt dönt.
- Ha önálló intézkedéskezdeményezés történik, akkor a kezdeményezésre szóló bejelentés, javaslat érdek képviseleti fórum vezetője 10 napon belül összehívja az érdek képviseleti fórumot.

Az érdek képviseleti fórum ülésén megtárgyalja az adott intézkedési javaslatot, majd dönt az intézkedés kezdeményezéséről

A megszületett döntésről az érdek képviseleti fórum, írásban értesíti az érintett

- fenntartó önkormányzatot és / vagy
- az intézmény ellenőrzését ellátó hatóságot és / vagy
- a hatáskörrel rendelkező egyéb szervezetet

Az értesítés megtételére az érdek képviseleti fórum elnöke felelős.

Az érdek képviseleti fórum egyéb jogai:

- véleményezési jog,
- egyetértési jog

Az érdekvédelmi fórum működése

Az ülések

Az érdekvédelmi fórum szükség szerint tart üléseket, évente azonban legalább egy ülés kötelező.

Az ülést az elnök hívja össze és vezeti le.

Az ülést fő szabályként az intézmény székhelyére kell összehívni.

Az összehívás írásos meghívóval történik.

Döntéshozatal

A fórum döntéseit az ülésen hozza. Az ülésen a tagok szavazati joggal vesznek részt. A meghívottak közül az állandó meghívottat tanácskozási jog illeti meg az ülés valamennyi napirendi pontjához kapcsolódóan. Az ülés meghatározott napirendi

pontjához kapcsolódóan illeti meg tanácskozási jog a meghívottak közül azt, akit, azokat, akiket egy-egy napirendi pontra korlátozva hívtak meg (pl.: panaszos)

Az ülés levezetése

A véleményezési jog az intézmény vezetője által elkészített, összeállított olyan dokumentumokra terjed ki, amely az intézményi ellátottakkal, valamint az intézmény belső életével kapcsolatosak

Az előzetes véleményezési jog körébe tartozó dokumentumok különösen

- szakmai programra,
- éves munkatervre,
- házirendre,
- ellátottakra vonatkozó tájékoztatók.

Döntési/tárgyalási és kezdeményezési jog

Az érdek képviselői fórum az alábbi, hozzá benyújtott panaszok esetében ül össze.

- Az intézményi jogviszony megsértése, különösen az ellátott:
  - személyiségi jogainak megsértése, és
  - kapcsolattartásának sérelme esetében:
  - Az intézményi jogviszony megsértése az intézmény dolgozói által, különösen a dolgozó:
    - szakmai,
    - titoktartási,
    - vagyonvédelmi kötelezettségének megszegése esetében.
- Az ellátás körülményeit érintő kifogások orvoslása érdekében.

Az intézményi panaszokkal kapcsolatos döntéshozatal

Az intézményi panasz érdek képviselői fórumhoz való megérkezését követően a fórum vezetője 5 napon belül összehívja az érdek képviselői fórumot. Az érdek képviselői fórum ülésén megtárgyalja az intézményi panaszt, és szavazással dönt. A panasz kivizsgálásáról, a megszületett döntésről az érdek képviselői fórum, írásban értesíti a panasztevőt. Az értesítéssel párhuzamosan a szükséges intézkedések egyidejű megtételére felhívja a figyelmet a sérelem orvoslásának esetleges módjára is. A panasztételre jogosultak panaszukkal az intézmény fenntartójához fordulhatnak, ha a panasz kivizsgálásra jogosult érdekvédelmi fórum:

- Határidőben nem intézkedett, ill., ha
- A megtett intézkedéssel, döntéssel nem ért egyet.

Tájékoztatás kérés jog

Az érdekek képviselői fóruma, tájékoztatást csak a feladatköréhez közvetlenül kapcsolódóan kérhet.

A tájékoztatás kérése történhet

- szóban
- írásban

A szóbeli tájékoztatás, kérés és adás történhet tárgyalás, megbeszélés formájában.

A tájékoztatás kérésre, az intézményvezetőnek a kérést követő 10 napon belül, bonyolult ügyekben – az érdekek képviselői fóruma tájékoztatása mellett – 20 napon belül kell megválaszolni.

Intézkedéskezdemenyezés

Az érdekek képviselői fóruma:

- Az ellátottak /illetőleg hozzátartozójuk /
- Az intézményi dolgozók

Az ülés lehet nyilvános és zárt.

Az érdekek képviselői fóruma elnöke zárt ülést tart, ha:

- az érintett /illetőleg hozzátartozója a nyilvános ülésbe nem egyezik bele, vagy
- egyéb ok miatt az érintett személyiségi jogainak védelme azt indokolja.

Vita és döntéshozatal módja

A napirendi ponttal kapcsolatban az előterjesztőhöz a fórum tagjai és a meghívottak kérdést intézhetnek.

A napirendi pont vitáját az előterjesztő foglalja össze, egyúttal reagál az elhangzott észrevételekre.

Az ülésvezető a vita lezárása után elsőként a módosító, majd az eredeti javaslatot teszi fel szavazásra.

A fórum az ülésen egyszerű szótöbbséggel dönt, azaz az adott javaslat elfogadásához a jelenlévő tagok több mint felének igen szavazata szükséges.

A fórum a döntéseit nyílt szavazással, kézfelemeléssel hozza.

A jelenlévő tagok egyengetedének indítványára név szerinti szavazást rendelhet el.

Név szerinti szavazás alkalmával az elnök a névsor alapján minden tagot személy szerint szólít és a kapott választ (igen, nem, tartózkodás) a névsorban rögzíti. A szavazás végén a tag nyilatkozatát aláírásával hitelesíti.

Előterjesztés

Előterjesztésnek minősül az érdekek képviselői fóruma ülésén ismerttetett, az ülés napirendjéhez kapcsolódó: tájékoztató, beszámoló, javaslat, döntéstervezet.

Az előterjesztés általában írásos, melyet a meghívóval együtt ki kell küldeni a tagoknak. Kivételes esetben lehetőség van szóbeli előterjesztésre is, ha azt az ülés egyszerű szótöbbséggel elfogadta.

Döntési javaslat

Döntési javaslat az írásos előterjesztésben, ill. szóbeli előterjesztésben, vagy az elnök által a vita összefoglalása után megfogalmazott javaslat.

A javaslat részei:

- a döntés szövege,
- végrehajtást igénylő döntéseknél:
  - a végrehajtásért felelős neve,
  - a végrehajtás határideje.

Az elnök gondoskodik a döntések nyilvántartásáról.

Jegyzőkönyv

Az érdekeképviseleti fórum üléséről jegyzőkönyvet kell készíteni.

A tanácskozás lényegét jegyzőkönyvbe kell foglalni.

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a hozott döntést.

A jegyzőkönyvhöz csatolni kell:

- a meghívót,
- a jelenléti ívet,
- az írásos előterjesztéseket.

A jegyzőkönyvet az elnök, a jegyzőkönyvvezető írják alá.

Zárt ülésről külön jegyzőkönyvet kell készíteni.

A jegyzőkönyvet naptári évenként külön a nyílt és a zárt ülés jegyzőkönyvét szintén külön kell tárolni.

Az érdekeképviseleti Fórum működési szabályzatát elfogadták a Fórum tagjai:

Kelt:.....

Szülői oldal: _____

Szülői oldal: _____

Intézményi oldal: _____

Fenntartói oldal: _____